

ITALIJA / DINAMIKA POLITIČNE SCENE

Bossi se odpira dialogu s sredinskimi silami

Occhetto nakazuje pot demokratičnega obnavljanja države

RIM - Na italijanski politični sceni vra. Po »pozitivnem soku«, kot je premier Carlo Azeglio Ciampi označil upravne volitve, in po napovedi, da bo parlament v kratkem razpuščen, se je na politični sahnici začelo razporejanje figur za spomladanski volilni spopad.

V Assagu pri Milanu je Umberto Bossi skušal na eni strani poziviti Severno ligo s podprtvanjem gesel federalizma in z nakazovanjem bodoče Italije, razdeljene v tri republike, na drugi pa odpreti dialog zlasti z referendumskim liderjem Mariom Segnijem in zaloznikom Silvio Berlusconiem, katerima ponuja »skupni liberalnodemokratski dom« ob središčni vlogi Lige.

Medtem ko so »lumbardi« odskrnili vrata morebitnim zavezništvom, je tajnik MSI Fini skušal dokončno izpluti iz pristana opozicijske levice in se z ladjico Nacionalnega zavezništva napotiti k bregu vladne desnice po vzorcu francoskega neodegaullista Jacquesa Chiraca. Prolog preokretu, ki ga je predlagal centralnemu komitetu stranke, pa je bil njegov osamljeni jutranji poklon žrtvam Ardeatinskih jam.

Pot reformistov je z zaključnim posedom na kongresu ženskega gibanja DSL nakazal tajnik Hrasta Achille Occhetto. DSL se angažira za zmago kartela naprednih sil, je dejal Occhetto, toda če koalicija ne bo imela večine za vladanje, je »DSL pripravljena na dogovor

z drugimi demokratičnimi silami za vlado, ki naj vodi Italijo v prehodni fazi«. Hipotezi po Occhettu nista protislovni, pač pa težita k istemu cilju: z dodatnimi ustavnimi reformami pripeljati Italijo na breg izmenične demokracije. Occhetto je pohvalil zvezo industrijcev, ker se je obrnila tudi na DSL »brez vetov in brez predpogojev«, glede »vprašanj« Confindustrie pa dodal, da z nekaterimi Hrast soglasja, ob drugih pa je potrebno »krepko soočanje«.

Medtem pa se spet zaostčujejo odnosi v KD med tajnikom in desnim krilom, ki postavlja Martinazzolija pred izbiro: ali zavezništvo z zmernimi silami, ali nezaupnica. (VT)

Več na 2. strani

ITALIJA-SLOVENIJA

Srečanja med Dmovškom in Ciampijem verjetno ne bo

RIM - Srečanju med italijanskim in slovenskim premierom zvezde najbrž niso povsem naklonjene. Iz enega ali drugega razloga se vselej nekaj zataknje in srečanje je odloženo. Do srečanja med nekdanjim premierom Giulianom Amatom in slovenskim premierom Janezom Dmovškom ni prišlo, kljub stikom, ki so se pletli med državama, da bi ga organizirali. In tudi srečanje med sedanjim predsednikom italijanske vlade Carlom Azegliom Ciampijem ter Janezom Dmovškom, predvidenim za 16. december, bo po vsej verjetnosti odloženo na januar in slovenski premier se bo omejil na obisk v Vatikanu, kjer se bo srečal s papežem Janezom Pavlom II. in državnim tajnikom msgr. Sodanom.

Kaže, da se za odgoditev srečanja zavzema zlasti italijanska stran, ki pravi, da bi želela bolj pripraviti obisk in se pri tem sklicuje na dejansko dejstvo, da mešane komisije, ki nadgrajujejo osimne sporazume, se niso »proizvedle« nobenega konkretnega dogovora. Zaenkrat je težko reči, ali se za tem skrivajo še drugi razlogi. Vsekakor kaže, da razlogov, če obstajajo, ne gre iskati v zapletih s koprsko televizijo. (VT)

PROTI PREDLOGOM MINISTRICE JERVOLINO / NAD 600 TISOČ DIJAKOV NA PROTESTNIH SHODIH

»Protest je uspel, sedaj je čas predlogov«

»Solo je treba prenoviti, vendar avtonomija ni privatizacija«

TRST - Že dolgo ni bilo v Trstu tako množičnega in enotnega protesta dijakov visjih srednjih sol, katerega so se v velikem številu udeležili tudi slovenski srednjesolci. Približno pet tisoč dijakov z vseh sol se je namreč včeraj zjutraj dežju navkljub zbralo v mestnem središču in z raznimi gesli izrazilo odločno nasprotovanje predlogom ministrice za solstvo Jervolino. Dijaki zavoda cankar iz Gorice so ga formulirali tako.

Več na 3. strani

RIM - Po protestnem valu bo nastopil čas dijaskega pritiska na vlado: na včerajšnjih množičnih dijaske manifestacijah, ki so bile v

vseh večjih italijanskih mestih, je Gibanje '93, ki se predstavlja kot povsem nov povezovalc dijakov (ne mara se namreč sklicevati ne na načela velikega protesta, nega gibanja iz leta '68 kot niti na izkusnje »Panterja« iz prejšnjih let), naredilo tudi prvi obračun in napovedalo nadaljnje poteze. Stavkovni in protestni dan je postal namreč tudi dan prvega zmagovalstva, saj so bile nekatere dijaske zahteve deloma sprejete oz. so »ukrepe o soli leta 2000« časovno prenesli za devet mesecev. To pa po splošni oceni dijakov, ki so povsod nastopili skupno - ločene

proteste so tako v Rimu kot tudi v Trstu pripravili desničarski študentje - nikakor ni dovolj. Vendar pa »uvidevnost ministrice Jervolino in parlamenta« narekuje drugačno zadržanje dijakov, ki morajo ob protestu izraziti tudi konkretne predloge glede »sole po njihovi meri«. Zadovoljstvu, da so s svojimi dosedanjimi protesti le dosegli nekaj konkretnega, pa se je včeraj pridružila tudi razveseljiva ugotovitev, da se je na raznih manifestacijah zbralo nad 600 tisoč študentov.

Na sliki (telefoto AP) vecisocglavi protest v Rimu

Ruska ustava v rokah volilcev

MOSKVA - Danes so se po Rusiji odprla volišča. Opazovalci menijo, da se bo zakonodajnih volitev in referendumu o novi ustavi udeležilo okoli 60 odstotkov volilnih upravičencev.

Raven udeležbe je zelo pomembna za referendum o osnutku ustave, saj ta ne bo mogla biti sprejeta, če se glasovanja ne bo udeležilo najmanj 50 odstotkov volilcev in če za osnutek ustave ne bo glasovala več kot polovica tistih, ki bodo volili. Jelcin je volilcem že obljubil večje socialne ugodnosti, če bodo podprli njegov predlog ustave.

Več na 11. strani

EVROPSKA UNIJA / GLAVNI TEMI

Gospodarske težave in brezposelnost

BRUSELJ - Včeraj se je s sprejemom zaključne izjave končalo srečanje voditeljev vlad oziroma držav članic Evropske unije, ki je bilo namenjeno predvsem vprašanjem gospodarstva in brezposelnosti na Stari celini. Včerajšnje pogovore so posvetili predvsem mednarodnim trgovinskim pogajanjem v okviru Sporazuma o prosti trgovini in carinah (Gatt). Francija in Nemčija sta že zjutraj predlagali, da naj bi zaključna izjava vsebovala tudi resolucijo o pogajanjih v okviru Gatt, kar je izzvalo burno razpravo, tako da so udeleženci zasedanje za nekaj časa prekinili. Pariz je od udeleženk zahteval zagotovilo, da se pritisk na skupno kmetijsko politiko ne bo povečal, če bo prišlo do uspešne sklenitve sporazuma o mednarodnih obveznostih v okviru Gatt. Francija svojo privolitve v del sporazuma Gatt, ki se navezuje na kmetijstvo, pogojuje z jamstvom, da zaradi tega ne bo opuščeno obdelovanje niti enega hektarja zemlje, da bodo zagotovljeni nadaljnji

prejemki kmetovalcev in da bodo pridelovalci govejega mesa na območjih intenzivne rejne živine dobili podporo.

Srečanje v Bruslju je bilo priložnost tudi za razpravo o drugih perečih svetovnih težavah, kot so mednarodni kriminal, kriza na Severnem Irskem in vojna v BiH.

Včerajšnje srečanje v Bruslju sta izrabili tudi delegaciji Velike Britanije in Irske. Irski premier Reynolds je dejal, da sta obe strani na pogovorih o Severni Irski dosegli napredek in da bosta pogajanja nadaljevali danes, Reynolds pa bo s svojim britanskim kolegom v stiku do ponedeljka.

V razpravi o Bosni in Hercegovini je EU sprte strani pozvala, naj se udeležijo naslednjega kroga pogajanj, ki bo 22. decembra v Bruslju, srednje- in vzhodnoevropske države pa je povabila na pogajanja o podpisu sporazuma o stabilnosti, ki naj bi zagotavljal pravice etničnim in nacionalnim manjšinam ter utrdil meddržavne meje. (Agencije)

„SKUPAJ NA OPCINAH“

Kupuj v trgovinah, ki izobešajo ta znak.

TU DOBIŠ GOLFA in ZLATE ŽETONE

CASSA RURALE ID ARTIGIANA
OPICINA - TRIESTE
HRANILNICA IN POSOJILNICA
OPICINE - TRST

KONGRES LOMBARDIJSKE LIGE IN PREDKONGRES SEVERNE LIGE

Bossi zapira levici in desnici ter mežika Segniju in Berlusconi

MILAN - Nekaj časa hladen, celo srep pogled, nekaj časa bolj čustveni toni. Umberto Bossi je z govorniškega pulta kongresnega centra v Asagu pri Milanu skušal udejantiti eno svojih značilnih, obenem pa za poslušalca nenavadnih in presenetljivih metafor. Pogledal je občasno s »hladnim ocesom«, občasno z »vročim« na kongres, predvsem pa spregovoril institucijam, političnim nasprotnikom pa tudi morebitnim zaveznikom. In v tej alternaciji, v predlogu gradnje »skupne liberalnodemokratske hiše« in ob skoraj sočasnem orisu »predlogačasne zvezne ustave«, je težko dodobra razumeti, ali je »senatur« bolj popustljiv ali pa namerava spet »nategovati vrvi«. In do kam?

Po svoje je bilo poročilo Umberta Bossija na nenavadnem srečanju v Assagu, ki je bil včeraj kongres Lombardijske lige, kot »lokomotive gibanja«, danes pa predkongres Severne lige, poskus, da bi s svojo dialektiko, ki je dalec od tradicij italijanskega političnega žargona, uskladi dve nasprotni potrebi: po eni strani z močnim signalom in s sklicevanjem na avtonomistične težnje poživiti Ligo, ki sta jo poraza v Genovi in Benetkah ter sicer marginalna vpletenost v podkupninsko afero poparili ter ji odvzeli elana, po drugi pa ohraniti odprta vrata za dialog z drugimi silami, saj zaenkrat z večinskim sistemom zmaga tisti, ki je sposoben ustvariti koalicije.

Zato Bossi po eni strani ponuja Ligi predlog zača-

sne federalne ustave, ki deli Italijo na tri republike (Padania na Severu, Etrurjo v Srednji in Južni v Južni Italiji) in sedanjih pet avtonomnih dežel, predvideva, da vsak razpolaga s tem, kar je ustvaril in daje osrednji koordinacijski oblasti le to, kar potrebuje za delovanje, za vodenje zunanje in obrambne politike ter pravosodja. Toda izziv, ki je za vse ostale politične sile nesprejemljiv, takoj omili z ugotovitvijo, da gre za projekt, »o katerem se lahko razpravlja, ni ga pa mogoče prezreti«.

Podobno dvojnost je zaznati tudi ob vprašanju predčasnih volitev in v groznji z umikom parlamentarne delegacije. Umik da, vendar samo po sprejetju finančnega zakona, če predsednik republike in predsednik vlade ne bosta jasno določila da-

tuma razpusta parlamenta in novih volitev, ker so za Bossija »sedanji signali dvomni in nezadostni«.

In nihanje je tudi pri vprašanju zavezništva. Bossi je »raje sam, kot pa v slabi družbi«, vendar se zaveda, da so za zmago na volitvah zavezništva potrebna. Zato se najprej z dvema Neogradi od DSL na levi in MSI na skrajni desni in predlaga »skupni liberaldemokratski dom« sredinskim silam, vendar z jasnimi pogoji, da je »Liga ustanovno jedro« take koalicije. Predlog, kot sta pozneje pojasnila milanski župan Marco Formentini in načelnik poslanske skupine Roberto Maroni, je naslovljen predvsem založniku Silviu Berlusconi (»Mi smo politično gibanje, Berlusconi razpolaga s sredstvi javnega obveščanja. Če so cilji svobode

skupni, je mogoče skleniti dogovor,« je dejal Formentini), pa tudi referendumskega liderja Mariu Segniju, čeprav z manjšim navdušenjem (»Mora se izjasniti bolje, povedati, ali hoče novo ali pa samo podpreti staro,« je menil Formentini). Maroni je dodal, da je Bossi izoblikoval jasen predlog, gradnjo liberaldemokratskega pola in s tem »postavil veliko novosti na italijansko politično tehtnico«. Liga sedaj čaka na odgovore, kot je v kramljanju z novinarji dodal Bossi. »Kongres pošilja sporočila. Videli bomo, kdo bo odgovoril.« Nasprotnik je pa zveza industrijev Confindustria, »kriva«, da je umaknila veto na vlado levice.

Nekaj odgovorov je že prislo. Iz Chianciana, kjer je pozdravil kongres ACLI, je koordinator demokratskega tajništva Pierluigi Castagnetti »zaprli duri« Ligi, medtem ko je bil Mario Segni previdnejši. Podčrtal je »globoko razliko«, obenem pa dodal, da bo treba »počakati in videti, kaj bo sklenil kongres«. Se najbolj zainteresiran je bil Silvio Berlusconi, ki nadaljuje z »nakupno kampanjo« za svojo novo stranko. »Mislil, da je mogoče premostiti težave v dialogu s Severno ligo,« je bilo mnenje »njegovega oddajništva«.

Zaenkrat ostaja vprašanje se odprto: ali bodo po sili razmer se sile nasle skupen jezik?

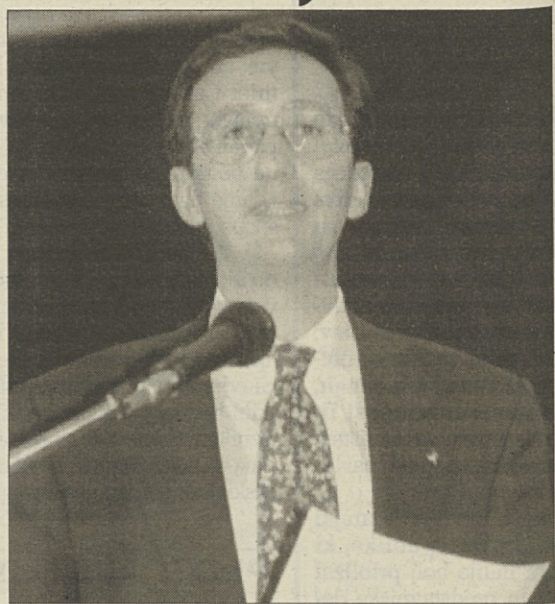
In kam se bodo usmerile: k dvoumnemu centru ali k jasnejšemu zmernodemokratskemu polu? (VT)

Fini se je podal v Ardeatinske jame

RIM - Obisku ni hotel dati medijskega odmeva. V deževnem rimskem jutru se je v spremstvu sodelavca odpravil pred spomenik, kjer se je zadržal le nekaj minut v zbranosti, položil sop belih nagelnov in nato odšel.

Sramežljivi poklon misovskega tajnika Gianfranca Finija žrtvam Ardeatinskih jam, kjer so nacifasisti med vojno pobili na stotine talcev kot represalijo za partizanski atentat v Ul. Rasella, je bil emblematicen prolog prav tako sramežljivemu preokretu, ki ga je pol ure pozneje nakazal centralnemu komiteju kot pot, ki naj bi po uveljavitvi na nedavnih upravnih volitvah prepeljala MSI z opozicijskega na breg vladne desnice. Prehod, ki ga želi Fini, je mehak, netravmatski, tak vsekakor, ki ne bi razbil misovske stranke, pač pa bi ji omogočil, da obleče dvoredno suknjo, v omari pa brez sramu hrani črno srajco in zloščene skornje preteklih časov.

Vzor, ki ga Fini nakazuje, je neodegaullistični lider Jacques Chirac (opusca dovcerajsnji model skrajno desnega francoskega voditelja Jeana Mariea Le Pena). V referendumskega liderja Mariu Segniju, v

Severni ligo, v sredinskem in desnem krilu Krščanske demokracije in v Silviu Berlusconi vidi možne sopotnike. Kot dokaz lastne sprejemljivosti pa navaja sprejemanje demokratskega sistema in metode ter vrednote nacije, dela, krščanstva in obrambo življenja; in zavraca, pravzaprav zakrici »Ne« rasizmu.

To je dvoredna suknja, ki jo Fini nadeva MSI kot težiscu desnega »rassemblementu«. Crna srajca in skornji, skrbno shranjeni v omari, pa se izražajo v definiciji »post-fasistov«. Za Finija je »fasizem dokončno predan zgodovini«, misovci so

»post-fasisti, toda v trenutku, ko poudarjamo, da noco spet obuditi fasizma, nihče ne more zahtevati od nas, da ga zatajimo«. Fasizem je treba historizirati, toda prav tako je potrebna historizacija antifasizma, ker je to uvod v narodno spravo.

Do tu Fini, ki napoveduje za prihodnji januar prvo skupščino Nacionalnega zavezništva, ki naj bi združevalo desno alternativo kartelu levice. Marsikdo je včerajšnjo potezo ocenil kot pomemben korak, ostajajo pa dvomi o Finijevi iskrenosti, ki jih sramežljivi obisk v Ardeatinskih jamah ni razblinil. (VT)

TUDI DSL PROTI PRORAČUNU

Deželna vlada stvarno tvega politično krizo

VIDEM - Proračunska razprava bo temeljni preizkusni kamen za deželni odbor predsednika Pietra Fontaninija. V torek se bodo z bilanco začele ukvarjati pristojne svetovalske komisije, od ponedeljka, 20. decembra, pa bo na vrsti deželni svet. Deželo, kot znano, vodi manjšinska vlada Severne lige, republikancev in liberalcev.

Med strankami, ki bodo glasovale proti proračunu, je tudi Demokratska stranka levice, ki je od začetka vendarle z zanimanjem in z določenimi pričakovanji ocenjevala izvolitev Fontaninije vlade. Kot je na včerajšnji tiskovni konferenci poudaril tajnik

Elvio Ruffino, je manjšinska koalicija popolnoma razočarala javnost, sama Liga pa ni pokazala nobene politične volje za resno soočanje s strankami v skupščini in za morebitno razširitev sedanje koalicije. DSL je tudi zelo kritična do samega proračuna, ki ne nudi deželni upravi nobenih konkretnih razvojnih perspektiv.

V teh razmerah ima sedanji deželni odbor zelo malo možnosti, da bo preživel proračunsko preizkušnjo. V prid bilance so se doslej poleg koalicijskih strank jasno opredelili edino le fasisti in LpT, proti pa svetovalci DSL, Komunistične prenovne in socialistične stranke.

GORICA / MEDNARODNI POSVET O EVROPI PO MAASTRICHTU

Srečanje o regionalizmu v Evropi: gre za stvarnost ali samo za sanje?

Prof. Silvo Devetak o vlogi etnosa pri čezmejnem sodelovanju v Evropi

GORICA - Kaksna Evropa po Maastrichtu? Na to vprašanje so iskali odgovor udeleženci včerajšnjega mednarodnega zasedanja, ki ga je v Gorici priredila pokrajinska uprava. Alain de Benoist iz Francije, Yvo Peeters iz Belgije, Silvo Devetak iz Slovenije, Andrea Chiti Battelli iz Italije in Hans Joachim Bodenhöfer iz Avstrije so obravnavali pojem Evrope iz različnih zornih kotov, vendar vsi kot pozitiven izhod iz sedanjega stanja. Premostitev nacionalnih držav in uvajanje federalizma sta bila osnovna pojma vseh posegov, pri čemer so poročevalci izhajali iz različnih stvarnosti in obravnavali različne aspekte. Tako je Silvo Devetak svoje po-

roci osredotčil na vlogo etnosa pri čezmejnem sodelovanju v Evropi ter izhajajoč iz krize pojma država-nacija nakazal nove zamisli za evropske odnose, pri čemer bi čezmejno sodelovanje premoščalo sedanje meddržavne odnose in trenja, ki se pojavljajo prav na mejah. To in pa naraščanje nacionalizmov v Evropi terjajo jasen odgovor, ki bi ga Evropa lahko nasla v regionalizmu. Prav regionalizem je bila ciljna točka vseh poročevalcev.

Kako pa je sedaj? Morda je bil poseg predsednika deželne vlade Furlanije - Julijske krajine Pietra Fontaninija za marsikoga mrzla prha: dejal je namreč, da mora kljub Maastrichtu in evropski

integraciji ter priseganju na regionalizem pred vsakim svojim obiskom v Bruslju se vedno zahtevati dovoljenje rimske vlade. Vendar tistih, ki

evropske tokove poznajo, to ne preseneca. Vsi so namreč zelo evropski v Bruslju, doma pa na to pozabljajo, kot so včeraj povedali nekateri raz-

pravljalci. Tako da je vprašanje, ali je Evropa stvarnost ali pa so le sanje, slej ko prej na mestu.

J.J.N.

MNOŽIČEN PROTEST DIJAKOV / STAVKA TUDI NA SLOVENSKEH VIŠJH SREDNJIH ŠOLAH

Z gesli »Šola po naši meri« proti »receptu Jervolino«

V živahnem sprevodu okrog 5 tisoč slovenskih in italijanskih dijakov

BREDA PAHOR

TRST - Včerajšnji jutranji dolgotrajni naliv ne samo, da ni pogasil, temveč ni niti omilil protesta trzaskih dijakov, ki so množično preplavali mestno središče. Pod gesli kot so »Sola po meri dijakov!«, »Studij je pravica, ne pa privilegij« in »Mladi proti vladi« ter ponavljajoč številne grozljivo-ironične opomine ministrici za solstvo Rosi Russo Jervolino je okrog pet tisoč italijanskih in slovenskih dijakov z vseh trzaskih višjih srednjih sol prehodilo središčne ulice od Trga Goldoni do Trga Unità, kjer so neustavljivo dežju navkljub dolgo vztrajali v krogu: držali so napise, vzklikali razna gesla in tudi odpeli znane motive z na novo skovanimi besedili, v katerih je seveda nesporno kraljevala ministrca Jervolino. Pred tem sprevodom, glede katerega je veljal skupni dogovor v okviru Odbora studentov, pa je z zacetka Drevoreda XX. septembra krenila velika manjša skupina, v kateri so bili desničarski studentje. Spreveda se nista krizala, saj so »oni krenili takoj na desno, mi pa na levo, tako da je bilo takoj jasno, kdo je kdo«, je kasneje komentirala študentka slovenskega trzaskega učiteljskega Slomšek. To je bila edina ideološka diskriminanta, kajti v splošnem so tudi trzaski dijaki, kot je bilo z njihove strani večkrat poudarjeno, ostro zavračali vsako politično obarvanje protesta. Srednjesolskim dijakom pa so se pridružili tudi univerzitetni studentje, ki se odločno zavzemajo, da ne bi zvišali raznih pristojbin in cen storitev.

Srednja sola mora nuditi splošno izobrazbo, ne pa strogo usmerjati v specializacije, ki jih narekujejo podjetniki: to je bila tudi ena izmed osnovnih tez, ki so jih ponavljali trzaski studentje. Resitve, ki jih ponuja »recept Jervolino« (med drugim je ministrca ob podpori parlamenta že spre-

menila oz. časovno prenesla nekatere bistvene postavke reforme srednje sole), so na splošno zelo vprašljive, za slovenske sole pa so nesprejemljive: tako so menili slovenski srednjesolci, ki so v velikem številu prisli na protestno manifestacijo. Na vseh trzaskih višjih srednjih solah ni bilo pouka, na goriskih pa je bil samo v enem razredu učiteljskega. Med drugim se je devetčlanska delegacija goriskih dijakov udeležila trzaskih manifestacij.

»Kdo bi namrec lahko v kriznem obdobju finančno podprl slovenske zavode, se zlasti npr. učiteljske ali liceje«, je ugovarjal član dijaškega odbora liceja Prešeren. Po njegovi oceni je studentsko gibanje že doseglo marsikaj, vendar pa ni dovolj, da se nekateri ukrepi samo časovno preneso, morali bi jih preklapati. Prav odločnost in enotnost dijaškega gibanja, kar je prislo do izraza tudi v Trstu oz. v celotni deželi, pa sta porok, da dijaki, ki se v splošnem ne pripoznavaajo v nobeni politični formaciji, nameravajo vztrajati pri svojih zahtevah.

»Prisli smo z vseh sol, veliko nas je prislo, kar je prvič po dolgem času«, se je veselila skupina deklet s trzaskega učiteljskega, ki so premočena zapuscali Trg Unità. Prisli so s slovenskimi in tudi italijanskimi napisi, s katerimi so se pomešali med svoje italijanske sovrstnike (slovenski goriski dijaki so v Trst prisli za napisom: Jervolino: Bog odpusca, mi ne). Proti protestu se niso opredelili niti slovenski profesorji, ki so - kot so z zadovoljstvom naglasili dijaki - sprejeli njihov poziv.

Pozitivno so se o včerajšnji dijaški manifestaciji izrekli sindikat solnikov CGIL, solska komisija pri trzaski federaciji DSL in trzaska federacija SKP. Po oceni teh so namrec vzroki za stavko in protestni sprevod vec kot upravičeni.

Dijaki liceja Prešeren z enim od napisov na včerajšnji manifestaciji (Foto Ferrari)

NOVA UPRAVA IMA POLNE ROKE DELA

V Nabrežini težave s smetarsko službo Nerešeni problemi z občinsko tajnico

Devinsko-nabrežinska uprava župana Depangherja ima ze polne roke dela. Upravnih problemov je namrec se in se, tem pa je treba pristeti težave v samem občinskem aparatu. V kratkem bo namrec prislo do precejšnjih upokojitev, ki znajo negativno vplivati na celotno poslovanje občinskih uradov in raznih služb.

Pomanjkanje osebja se v tem trenutku npr. precej negativno odraza v delovanju smetarske službe. Odnasanje zabojnikov namrec poteka s precejšnjo zamudo, kar ustvarja v občanah upravičeno negotovanje. Župan Depangher nam je včeraj poslal sporočilo, v katerem se javno opravičuje za sedanje nevarnosti in težave, ki bodo najbrž trajale vse do konca leta. Uprava prosi vse občane za razumevanje v prepricanju, da bodo vse sedanje teža-

ve čimprej premoščene.

Občina je v tem trenutku brez občinskega tajnika. Redno namesčena tajnica je namrec zaradi bolezni odsotna, iz prefekture pa kljub zupanovim stalnim pozivom ne prihajajo redne nadomestitve. To seveda negativno vpliva na poslovanje odbora, saj mora občinski tajnik v skladu z zakonskimi določili obvezno podpisati vse sklepe in ostale uradne dokumente.

Občinska tajnica je prevzela dolžnosti maja letosnjega leta, ko je Obcina se vodila uprava župana Vittorina Caldija. S takratnimi upravitelji in z osebjem ni vzpostavila najboljših delovnih odnosov, kar je ustvarilo precejšnja trenja in nesoglasja. To, kot kaže, traja se danes, kar predstavlja torej dodatni problem za nove občinske upravitelje.

EDINOST

Štiri leta zborovanj na Trgu Zedinjenja

Danes od 11.30 do 12.30 bo v Trstu na trgu Zedinjenja Italije 46. redno mesečno protestno zborovanje Edinosti proti zamudi pri odobritvi posebnih predpisov za zascito slovenske jezikovne manjšine in proti nameri vlade, da z navadnim zakonom odvzame pravico do rabe slovenskega jezika v odnosih z oblastni tudi tam, kjer je raba ze sedaj možna. »To poteka ze štiri leta, mesec za mesecem ob vedno novih domislicah državne policije, da bi pripadnikom slovenske manjšine otežkočili ali onemogočili uživanje temeljne ustavne pravice (17. clen) do zbiranja na javnem prostoru in s tem do javnega protesta.« piše med drugim v tiskovnem sporočilu društva Edinost.

TRŽAŠKA OBČINA / NA POBUDO KOLEKTIVA ZA DRUŽBENE PROSTORE

Nadaljuje se zasedba bivše socialne menze v Ul. Gambini

Vsak čas pa bi lahko posegle sile javnega reda

»Stavbo bomo zapustili samo pod prisilo. Mi smo prepričani, da se zavzemamo za legitimno stvar.« Tako nam je povedal Sergio, glasniki Kolektiva za družbene prostore, ki od srede zaseda občinsko stavbo v Ul. Gambini 10, v kateri je v preteklosti delovala socialna menza.

Do trenutka, ko pišemo, policija ni se posegla za izpraznitev stavbe. Pravzaprav ni se niti jasno, ali je občinska uprava res že izdala zadnje odredbo ali ne. Župan Illy jo je vsekakor napovedal, ko je v petek zvečer že drugič obiskal stavbo v Ul. Gambini z namenom, da bi mlade zasedbenike preprical, naj ne vztrajajo v krse-

nju legalnosti in poslopije sami zapustijo. O zadnji je govoril tudi občinski odbor na svoji včerajšnji prvi seji. Sicer pa se je včeraj izkazalo, da izpraznitvene odredbe ne more se podpisati župan Illy, saj ni se zaprisegel pred prefektom (to bo lahko storil sele po umestitveni seji občinskega sveta), tako da ne more se polnomočno opravljati svoj funkcije. Odredbo je oziroma bo kvejemu podpisal komisar Larosa.

Sicer pa so mladi člani Kolektiva za družbene prostore Illyju nadančno obrazložili svoje zahteve in namene v pismu, ki so mu ga izročili ob njegovem prihodu v petek zvečer. V pismu pravijo, da nameravajo

urediti samoupravni socialni center, v katerem bi se mladi (in drugi) lahko prosto in brezplačno zbirali, za kar danes nimajo pravih možnosti. V ta namen nameravajo uporabiti prostore v Ul. Gambini 10, ki so že dalj časa zapušteni. Prostore bi uredili sami, po možnosti tudi s kakim občinskim ali drugim javnim prispevkom.

Župan Illy je mladim zasedbenikom v odgovor dejal, da namerava problem primernih javnih prostorov za zbiranje mladih čim prej resno obravnavati. Nikakor pa ni hotel pristati na to, da bi se Kolektiv za družbene prostore kratkomalo polastil splotja bivše socialne menze, ker da bi na tak

nacin bila kršena legalnost. Kaze, da je Illy zadevo že prijavil policijskim oblastem, kot receno, pa do včeraj ni bilo se jasno, ali je občinska uprava tudi že izdala izpraznitveno odredbo.

Kolektiv za družbene prostore je spontana skupina, v kateri aktivno sodeluje kakih 30 mladih, na posameznih njegovih pobudah, kot je bil petkov glasbeni večer v Ulici Gambini 10, pa se je zbralo tudi že po nekaj sto ljudi. Med njimi je precej visjesolcev. Tako se je včeraj popoldne v bivši socialni menzi zbrala tudi skupina studentov, ki je v dopoldankih urah demonstrirala po mestnih ulicah proti solski reformi.

POLITIČNA OCENA VOLITEV

SSk čakajo nove naloge

Stranka verjame v politiko odprtosti tudi za bodočnost

Tezko preizkušnjo, ki so jo predstavljale pravkar minule upravne volitve na Trzaskem, smo Slovenci dobro prestali. Z našim bistvenim doprinosom so se v občinah Milje, Devin-Nabrezina in Trst uveljavile sile, ki se zavzemajo za politiko odpiranja in sodelovanja, ki je edina perspektivna v tem obmejnem prostoru v osrčju Evrope. Za učinkovito vodenje te politike pa imamo zdaj tudi Slovenci veliko odgovornost, saj smo bili pomembni sooblikovalci zmagovitih list in smo zadovoljivo zastopani v vseh novoizvoljenih telesih, tako da bo zdaj tudi od nas odvisno, v kolikšni meri in kako bodo izkoriščene nove možnosti, ki se odpirajo.

To je ugotovil trzaski pokrajinski svet Slovenske skupnosti, ki se je zbral, da bi ocenil volilne izide in oblikoval smernice za nadaljnje delo. »Kar zadeva Slovence, lahko z veseljem ugotovimo, da smo bili v zadnji volilni preizkušnji v dobru meri deležni nagrad, ki jih večinski volilni sistem določa za zmagovite liste, seveda pa ni nikjer receno, da bo vedno tako, zaradi česar ostaja slej ko prej utemeljena zahteva po zamenjavi minimalni zastopanosti slovenske manjšine v izvoljenih telesih, tako kot se velja za Italijane v Sloveniji in za druge manjšine v Evropi«.

SSk je na zadnjih upravnih volitvah skoraj povsod nastopala na skupnih listah, ki jih je

sooblikovala z drugimi političnimi strankami in gibanji. V danih razmerah bo s to politiko nadaljevala. Priložnost za to bodo že čez kak mesec nudile predčasne parlamentarne in pokrajinske volitve. Seveda pa to ne pomeni, da je zdaj SSK odvečna. Nasprotno, tudi zadnja volilna preizkušnja je jasno dokazala, da je obstoj slovenske politične stranke koristen in potreben, piše se v izjavi.

Seveda pa sodelovanje v volilnih navezah postavlja SSK in njene izvoljene predstavnike tudi pred nove naloge in probleme. Sodelovanje je obvezujoče tudi za čas po volitvah, kar predstavlja novo breme, a tudi nove možnosti uveljavljanja zahtev in koristi naše narodne skupnosti. Trzaski pokrajinski svet SSK je ob tem tudi podčrtal, da uveljavitev politično odprtih volilnih navez na Trzaskem in se zlasti v Trstu nudi v perspektivi pomembno priložnost za globalno rešitev problemov, s katerimi se Slovenci v Italiji že dolgo, predolgo spopadamo.

Zgodovinsko naključje je hotelo, da bi za takšno rešitev zdaj lahko bile ugodnejše razmere na vsedravnih in predvsem na mednarodni ravni, pri čemer seveda ne gre pozabiti pogajanj med Italijo in Slovenijo za tako imenovano posodobitev Osimskih sporazumov. O svojih novih nalogah bo stranka razpravljala v drugem delu pokrajinskega kongresa, ki bo sredi januarja.

SKGZ

**SLOVENSKA
KULTURNO
GOSPODARSKA
ZVEZA**

sklicuje XIX. občni zbor, ki bo v nedeljo, 19. decembra 1993, ob 9.30 v avditoriju »L. Fogar« v Gorici, na Korzu Verdi.

Dnevni red:

1. Otvoritev
2. Izvolitev predsedstva občnega zbora
3. poročilo predsednika SKGZ
4. pozdravi gostov
5. tajniško poročilo
6. razprava o poročilih in delovanju zveze
7. volitve
8. razno.

NOVICE

**Marinelli spet konzul
pristaniške kompanije**

Vincenzo Marinelli je bil s široko večino potrjen za konzula pristaniške kompanije CULP. Za vicekonzula je bil izvoljen Piero Bessi. Vodstvo CULP se zahvaljuje dosedanjima vicekonzuloma Fabiu Armaniju in Emiliju Corettiju. Marinelliju sta takoj o izvolitvi čestitala pokrajinski tajnik DSL Stelio Spadaro in Roberto Treu.

Božična revija z zborom Gallus

Zbor »Jacobus Gallus« iz Trsta vabi na 3. že tradicionalno božično revijo, ki bo letos dne 17. t. m., ob 20.30 pri Sv. Ivanu v Trstu. Poleg omenjenega zbora bosta nastopila še italijanski zbor »Società Polifonica Santa Maria Maggiore« pod vodstvom Marca Podde in MePZ »Primorsko« iz Mačkolj pod vodstvom Antona Baloha. Revijo bo omogočilo podjetje Korsic ob 30-letnici svojega delovanja. Prostovoljni prispevki so namenjeni otrokom, ki so žrtve vojne v bivši Jugoslaviji.

**Tečaj za novoizvoljene
slovenske predstavnike**

Krozek za družbeno-politična vprašanja Virgil Sceek prireja krajši tečaj za upravno-politično pripravo novoizvoljenih občinskih in rajonskih svetovalcev. Prvo predavanje bo v torek, 14. t. m., z začetkom ob 20.30 v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3. Predaval bo dr. Kazimir Cibic na temo: »Pristojnosti občinskih uprav in vloga izvoljenih predstavnikov«.

Seja proseških organizacij

V Kulturnem domu na Proseku se bodo v torek 14. t. m., ob 20 uri zbrali predstavniki kulturnih, sportnih, gospodarskih društev in ostalih vaskih organizacij. Tema sestanka bo analiziranje opravljenega dela v teku leta, ter izdelava okvirnega programa posameznih društev za 1994. Tekla pa bo tudi beseda o aktualnih problemih vasi. (B.R.)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
finančni in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT za leto 1993

Postni tr. PRAE DZP št. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

ARCOBALENO

ZAPIRA ZARADI PRENOVITVE PROSTOROV IN NUDI POPUSTE DO 50%

nekaj primerov:

moške hlače	20.000. - lir
moške srajce	19.000. - lir
moške jakne	89.000. - lir
majice in krila	20.000. - lir
hlače	39.000. - lir
plašči in jakne od 99.000 do	190.000. - lir
majice pilè raznih barv	39.000. - lir

ARCOBALENO - Ul. Filzi 2 - TRST

V mesecu decembru odprto
ob nedeljah in ponedeljkih.

TRST / PRVA SEJA ODBORA ŽUPANA RICCARDA ILLYJA

Krstni nastop nove uprave Giorgio Zanfagnin podžupan

Župan še ni sklical prve seje novoizvoljenega občinskega sveta

Giorgio Zanfagnin je novi tržaški podžupan. Imenoval ga je župan Riccardo Illy na včerajšnji prvi seji novega odbora, ki je bila v glavnem posvečena porazdelitvi odborniskih resorjev ter tudi nekaterim tekočim upravnim zadevam. Illy se ni sklical prve seje novoizvoljenega občinskega sveta. To bo naredil jutri ali pojutrišnjem.

Zanfagnin, ki je star 55 let, je član izvršnega odbora Zveze industrijcev, v okviru katere je dolgo let predsedoval komisiji za gospodarska in davčna vprašanja. Do pred kratkim je bil poddravnatelj Stocka, se prej pa se je v okviru te industrije ukvarjal z mednarodnim poslovanjem. Zanfagnin bo torej podžupan, ob tem pa bo vodil tudi resorje za osebje, protokol, arhiv in načrtovanje. Podobno kot vsi kolegi v odboru (z izjemo Pecol Cominotta, ki je že sedel v občinskem svetu) je Zanfagnin novinec v politiki in v upravnem življenju.

Roberto Damiani, Illyjeva desna roka in šef njegovega volilnega staba, je bil imenovan za starejšega odbornika, nadalje bo skrbel za kulturo, stike z javnostjo in s tiskom ter za vzgojne in rekreacijske dejavnosti. Fabio Cagnello je odbornik za prostorsko načrtovanje, javno zelenje in gradbeno dovoljenja, Franco Degrassi pa odgovarja za knjigovodstvo, davke ter tudi za sport in turizem. Ta resor je v začetku prevzel

sam Illy, ki ga je sedaj, kot vidimo, poveril Degrassiju.

Eugenio Del Piero (nekdanji upravni direktor Piccola in trenutno pooblaščen upravitelj finančne družbe Fin. Est.) vodi odborštvo za trgovino in za obrtništvo, Sergio Grioni bo skrbel za smetarsko službo, prevoze in decentralizacijo, Viviana de Grisogono za javna dela in tehnološke naprave, Gianni Pecol Cominotto za zdravstvo in za socialno skrbstvo. Pecol Cominotto je edini "politik" v novem odboru, saj je bil svojčas občinski svetovalec radikalne stranke, nato eden od voditeljev radikalnega študijskega centra Piero Calamandrei.

Na včerajšnji seji je Illy seznanil kolege odbornike s temeljnimi smernicami svojega upravnega programa, ki v glavnem odraža županovo predvolilno platformo. Program odbora bo župan javno predstavil na prvi seji mestne skupščine. Po razdelitvi resorjev je tekla beseda o kocljivem vprašanju: časno zaposlenih delavcev v vrtcih in v otroških jasli, nato so sprejeli nekatere sklepe za boljše informiranje tujih kupcev, ki dnevno prihajajo v Trstu. Na koncu so odborniki razpravljali še o dveh izredno kocljivih temah. O usodi nogometnega kluba Triestina in o položaju v zasedeni bivši občinski menzi v Ul. Gambini.

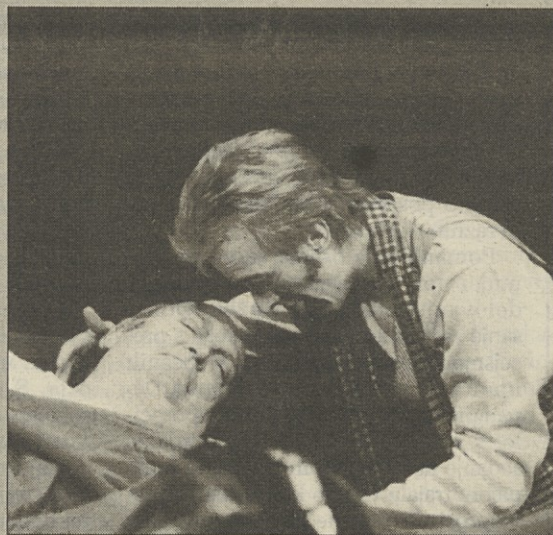

Prva seja tržaškega občinskega odbora (foto KROMA)

SSG / USPEŠNA PREMIERSKA PREDSTAVA

Garderober ali zakulisno življenje gledališča

Alojz Svete in Anton Petje ustvarila izjemna lika - Ponovitve danes in v naslednjih dneh

Nova predstava SSG razgrinja pred publiko zakulisno življenje gledališča. Harwood, avtor Garderobereja je v letih, ki jih je preživel v gledališču dojel prave razsežnosti gona, ki igralce peha v veličino in bedo: v vsakem teatrskem mikrokozmosu je vera v poslanstvo tega delovanja tako močna, da zdržijo tudi v nemogočih pogojih. Dejanje se dogaja med drugo svetovno vojno, med bombnimi napadi ob splošnem pomanjkanju, v več kot zdesetkanem ansamblu. Igralceva gledališka skupina potuje po provinci in obiskovalcem nudi vsak večer drugo igro dokler ne pride do nepredvidljivega zapleta. Toda predstava mora biti. Težo odrskega dogajanja nosita Alojz Svete in Anton Petje (na sliki - Foto KROMA), različna ne le po zunanosti, temveč tudi po deležu, ki ga vsak od njiju ima pri predstavi. Celoten ansambel pa z njima soustvarja izjemno zahtevno odsko postavitev. Premierska publika je uspešnost te predstave že spoznala. Ponovitve pa bodo danes in v naslednjih dneh.

DANES / OD 9. DO 19. URE NA SEDEŽU KZ

Volitve za poklicni seznam kmetov

Volilci naj uveljavijo stežka pridobljene pravice s čimbolj množično udeležbo!

Danes bodo volitve za tržaški pokrajinski poklicni seznam kmetovalcev. Volilni upravičenci, torej vsi tisti kmetje, ki so bili dne 12. julija letos vpisani v ta seznam in so prejeli ustrezne pozivnice, bodo dobili na volišču dve glasovnici, saj morajo iz svojih vrst izvoliti 12 predstavnikov v pokrajinsko komisijo in po 5 predstavnikov v občinske ali medobčinske komisije za Trst, Dolino-Milje, Repentabor, Zgo-

nik in Devin-Nabrežino. Volili bodo tako, da bodo prekržili znak enotne liste (Kmečka zveza, Pokrajinska zveza neposrednih obdelovalcev, Associazione fra agricoltori), kajti stanovske organizacije so se v vsestranskem interesu domeni-le, kakor vemo, za skupen nastop.

Volitve, ki se bodo odvijale od 9. do 19. ure na sedežu Kmečke zveze, so pomembne zaradi tega, ker ima vsakdo, ki je vpisan v pokrajinski seznam, pravico do denarnih podpor in siceršnjih olajšav v smislu deželne, državne in evropske zakonodaje, ker ta organ upravlja kmetje in ker bodo slovenski kmetovalci na ta način potrdili svojo pravico do dvojezičnega poslovanja, ki so si ga z odločnim bojem sami izborili. Z množično udeležbo na volitvah bodo torej izpričali tudi svojo narodno zavest.

SALEŽ / POBUDA KD RDEČA ZVEZDA

Izviren kulturni večer z domačimi jedmi

Gospodinje se bodo preizkusile v peki in nato svoje kuhinjske proizvode razstavile

Kultura je pojem, ki ima večplastno razsežnost in se lahko manifestira v najrazličnejših oblikah oziroma dejavnostih in dosežkih, ki karakterizirajo delovne in življenjske navade neke skupnosti. Iz te izhodiščne ugotovitve se je v krogu kulturnega društva Rdeča zvezda iz Saleza porodila zanimiva in izvirna zamisel, ki bo prav gotovo naletela na ugoden odziv pri podjetnih gospodinjah.

V nedeljo, 19. decembra bodo ob 17. uri v drustveni dvorani v Salezu na ogled in pokusno izdelki, ki jih bodo pridne ženske roke zamesle in spekle v domači peči. Prijave bodo sprejemali v občinski knjižnici v Salezu - telefonska številka 229533 - v torek od 15. do 18. ure oziroma v petek od 15. do 19. ure. Gospodinje se bodo lahko preizkusile v peki raznovrstnih oblik kruha, domačega peciva ali kakega drugačnega živilskega izdelka po lastni želji in fantaziji. Posebna triclanska komisija, ki jo bodo

sestavljali poklicni pek, slastičar in član društva, bo ocenila vse izdelke in nagradila najboljše »proizvod« iz vsake izmed treh kategorij. Vsaka udeleženka bo poravnala tudi vpisnino 3.000 lir.

Kulturni večer bo obogatil nastop domačih harmonikarjev in znanih jezičnih venderigel Vanke in Tonce, domačinka Magda Skrk pa bo ob tej priložnosti predstavila svoje ročne izdelke iz suhega cvetja.

Ves izkupicek in prostovoljne prispevke, ki jih bodo zbrali na tej dobrodelni prireditvi, bo organizator namenil za pomoč vojnim sirotam v Bosni.

Odbor KD Rdeča zvezda računa na dober odziv gospodinj, ki bodo prav gotovo pobrscale po skritih receptih in postregle s pečenimi dobrotami, ki karakterizirajo krasko živilsko kulturo. Čeprav so krušne peči in ognjišča že prava redkost, pa tudi v električnih pečeh dobro uspeva pečenje sladic, kruha in drugih jedi. (B)

ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

Franc Brus

80-letnik

podjetjih in s presledki več kot 20 let pri takratni tiskarni Graphis v Ul. Sv. Franciska in pri Primorskem dnevniku kot tih, skromen, vesten in zanesljiv uslužbenec, nazadnje, dokler mu je zdravje se dopuščalo, pa je bil v pomoč na Odseku za zgodovino NSK.

Tudi Francov brat Miroslav je bil med prvimi uslužbenci-soferji Primorskega dnevnika v prvih povojnih casih in je leta 1951 pri opravljanju svojega soferskega poklica izgubil življenje v prometni nesreči na Trgu Oberdan.

Dragi Franc, sodelovci in prijatelji iz starih časov in z nami vsi, ki te poznajo in cenijo zaradi tvoje zvestobe in tihe skromnosti, ti čestitamo k lepemu življenjskemu jubileju in želimo se mnogo let v cimboljem počutju. (j.k.)

padel v anglesko ujetništvo. Pot ga je zanesla v Indijo pa spet nazaj v Afriko in končno v južno Italijo v Gravino, kjer je, kot tisoč drugih zavednih primorskih rojakov, vojakov, internirancev, konfinirancev in pomorščakov, vstopil v vrste NOV. S Prvo tankovsko brigado se je prebijal na dolgi borbeni poti do Trsta in sodevniškem podjetju. Leta 1940 so ga poklicali v vojsko in poslali v Afriko, kjer je kmalu

Po vojni je Franc Brus nekaj časa delal pri raznih

SPOMINSKA SVEČANOST

Spomnili se bomo Pinka Tomažiča in tovarišev

Danes ob 15. uri bo na openskem strelišču spominska svečanost ob 52-letnici usmrtnice obsojencev na drugem tržaškem procesu: Pinka Tomažiča, Viktorja Bobka, Ivana Ivantčica, Simona Kosa in Ivana Vadnala.

Govornika bosta na svečanosti senator Paolo Sema in Miran Košuta, predsedovala bo Kostanca Filipović, sodeloval pa bo Moški pevski zbor Tabor, pod vodstvom dr. Sveta Grčiča.

Takoj po svečanosti, se bodo udeleženci zbrali v Prosvetni dvorani, kjer bodo domači recitatorji in

pripovedovalci, skupno z ženskim in moškim pevskim zborom Tabor, ponovili recital, ki so ga, po zamisli in v režiji Draga Gorupa, z lepim uspehom izvedli na proslavi v počastitev 50-letnice padca fašizma. V recitalu bodo nastopili tudi harmonikarji GM iz razreda prof. Loredane Cocceani.

Istčasno bodo v dvorani odprli tudi razstavo društva Edinost »25 let pod fašizmom«, ki so si jo mnogi Tržičani že ogledali, ki jo bila pred časom v prtičnih prostorih občinske palače v Trstu.

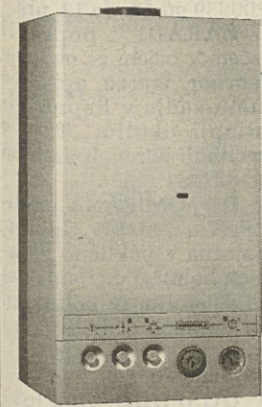
NL

DRUSTVO SLOVENSKEGA UPOKOJENCEV - TRST, ZDRUŽENJE AKTIVISTOV IN INVALIDOV NOB NA TRZASKEM IN KRUT

vabijo na

Tradicionalno novoletno družabnost

ki bo 29. t. m., ob 17. uri v Gostilni Sardoc v prečniku. Vstop samo z vabili, ki so na razpolago na sedežu organizacij v Ul. Cicerone 8/B, tel. 360324. Zagotovljen prevoz z avtobusi.

P.I. NICOSIA

FERROLI

NAPRAVE ZA
OGREVANJE
IN KLIMATIZACIJO
SERVIS ZA PEČI:

TATA

BIKLIM

NICOSIA

UL. Matteotti 54/A - TRST - Tel. 040 / 369135

Hitra pomoč: 0337 / 539231

apikompleks®

Povečuje obrambno sposobnost organizma. V času prehladov in gripe pomaga organizmu, da se bolezni upre, že obolelim pa blaži težave in pospešuje zdravljenje.

IZ MEDEXOVE ČEBELJE LEKARNE

SLOVENSKO
STALNO
LEDALISCE

Ronald Harwood

GARDEROBER

Režija Vinko Möderndorfer

Danes, 12. t.m., ob 16.00 ABONMA RED C

ZSKD vljudno vabi v torek, 14. decembra 1993, ob 17. uri v Gregorčičevo dvorano

na predstavitveno srečanje

SEMINARJA ZA RETORIKO

Seminar, ki bo potekal januarja, je namenjen vsem, ki javno nastopajo in ima namen usposobiti udeležence v gladkem in jasnem izražanju, v improvizaciji govornih nastopov, v sproščeni in učinkoviti sporočanju, tako v pisni, kot tudi v ustni obliki.

SLOVENSKA KULTURNO GOSPODARSKA ZVEZA

Komisija za sport

vabi

na predstavitev raziskovalnega dela

SLOVENSKI ZAMEJSKI SPORT
PO LETU 2000 (2. del)Gregorčičeva dvorana v Trstu, ul. S. Francesco 20,
v petek 17. decembra ob 18. uri

KD Rovte-Kolonkovec - Ul. Monte Sernio 27
gostuje pevsko skupino

TE ROŽE MAJAWE iz Rezije

Silvana Paletti se bo predstavila s svojimi
razojanskimi poezijami

Danes, 12. decembra, ob 17. uri

rio Primi, 69-letni Giuseppe Giacomini, 91-letna Ludmila Cenci, 74-letni Luciano Mihel, 54-letna Lina Torrisi, 69-letni Sergio Pitton.

LEKARNE

Nedelja, 12. decembra 1993
Lekarne odprte ob 8.30 do 13.00

Trg Cavana 1 (tel. 300940), Miramarski drevored 117 - barkovlje (tel. 410928), Ul. Oriani 2 (tel. 764441), Trg Goldoni 8 (tel. 634144), Ul. Roma 16 (tel. 364330), Ul. Dante 7 (tel. 630213), Istrska ulica 33 (tel. 727089).

BOLJUNEC (tel. 228124).
Lekarne odprte ob 13.00 do 16.00

Trg cavana 1, Miramarski drevored 117 (Barkovlje).
BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnужnejše primere.

Lekarne odprte ob 16.00 do 19.30
Trg Goldoni 8, Ul. Roma 16, Ul. Dante 7, Istrska ulica 33.
Lekarne odprte ob 16.00 do 20.30.

Trg cavana 1, Miramarski drevored 117 (Barkovlje) Ul. Oriani 2.
BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta ob 20.30 do 8.30
Ul. Oriani 2 (tel. 764441).

Didaktično ravnanje pri Sv. Ivanu se priložnostno zahvaljuje Dobrodelnemu društvu Trst za vsestransko zanimanje, sodelovanje in pomoč. Ob priliki jim voščimo vse leto uspehov v novem letu.

Od ponedeljka, 13. do nedelje, 19. decembra 1993
Normalen urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte ob 13.00 do 16.00
Trg Giotti 1 (tel. 635254), Ul. Belpoggio 4 (tel. 306283), Ul. Flavia 89 - Zavljje (tel. 232253).

FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnужnejše primere.

Lekarne odprte ob 19.30 do 20.30
Trg Giotti 1, Ul. Belpoggio 4, Istrska ulica 33, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta ob 20.30 do 8.30
Istrska ulica 33 (tel. 727089).

Donovi so se v teh dneh pomnožili ...

Valentina je Andreju

Veroniko

povila.

Patriciji, Fulviju in Michaelu pa se je

Martina

pridružila.

Obilo sreče malima sestričnima in iskrene čestitke staršem želijo

direkcija in kolegi
Friulexport SpA
Trst/Gorica

Loterija

11. december 1993

BARI	56	36	88	84	78
CAGLIARI	89	34	58	54	25
FIRENCE	80	19	6	69	90
GENOVA	58	63	46	57	31
MILANO	77	59	25	70	79
NEAPELJ	18	32	25	82	35
PALERMO	82	66	22	3	28
RIM	90	14	33	40	31
TURIN	42	34	74	84	63
BENETKE	26	20	40	72	41

ENALOTTO

X 2 2 X 2 1 2 2 X 1 X 1

KVOTE

12 49.369.000.- lir

11 1.670.000.- lir

10 162.000.- lir

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELE-VITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 15.30, 18.35, 21.45 »Addio mia concubina«, r. Chen Kaige, i. Gong Li.

EXCELSIOR - 16.00, 18.00, 20.00, 22.15 »Piccolo grande amore« r. Carlo Vanzina, i. Barbara Snellenburg.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Caro diario«, r. Nanni Moretti.

NAZIONALE 1 - 16.00, 18.00, 20.00, 22.15 »Kallifornia«, i. Brad Pitt.

NAZIONALE 2 - 16.30, 18.15, 20.15, 22.15 »Le donne non vogliono più«.

NAZIONALE 3 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Giovanni Falcone«, i. Giancarlo Giannini, Michele Placido.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Insomnia d'amore«, i. Tom Hanks, Meg Ryan.

GRATTACIELO - 16.30, 18.15, 20.10, 22.00 »Aladdin«, risani film, prod. Walt Disney.

MIGNON - 16.30 18.20, 20.15, 22.15 »Senza tregua«, i. J.C. Van Damme.

EDEN - 15.30 - 22.00 »Manya anale«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 15.15, 17.30, 19.50, 22.10 »Sol levante«, r. Philip Kaufman, i. Sean Connery, Wesley Snipes.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »Occhi di serpente«, r. Abel Ferrara, i. Harvey Keitel, Madonna.

LUMIERE - 16.30, 18.20, 20.10, 22.15 »Per amore solo per amore«, i. Diego Abatantuono, Stefania Sandrelli.

RADIO - 15.30 - 21.30 »Pruriti erotici della mia segretaria«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

PRIREDITVE

KD PRIMORSKO vabi na ogled RAZSTAVE PTICEV IN KAKTUSOV, ki bo v Srenjski hiši v Mackoljah s sledečim urnikom: danes, 12. t. m., od 10. do 20. ure, jutri, 13. t. m., od 9. do 13. in od 16. do 20. ure. Danes bo ob 17. uri tudi krajši program z diapozitivi.

KD RDEČA ZVEZDA organizira v nedeljo, 19. t. m., ob 17. uri v Salezu ogled in pokušno izdelkov »IZ DOMACE PEČI«. Najboljši izdelek iz vsake kategorije (1. raznovrsten kruh, 2. domače pecivo, 3. po želji in fantaziji) bo nagrajen. Prijave zbiramo se v torek, 14. t. m., tel. 229533, od 15. do 18. ure. Sodelujejo Tonca in Vanka, vaski godci, Magda Skrk ... Prispevki bodo sli v človekoljubne namene. Vabljeni.

KD ROVTE-KOLONKOVEC - Ul. Monte Sernio 27 - gostuje danes, 12. t. m., ob 17. uri pevsko skupino iz Rezije Te roze majawe. Silvana Paletti pa bo predstavila svoje poezije.

OB 40-LETNICI RMV taborniki vabijo sedanje in bivše člane ter prijatelje na SLAVNOSTNI OBCNI ZBOR s kulturnim programom »Tam ob ognju nasem«, ki bo v soboto, 18. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu.

SKD GRAD v sodelovanju z Rdečim križem Italije prireja 10-dnevni brezplačni tečaj OSNOVE PRVE POMOCI, ki bo predvidoma v januarju in se bo odvijal v društvenih prostorih. Vodila ga bo dr. Petaros, ob koncu bodo udeleženci prejeli potrdilo. Informacije

in vpisovanje do 15. t. m. na tel. št. 422582 (Karmela Bellafontana) v večernih urah.

GODBA NA PIHALA IZ RICMANJ prireja JUBILEJNI KONCERT ob 25. obletnici obnove v nedeljo, 19. t. m., ob 17. uri v občinskem gledališču F. Prešeren v Boljuncu.

V DRUŠTVU SLOVENSKEGA IZOBRAZENCA v Trstu bo jutri, 13. decembra, ROZANA KOSTJAL pripravila »Savrinski večer«. Zacetek ob 20.30.

KD VALENTIN VODNIK vabi na tradicionalni POZDRAV STAREMU LETU 93 - razvedrilno-družabno-kulturni večer po domači zamisli. Srečamo se v soboto, 18. t. m., ob 19. ure dalje v vaski gostilni Pri studencu. Prijave in vpisovanje v popoldanskih in večernih urah naravnost v Gostilni do petka, 17. t. m. Vljudno vabljeni posebno Dolincani in Dolinske, prijatelji, znanici in vsi, ki bi radi preživeli sproščen večer v prijetni družbi.

KD SKALA iz Gropade priredi v soboto, 18. t. m., BOZICNICO. Nastopata domači pevski zbor s celovečernim koncertom in mladinska skupina s krajšo humoresko. Vabljeni.

GODBENO DRUSTVO NABREZINA vabi na TRADICIONALNI BOZICNI KONCERT v nedeljo, 19. t. m., ob 17. uri v nabrezinski cerkvi. Sodelujejo MPZ Igo Gruden in mladi gojenci glasbene sole.

PEVSKI ZBORI VESELA POMLAD zaključujejo niz prireditev ob svoji 15-letnici s KONCERTOM, ki bo v soboto, 18. t. m., ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah. Zborovodja Franc Pohajac, pri klavirju Martina Feri in David Lenisa. Ob koncertu bodo predstavili priložnostno brošuro ter odprli razstavo o petnastletni pevski dejavnosti, ki bo v predvežju Prosvetnega doma na ogled ob delavnikih od 17. do 19. ure in ob nedeljah od 11.30 do 12.30 do 23. decembra. Prisrčno vabljeni.

KD FRANCE PRESEREN vabi na predavanje ROMBON: SLOVENSKE JAME MED NAJGLOBLJIMI NA SVETU. Predaval bo Marko Simič. V četrtek, 16. t. m., ob 20. uri v društvenih prostorih v Boljuncu.

Umrla je 8. t. m. v Melbournu

Iva Furlan

iz Gabrovca

Zalostno vest sporočata sestra Lidia in Marta

Gabrovec, 12. decembra 1993

ZAHVALA

Svojci pokojne

Marije Bandi

vd. Stepančič

se toplo zahvalujemo vsem, ki so pospremili našo drago k zadnjemu počitku.

Posebna zahvala vsem, ki so darovali v dobre namene in darovalcem cvetja.

Mackolje,

12. decembra 1993

ZAHVALA

Svojci

Olge Rebec

vd. Sluga

se iz srca zahvalujemo vsem, ki so na katerikoli način pocastili njen spomin.

Trst, 12. decembra 1993

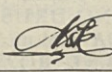

JADRANSKI KOLEDAR s knjižno zbirko:

- Zbornik Jadranski koledar;
- Pesem njenih zvonov - *Ivan Sivec*, povest;
- Prazgodovinska gradišča tržaške pokrajine - *Stanko Flego, Lidija Rupel*;
- Sadje iz našega vrta - *Vitjan Sancin*, priročnik;
- namizni Jadranski koledar 1994

bomo predstavili na
tiskovni konferenci

jutri, 13. t. m., ob 11. uri
na sedežu Založbe v Trstu,
Ul. Montecchi 6, VI. nadstr.

Narodna in študijska knjižnica - Odsek za zgodovino
in
Založništvo tržaškega tiska

Vas vljudo vabita
na predstavitev knjige

Stanka Flego in Lidija Rupel
I CASTELLIERI DELLA PROVINCIA DI TRIESTE

Jutri, 13. decembra 1993, ob 18. uri
v Casinarkem krožku, Korzo Italia 13, Trst

Knjigo bo predstavila dr. Paola Lopreato,
ravnateljica Arheološkega muzeja v Cedadu.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAZENECV
vabi na

»Šavrinski večer«

pripravila ga je ROZANA KOSTJAL

Jutri, 13. decembra - začetek ob 20.30 - Peterlinova dvorana

CRIO MODA
TRZIC

Ul. G. Matteotti, 6/B
Tel. 0481/45368

TEKSTIL
EKSKLUZIVNI KROJI
OSTANKI
BLAGO ZA NEVESTINO
OBLEKO

URARNA
ZLATARNA

Voro-logio
monfalcone
TRZIC

uradni zastopnik
SEIKO PULSAR
PRYNCEPS

Cukijati Darko & F. sdf. - Drev. S. Marco 52
Tržic (GO) - Tel. (0481) 411247

POHIŠTVO

Korsic

RAZPRODAJA vseh artiklov v
razstavnih prostorih (do 31. decembra)
Ul. San Cilino 38 - Tel 54390 Fax 350150

POOBLASCENA DELAVNICA

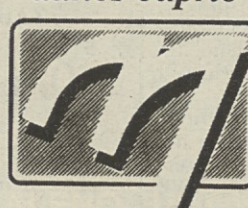
giulia **FIAT**

SERVIS • kontrola ispušnih plinov
• nastavitve vbrizga goriva
POPRAVILA • popravila v garanciji in servis s kuponi

TRST - Ulica Giulia 55 - Tel. 569998

Pravočasno pomisli na topel božič

daneshodprto

LA MAGLIA

TRŽIČ - Ul. Roma 58 - Telefon (0481) 790074

KD FRANCE PRESEREN
vabi na predavanje na temo
**RONBON: SLOVENSKE JAME MED
NAJGLOBLJIMI NA SVETU**
Predaval bo Marko Simic.

V četrtek, 16. t. m., ob 20. uri v društvenih prostorih v Boljuncu.

GODBENO DRUŠTVO NABREŽINA
vabi na

TRADICIONALNI BOŽIČNI KONCERT

v nedeljo, 19. decembra, ob 17. uri v nabrežinski
cerkvi. Sodelujejo MPZ Igo Gruden in mladi
gojenci glasbene šole.

KD SKALA iz Gropade
priredi v soboto, 18. t. m.,

Božičnico

Nastopata domači pevski zbor s celovečernim kon-
certom in mladinska skupina s krajšo humoresko.
Vabljeni!

KD S. ŠKAMPERLE - Vrdelska cesta 7
prireja 17. decembra 1993 ob 20.30

VEČER O ANDSKIH DEŽELAH

Lojze Abram bo z besedo in sliko prikazal svoja
spoznanja s potovanja po Periju, Boliviji in Cilu.
Vljudo vabljeni!

 GODBA NA PIHALA IZ RICMANJ
JUBILEJNI KONCERT

OB 25. OBLETNICI OBNOVITVE
v nedeljo, 19. decembra 1993, ob 17. uri
občinsko gledališče "F. Preseren - Boljunec"
Pokrovitelj Občina Dolina

DARILA in DARILCA

za vse žepe in okuse:
... grafike ... kasete
... leseni, keramični,
kamniti in usnjeni izdelki...

TRŽAŠKA KNJIGARNA
TRST, Ul. Sv. Frančiška 20
tel. 635969

... Ne samo knjige!

Prispevajte
za

**SLOVENSKO
DOBRODELNO
DRUŠTVO**

parket

Syntex
Friffoli-parchetti

Edini ekskluzivni
zastopnik v Trstu

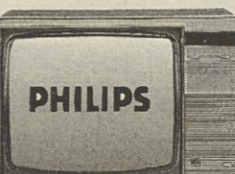
Ul. S. Zenone 6
Tel. 763429

zimske
novosti

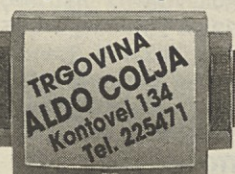
desiree
intimo perito

Ul. Cesare Battisti 14
TRST

Ugasnite starega TV.

Prizgite novega pri

Vaš star TV ali videorekorder
velja do 500.000 lir,
če kupite novega PHILIPS
do 31. decembra.

Kam po bencin

Danes bodo na Trzaskem
obratovale naslednje cr-
palke:

AGIP
Ul. Revoltella (vogal Ul.
d'Angeli)
Nabrežje O. Avgusta
Istrska ul. (nasproti
pokopališča)
Ul. Carducci 4
Ul. Molino a Vento 158
Ul. A. Valerio 1 (univer-
za)

MONTESHELL
Ul. Giulia 2
Drevored Campi Elisi
1/1
Drev. D'Annunzio 73
Miramarski drev. 37
Miramarski drev. 273
Nabrežje T. Gulli 8
Sesljan (drž. cesta 202)

ESSO
Trg Libertà 10/1
Ul. Battisti 6 (Milje)

IP
Ul. F. Severo 2
Drev. D'Annunzio 38/A
Ul. Baiamonti 2
Miramarski drev. 213

ERG PETROLI
Nabrežje N. Sauro 14

API
Ul. F. Severo 2/5

NOCNE CRPALKE
(self service)
FINA - Ul. F. Severo 2/3
ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica
AGIP - Miramarski drev. 49

ESSO - Zgonik (cesta
202)

NA AVTOCESTAH
(odprte 24 ur)
AGIP
Devin (sever)
Devin (jug)

SKD »IGO GRUDEN«

Pod pokroviteljstvom KMECKE IN OBRATNE
HRANILNICE IN POSOJILNICE V NA-
BREŽINI, vabi na ogled razstave

»KAMEN...«

Razstavljajo krajevni obrtniki ter ustvarjalci
in oblikovalci kraškega kamna v društveni
dvorani »Igo Gruden«, Nabrežina 89, s sle-
decim urnikom.

danes,	12.12.	od 10.00 do 12.00
		od 16.00 do 20.00

v sodelovanju z DZL in SD »SOKOL«

Ob 40-letnici RMV taborniki vabijo sedanje in
bivše člane ter prijatelje na

SLAVNOSTNI OBČNI ZBOR

s kulturnim programom »Tam ob ognju nasem«.

Trst, Kulturni dom, v soboto, 18. t. m., ob 20.30

OBVESTILA

ANPPA-VZAPP, AN-
PI-VZPI, ANED-VZED.
Danes, 12. t. m., ob 15. uri
na Openskem strelišču
SPOMINSKA SVEČANO-
ST ob 52-letnici usmrtitve
obsojencev na II. trzaskem
procesu: Pinko Tomazič,
Viktor Bobek, Ivan
Ivancić, Simon Kos, Ivan
Vadnal. Spregovorila bo-
sta sen. Paolo Sema in Mi-
ran Košuta, predsedovala
bo Kostanca Filipović, so-
deloval MoPZ Tabor.

SKD TABOR, VZPI-
ANPI OPCINE - Danes,
12. t. m., ob 16. uri v Pro-
svetnem domu. Recital po
zamislji in režiji Draga
Gorjupa OB 50-LETNICI
PADCA FASIZMA. Nastopili
bodo recitatorji in pripovedovalci MoPZ in ŽPZ
Tabor, harmonikarji Glas-
bene matice iz razreda
prof. Loredane Cocceani.
Odprije razstave društva
Edinost: 25 let pod fasiz-
mom.

TRŽASKA KNJIGAR-
NA obvešča cenjene odje-
malce, da bo v decembru
poslovala od ponedeljka
do sobote po običajnem
urniku od 8.30 do 13.00
in od 15.30 do 19.00 in
tudi v nedeljo, 19. ob
10.00 do 12.00 ter od
16.00 do 18.00.

SKD GRAD vabi na
ogled sejma BOŽIČNIH
ROČNIH DEL PO NASE v
Ovcarjevi hiši pri Banih.
Sejem bo odprt danes, 12.,
ter v soboto, 18., in v ne-
deljo, 19. decembra, ob
16. do 19. ure.

SKD CEROVLJE-
MAVINJE obvešča člane
in simpatizerje, da bo III.
REDNI OBČNI ZBOR v
sredo, 15. decembra, na
društvenem sedežu v
Mavhinjah st. 38, v prvem
sklicanju ob 20. uri in v
drugem sklicanju ob
20.30. Vljudo vabljeni.

SKLAD MITJA CUK
vabi do 15. t. m. na ogled
razstave ilustracij Vesne
Benedetić v dvoranu Hra-
nilnice in posojilnice na
Opčinah.

DRUŠTVO SLOVEN-
SKIH UPOKOJENCEV -
TRST, Združenje aktiv-
stov in invalidov NOB na
Trzaskem in KRUT vabijo
na TRADICIONALNO
NOVOLETNO DRUŽAB-
NOST, ki bo 29. t. m. ob
17. uri v Gostilni Sardoc v
Prečniku. Vstop samo z
vabili, ki so na razpolago
na sedežu organizacij v
Ul. Cicerone 8/B, tel.
360324. Zagotovljen pre-
voz z avtobusi.

V ZUPNIJSKI DVORA-
NI v Nabrežini je se danes
odprt sejem božičnih ro-
čnih del ob 16. do 20. ure.
Izkupicek bo namenjen
Karitas in nakupu solske-
ga materiala.

KD S. ŠKAMPERLE,
Vrdelska cesta 7, prireja

17. t. m. ob 20.30 VEČER
O ANDSKIH DEŽELAH.
Lojze Abram bo z besedo
in sliko prikazal svoja
spoznanja s potovanja po
Periju, Boliviji in Cilu.

SLOVENSKA KUL-
TURNO-GOSPODARSKA
ZVEZA sklicuje XIX. ob-
ni zbor, ki bo v nedeljo,
19. t. m., ob 9.30 v avdi-
toriju L. Fogar v Gorici, na
Verdijevem korzu. Dnevni
red: 1. otvoritev, 2. izvoli-
tev predsedstva občnega
zboru, 3. poročilo pred-
sednika SKGZ, 4. pozdra-
vi gostov, 5. tajniško po-
ročilo, 6. razprava o po-
ročilih in delovanju Zve-
ze, 7. volitve, 8. razno.

ZVEZA CERKVENIH
PEVSKIH ZBOROV bo v
torek, 14. t. m., ob 20. uri
v Marijinem domu v Ul.
Risorta 3 predstavila
ZBORNIK 30 LET ZCPZ.
O knjigi bo govoril ca-
snikar Marko Tavcar. Pri-
sotni bodo uredniki in od-
borniki organizacije, ki
bodo na koncu prireditve
izročili zadevne knjige
zborom, ki delujejo na
Trzaskem in so prejeli
priznanje na slovesnosti
ob 30-letnici Zveze v ne-
deljo preteklega 28. no-
vembra.

SKUPINA »ALCHIMI-
STI« v sodelovanju z
»Music club Servola« pri-
reja SILVESTROVANJE v
Motelu Kozina s sodelo-
vanjem skupine »Claudio
e i Diavoli Rossi«. Rezerv-
vacije in informacije na
tel. st. (040) 54691 po 16.
uri, razen ob ponedeljkih.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE - tajništvo Trst,
sporoča, da bo 15. decem-
bra deželni solski urad v
Trstu (Trg sv. Antona No-
vega 6, urnik 10.00 -
13.00) objavil pokrajinske
lestvice asistentov tehnic-
nega in praktičnega
pouka, ki so uspešno
opravili natečaj na podla-
gi izpitov in uradnih li-
stin.

Sindikata sporoča obe-
nem, da je deželni solski
urad razpisal natečaj na
podlagi izpitov in uradnih
listin za delovno mesto
ravnatelja na Slovenskem
znanstvenem liceju.
Prošnje sprejema omenje-
ni urad (Trg sv. Antona
Novega 6, 34122 Trst).
Rok za vložitev prošnje
zapade 30. decembra.

RAVNATELJSTVO LI-
CEJA PRESEREN sporoča,
da bodo roditeljski se-
stanki:

- v sredo, 15. t. m., ob
18. uri za 1.a, 1.b, 1.c raz-
red ter za 2.a, 2.b, 2.c in
za vse razrede klasičnega
oddelka in
- v četrtek, 16. t. m., ob

18. uri za 3.a, 3.b, 3.c, 4.a,
4.b, 4.c, 5.a in 5.b razred.

RAVNATELJSTVO
SREDNJE SOLE IVAN
CANKAR v Trstu vabi
starše učencev na roditeljski
sestanki, ki bo na soli
v torek, 14. t. m., ob 17.
uri. V prvem delu bo
psiholog dr. Scuka spre-
govoril staršem o pomoči
staršev pri solskem delu
otroka, nato bo razgovor
staršev s profesorji.

MALI OGLASI

OSMICA pri Piscancih.
Silvano Ferluga vabi
prijatelje in goste na
pokusno domače kapljice
in svežih kolih.

OSMICO je odprl Zori
Pangerc pod Krogljami na
st. 474.

OSMICO ima v Zgo-
niku Miro Zigon.

OSMICO ima odprto
Zbogor v Samatorci st. 47.

OSMICA je odprta pri
Cvetki in Mirku na
Briscah. Ob dobrem pri-
prizku točijo domače belo
in teran.

OSMICO je odprl
Ostrouska v Zagradcu st.
1. Toči belo in crno vino.

PRI KOVACEVIH v
Doberdobu - Pot na Drago
3 - so odprli agriturizem.
Točijo belo in crno vino
ter postrežejo s pristno
domačo kuhinjo.

BERTO TONKIC,
Trzaska 25 - Doberdob, toči
belo in crno vino ter nudi
domač prigrizek se do ne-
delje, 19. decembra. Pohiti-
te!

OSMICO ima odprto
Just Škerlj, Salez 44.

OSMICO imata Marče-
lo in Ervin Doljak v Sama-
torci 22.

OSMICA je odprta v
Borstu pri Zaharju.

UPRAVITELJA Dolo-
res in Fabio vabita v Go-
stilno Tence v Prečniku.
Nudita tudi odlične pizze.
Tel. na st. 201112.

PREVODILACKI po-
slovi na talijanskem, hr-
vatskom in srpskom jeziku.
Tel. (040) 761777 od 7 do
12.

ASTMA, alergija do
hišnega prahu in nočni
kaselj. Mi vam nudimo
možnost zmanjšanja teh
težav. Za brezplačen se-
stanki tel. na st. (040)
228779 od 13.30 do 14.30
in od 18.30 do 19.30.

DIPLOMIRANA na
fakulteti tujih jezikov, z
izkusno poučevanja, nudi
lekcije iz angleščine. Tel.
na st. 814550.

NE ISCEM dékle, am-
pak dekle ali mamo. Re-
sno mislim! Živim na Kra-
su in sem zivega značaja.
Pisati na Publist, Ul.
Montecchi 6, 34137 Trst,
po sifro »Dekle«.

HLAVATJEVE akva-
rele prodam po ugodni ce-
ni. Tel. na st. 413142.

PRODAM nissan 200
SX, letnik oktober 1992,
plave metalizirane barve,
prevoženih 27.000 km, po
ugodni ceni. Tel. na st.
200939 od 12. do 13. ure.

ZARADI popravil
iscem v najem za obdobje
februar, marec, april 94
stanovanje v Repnu ali
bližnji okolici. Tel. v
zgodnjih jutranjih urah na
st. 327091.

DIPLOMIRANA medi-
cinska sestra v Gorici,
vpisana v poklicno zbor-
nico bolničarjev, nudi ne-
go ostarelim in bolnikom
na domu in v bolnišnici
(ponoči). Andreja tel.
0038665/26520.

GOSPODJE poslov-
neži, se mar poslovno ali
kako drugače nahajate v
Ljubljani? Se želite po na-
pornem delu sprostiti? Nic
lazjega, ukradite si
urico casa in nase cedne
in simpatične maserke
vam v eksotičnem am-
bientu ob sprostitilni glasi
pomagajo pregnati utruje-
nost in polepsati vas vsak-
danjik. Vsak dan od 10.
do 22. ure, tel. st.
(0038661) 1291319.

GORICA / V PRIČAKOVANJU VOLITEV

Veliki manevri v goriški politiki

Stari se prenavljajo, novi se še iščejo

MARKO MARINCIC

Na goriškem političnem prizorišču je nastopil čas velikih manevrov. Spomladi bodo predčasne občinske volitve. Ritem prenavljanja znotraj strank in iskanja novih zavezništov, ki je bil do nedavnih upravnih volitev v Trstu in drugod nekoliko upocasnjen, se je prav zaradi izidov na teh volitvah precej pospešil.

Tudi v Gorici se tako vse bolj karakterizirata napredni in konservativni tabor, v sklopu katerih politične sile isčejo svoj prostor. O včerajšnjem kongresu PSI, ki po letih craxizma spet isče dialog na levi, poročamo posebej. Danes je na vrsti drugi pomemben kongres: zdesetkana Krščanska demokracija, ki je že izgubila demokratične katoličane na levi in bo najbrž kmalu tudi nacionalistično krilo na desni, se bo preimenovala v Ljudsko stranko, ki jo bodo konstituirali ob 10.30 v Fogarjevem avditoriju. Kontinuiteta s staro KD naj bi zagotavljajo trmasto vztrajanje pri centrizmu, ki pa utegne biti v tem političnem trenutku in z novim volilnim sistemom skrajno tvegana perspektiva.

Nekdanje levo krilo KD, ki se zbira okrog Nicolaja Fornasirja, se je že zdavnaj odlepilo od stranke in išče povezave na levi v sklopu gibanja ti. transverzalcev, ki poleg DSL zajema tudi SSK in goriške pristase Demokratičnega zavezništva. Fornasirjevi demokratični katoličani so prav včeraj (najbrž ne naključno) sklicali svojo skupščino in nakazali tudi nastajajočo Ljudski stranki perspektivo v povezovanju z naprednimi silami.

Na levi DSL ne stoji krizem rok. Metni tajnik Oliviero Furlan je poslal brzojavki tako demokratičnim katolicanom kot Ljudski stranki. Prvim zeli uspešno delo» pri spre-

minjanju političnega sistema in gradnji prenovljene leve» in, da druge pa se obrača z željo, da bi njihovo prenavljanje »tako kot v Trstu omogočilo uveljavitev naprednega, demokratičnega in reformatorskega političnega pola, ki bi bil sposoben reševati probleme mesta«.

Kaj pa na desni? V pričakovanju Berlusconi ali iniciative goriške meščanske desnice, ki se je doslej istovetila v desnici KD in njenih »laicnih« satelitih od PLI do PSDI, se v teh dneh oglašajo mislovci in ligasi. Prvi skorajda ne morejo verjeti, da so jih volilci

ponekod tako bogato obdarili in se jim začenejo cediti sline ob misli, da bi tudi v Gorici postali glavna sila desnice. Predsinoči so se na javnem srečanju zbrali tudi predstavniki Severne lige. Deželni tajnik Roberto Visentin je moral ugrizniti v genko jabolko podkupnin in notranjih sporov, ki pretresajo tudi Ligo, čeprav je skušal dobršen del krivde naprtiti »zunanjemu sovražniku«. Ob njem so bili tudi predstavniki pokrajinske uprave, da bi spregovorili o svojem delu: dosti rezultatov se ni so mogli predstaviti, pač pa so veliko govorili o načrtih za bodočnost.

KRMIN / IZREDNI KONGRES

PSI na Goriškem kljub težavam začčenja znova

Začasen umik Franca Stacula

Socialistična stranka na Goriškem ni izginila, kakor so mnogi napovedovali. Ostaja na politični sceni, čeprav močno okrnjena in zaposlena predvsem z razreševanjem notranjih težav. Franco Stacul, pokrajinski koordinator, ki je stranko vodil v prav gotovo najtežjem obdobju se je včeraj na izrednem pokrajinskem kongresu odpovedal vsakršni funkciji v stranki. Izvoljen je bil dvanajstlanski odbor, ki bo iz svoje srede izbral tri predstavnike s funkcijo tajništva. Ta odbor bo vodil stranko v prehodnem obdobju. V januarju bodo pripravili prvo politično programsko konferenco. To so glavne odločitve izrednega kongresa PSI na pokrajinski ravni, ki se je

vršil včeraj v Krminu. Udeležila se ga je dobra polovica članov stranke, ki so s podpisom političnega manifesta potrdili namen, da stopijo na pot ne samo formalne, ampak predvsem vsebinske prenovle.

Koordinator Franco Stacul je v izčrpnem poročilu navedel težavno pot stranke od lanske pomladi do kongresa in razloge, zaradi katerih ne namerava v tem obdobju prevzeti odgovornosti v stranki, čeprav se političnemu delovanju ne odpoveduje. Kongres je pripravila komisija, ki je predstavila poročilo z izhodišči za razpravo, pri čemer so bila organizacijska vprašanja v ospredju.

NOVICE

Razstava obrti na županstvu in sejem v prenovljeni Ul. Ascoli

V atriju goriškega županstva so včeraj odprli prodajno razstavo umetniške obrti, ki bo na ogled do 24. t.m. ob delavnikih od 15. do 19. ure, ob nedeljah od 10. do 12. Danes dopoldne prirejajo sejem antikvariata tudi na območju prenovljenih ulic Ascoli in sv. Ivana. Stojnice bodo postavili ob 9. uri, praznovanje prenovle starega mestnega območja pa bo popestril klub "Amici del taeto".

Okrili skupino prekupčevalcev z oglejskimi izkopaninami

Karabinjerji iz Tržiča so po dolgi preiskavi izsledili in prijavili sodstvu 8 oseb zaradi ilegalne posesti in prekupčevanja z arheološkimi izkopaninami. Gre za več kot sto starorimskih predmetov (kovanci, sponke, nakit, keramika itd.) z arheoloških najdišč na območju Ogleja vrednih nekaj stotin milijonov lir. Med preiskavami so našli tudi neprijavljeno puško in dva bajoneta. Imen osmerice niso javili, povedali pa so, da gre za ljudi različnih poklicev iz Tržiča, Gradeža in Ogleja, ki so se takorekoč amatersko ukvarjali z izkopavanjem in prekupčevanjem.

Pojasnilo o dinamiki nesreče

V včeraj objavljeni članek o trčenju pri Rdeci hiši se je vrnila napačna informacija. Nesrečo je povzročil voznik opila Branko Lavrencic, ki je peljal iz Ul. Giustiniani po Ul. Kugy in nenadoma zavil v levo, namenjen čez parkirišče proti mejnemu prehodu, medtem ko se je Nivea Kuret iz Gorice povsem pravilno peljala v nasprotni smeri po svojem voznem pasu.

ŠOLSTVO / PROTI ODLOKOM MINISTRICE JERVOLINO

Dijaki množično na ulicah

ELIZABETA TOMSIC

"Manifestacija, okupacija in samoupravljanje!" je bila parola včerajšnje dijaške stavke na Goriškem. Množična povorka je ustavila promet na Korzu in glasno protestirala proti dekretu ministrice za šolstvo Jervolino, ki zmanjšuje število razredov in reže že picla finančna sredstva, ki jih država namenja šolstvu. Goriski protestni shod se je vključil v vsedrjavno dijaško gibanje, ki je v prejšnjih dneh zvalo na italijanske ceste in trge več kot sto tisoč visješolcev, ki so enotno nastopili proti postopnemu in načrtnemu privatiziranju šolstva.

Goriška dijaška koordinacija je mobilizirala spoštovanja vredno število mladih in jih mirno in organizirano povedla po Korzu mimo solskega skrbništva do Travnika. Tam so kar na Pacassijevem vodnjaku začeli de-

bato, ki se je potem nadaljevala v kinodvorani Vittoria. Manifestacije se je udeležil tudi solski skrbnik Ugo Mannino z namenom, kot je pojasnil,

da se neposredno seznani s problemi in razlogi nezadovoljstva dijakov.

Dijaki so ježno in odločno predstavili svoje stališče do novih zako-

nov o šolstvu, govorili o lastnih izkušnjah z razpadajočimi solskimi strukturami in glasno razmisljali o možnosti, da bi zasedli solska poslopja in si sami postregli z znanjem. Dijaki likovnega liceja so predstavili svoj sistem "zasedbe", ki je po njihovih besedah v skladu z zakoni. Premeteni likovniki so sklicali stalno zborovanje, ki traja že vsaj dva dni. Beseda je tekla tudi o dijaških predstavništvih na solah, ki naj se ne bi zadostno zanimala za visješolske probleme. Organizatorji so med sabo tudi diskutirali o težavah z vključevanjem slovenskih dijakov v protestno gibanje. Na tajništvih slovenskih sol so potrdili skoraj stoddotno prisotnost slovenskih visješolcev na shodu, na Travniku in potem v kinodvorani pa je bilo teh dijakov bore malo.

Podobna manifestacija dijakov je bila včeraj tudi v Tržiču

V TRGOVINI

KOSIČ

GORICA - RAŠTEL 7 - tel: 535162
OD 1. DECEMBRA 1993

**ENKRATNA
RAZPRODAJA**

ženske, moške in otroške obutve

S POPUSTI OD 30 DO 60%
ZARADI PRENOVITVE PROSTOROV

V TRGOVINI

IDEAL *assalingshi*

GORICA - RAŠTEL 8 - tel: 33465
OD 26. NOVEMBRA 1993

VELIKA RAZPRODAJA

gospodinjskih pripomočkov,
kristala, porcelana,
raznovrstnih igračk in daril

S POPUSTI OD 30 DO 60%
ZARADI PREKINITVE DEJAVNOSTI

Urnarna zlatarna

do 30. decembra

20% PRAZNIČNI

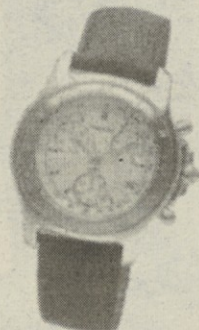
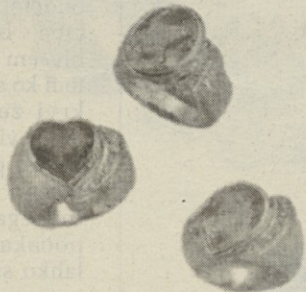
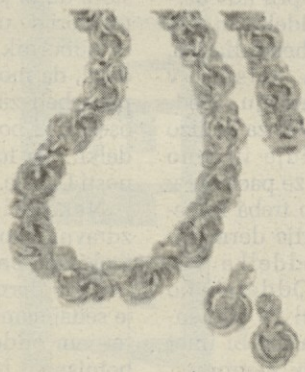
POPUST

NA VSAKEM

NAKUPU

Cronograph

Philip Watch

URARNA ZLATARNA IDEAL - GORICA - UL. OBERDAN 1 (PALAČA ESSO, PRI TRAVNIKU) - DECEMBRA SMO ODPRTI VSAK DAN

GRADEŽ / OBRAČUN TURISTIČNE SEZONE

Število nočitev povečali za 3%

Povečal se je obisk Nemcev in Avstrijcev

MARKO WALTRITSCH

Gradež je zares otok. Ne le v zemljepisnem smislu, marveč tudi po analizi podatkov o letošnji turistični sezoni. Letos so v italijanskih turističnih krajih, zlasti v obmorskih, zabeležili občuten padec gostov. To se je poznalo se zlasti pri italijanskih, ki so letos raje ZAhajali v Viareggio ali Rimini samo ob koncu tedna ali ob nedeljah. Na tak način so se izognili ze kar visokim hotelskim cenam. Tudi tujcev je bilo manj kot v prejšnjih letih kljub 30 odstotnemu padcu vrednosti lire, ki naj bi marsikoga privabil v Italijo. Na boljšem so bili npr. v Lignanu, kjer je število nočitev padlo "samo" za tri do štiri odstotke. Ta rezultat so dosegli bodisi zaradi bližine Avstrije in Nemčije kot tudi zato, ker imajo največjo koncentracijo privezov za turistična plovila v Italiji nasploh.

Povsem drugače pa je bilo v Gradežu, ki je letos tudi v tem ohranil svojo "otosko" tipičnost, na katero se sicer sami zelo radi sklicujejo. Podatki o letošnji turistični beri povedo, da so v primerjavi z lanskim letom povečali vse številke, ki v tem kontekstu prihajajo v postev. Za 3 odstotke so imeli več nočitev. Sicer je res, da so v letošnji sezoni imeli nekaj manj Italijanov (ki pa se vedno dajejo večino prihodov in nočitev), zelo pa so pridobili na nočitvah Nemcev (kar 22% več) in

Avstrijcev (19 % več). V tem primeru je 30-odstotna devalvacija igrala pomembno vlogo. Tudi glede kulinaričnih navdov turistov. Prej si namreč v gostilnah v Gradežu videl nemsko govoreče turiste, ki so na mizo dobili le kalamare in krompir, letos pa so si naročali skampe, orade, branci, itd.

Številke o letošnji uspešni sezoni nam je posredoval predsednik Letovišarske ustanove Alessandro Felluga. Italijanski turisti so s 827.173 nočitvami seveda na prvem mestu in tvorijo 61,9 odstotkov vseh. Na drugem mestu so Nemci z 239.035 nočitvami (17,9%). Tu lahko dodamo, da so lani zabeležili 191.786 nočitev. Povedati pa je tudi treba, da so Nemci leta 1989 imeli kar 300.234 nočitev. Poglavje zase so od vedno Avstrijci, ki so letos prenočili 181.574 nočitev, v odstotkih je to bilo 13,6. Lani so Avstrijci imeli le 152.038 nočitev. Tudi v vseh zadnjih petih letih je bilo manj njihovih nočitev kot letos. Velja pri tem povedati, da so v prejšnjih letih nemški in avstrijski zdravniki tu imeli dvakrat na leto strokovna kongresa. Sedaj pa zdravniki nimajo več, ker morajo po novem kongrese imeti doma, sicer stroškov ne bi mogli odbiti v davčni prijavi.

Tudi v Gradežu so letos zabeležili zanimiv podatek z 32.885 nočit-

vami turistov iz vzhodnoevropskih držav. Ne gre v tem primeru za turiste z avtobusi, ki v Jesolu ali Lignanu prespijo v kampih in drugih skupinskih prenočiščih. Gradež je bil pred 1. svetovno vojno in se med obema vojnoma domena bogatejskih Cehov, Madzarov in tudi Poljakov. Sedaj v velikem številu primerov prihajajo na obisk potomci nekdanjih turistov kot tudi hotelirjev. Vsega tega je za sedaj se malo, v Gradežu pa so prepričani, da bodo kljub visokim cenam vendar pa zelo kvalitetnim storitvam, lahko že v kratkem imeli več gostov iz teh držav.

Predsednik Alessandro Felluga, ki je, mimogrede povedano, pred nekaj dnevi dal tiskati svoj prvi roman, ki je istočasno tudi prvi roman katerega dogajanje je v Gradežu, in se je kot tak pokazal tudi kot literat, nam je tudi povedal, da bo prva skrb v prihodnjih letih izgradnja in ureditev morskega termalnega parka. Načrt je obsežen. Dežela ga je odobrila. Na voljo imajo denar za prvo transo. Z deli bodo začeli v januarju 1994, konec teh del naj bi bil se pred začetkom sezone 1995. Vsa dela za ureditev tega parka pa bodo trajala več let. V načrtu imajo tudi ureditev muzeja lagune, kjer bi moralo priti do izraza nekdanje življenje ljudi na otočkih sredi lagune.

PISMI UREDNIŠTVU

Pojasnilo predsednika Briške gorske skupnosti

Spostovano uredništvo! Prosim, da objavite odgovor na odprto pismo g. Igorja Komela od 4.12.1993: Nimam navade se spuščati v časopisne polemike, toda zaradi resnice smatram, da je nujno postaviti piko na "i" izvajanjem g. Igorja Komela:

- 1) če me spomin ne vara je g. Komel pozabil, da je bil izvoljen v skupščino Briške gorske skupnosti za občino Gorica tudi z glasovoma SSK;
- 2) na seji skupščine BGS dne 29.11.1993 smo bili prisotni štirje od sedmih slovenskih predstavnikov. G. Komel pozablja, da je predlog za g. Ivana Humarja dobil štiri glasove (slovenske) od šestnajstih volilcev;
- 3) glede splošne problematike BGS dvomim, da je g. Komel s štirimi in pol prisotnostmi na enajst seji Skupščine dobro seznanjen z delovanjem te ustanove;
- 4) po zak. 142 naceniki svetovalskih skupin imajo tudi vlogo medsebojnega razgovarjanja in povezovanja prav glede političnih potez in smatram, da bi moral g. Komel do njih, saj je bilo časa več kot dovolj. S spoštovanjem

Hadrijan Corsi, predsednik BGS

Pahorjev zbornik je izdala NŠK

Spostovani, Primorski dnevnik je 27. novembra poročal o srečanju z Borisom Pahorjem; 2. decembra pa je Novi list objavil članek o Pahorjevem večeru v Gorici. Za pozornost se obema časopisoma zahvaljujemo. Vendar oba članka vsebujeta (eno) pomanjkljivost in (eno) zgrešeno navedbo:

- 1.) Iz obeh člankov ne moremo razbrati prireditelja (oz. prirediteljev) večera, ki je bil posvečen 80-letnici Borisa Pahorja in predstavitvi Pahorjevega zbornika.
- 2.) Pahorjev zbornik je izdala Narodna in študijska knjižnica s sodelovanjem Slavističnega društva.

Hvala za pozornost

Milan Pahor, ravnatelj NŠK

KINO

GORICA

VITTORIA 16.00-18.00-20.00-22.00 »Per legittima accusa«. I. Don Johnson in Rebecca De Mornay. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 16.00-18.00-20.00-22.00 »Per amore, solo per amore«.

TRŽIČ

COMUNALE 16.00-18.00-20.00-22.00 »Caro diario«. R. Nanni Moretti.

PRIREDITVE

KSD VIPAVA prireja kotalkarsko revijo v soboto, 18. decembra, ob 20.30 in v nedeljo, 19., ob 19.30 v občinski telovadnici v Sovodnjah. Naslovna revija je "Grease", poleg kotalkaric in kotalkarjev društva Vipava pa bo na njej sodeloval tudi Plesni klub Urška iz Ajdovščine.

SKD HRAST iz Doberdoba priredi v petek, 17. t.m., ob 20. uri v župnijskem domu v Doberdobu predstavitev knjige Igrarija carovnja (Igrice za mlade izvajalce iz zapuščine Franke Ferletič). Delo bo predstavila Lucana Budal. Sledi predvajanje dokumentarca Oj Doberdob, Franke Ferletič.

OBVESTILA

SINDIKAT UPOKOJENCEV CGIL - DOBERDOB prireja zborovanje v sredo, 15. t.m., ob 15.30 v glasbeni sobi v Doberdobu. Razprava bo o novostih finančnega zakona 94 in o problemih na socialnem in zdravstvenem področju. Sledi družabnost.

VČERAJ-DANES

Iz matičnega urada goriske občine od 5. do 11. decembra:

RODILI SO SE: Francesco Fabbro, Riccardo Simonit, Federica Bullo, Nicholas Reja in Lorenzo Caruzzi.

UMRLI SO: 68-letna upokojenka Olga Zulian, 73-letni upokojenec Alberto Roset, 86-letna upokojenka Maria Piciulin, 90-letna upokojenka Giuseppina Martellani, 88-letna upokojenka Ana Cotič vd. Ozbot, 80-letna upokojenka Maria Boschini vd. Tinunin, 63-letna upokojenka Maria Luisa Schirolli, 91-letna upokojenka Francesca Devetak vd. Ziani, 79-letna upokojenka Licinia Castelli vd. Fain, 83-letna upokojenka Angela Kustrin, 86-letna Maria Gismano vd. Movia, 91-letna upokojenka Nunziata Grillo, 82-letni upokojenec Franc Macuz, 85-letna Anna Buiatti vd. Roddaro, 68-letna Velia Menotti por. Del Frari, 84-letna gospodinja Paola Peric vd. Volčič, 96-letna Maria Liberale, 87-letni upokojenec Emilio Orsi, 83-letna upokojenka Natalina Mauri vd. Pisch, 80-letni Luigi Del Bon, 67-letni upokojenec Andrea Fantin, 61-letni delavec Pietro Daris, 88-letna Caterina Brandolin vd. Bocin, 71-letni upokojenec Giuseppe Picotti.

POROKE: publicist Giovanni Pintar in delavka Roberta Topan, uradnik Giulio Daidone in uradnica Barbara Vetrih.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

BASSI THEA, Rastel, tel. 533349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

RISMONDO, Ul. Toti 52, tel. 410701.

POGREBI

Jutri v Gorici: 9.30 Carlo Colla iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče, 10.15 Sergio Benes iz splošne bolnišnice v Tržič, 10.15 Elsa Grattoni iz bolnišnice sv. Justa v Ronke, 12.30 Natale Bledig z glavnega pokopališča v cerkev in na pokopališče v Locnik.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in na kakršenkoli način počastili spomin naše drage

Paole Peric
vd. Volčič

SVOJCI

Standrez,
12. decembra 1993

BOLNIŠNICA / V NEKDANJEM SANATORIJU NOVI PROSTORI ZA DVA ODDELKA

Nov dermatološki oddelek je odprt deloval pa bo, ko bodo dobili osebje

Deželni odbornik Fasola kritičen glede nove centrale službe 118 v Gorici

Ogled novih oddelkov (foto Studio Reportage)

Včeraj so v goriski splošni bolnišnici odprli nove prostore dveh oddelkov, s čimer bodo izboljšali kronično pomanjkanje prostorov za bolnike. Ob prisotnosti deželnega odbornika za zdravstvo, dr. Gianpiera Fasole, so odprli nov dermatološki oddelek in nov oddelek za hemodializo. Oba bosta odslej v bivšem sanatoriju. Medtem ko oddelek za dializo krvi ze deluje in smo lahko videli ze paciente v sobah, pa bo treba za resnično odprto dermatološkega oddelka se pocakati. Oddelek bo lahko sprejel 18 pacientov, vsak pa naj bi imel na voljo 36 kv. metrov.

Izredni upravitelj KZE, dr. Claudio Bevilacqua je povedal, da so se preno-

vitvena dela končala dva meseca pred obljubljenim rokom in to ne glede na znani protest zdravnika dr. Geata, ki je pripravljen začeti ponovno gladovno stavko ce pacienti dermatologije ne bodo preselili v nove prostore do 8. januarja. Novi prostori so urejeni, deželni odbornik Fasola pa je dejal, da mora sedaj KZE poskrbeti za medicinsko osebje, ki bo delalo v oddelku, ker to ni v pristojnosti Dezele.

Nekateri prisotni zdravniki so bili mnenja, da bi bila premestitev pacientov dermatologije, ki je sedaj nameščena na internem oddelku splošne bolnišnice, brez dodelitve novega osebja nevarna, ker bi tako dejansko osi-

bili oskrbo v obeh oddelkih. O novih zaposlitvah v bolnišnici pa za sedaj ni govora.

Odbornik Fasola si je ogledal se nove prostore reševalne centrale 118, ki pa niso se končani in za sedaj so prenovljena dela ustavljena. Na vprašanje, ali drži, da bo goriska centrala 118 ukinjena, je dr. Fasola odvrnil, da so novi goriski prostori centrale 118 veliko večji kot videmski, ceprav ta centrala pokriva veliko manjši prostor. Denar za zdravstvo, da je od vseh ljudi in zato je z njim treba skrbeti pravilno. O reorganizaciji centrale 118 v Gorici pa ni povedal ničesar, ker je rekel, da jo bodo obravnavali skupno z reševanjem vseh obstojecih podobnih organizacij v deželi FJK.

vabi
na

KONCERT

Vokalne skupine KRILA iz Tacna pri Ljubljani

v Sovodnje - cerkev
ob 10. uri

v Standrez - Župnijska
dvorana ob 17. uri

danes, 12. 12. 1993.

JAVNA DRAŽBA
v Goriski hranilnici

Na sedežu zastavljavnice Casse di Risparmio di Gorizia (Goriške hranilnice) v Ul. Carducci bo v **četrek, 16. decembra 1993**, javna dražba s pričetkom ob 10. uri.

URARNA - ZLATARNA
DRAGULJARNA

Giovanni Fuchs

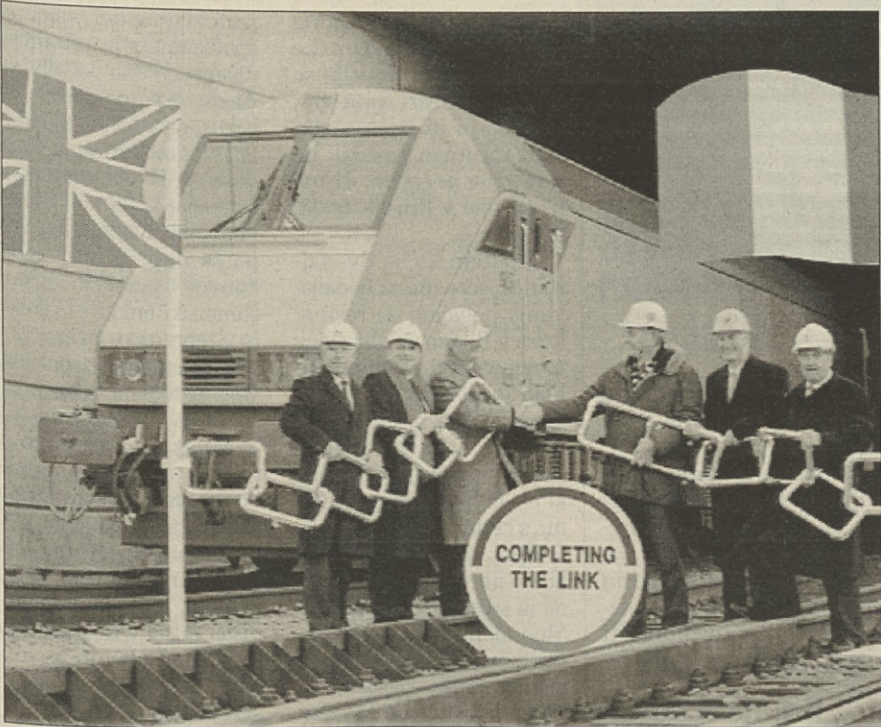
Ul. Rastello 26 - GORICA

FRANCIJA-VELIKA BRITANIJA / SKOZI PREDOR

Včeraj otvoritvena vožnja pod Rokavskim prelivom

Postopoma bodo začele voziti tudi normalne kompozicije

PARIZ - Po sedmletni gradnji se je skupina francoskih in britanskih »privilegirancev«, med katerimi je bilo tudi 80 novinarjev, včeraj prvič z vlakom popeljala skozi predor, ki pod Doverskimi vrati povezuje Francijo in Veliko Britanijo. Konzorcij Trans-Manche Link, ki združuje deset francoskih in britanskih gradbenih podjetij, pa je predor prepustilo koncesijski družbi Eurotunnel, kar pomeni, da so dela končana in se bo postopoma začel promet skozi predor. Včeraj so ob enem v Frethunu odprli postajo za hitre vlake (TGV) in preverili vse varnostne sisteme. Prav varnost je glavna skrb odgovornih za predor pod Rokavskim prelivom. Med otvoritveno vožnjo je tako policijski pes v nekem vagonu odkril sumljiv predmet, tako da so istočasno sprožili alarm na obeh terminalih, francoskem in britanskem.

Pred vstopom v »južni predor« (na sliki AP), ki povezuje Francijo z Veliko Britanijo, je vlak »Corail« peljal preko ogromnega, 700-hektarskega terminala, kjer bodo čez kak mesec avtomobilisti vkricali svoja vozila na evrotunelske avtovlake. Nato je 3, 2 kilometra kompozicija peljala skozi »kopenski« del predora in sele nato se je začelo pravo »podmorsko« potovanje. Vlak je dosegel hitrost 100 kilometrov na uro, že spomladaj se bo hitrost zvisala na 140, čez šest mesecev pa bodo hitri vlaki peljali s hitrostjo 160 kilometrov na uro.

Po petnajstih minutah je kompozicija presla francosko-britansko mejo in pol ure od odhoda so potniki že zagledali dnevno svetlobo v britanskem železniskem terminalu Cheriton. Kretničarji so nato »Corail« preusmerili na progo proti »severnemu predoru« in čez nekaj minut se je začela povratna vožnja.

KITAJSKA / PRAVA ARMADA

100 milijonov kadilcev, ki še niso dopolnili 15 let

PEKING - Kitajska ima 30-milijonsko armado kadilcev, starih od 9 do 12 let. To stevilo pa se poveča na 100 milijonov, če se mu pridružijo se najstniki do 15. leta starosti. Ob tem podatku kitajskega statističnega urada se je predstavnik za tisk vladnega odbora za vzgojo zgrozil in pozval oblast, naj uvede strožje norme za zaježitev sirjenja kadilcev med mladimi.

Kadilška razvada je med kitajskimi najstniki najbolj razširjena na podeželju in na gospo-

darsko zaostalih območjih. V glavnem pa lahko trdimo, da je Kitajska pravi raj za proizvajalce in prodajalce cigaret. Za razliko od drugih držav, kjer stevilo kadilcev iz leta v leto upada, pa se na Kitajskem njihovo stevilo neustanno poveča. Nic cudnega torej, da so razne tobačne transnacionalne družbe že začele investirati v tej državi.

Uradne kitajske statistike navajajo, da je na Kitajskem 300 milijonov kadilcev, kar 34, 9% pa jih je mlajših od 15 let.

ZDA / ONESNAŽENJE

Že štiri dni so v Washingtonu brez pitne vode

WASHINGTON - Voda washingtonskega vodovoda morda ni oporečna, a že štiri dni si več kot 1 milijon ljudi ameriškega glavnega mesta celo zobe umiva z mineralno vodo. Preplah je sprožila služba, ki preverja pitnost vode, potem ko so ugotovili, da iz pip priteka neobičajno kalna voda. Oblasti so se zdale, da so podobno kot v Wisconsinu Milwaukeeju v vodi prisotne klice »cryptosporidie«, mikroorganizma, ki povzroča prebavne motnje. V Milwaukeeju se je zastrupilo več kot 370 tisoč ljudi, na neki farmi pa je zaradi okužene vode poginilo 40 prašičev, ki so zboleli za aidsom, ker je njihov imunološki sistem manj odporen od človeškega.

Dosedanje analize niso

ugotovile prisotnosti tega mikroorganizma, oblasti pa vseeno niso preklicale prepovedi o uporabi vodovodne vode. Čakajo namreč na dodatne analize, ki morajo točno ugotoviti vzroke sedanje kalnosti. Medtem je samo po sebi razumljivo, da so ljudje dobesedno navalili na trgovine, kjer vse vprek kupujejo mineralno vodo. So le, bolnišnice in druge javne ustanove so sprejele izredne ukrepe. Brez problemov so le v Beli hiši, ki ima svoj vodovod in najsodobnejše filtrirne naprave. Med drugim ameriški predsednik Clinton pije le mineralno vodo iz Arkansasa. Seveda so izbruhnile tudi polemike, ker je uprava vodovoda z dvodnevno zamudo obvestila oblasti, da je voda kalna.

NOVICE

V avtobusu umrlo 25 indijskih otrok

NEW DELHI - Pri indijskem mestu Poona je včeraj na poti v solo življenje izgubilo 25 otrok. Avtobus je namreč zavozil na nezavarovani železniški prehod v trenutku, ko je prihajal vlak. Indijska tiskovna agencija PTI je sporočila, da se je nesreča zgodila na cesti med Alumbijem in Pursangijem.

Ruska policija aretirala tatove z obogatenim uranom

MOSKVA - Ruska policija je v mestu Dedovsk, kakih 50 kilometrov severozahodno od Moskve, aretirala tri mladenice, ki so v moskovskem raziskovalnem zavodu Kurčatov ukradli 4 kilograme urana 238. Trojica (dva fanta sta brezposelna) je uran hranila kar na podstrešju. K sreči se je nahajal v svincenem tulcu, ki je preprečil radioaktivno sevanje, tako da ni bil nihče prizadet. Moskovski komsomolec, ki je posredoval vest, je navedel, da je trojica nameravala uran prodati v tujini.

Elegantna roparja strašita v New Yorku

NEW YORK - Dva elegantna roparja, ki se olikano in dostojno vedeta, s srebrno pistolo strašita bogate gospe v najboljših newyorških restavracijah. Ko izbereta žrtev, počakata, da se znajde na samem, in jo prikrajsata za vse dragocenosti. Po vsem sodeč sta prava izvedenca, ker že na prvi pogled ugotovita, ali je nakit pravi ali le cenena bizuterija. Do sedaj sta oropala že pet oseb, plen pa je vreden več kot pol milijona dolarjev.

Šest oseb zgorelo v požaru ljudske hiše

WASHINGTON - Šest stanovančev je živih zgorelo v požaru, ki je v Akronu (Ohio) zajel stanovanje v neki ljudski hiši. Gasilec je uspelo iz gorečega stanovanja resiti le eno osebo, ki je zadobila stranske opekline, tako da so si zdravniki pridržali prognozo. Ko so požar pogasili, so v stanovanju odkrili šest zgozelenih trupel, v glavnem otroških.

VELEMESTNI SHOPPING

Kvaliteta, izbira in prijaznost v Trstu, edinem mestu, kjer po najbolj ugodnih cenah dobite vse, kar želite.

Ne pozabite, da imate na razpolago 3.500 trgovin in parkirišč.

da dobite m. & c. - pianificazione aps

TRST - MESTO, KJER Z NAKUPOM PRIHRANITE. TRGOVINE SO ODPRTE VES DECEMBER TUDI OB NEDELJAH IN PONEDELJKIH.

BRUSELJ / EVROPSKA UNIJA

Povabilo Vzhodu

Sporazum o stabilnosti

BRUSELJ - Voditelji Evropske unije so se v soboto sporazumeli, da bodo vzhodno- in srednjeevropske države prihodnje leto povabili k pogajanju o podpisu sporazuma o stabilnosti, ki naj bi zagotavljal pravice etničnim in nacionalnim manjšinam ter uvrstil meddržavne meje.

Napovedali so, da se bo konferenca z razglasitvijo sporazuma odvijala spomladi leta 1994 v Parizu, kamor bodo povabljene Češka, Slovaška, Madžarska, Poljska, Romunija in tri baltiske republike.

»Namen pobude je prispevati k evropski varnosti z umirjanjem napetosti, ki bi lahko pripeljale do sporov, in s spodbujanjem dežel k re-

sevanju manjšinskih vprašanj,« piše v sklepnem dokumentu sobotnega srečanja. »Različnost kultur, jezikov, veroizpovedi in tradicij mora postati vir bogatejša in združevanja, ne pa vzrok nesoglasij.«

V Pariz bodo kot opazovalci povabljeni tudi vsi predstavniki 53-članske Konference o varnosti in sodelovanju v Evropi. Kritiki srečanja opozarjajo, da je pobuda obsla nekdanjo Jugoslavijo in Kavkaz, torej območji najbolj krvavih etničnih spopadov na Stari celini. Na konferenci prav tako ne nameravajo obravnavati nekaterih zgodb vprašanj, kot so odnosi med Srbijo in Albanijo, Albanijo in Grčijo, Grčijo in Makedonijo

Velika trojka - Mitterrand, Balladur in Kohl med srečanjem v Bruslju (Telefoto: AP)

ali Grčijo in Turčijo. Namesto tega se bodo ukvarjali s krepitvijo dobrososedskih odnosov v srednji in vzhodni Evropi, rezultate prizadevanj pa bodo preverili leta 1995, ko naj bi tudi dokončno oblikovali in podpisali sirše zasnovani sporazum o stabilnosti. Tako potezo »preventivne diplomacije« je prvi pre-

dlagal francoski premier Balladur, pri vzhodnoevropskih partnerjih pa je zbudila precej mešane občutke in različen odziv.

Nekateri so uniji poodčitili, da se obnaša pokroviteljsko, in uzaljeno odklonili vlogo »potencialne Jugoslavije«, drugi pa so izrazili prikriti bojazen, da bi

pobuda lahko pretirano opogumila manjšinska gibanja.

Sobotna listina obljublja, da bo Evropska unija budno in tvorno spremljala vse dvostranske dogovore ter uspešnim pogajalcem ponudila tešnje stike in morebiti celo sprejem v svoje vrste.

Paul Taylor / Reuter

BALKAN / VOJNA

Za zeleno mizo 22. decembra

Beograd skuša pozabiti na odpovedano srečanje v Solunu

BEOGRAD, SARAJEVO - Na srečanju evropske dvanajsterice v Bruslju so zunanji ministri sprte strani v Bosni in Hercegovini med razpravo povabili na nov krog pogajanj, ki naj bi potekal v Bruslju že 22. decembra.

Medtem ko se dvanajsterica zavzema za nadaljevanje pogajanj za rešitev krize v BiH in za ohranitev ukrepov proti Zvezni republiki Jugoslaviji, pa v Beogradu sploh ne omenjajo nacrtovanega in kasneje odpovedanega zasedanja, ki naj bi bilo danes v Solunu, s čimer skušajo potisniti v pozabo številne očitke, ki sta jih na račun Beograda in srbskega predsednika Slobodana Miloševića na četrtkovem obisku izrekla mednarodna pogajalca lord Owen in Thorvald Stoltenberg. Poleg tega, da Soluna ne omenja prav nihče, tudi ni uradnih odmevov na četrtkove pogovore.

Ali se bodo predstavniki Muslimanov, Hrvatov in Srbov res že čez deset dni sestali v Bruslju, se ni znano, ni pa sporno, da se spo-

padi kljub vsem obljubam, sporazumom in prizadevanjem se vedno nadaljujejo. Agencije so poročale o srbskih napadih na Sarajevo ter o bombardiranju Zavidovičev, Olova, Maglaja in Gorazda, ki so pod muslimanskim nadzorom, Srbi pa se naprej zadržujejo konvoj s pomočjo za muslimanski enklavi Gorazde in Srebrenico. Včeraj je v Tešanj končno prispel konvoj s 55 tonami hrane.

Na dvodnevni obisk v bosansko prestolnico je včeraj prispel kanadski obrambni minister David Collenette, ki ga je na letališču sprejel poveljnik sil ZN v BiH general Briquemont, kasneje pa je minister odšel v Kiseljak, kjer je obiskal glavno poveljstvo Unproforja in kanadski bataljon.

Predsednik bosanske vlade Silajdžić je prisel na enodnevni obisk v Abu Dabi, kjer se je o razmerah v BiH in na Bliznjem vzhodu pogovarjal s predsednikom Združenih arabskih emiratov Al Nahjanom.

(Agencije)

BLIŽNJI VZHOD / V PONEDELJEK NAJ BI PALESTINCI ZAČELI PREVZEMATI OBLAST

Demonstracije Palestincev na zasedenih ozemljih (Telefoto: AP)

Zadnjo besedo bosta danes izrekla Rabin in Arafat

JERUZALEM, RABAT, BEJRUT - Na Bliznjem vzhodu potekajo te dni intenzivni pogovori in priprave na ponedeljkov začetek palestinskega prevzemanja avtonomije na zasedenih ozemljih. Kot je videti, se razmere vse bolj zapletajo.

Militantni skrajneži, tako palestinski kot tudi izraelski, ki nasprotujejo izraelsko-palestinskemu mirovnemu sporazumu, se kar naprej grozijo in izživajo izbruhe nasilja. Tudi pogajalci se ne morejo zediniti o enem ključnih vprašanj, ali se bo izraelska vojska iz Gaze in Jeriha začela umikati ob predvidenem datumu (v ponedeljek, 13. decembra) ali ne. Arafatu privržena frakcija Palestinske osvobodilne organizacije Fatah je ze sestavila posebno milico, ki bo palestinski policiji na zasedenih ozemljih pomagala vzpostavljati red in mir, zato je zdaj veliko oči uprtih v izraelskega premiera Jicaka Rabina in voditelja PLO Jaserja Arafata, ki se bosta v nedeljo

sestala v Kairu. Poznavalci političnih razmer menijo, da si bosta Arafat in Rabin sicer prizadevala najti kompromis, vendar bi tokrat moral Izrael pokazati več razumevanja, pa čeprav bo v ponedeljek iz Gaze umaknik samo pet vojakov.

Tudi ameriskemu državnemu sekretarju Warrenu Christopherju na svoji turneji po Bliznjem vzhodu (Siriji, Izraelu, Jordaniji, Egiptu, Tuniziji in Maroku) mirovnega procesa ni uspelo približati koncu, čeprav je v Rabatu izjavil, da so arabske države in Izrael na poti k normalizaciji odnosov. Prav Maroko, kjer je Christopher zaključil turnejo, naj bi naredil prvi korak. Sirija namreč ne popušta, čeprav bo najverjetneje prihodnji teden znova sedla za pogajalsko mizo z Izraelom, ki zahteva umik njene vojske tudi z Golana. Libanon je Christopherju zameril, ker se na poti niti za uro ni ustavil v Bejrutu, medtem ko je Jeruzalem obiskal dvakrat. (Reuter)

Nove žrtve boja za neodvisnost

SRINAGAR - V zadnjih 24 urah je bilo v spopadih muslimanskih militantnezev proti indijski vladni vojski ubitih najmanj 30 ljudi, je sporočila indijska policija. Kot poročajo policijski viri, so 16 skrajnezev ubili v petek ponoči, ko so poskusili prestopiti na ozemlje Kasmirja; osem seperatistov (med njimi tri tujce) pa je policija ubila v blizini Sumrijarja na območju Kupware. V spopadih v Kasmirju, kjer se seperatisti zavzemajo za neodvisnost, njihov stireltni boj pa je zahteval že več kot petnajst tisoč življenj, je bil včeraj ubit tudi eden od pripadnikov policijskih enot. Separatisti so napadli policijsko patroljo, ki je nadzorovala srinagarske ulice. Pri tem sta bila ranjena dva policista, pa tudi dva studenta. Uradni viri poročajo, da je bilo v eni največjih akcij vladnih enot proti gverilcem na območju Sopore prejšnji mesec ubitih najmanj petnajst ljudi, medtem pa paravojaške skupine trdijo, da jih je bilo okrog 200. (Reuter)

ČILE / SPLOŠNE VOLITVE

Na čelu države poslovnež

Največ možnosti za zmago ima krščanski demokrat Eduard Frei

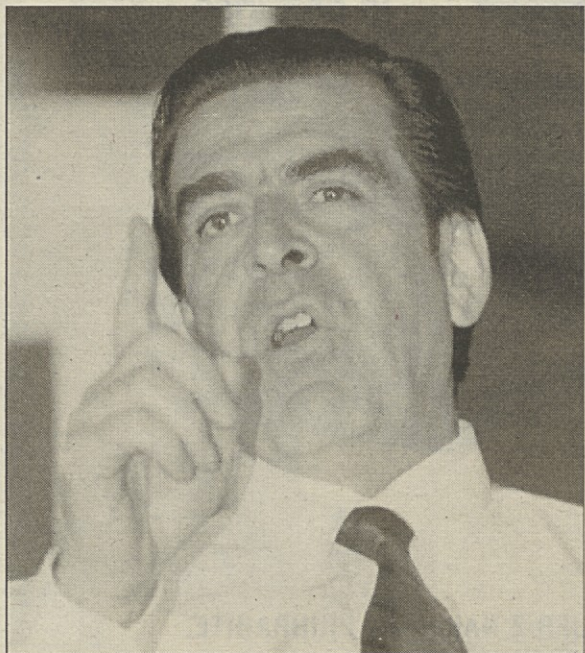
SANTIAGO - Včeraj so v Čilu potekale predsedniške in parlamentarne volitve, na katerih se je osem milijonov volilnih upravicencev odločalo o

novem voditelju države in novih poslancih v spodnjem domu kongresa.

Mesto predsednika, ki bo svoje naloge opravljal prihodnjih šest let, bo po

zadnjih javnomnenjskih raziskavah najverjetneje prevzel 51-letni poslovnež in krščanski demokrat Eduard Frei. Najresnejši kandidat za zmago je sin nekdanjega čilskega predsednika (prav tako Eduarda Freia), ki je državo vodil od leta 1964 do 1970, kasneje pa je predsedniške dolžnosti predal marksistični administraciji Salvadora Allendeja.

Freia, ki mora zbrati več kot polovico podporo volilcev, če se zeli izogniti drugemu krogu volitev, podpirajo sredinsko-levičarska koalicija, krščanska demokracija, socialistična stranka in radikalna stranka. Freieva zmaga bo pomenila pomembno prelomnico v zgodovini Čila po 17-letni vladavini vojskega diktatorja Augusta Pinocheta in po nekajletnem »demokracičnem prehodu« pod vodstvom krščanskega demokrata Patricia Aylwina. (Agencije)

Frei ima med volilci in strankami veliko podpore (Telefoto: AP)

NOVICE

Norveška ratificirala listino o evropskem socialnem paktu

STRASBOURG - Norveška je v soboto ratificirala dopolnilni protokol k evropskemu socialnemu paktu. Uveljavljati ga po začela 9. januarja prihodnje leto. Generalni sekretarki Sveta Evrope Catherine Lalumiere je listino predal stalni predstavnik Norveške v SE Sven Knudsen. Finska, Nizozemska in Švedska so omenjeni protokol že ratificirale, njegov cilj pa je razširitev pravic delavcev. Države podpisnice so se s temavezale, da bodo delavcem zagotavljale pravico do enakih možnosti pri zaposlovanju ne glede na spol, pravico do informiranja o njihovem ekonomskem in socialnem položaju ter pravico do sodelovanja v izboljševanju delovnih razmer in okolja. V protokolu je zagotovljena tudi pravica starejših do socialne zascite, kar vključuje zajamceno dohodke, primerno stanovanje, pomoč, zdravstveno oskrbo in storitve. (STA)

Srečanje zunanjih ministrov G 15

NEW DELHI - Zunanji ministri enajstih držav - razvoju, članic Skupine petnajstih (G 15) - razen Argentine, Brazilije, Peruja in Venezuele - so se v soboto sestali v New Delhiju. Podprli so delo organizacije, čeprav so vrh G 15, napovedan za prihodnji teden, v zadnjem trenutku odpovedali, saj so udeležbo potrdile le štiri države članice. Voditelji diplomacij iz Alžirije, Čila, Egipta, Indije, Indonezije, Jamajke, Mehike, Malezije, Nigerije, Senegala in Zimbabveja pripravljajo skupno deklaracijo, ki bo govorila o medsebojnem političnem in gospodarskem sodelovanju držav G 15 ter o skupni varnosti, razoroževanju, človekovih pravicah, okolju, svetovni trgovini, zadolževanju in preoblikovanju OZN, sporoča indijsko zunanje ministrstvo. (Reuter)

PARLAMENTARNE VOLITVE V RUSIJI

Preizkus za stranke in za predsednika Jelcina

Za 450 mest v dumi se poteguje trinajst strank in gibanj

Na današnjih parlamentarnih volitvah se bo za 450 poslanskih mest, kolikor jih bo v novi ruski državni dumi, potegovalo 13 strank in gibanj. Polovico poslancev bodo volili neposredno, polovico pa prek strankarskih list.

Zveza **ODLOČITEV ZA RUSIJO** se ima za naslednico gibanj, ki so se zavzemala za korenite reforme, in se predstavlja kot stranka predsednika Jelcina. Zvezo vodi Jegor Gajdar. Njeni kandidati se za mesto v parlamentu potegujejo z geslom »svoboda, lastnina, pravna država«, med njimi pa so znani reformni politiki, kot so minister za lastninjenje Anatolij Cubajs, zunanji minister Andrej Kozirjev, finančni minister Boris Fjodo-

rov ter sef predsednikovega urada Sergej Filatov.

STRANKA RUSKE ENOTNOSTI IN SPORAZUMEVANJA naj bi zastopala predvsem interese ruskih regij. »Ta stranka naj bi združila sile razumnosti vse Rusije,« je program svoje stranke opisal namestnik sefa vlade Sergej Sahraj. Stranka zavrača nadaljnje korenite reforme.

RUSKO GIBANJE ZA DEMOKRATSKE REFORME v prvi vrsti graja vladni gospodarski program. Stranka zagovarja reforme, ne pa tudi sedanjih metod za njihovo uresničevanje. Stranka naj bi bila v novem parlamentu v centru. Najboljšo metodo za reševanje gospodarske krize vidi v prodaji podjetniških deležev zaposlenim.

DEMOKRATICA STRANKA RUSIJE zahteva

postopen prehod k tržnemu gospodarstvu. Njen vodja Nikolaj Travkin je mnenja, da so reforme preveč revolucionarne. Po njegovem mnenju bi moral parlament postaviti novo vlado ali pa iz sedanje odstraniti radikalne reformatorje.

OBCANSKA ZVEZA ZA STABILNOST, PRAVICNOST IN NAPREDEK zagovarja interese državnega gospodarstva in velikih zasebnih podjetij. Zvezo vodi Arkadij Volski, vpliven politik iz časov SZ, ki se zavzema za reforme brez pretresov. Na njenih volilnih listah so v prvih vrstah voditelji državnih podjetij.

Volilni blok **JAVLINSKI-BOLDIRJEV-LUKIN** vodi gospodarski strokovnjak Javlinski. Skupaj s svojimi privržencema Boldirjevom in nekdanjim veleposlanikom v Ameriki Lukinom se zavzema za socialno znosne in mehke tržne reforme. Javlinski vidi v svoji stranki alternativo Jelcinovemu gibanju. Po njegovih besedah bi moral Jelcinov avtoritarni režim nadomestiti s pravo demokratično upravo.

Cilj **ZDRUŽENJA ZENSKE RUSIJE** je izboljšanje položaja žensk. »Politiko so v nasi deželi vedno delali le v korist moških, s tem pa je treba končati,« pravi predsednica stranke Alevtina Fedulova. Združenje se zavzema za socialno usmerjeno tržno gospodarstvo in za obrambo pravic otrok. Zavzema se tudi za to, da bi v ženske roke prišla bodisi funkcija sefa vlade ali pa državnega predsednika.

KOMUNISTIČNA PARTIJA RUSIJE se zavzema za vrnitev k socializmu. Od oblasti zahteva, da se takoj odpove terapiji s sokom in da takoj obnovi SZ. Komunisti zavračajo Jelcinov predlog ustave. Po besedah predsednika partije Sjaganova v državi ni nikakršne legitimne oblasti več. Stranka naj bi imela zdaj kakih 600 tisoč članov, zavzemala pa naj bi se predvsem za pravice socialno sibihih državljanov in pravice delavcev.

LIBERALNO-DEMOKRATSKA STRANKA pravnika Vladimirja Sirinovskega ni ne demokratična ne liberalna, kot bi morala biti po

svojem imenu. Sirinovski se zavzema za Rusijo, katere meje bi bile meje nekdanjega carstva, in za hiter gospodarski vzpon, ki naj bi se opiral na državni monopol za prodajo rudnih zakladov. Po njegovih besedah bi morala Rusija segati od srednje Azije pa vse do Baltika. V drugi polovici novembra se je popularnost stranke močno povečala.

AGRARNA STRANKA RUSIJE naj bi bila glasnik velike zemljske posesti, ki je bila jedro socialističnega kmetijstva. Stranka nasprotuje neomejenim pravicam zasebnikov nad obdelovalno zemljo in se zavzema za okrepljeno državno finansiranje kmetijstva.

Volilni blok **PRIHODNOST RUSIJE - NOVA IMENA** bi rad odprl pot v veliko politiko mladim in se neznanim ljudem. Na volilni listi tega bloka so večinoma funkcionarji ruske mladinske organizacije in obratovodje. Del tega bloka je tudi nekdanja stranka prejšnjega ruskega podpredsednika Aleksandra Ruckoja. Blok nima jasnega programa, naklonjenost volil-

Nekdanji parlament Jelcinu ni ugajal, novi pa?

cev pa si skuša pridobivati z mladostnim in simpatičnim nastopanjem.

KONSTRUKTIVNO GIBANJE ZA ZASČITO OKOLJA CEDRA si prizadeva za čisto okolje. »Nas najpomembnejši politični cilj je v prizadevanjih za telesno in duhovno zdravje državljanov Rusije,« pravi Anatolij Panfilov, ki je eden od voditeljev gibanja. Panfilov se zavzema tudi za stalni nad-

zor nad kakovostjo zivil in pitne vode ter za merjenje radioaktivnosti.

Volilni blok **DOSTOJANSTVO IN USMILJENJE** se zavzema za tradicionalne duhovne vrednote Rusije, vrednote, ki naj bi bile že pozabljene, ki pa jih je treba zdaj obuditi v novo življenje. Blok se zavzema za obsirne socialne ukrepe in je proti nadaljevanju tako imenovane gospodarske terapije s sokom.

KRONOLOGIJA

Sedemletni boj za izgon komunizma

Obnova ruskega parlamenta in sprejem posvetske ustave Borisu Jelcinu ponujata priložnost za sklepno dejanje sedem let trajajočega spopada za izgon komunizma iz Rusije.

11. november 1987: Boris Jelcin zgubi položaj prvega sekretarja KP v Moskvi, ko mu Mihail Gorbacov odreče svojo podporo. Kmalu zatem izgubi tudi svoj položaj v politbiroju KP SZ.

26. marec 1989: Jelcin se masčuje svojim konservativnim komunističnim nasprotnikom, ko pridobi kot moskovski poslanec kar 89, 44 odstotka glasov.

12. junij 1990: Ko je izvoljen kot predsednik parlamenta ruske federacije, Jelcin postane tudi predsednik največje republike Sovjetske zveze. Zanjejo se spopadi s centralno sovjetsko oblastjo.

Julij 1990: Med 28. kongresom Komunistične partije Sovjetske zveze Jelcin spektakularno objavi svoj izstop iz stranke.

12. junij 1991: Jelcin je izvoljen za prvega predsednika v zgodovini Rusije na neposrednih volitvah, kjer dobi 58, 09 odstotka glasov. Polkovnik Aleksander Ruckoj zasede mesto podpredsednika.

19. do 22. avgusta 1991: Jelcin stopi na celo odpora zoper izjalovljeni državni udar komunistov in si pridobi zaupanje zahodnih prestolnic.

8. december 1991: Skupaj z voditeljema Ukrajine in Belorusije objavi, »da država Zveza sovjetskih socialističnih republik ne obstaja več«.

21. december 1991: Jelcin razglasi nastanek Skupnosti neodvisnih držav (SND) v Alma-Ati skupaj z voditelji drugih republik nekdanje SZ.

25. december 1991: Gorbacov odstopi z mesta predsednika ZSSR, prizna razpad ZSSR in nastanek SND.

11. marec 1993: Osmi izredni kongres ljudskih poslancev za Jelcina pomeni hud poraz, saj se mu ne posreči zagotoviti podpore za referendum, s katerim bi razrešil spopad za oblast, ki jo odreja konservativni večini v parlamentu.

20. marec 1993: Jelcin razglasi uvedbo posebne predsedniške uprave, ki mu omogoča vladanje z odloki. Parlament ga sicer prisili, da stopi korak nazaj, vendar hkrati ne more zbrati potrebne večine, s katero bi ga odstavil.

25. april 1993: Rusko ljudstvo se na referendu ponovno izreče za Jelcina z 58, 7-odstotno večino. Toda spopad s parlamentom ni zato nič manjši. Ni mogoče doseči zadostnega števila glasov za razpis predčasnih volitev.

21. september 1993: Mimo ustave Jelcin razpusti parlament in razpiše volitve za novo zvezno skupščino 12. decembra. Poslanci se za 13 dni zabarikadirajo v parlament skupaj s podpredsednikom Aleksandrom Ruckojem. Krizo razplete oborožen napad na parlament, ki ga izvede vojska med 3. in 4. oktobrom.

15. oktober 1993: Jelcin podpiše ukaz, s katerim se bodo do volitvah 12. decembra volilci izrekli tudi o predlogu nove ustave. (AFP)

Kandidati se predstavijo

JEGOR GAJDAR

»V Rusiji ni boljše kandidata za položaj sefa vlade in nobenega strokovnjaka, ki bi imel boljše kvalifikacije kot Gajdar.« S temi besedami je predsednik Jelcin skušal decembra 1992 pridobiti naklonjenost kongresa ljudskih odposlancev, vendar zaman. Med enoletnim bivanjem na položaju - najprej kot prvi namestnik sefa vlade - in nato kot postavljeni sef vlade - je okrogli Gajdar prebivalstvu naložil huda odrekjanja: cenovni sok in upadanje življenjske ravni. Danes je 37-letni ekonomist in vodilni kandidat volilnega zavestništva Ruska pot zadržan. Se vedno se zavzema za nadaljevanje smotnih gospodarskih reform, toda terapije s soki naj bi ne bilo več.

SERGEJ SAHRAJ

Sodi med vodilne osebe nove ruske politične elite. Kmalu po začetku njegove politične kariere - izvolili so ga v kongres ruskih ljudskih odposlancev leta 1990 - je diplomirani strokovnjak za ustavno pravo prišel v najožji krog Jelcinovih svetovalcev. Decembra 1991 je postal član ruske vlade, četudi le za nekaj mesecev. Okretni pravnik bo skušal zdaj plodove svojega dela na položaju ministra za narodnosti pozeti s pomočjo Stranke ruske enotnosti in sporazumevanja, ki pa je imela v povpraševanjih javnega mnenja težave pri presežanju petodstotnega praga.

GRIGORIJ JAVLINSKI

Ze letos poleti je veljal za moza, ki lahko kandidira za najvišje funkcije v Rusiji. Čeprav sodi Javlinski že leta v moskovski politični establishment, je bil vedno dovolj spreten, da je ohranil distanco do ruskih izbrancev na oblasti. Na današnjih volitvah nastopa 41-letni politik v samostojni skupini, ki se imenuje po njenih treh nosilcih Skupina Javlinski-Boldirjev-Lukin. Ce je moč verjeti zadnjim raziskavam, bodo Javlinski in njegovi privrženci v novi ruski državni dumi igrali pomembno vlogo. Njihova skupina lahko računa na 10 do 20 odstotkov glasov.

ARKADIJ VOLSKI

Na parlamentarnih volitvah vodi Obcansko zvezo za stabilnost, pravicnost in napredek. V minulih letih je veljal za odločujočo osebnost v moskovskem političnem ozadju. Star je 61 let in že od leta 1990 vodi Zvezo podjetnikov in industriancev, v kateri so organizirani »vplivni rdeči direktorji«. Odkar se je v Rusiji zace-

la gospodarska terapija s sokom, se Volski, ki velja za nogometnega navdušenca, zavzema za to, da bi v spremembah močnejše upostevali interese starega monopolnega gospodarstva. Njegova Obcanska zveza bo imela po mnenjskih raziskavah težave pri presežanju petodstotnega praga.

GENADIJ SJAGANOV

Po razpadu KP SZ je komunist Genadij Sjaganov preživljal hude case. Leta 1944 rojeni Sjaganov se vedno veruje v komunizem in je odločen nasprotnik demokratičnih reform. Sjaganov, ki je studiral matematiko, je svojo politično pot začel leta 1967 v Orjolu. Leta 1983 so ga poklicali v Moskvo, kjer je začel delati kariero v aparatu CK KPSZ. Od letosnje pomladi je predsednik komunistične partije. V tej vlogi je ena od vodilnih osebnosti tako imenovane nespravljive opozicije politiki Jelcinovih reform, pri čemer pa ne bo ostalo samo pri tem, kajti Sjaganov je pred novinarji nedavno tega dejal: »Nase možnosti so dobre.«

VLADIMIR SIRINOVSKI

Vzpon markantnega populista Vladimirja Volfovica Sirinovskega primerjajo v Moskvi, potem ko je na prvih ruskih predsedniških volitvah dosegel izreden uspeh, z vzponom Adolfa Hitlerja. Junija 1991 je politik, ki je danes star 47 let, s svojimi gesli o lovu na podgane na mah pridobil 6 milijonov ruskih volilcev. Je absolutent Instituta za Azijo in Afriko moskovske univerze in jemlje volilni boj izrazito resno. Bil je med tistimi, ki so avgusta 1991 podprli poskus državnega udara pravovernih komunistov. Po zadnjih raziskavah javnega mnenja bo njegova stranka brez težav presežala petodstotni prag.

ANATOLIJ SOBČAK

Politični življenjepis nadzupana Sankt Petersburga in profesorja prava je kratka in bogata, kar zadeva razočaranja. V Komunistično partijo SZ je vstopil sele leta 1989, ko je Gorbacov že napovedal svoje politične reforme. V Kongresu ljudskih odposlancev je sodil med glasnike Medregionalne skupine, ki je imela samo sebe za opozicijo »agresivno poslušni večini« komunistov. Sobčak, ki je bil rojen leta 1937 v burjatskem mestu Cita, je leta 1991 skupaj s tedanjim moskovskim nadzupanom Gavrilom Popovom postal pobudnik za oblikovanje Gibanja za demokratično reformo, ki naj bi postalo opozicija komunistični partiji.

NOVA USTAVA

Nadomestila bo ustavo Brežnjeva iz leta 1978

Nova ruska ustava bo »predsedniškega« tipa v svojih 137 členih. Za njen sprejem zadosca navadna večina, vendar le v primeru, če se bo referendumu udeležilo vsaj 50 odstotkov volilnih upraviteljev.

Predsednik

- je izvoljen za štiri leta, na splošnih neposrednih in tajnih volitvah,
- odreja poveljstvo smernice notranje in zunanje politike države,
- je vrhovni poveljnik oboroženih sil,
- imenuje predsednika vlade s soglasjem državne dume (spodnjega doma parlamenta),
- odstavlja vlado,
- dumi predlaga kandidata za predsednika centralne banke, svetu federacije (zgornjemu domu) predlaga kandidate za ustavno sodišče, vrhovno sodišče in druga zvezna sodišča ter kandidata za državnega tožilca,
- ustanovi in vodi svet za varnost,
- imenuje in odstavlja poveljnika vojske,
- razpiše volitve v dumo,
- razpusti državno dumo v skladu z ustavo,
- razpisuje referendum,
- v primeru napada na Rusko federacijo ali neposredne grožnje agresije ustanovi na celotnem ozemlju federacije vojska sodišča in o tem takoj obvesti svet federacije in dumo,
- uvede izredno stanje v vsej Rusiji ali na delu njenega ozemlja ter o tem takoj obvesti svet federacije ali državno dumo,
- ima pravico, da razveljavi zakonske predpise, ki so jih sprejeli izvršni organi ruskih regij v primeru, če ti niso v skladu z rusko ustavo in zveznimi zakoni,
- izdaja odloke in resolucije,
- svojo dolžnost preneha opravljati pred iztekom svojega mandata v primeru, če odstopi sam, če ne more opravljati svoje funkcije zaradi zdravstvenega stanja ali če je odstavljen,
- če predsednik odstopi, zbolí ali če je odstavljen, v prehodnem obdobju naloge predsednika države začasno opravlja predsednik ministrskega sveta, ki pa nima pravice razpustiti dume, razpisati referendum ali spremeniti ustave.

Zvezno skupščino

- sestavljata dva doma: svet federacije (v katerem sta po dva predstavnika iz vsake od 89 regij v državi) ter državna дума (s 450 poslanci); oba doma zasedata ločeno.

Svet federacije

- potrjuje spremembe meja med ruskimi regijami,
 - potrjuje predsednikove odloke, s katerimi ta razglasi ustanovitev vojskih sodisc ali izredno stanje,
 - sprejme odločitev o morebitni uporabi oborožene vojske Rusije znotraj ozemlja Rusije,
 - odstavi predsednika,
 - na predlog predsednika imenuje sodnike ustavnega sodišča, vrhovnega sodišča in vrhovnega razsodišča,
 - imenuje in odpokliče državnega tožilca Rusije.
- ### Duma
- sprejema zvezne zakone,
 - na predlog predsednika potrjuje imenovanje predsednika vlade (če дума trikrat zavrne imenovanje predsednika sveta ministrov, je ta imenovan neposredno, дума pa je razpuščena),
 - glasuje o zaupnici vlade,
 - potrjuje kandidaturu in odpoklic predsednika centralne banke,
 - da pobudo za odstavitev predsednika. (AFP)

Želja po boljšem spoznavanju

Skupina dijakov liceja Franceta Prešerna je ob letošnjem 45. dnevu Splošne deklaracije o človekovih pravicah opravilo obširno raziskavo o vlogi in pomenu Organizacije združenih narodov, o pravicah človeka, o pravicah otrok in o pravicah žensk, o opismenjevanju v svetu in o delovanju organizacije Amnesty International. Pregledala je zajetno gradivo deklaracij in konvencij, ki obravnavajo te teme, in ob koncu izluščila bistvene točke ter jih združila v brošuro. Publikacijo so pretekli petek, ob obletnici Splošne deklaracije o človekovih pravicah, predstavili sošolcem in jim brošuro tudi izročili.

Svoj izdelek so istega dne predali podpredsedniku deželnega sveta Milošu Budinu na srečanju, na katerem so tudi izrazili željo, da bi Dežela natisnila in razdelila po šolah tekst Konvencije o pravicah otrok.

Toliksna dejavnost priča o ustvarjalnosti dijakov in o njihovi želji po boljšem in bolj poglobljenem spoznavanju zadev, ki jih, kot mladi ljudje, po bližje občutijo. Publikacija je splošno zelo zanimiva. Opozarja na vprašanja, na katera večkrat pozabljamo. Vabi nas k premisleku o tistih plateh človekovega življenja, ki nam bi morale biti najbolj blizu, a od katerih mnogokrat bežimo ali smatramo, da se nas sploh ne tičejo. Skratka: daje nam možnost za premislek.

Prav zaradi tega jo objavljamo v celoti, skupno s spremeno besedo, ki so jo dijaki napisali ob predstavitvi brosure sošolcem in profesorjem.

Marjan Kemperle

Dijaki Prešerna in

Brošura ob 45- obletnici Splošne deklaracije o človečanskih

O vlogi OZN

Zaradi cele vrste grozot, ki so se pripetile v teku človeške zgodovine, je leta 1945 nastala v sklopu vseh ljudstev sveta Ogranizacija združenih narodov. Ime Združeni narodi je predložil predsednik ZDA Franklin D. Roosevelt. Prvica navaja deklaracija Združenih narodov leta 1942. Takrat jo je sestavljalo 26 držav, ki so se združile v boj proti Osi.

Ustavno listino so sestavili predstavniki 50. držav po II. vojni junija 1945.

V OZN se lahko včlanijo vse miroljubne države, ki sprejmejo dolžnosti, ki jih organizacija nalaga svojim članicam. OZN ni svetovna vlada ali naddržava. Vse članice so suverene in

enakopravne. Pri tem ustavnova lista določa, da se ZN ne smejo vmešavati v notranje zadeve nobene države, razen ko bi to bilo potrebno pri ohranjanju svetovnega miru.

ZGODOVINA

V samem začetku so ZN bili močno pod vplivom ZDA in Zahoda sploh. Tako so leta 1948 poslali svoje čete (modre celade) v Korejo proti Kitajcem. Dolgo vrsto leto Kitajske niso priznavali kot članice svetovne organizacije. V začetku 60. let so modre celade posegle v bivši belgijski Kongo, kjer je prišlo do secesije Katange, a brez uspeha. V bojih je bil ubit tudi glavni tajnik OZN Hamarskjöld.

S procesom osamosvajanja afriških držav je OZN postala res svetovna organizacija. V njeni glavni skupščini so dobile glavno besedo neuvrščene države, ki jih je vodila Jugoslavija. Uspešno so posegli po arabsko-izraelski vojni in poslali modre celade na Sinaj.

V začetku 90. let je OZN podprla ameriški napad na Irak. Modre celade so tudi v Somaliji, kjer jim pomiritev ni uspela. Čete OZN se nahajajo tudi na področju bivše Jugoslavije, v Bosni in Hercegovini, na Hrvaškem in v Makedoniji.

CILJI OZN

1. zagotavlja svetovni mir in varnost s kolektivnimi ukrepi, kadar je ogrožen mir z agresijo in drugimi kršitvami miru, kakor tudi poravnava in ureja mednarodne spore, ki bi mogli ogroziti mir;

2. krepi prijateljske odnose med državami na temelju enakopravnosti in samoodločbe;

3. spodbuja mednarodno sodelovanje pri reševanju gospodarskih, socialnih, kulturnih in humanitarnih problemov in uveljavljanje človekovih pravic ne glede na razlike v rasi, spolu, jeziku in veri.

ORGANIZACIJA:

glavni organi so generalna skupščina, sekretariat, varnostni svet, skrbniški svet, ekonomski in socialni svet ter meddržavno sodišče. Najpomembnejši je varnostni svet, v katerem sedijo vse velesile, ki imajo pravico veta.

Najpomembnejše specializirane organizacije in tele-sa so:

sklad ZN za pomoč otrokom (UNICEF), organizacija ZN za prehrano in kmetijstvo (FAO), organizacija ZN za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO), mednarodna agencija za atomsko energijo (IAEA), katere sedež je tudi v Miramaru, urad visokega komisarja OZN za begunce (UNHCR).

Namen OZN je ta, da skuša preprečiti tragice in grozovite dogodke: za to je nastala ravno po II. svetovni vojni, ki je pustila globoke sledi v vsej svetovni zgodovini. U Tan, tedanji generalni sekretar, je poudaril dejstvo, da je vzpostavitev človekovih pravic temelj politične strukture človekove svobode. Petnajst let kasneje je generalni sekretar OZN J. Perez de Cuellar utemeljil mednarodni kodeks ravnanja in merilo za ugotavljanje napredka pri pospeševanju in varstvu človekovih pravic. Čeprav prihaja se vedno do kršitve teh pravic, je J. Perez de Cuellar ugotovil, da je skupen interes za njihovo uveljavitev zelo živ.

Splosna deklaracija človekovih pravic je bila razglašena leta 1948. Ta deklaracija določa pravice vsakogar na svetu, ne glede na njegovo raso, barvo kože, spol, jezik, vero, politično in drugo prepričanje, narodno ali socialno pripadnost, premoženje, rojstvo.

Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, Mednarodni pakt o državljskih in političnih pravicah in Mednarodna lista človekovih pravic so trije mednarodni dokumenti, ki obravnavajo človekove pravice na različnih področjih.

Ti dokumenti podrobneje obravnavajo:

- samoodločbo in zagotavljanje neodvisnosti kolonialnih dežel in narodov;
- preprečevanje diskriminacije na podlagi rase, spola, zaposlitve, poklica, vere, prepričanja ali na področju izobraževanja (posebna konvencija ureja prizadevanja za odpravo zločina apartheida);
- vojne zločine in zločine proti človečnosti (vključno z genocidom);
- suženjstvo, tlačenstvo, prisilno delo in podobne ustanove ali prakse;
- varstvo oseb, ki so v zaporu ali so jim odvzeli svobodo;
- državljanstvo, azil in begunce;
- svobodo informiranja;
- svobodo združevanja (npr. ustanavljanje sindikatov);

- zaposlovanje;
- politične pravice žensk;
- poroko, družino, polozaj otrok in mladine;
- družbeno blaginjo, na predek in razvoj (izkoreninjenje lakote ter uporabo znanstvenega in tehnološkega napredka v interesu miru in v korist človeštva);
- mednarodni kulturni razvoj in sodelovanje;
- sredstva javnega obveščanja in njihov prispevek k krepitvi miru in mednarodnega razumevanja, premagovanja rasizma, apartheida in propagiranja vojne, kakor tudi za pospeševanje človekovih pravic.

SPREMNA BESEDA

»You may say I am a dremer«

You may say I am a dreamer,
but I am not the only one.
I hope some day you will join us
and the world will live as one.

John Lennon

45 let je odkar je organizacija Združenih narodov izdala splošno deklaracijo o človekovih pravicah. Tedaj so vpjloče grozote 2. svetovne vojne vzbudile v človeku željo po spremembi. Utrujen je bil, naveličan smrti, želel si je odpreti novo poglavje v zgodovini. Poglavje, v katerem bi dokazal samemu sebi, da je zmogel preobrazbe, da se je končno spoznal, da mu mora biti zgodovina učiteljica bodočnosti.

Odločil se je za svetovni mir in veroval je, da ga bo dosegel, tudi z vojno, če bo treba. V ta namen je ustanovil Modre celade, čuvaje svetovnega miru. Vendar vojne so divjale vseeno, Modrim celadam navkljub. Modre celade niso uspeli tega preprečiti, niso mogle odpraviti niti mučenja, genocidov, smrtnih kazni in posiljevanja. Zakaj? Iz samega razloga, ker Modre celade niso mogle preprečiti sovražstva.

Človek je prepojen s sovražstvom, kakor je z druge strani prepojen z ljubeznijo. Ti dve čustvi sta vkoreninjeni globoko v njegovi duši, kakor korenine hrasta, ki ga nobena burja ne izpulji.

Ce tako gledamo, bi se nam zdela vsa prizadevanja Združenih Narodov nesmiselna, neko slepo sledenje čisti utopiji. Vendar pa, na dnu duše, nam ostaja še vedno tiho vprašanje: kaj pa, če je vendar mogoče? Kaj pa, če človekove pravice niso le utopija? Kaj pa če svetovni mir ni le nekaj nedosegljivega? To vprašanje se dviga iz našega srca, za-dušeno pod težo naših dvomov. In prav zaradi tega vprašanja smo mi pripravili to brošurico, sad našega raziskovalnega dela o deklaracijah OZN, kar verujemo v dosegljivost teh idealov, naj zgleđa to se tako čudno in če kdo ne veruje ga z vsem srcem spodbujamo, naj bi se nam pridružil.

Organizacijski odbor dijakov

BTP

BUONI DEL TESORO POLIENNALI S TRILETNO ZAPADLOSTJO

■ BTP so obveznice s koriščenjem 1. novembra 1993 in zapadlostjo 1. novembra 2023.

■ Obveznice dajejo letno 9% bruto obresti izplačljive v dveh posticipiranih šestmesečnih obrokih.

■ Obveznice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana za banke in druge pooblašcene operaterje.

■ Dejanski letni donos BTP znaša 8,03%, če bodo obveznice prodane po ponujeni ceni.

■ Cena, ki bo iznešena na dražbi in efektivni donos bosta objavljena v časopisju.

■ Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne 14. decembra.

■ Obveznice BTP se koristijo s 1. novembrom; ob vplačilu (17. decembra) bo treba plačati poleg cene, iznešene na dražbi, tudi do tedaj dozorele obresti. Te bodo zasebniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku.

■ Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.

■ Obveznice so v ponudbi v svežnjih po najmanj 5 milijonov lir.

■ Podrobnejše informacije nudijo banke.

Otrokove

Deklaracijo o otrokovih pravicah je razglasila Generalna skupščina Združenih narodov 20. decembra 1959. Po vsebini je zelo podobna Deklaraciji človeških pravic, le da navaja tudi dolžnosti, ki jih ima človeštvo do otrok. Uvodna načela zagovarjajo možnost vseh otrok, da se v svobodi in dostojanstvu razvijajo fizično, psihično, moralno, versko, zdravo in normalno. Vsi otroci morajo imeti pravico do imena in državljanstva, do življenja v zdravem okolju, do stanovanja, razvedrila in zdravstvenih storitev. Posebna skrb gre prizadetim otrokom in otrokom brez družine, ki morajo imeti pravico do posebne nege, izobraževanja in sredstev za preživljanje.

Največ dolžnosti do otroka imajo stari, ki ga morajo obvarovati pred vsakim zanemarjanjem in okrutnostjo. Otroka je treba vzgajati v duhu razumevanja, strpnosti, prijateljstva med narodi, miru in bratstva.

Konvencijo o otrokovih pravicah, ki zavzema naslednje člene, je sprejela Generalna skupščina ZN 20. novembra 1989 in jo uveljavila 2. septembra 1990.

Za otroka se smatra vsako človeško bitje pod 18. letom, ki ga mora država spoštovati in priznavati njegove pravice ne

glede na raso, barvo, spol, jezik, veroizpoved, politično ali drugo prepričanje, narodno, etično ali družbeno poreklo ali karkoli drugega. Poleg staršev imajo velike dolžnosti do otrok tudi države, ki morajo sprejemati ukrepe v okviru vseh razpoložljivih sredstev. Zakonska pravica do ustreznega usmerjanja in svetovanja pri uveljavljanju otrokovih pravic pripada staršem. Ob rojstvu je otrok vpisan v matično knjigo in dobi pravico do imena in državljanstva. Otroku ne sme biti od staršev ločen, razen v primeru, ki ga v otrokovo korist določa zakon. Otroku ima možnost zaslusanja v sodnem ali pravnem postopku z njim v zvezi, staršem pa pritece dolžnost, da uveljavijo njegove pravice. Države stranke varujejo otroka pred vsemi oblikami telesnega ali duševnega nasilja; otrok namreč ne sme biti izpostavljen mučenju ali drugemu okrutnemu, nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju in kaznovanju. Otroka je prepovedano obsoditi na smrti in do smrtne jeco. Zasciten je tudi pred ekonomskim izkoriščanjem in pred opravljanjem kateregakoli dela, ki mu škoduje; prav tako je zavarovan pred spolnim izkoriščanjem in zlorabo.

IN KONVENCIJAH ORGANIZACIJE ZDRUŽENIH NARODOV

pravice človeka

pravica in ob prvi obletnici Konvencije o pravicah otrok

Temeljne točke Splošne deklaracije o pravicah človeka

Cilj deklaracije je, da postavi temelje svobodi, pravičnosti in miru, sciti ti človekovo dostojanstvo in pravice vseh članov družbe. Smatra, da je nujno potrebno zavarovati pravice človeka s pomočjo prava, da človek ne bi bil prisiljen zatekati se v skrajni sili k uporabi zoper tiranijo in nasilje. Države članke so potrdile svojo vero v temeljne človekove pravice in dostojanstvo ter vrednost človekove osebnosti, v enakopravnost moskih in žensk. Odločile so, da bodo podpirale družbeni napredek in ustvarjanje boljših življenjskih pogojev v večji svobodi. Deklaracija naj bi bila tako skupen ideal vseh ljudstev, do katere bi morali pri pouku in vzgoji razvijati spoštovanje in seveda tudi njeno poznavanje.

ČLENI:

Deklaracija zagovarja naslednja temeljna načela, ki bi morala biti del vsakega človeka. Vsi ljudje se rodijo enaki in imajo enake pravice. Drug z drugim bi morali

ravnati kakor z bratom. Vsi smo upravičeni do uživanja svoboscin in pravic, brez vsakega razlikovanja. Vsakdo ima namreč pravico do življenja, do prostosti in do osebne varnosti. Svobode smo deležni že od rojstva. Nihče ne sme biti podvržen suženstvu, tlačanstvu, mučenju ali okrutnemu, nečloveškemu in ponižujočemu ravnanju. S tem v zvezi napadanje časti in ugleda ni dovoljeno. Prav tako nam pritiče svoboda misli, veroizpovedi (tudi izpolnjevanje verskih dolžnosti, bogoslužja in obredov), katerih sprememba je tudi upravičena. Nihče ne sme biti nadlegovan zaradi svojega mišljenja in ima pravico spremljati in širiti informacije ter ideje s kakršnikoli sredstvi. Po želji se lahko mirno in svobodno zbira in druži.

Javna oblast naj bi se sestala na voljo ljudstva. V svoji državi imamo vsi, pod enakimi pogoji, pravico do javnih služb. Za katerokoli delo imamo vsi pravico do enakega plačila za enako delo. Z razumno omejitvijo de-

lovnega časa imamo vsi pravico do počitka, prostega časa in občasnega plačanega dopusta. Pritiče nam pravica do premoženja, katerega nam ne sme nihče samovoljno vzeti. Prepovedano je nadlegovanje s samovoljnim vmešavanjem v zasebno življenje, družino, stanovanje ali dopisovanje.

Brez vsake omejitve lahko vsi sklenemo zakonno zvezo in ustanovimo družino.

Posamezniku mora biti zagotovljeno zdravje in blagostanje, vključno s hrano, oblačili, stanovanjem in potrebnimi socialnimi storitvami. V primeru nezaposlenosti, bolezni, delovne nezmožnosti, vdovstva ter starosti ali kake druge nezmožnosti zaradi okoliščin, neodvisnih od njegove volje, ima posameznik pravico do pridobivanja življenjskih sredstev.

Materinstvo in otroštvo uživata posebno skrb in pomoč. Vsi otroci, zakonski ali nezakonski, uživajo enako socialno varstvo.

Pravico do izobraževanja imajo vsi, zato naj bo brezplačno! Tehnično in poklicno solanje mora biti splošno dostopno, medtem ko mora biti višje solanje na osnovi doseženih uspehov vsem enako dostopno. Izobraževanje mora pospeševati razumevanje, strpnost in prijateljstvo med vsemi narodi, rasnimi skupnostmi in verskimi skupinami.

Tudi na pravni ravni ne sme biti diskriminacija. Pred zakonom smo vsi enaki in imamo pravico do enakega pravnega varstva. Prav tako imamo vsi pravico do državljanstva. Po državi se lahko gibljemo svobodno. V drugih državah ima vsak pravico iskati in uživati pribežališče pred preganjanjem.

O delovanju ustanove Amnesty International

Vsak človek ima pravico do življenja, ki ne sme biti samovoljno vzeto. V državah, kjer ni odpravljena smrtna kazen, sme biti izrečena le za najhujše zločine. Sodba ne sme biti v nasprotju z določbami Pakta in ne s Konvencijo o preprečevanju in kaznovanju zločina genocida.

Vsakdo, ki je obsojen na smrt, lahko prosi za pomilostitev ali nadomestitev kazni. Za mladoletnike smrtna kazen ni veljavna. Nihče ne sme biti podvržen mučenju, ponižujočemu ravnanju ali suženstvu. Suženstvo in trgovina s sužnji je prepovedana. Isto velja tudi za tlačanske odvisnosti. Nihče ne sme biti primoran k prisiljenemu ali obveznemu delu. Vsakdo ima pravico do prostosti in osebne varnosti. Oseba, ki je aretirana, mora biti obveščena o razlogih za aretacijo. Ta oseba mora biti takoj izročena sodniku; če pa je nezakonito aretirana, ima pravico do odškodnine.

Vsaka sodba mora biti javna. Vsak človek je nedolžen, dokler ni v skladu z zakonom spoznan za krivega. Vsakdo ima pravico do odvetnika; če nima privatnega, mu prikskrbijo uradnega. Po lastni izbiri pa se lahko sam brani. Isti ima pravico zahtevati, da višjestopenjsko sodišče preizkusi odločbo o krivdi in obsodbi; če pa je dokončno izrečena kazenska obsodba pozneje razveljavljena ali je obsojenec pomiloščen, mora biti le-temu povrnjena škoda; razen v primerih, ko je sam ali deloma kriv, da ni bilo neznanodjstvo pravocasnoodkriti. Zaradi kaznivega dejanja ne sme biti tisti, ki je bil ze oproščen krivde, obsojen s pravnomocno sodbo po zakonupreganjan ali kazno-

van.

Pred sodiščem so vsi enaki!

POLICIJA

Polica j lahko postane vsakdo, ki je psihično in telesno sposoben. Ima podobne pravice kot državni upravnik. Odgovoren je za vsako prekršek, mora biti obsojen. Lahko uporabi orožje le v skrajnih primerih.

PROTI MUČENJU

Mučenje je ena glavnih kršitev človekovih pravic, ki so jo ZN obsodili kot zalitev človeškemu dostojanstvu in ga prepovedali z mednarodnim in narodnim zakonom. AI je pripravila dvanaest točk, po katerih bi se morale ravnati vse vlade. V glavnem, da bi preprečili tajno mučenje, bi morali vsi jetniki biti v stalni povezavi z zunanjim svetom, to pomeni, da morajo sodniki in odvetniki biti obveščeni o stanju jetnika in imeti pravico do obiska.

Jetnik ima tudi pravico do zdravniške pomoči. Jetnik lahko ovadi katerokoli kršitev tega zakona. Ker je mučenje kaznivo dejanje, je treba mučitelja obsoditi in kaznovati.

Državni upravniki morajo odkloniti katerikoli ukaz mučenja.

PRICEVANJA

Na konferenci AI, ki se je vršila na Nizozemskem leta 1989, je mati, katere sin je bil ubit, razveljavila uporabo smrtnokazni proti morilcu. Rekla je, da ne dosežemo ničesar, s tem da odgovarjamo nasilju z nasiljem. Ne moremo trditi, da je življenje sveto, če ga odvezamemo nekemu.

Država, ki uporablja smrtno kazen, dokazuje svojo nemoč nasproti kriminalcem.

Konvencija o odpravi diskriminacije žensk

To konvencijo je Generalna skupščina ZN sprejela decembra leta 1979, v veljavo pa je prišla leta 1981. Države članke te konvencije ugotavljajo, da Ustanovna listina OZN potrjuje pravico do enakopravnosti moskih in žensk ter nedopustnost diskriminacije: vsi ljudje se rodijo svobodni in imajo iste pravice na področju ekonomskih, socialnih, kulturnih, državljskih in političnih pravic. Vendar so ženske marsikje na svetu se podvržene raznim diskriminacijam. Diskriminacije ovirajo razvoj enakopravne udeležbe žensk v političnem, družbenem in ekonomskem življenju, saj je bil prispevek žensk k blaginji družine in razvoju družbe doslej premalo priznan. Da bi prislo do enakopravnosti, bi bilo treba najprej spremeniti predsodke tradicionalnih moskih vlog, kot tudi žensk, v družini in družbi.

Države so v zvezi s tem sklenile, da morajo države članke obsojati kakršnokoli obliko diskriminacije žensk in se zavzemati, da bodo:

1. vključile nacelo enakopravnosti moskih in žensk, da bi se otrsli predsodkov manjvrednosti;
2. uvedle pravno varstvo žensk;
3. sprejele vse ukrepe in zakone za odpravo diskriminacije.

Države članke bodo skrebele in zagotovile zboljšanje ženskega položaja in se obvezale, da bodo sprejele vse potrebne ukrepe za pravilno pojmovanje materinstva kot družbene funkcije, za preprečevanje vseh oblik suženstva, izkoriščanja in prostitucije.

Drugi važni področji sta sodstvo in politika. Ženske morajo imeti pravico do glasovanja na vseh volitvah in referendumih ter do sodelovanja pri oblikovanju in izvajanju vladne politike (pri tem lahko zavzamejo vodilne položaje in opravljajo vse javne funkcije). Lahko sodelujejo pri delu nevladnih organizacij in društev, ki se

ukvarjajo z javnim in političnim življenjem v državi. Države članke bodo ženskam priznale enake pravice kot moskim, da pridobijo, spremenijo ali obdržijo državljanstvo in poskrbijo za državljanstvo otrok.

Glede izobrazbe morajo države članke zagotoviti iste pogoje za moske in ženske in morajo poleg tega spodbujati oblikovanje mešanih oddelkov. Ženske imajo tudi zagotovljeno možnost, da se aktivno ukvarjajo z veroukom. Kar zadeva zaposlitev, ne smejo biti ženske diskriminirane. Morajo imeti pravico do svobodne izbire poklica in do napredovanja; morajo tudi imeti zagotovljeno socialno varnost v primeru upokojitve, bolezni, invalidnosti in starosti. Delodajalec ne sme odpustiti žensk zaradi nosečnosti; v tem primeru morajo imeti ženske pravico do dopusta in drugih socialnih pravic. Države članke jim morajo zagotoviti isto zdravstveno varnost kot moskim. Med nosečnostjo, ob porodu in po rojstvu otroka morajo biti po potrebi zagotovljene brezplačne zdravstvene storitve in ustrezna prehrana.

Države članke morajo onemogočiti diskriminacije žensk na drugih področjih gospodarskega in družbenega življenja; ženske imajo pravico do družinskih prejemkov, bančnih posojil in udeležbe v rekreativnih dejavnostih ter v vseh oblikah kulturnega življenja.

Določbe te konvencije veljajo tudi za kmetice, ki sodelujejo pri razvoju vasi. Tudi te imajo enake pravice na izobraževalnem, zdravstvenem, gospodarskem in kulturnem področju.

Ženske so tudi pred zakonom enakopravne, ob sklenitvi pogodb in ob upravljanju premoženja. Lahko svobodno in odgovorno odlučajo o nacrtovanju družine in imajo enake obveznosti do otrok. V takih primerih je interes otroka na prvem mestu.

pravice

S primernimi ukrepi pa bodo preprečene ugrabitve, prodaje in trgovanje otrok. Prepovedana je nezakonita raba mamil in psihotropnih snovi.

Otroku je priznana pravica do počitka in prostega časa, do igre in razvedrila, primerne otrokovi starosti, in do prostega udeleževanja kulturnega in umetnostnega življenja. Kdor je sposoben izoblikovati lastna mnenja, ima pravico do svobodnega izražanja in združevanja.

Otroci imajo pravico do izobraževanja, ki mora biti vsem dostopno in vsaj na osnovni ravni brezplačno, medtem ko je visoko solanje vsem enako dostopno na podlagi osebnih sposobnosti. Državne članke bi morale pospeševati in spodbujati mednarodno sodelovanje v zvezi z izobraževanjem z namenom, da bi pripomogle k odpravljanju neznanja in nepismenosti po vsem svetu in olajšale dostop do znanstvenih in tehničnih spoznanj in sodobnih učnih metod. Izobraževanje mora spodbujati prijateljstvo med narodi, etničnimi, narodnimi in verskimi skupinami in osebami starostnega porenja in h krepitevi spoštovanja do naravnega okolja.

V TISTIH DRŽAVAH, KJER ŽIVIMO ETNICNE, VERSKE ALI JEZIKOVNE MANJSINE ALI OSEBE STAROSELKEGA PO-

REKLA, OTROKU, KI PRIPADA TAKI MANJSINI ALI KI JE STAROSELEC, NE SME BITI VZETA PRAVICA, DA SKUPAJ Z DRUGIMI ČLANI SVOJE SKUPINE UŽIVA SVOJO LASTNO KULTURO, IZPOVEDUJE IN IZRAŽA SVOJO LASTNO VERO IN UPORABLJA SVOJ LASTNI JEZIK.

Dusevno ali telesno prizadet otrok mora živeti v polnih in dostojnih razmerah. V duhu mednarodnega sodelovanja bodo države podpirale izmenjavo ustreznih informacij s področja preventivnega zdravstvenega varstva in medicinstva, psihološkega in funkcionalnega zdravljenja prizadetih otrok ter spodbujale k informiranju o rehabilitacijskih metodah, izobraževanju in poklicnih storitvah.

Tako ima vsak otrok pravico do najvišje dosegljive ravni zdravja. S skupnimi močmi se je treba truditi za zmanjšanje primerov smrti novorojenčkov in otrok; za zagotovitev potrebne zdravniške pomoči in zdravstvenega varstva vsem otrokom, za boj proti boleznim in podhranjenosti (z uporabo razpoložljive tehnologije), za zagotavljanje ustreznega zdravstvenega varstva matere pred in po porodu ter za razvoj preventivnega zdravstvenega varstva. Pri tem je treba poudariti posebno pozornost potrebam držav v razvoju.

SLOVENIJA IN EVROPSKA UNIJA / REPORTAŽA

Osem novinarjev in Bruselj, da o Evropi niti ne govorimo

Petnajst tisoč evropskih uradnikov vsak dan ustvarja vtis, da »skupni evropski dom« ni utopija - Ko bo Evropa pila slovensko vino, bo vse drugače

Komisija Evropskih skupnosti oziroma, po novem, Evropske unije (EU) je konec novembra v Bruselj povabila skupino slovenskih novinarjev. Gre za ustaljeno obliko dela z novinarji iz držav, ki se vključujejo v EU, ravno te dni so tam tudi avstrijski novinarji. Evropska unija je ogromen kompleks ustanov, ljudi in poslopij, ki sele isče najbolj možni način medsebojnega združevanja. Združiti dvanajst držav v novo celoto, z enotno moneto, skupno zunanjo in obrambno politiko in evropskim državljanstvom, ki recimo Portugalcu omogoča, da lahko kandidira na lokalnih volitvah v Nemčiji - to res ni preprosta naloga. Nasi sogovorniki, visoki uradniki v direktoratih EU, so prepričani, da je to mogoče, čeprav na mnoga konkretna vprašanja odgovarjajo prej rutinsko kot pa vsebinsko. Zdaj ko je tudi Slovenija stopila na pot evropskega združevanja, postajajo njihove dileme tudi naše: se zavedamo, kaj pomenijo odprta meja, skupni trg in eku za naše gospodarstvo, za naše kmetijstvo in končno za naso samozavest? O nečem pa smo se slovenski novinarji v Bruslju prepričali: Slovenija po vseh svojih značilnostih in posebnostih sodi v novo Evropo. Le nekaj je narobe: tam tega se ne vedo!

Slovenski novinarji, ki smo pred kratkim obiskali Bruselj, prestolnico nove Evrope, smo se domov vrnili z mesanimi občutki in predvsem z zmedenimi pojmi. Prepričan sem, da bi na vprašanje, kaj sploh je Evropska skupnost (oh, oprostite, Evropska unija!), dobili osem različnih odgovorov. Toliko je namreč bilo članov slovenske novinarske odprave v Bruslju. Če natanko premislim, bi bilo pravzaprav bolje, če bi ostali lepo doma in z varne razdalje razmišljali in pisali o »Evropi zdaj«. Tako pa je vse nekako v stilu Prešernove Vrbe. Seveda ne trdim, da je Evropa »golj'fiva kačak«, nika kor pa ni tisto, kar so nam naši vrli politiki (zal tudi z novinarsko pomočjo) vbili v glavo. Namreč raj, kjer nas komaj čakajo, da bi skupaj, »po evropsko«, reševali tisto malo problemov, ki bi se utegnili pojaviti. Resnica je ravno nasprotna: prav nihče nas ne čaka, marsikdo, celo na pomembnejših klinih uradniske lestvice evropske birokracije, sploh ne ve natančno, kje je Slovenija, problemov pa ima združena Evropa toliko, da vsaj Nemce, ki so trezni in praktični ljudje, ze boli glava. Dalec od raja torej. Zdaj, po obisku v Bruslju, mi je tudi anekdota ob obisku evropskega komisarja Hansa van den Broeka v Ljubljani precej bolj razumljiva kot takrat, ko sem se zadovoljil z razlagom, da gre le za simpatičen spodrslijaj. Gospod van den Broek je takrat za parlamentarno okroglo mizo o slovensko-evropskih odnosih dejal, da

za stotinko sekunde in diplomatsko spretno popravil svoj »faux pas«. Sele v Bruslju, v pogovorih s številnimi uradniki EU, se mi je utrnilo, da je imel stari dobri Freud prav. Vse je v podzavesti, le Slovenije ni v evropski podzavesti, zato »letečemu holandcu« Hansu niti ne zamerim pomanjkljivosti

Nova zgradba evropskega parlamenta v Bruslju

vega znanja geografije. No, resnici na ljubo, tudi govorjenje o skupni evropski podzavesti je le utopija, saj sublimacijski proces pri Nemcu, Grku, Portugalcu in Irču pač ne more dati istih rezultatov. Ravno zato mi je semter-

clanica Evropske unije. Casa je do takrat se dovolj...

A vrnimo se na začetek zgodbe in na kraj zločina, v evropsko prestolnico. Vse skupaj se je začelo z uradnim povabilom skupini slovenskih novinarjev, naj obišče upravno središče Evrope in spozna, kako v praksi deluje evropske ustanove. Kako je sploh ustrojena EU, v kakšnih in katerih organih odločajo o skupnih rečeh, kako se evropska

gega ne, naučila, da sta enakopravnost na papirju in v resnici različni stvari. Se bolj poučna pa je zgodba o evropskem pojmovanju enakopravnosti iz ust francoskega uradnika; beseda je tekla o »jugoslovanski« krizi (navednice so postavili ze v EU) in embargu na uvoz orožja, ki se vedno velja tudi za Slovenijo. Francoški gospod je na vprašanje, zakaj velja embargo tudi za Slovenijo, če je pri nas vendarle mir in smo po vseh kriterijih demokratska država kot druge v Evropi, nonsalantno (malce pa tudi vzviseno) odvrnil: »Zakaj pa Slovenija sploh potrebuje orožje?« Zadeva je bila s tem zanj opravljena, a kaj, ko ga je hip nato v očitno zadrego spravilo nasprotno vprašanje: »Zakaj pa recimo Francija potrebuje orožje?« Moz je začel nekaj mencati o svetovni odgovornosti Francije in kot primer navedel njeno sodelovanje v Zalivski vojni. Z združenimi močmi smo mu novinarji pojasnili, da je bila dobri dve leti nazaj Slovenija neposredno napadena in da je se zdaj na njeni jugovzhodni meji, na Hrvaškem, vojna, da pa pri vsem skupaj sploh ne gre za vprašanje orožja, ampak za suverenost. Če je država suverena in Slovenija to je, potem ne bi smelo biti razlikovanja ze kar a priori, na bolj in manj suverene. Ne vem sicer, če je gospodu lekcija kaj koristila, a kasneje, pri kosilu, je rajši govoril o slovenskem vinu kot pa o orožju.

Nasi evropski sogovorniki so bili nekoliko presenečeni, ker smo veliko in predvsem natančno spraševali. V živo jih je recimo zadelo vprašanje o ustvarjanju nove kaste - evroburokratov in z nekaj olupševanja so priznali, da jih to cedalje bolj tezi. Se posebej odkritosrčni so bili pri tem Nemci. Stevilnih evroburokratov so se najbolj veselili bruseljski gostilničarji, saj se ob odmoru za kosilo lokali blizu upravnih poslopij napolnijo do zadnjega kotička. Znana je zgodba z največjo palačo Berlaimont, v kateri so uradovali evroburokrati. Izkazalo se je namreč, da so pri gradnji uporabljali zdravju škodljivi azbest, zato so velikansko zgradbo nemudoma izpraznili in zgradili nekaj manjših, v katere so preselili večstosotglavo množico uradnikov. Gostilne okoli Berlaimonta so sle vecinoma »na kant«. Ko ze govorimo o gostinstvu: Bruselj je raj za gurmane, se posebej stari del mesta okoli Groote markta, kot bi rekli Flamci. Skoljke, ribe, meso, zelenjava in tako naprej. Izbira in domišljija sta neizmerni. Zgodba zase je pivo, ki ga Belgijci varijo v toliko različicah, da jih nismo zmogli niti presteti, kaj sele poskusiti. Morda tudi zato nismo uspeli najti znamenito bruseljsko posebnost, dečka, ki »lula«. »Maneken pis«, ki naj bi svoje dni rešil Bruselj pred katastrofo, je menda neke v starem delu mesta, a kaj ko je tam toliko zanimivih lokalov...

Bruselj je zanimiv se z enega vidika: arhitekturni slovar je namreč ravno zaradi njega bogatejši za nov izraz - »bruseljskacija«. V evforiji izgradnje nove evropske prestolnice so namreč gradili kar vsepovprek, v nekakšnem eklektičnem stilu in poleg čudovitih starih zgradb zgradili silose iz betona in pločevine. Menda se jim je zdaj le posvetilo, da ga lomijo, in skušajo popraviti kar se da, čeprav je zgradba Evropskega parlamenta,

ki je čisto nova in praktično se v izgradnji, klasičen primer »bruseljskacije«.

Nekaj koristnega pa je evropsko združevanje vendarle prineslo: zavest o potrebi po znanju jezi-

morali tudi francoski evropski uradniki.

Iz Bruslja smo se torej slovenski novinarji vrnili z zmedenimi občutki: naše večno prepričanje, da sodimo v Evropo se sicer ni omajalo, tezava je v

Mehanizmi odločanja v EU so precej zapleteni. Izvršni organ, torej vlada, je Evropska komisija, ki ima 17 članov - komisarjev. Imenujejo jih njihove nacionalne vlade, vendar so komisariji pri svojem delu avtonomni in niso zavezani odločitvam svojih vlad. Njihov mandat traja pet let, tako kot za evropske parlamentarce. Zakonodajno telo z močjo odločanja pa je Svet ministrov. Njegovi člani so predstavniki vlad držav, ki sestavljajo EU, število glasov posamezne države pa je odvisno od njene velikosti. Tako imajo Nemčija, Francija, Italija in Velika Britanija po 109 glasov, Belgija, Grčija, Nizozemska in Portugalska po pet, Danska in Irska tri, Luksemburg pa dva. Nadzorni organ EU je Evropski parlament, ki ima 567 članov, pravno pa razsoja sodišče s sedezem v Luksemburgu. Evropsko pravo je namreč nad nacionalnim pravom.

kov. Evropski uradniki v Bruslju govorijo vsaj tri: anglesko, francosko in nemško. To velja celo za prislovico trde in v svoj jezik zagledane Francoze. Slovenci, vedno na preži zaradi jezika, smo seveda vrtali kako je z dejansko jezikovno enakopravnostjo. Vecinoma uporabljajo največje tri jezike, na vseh uradnih srečanjih EU pa je poskrbljeno za prevod v 9 jezikov. »Strahovi, da EU pomeni smrt za majhne jezike, so pretirani. Celotno nasprotno: odkar je Danska članica EU, se je njenega jezika moralo naučiti vsaj 100 ali več prevajalcev, danščina se pojavlja v številnih uradnih papirjih, tako da EU pomeni afirmacijo in razširjanje danscine«, nam je razlagal eden od vnetih pristavev združene Evrope. Takšne argumente je prijetno slišati; pravzaprav bi bilo lepo, če bi se slovenscina pojavljala skupaj z velikimi jeziki, učiti pa bi se je

tem, ker ne vemo kaj sploh je Evropa. Je to gospodarska skupnost, predvsem velik in dinamičen trg, kot si jo zamisljajo Nemci, ali politična skupnost državljancev, nekatere nove evropske nacije, kot si predstavljajo Nizozemci. Ali pa mehanizem, ki na solidarnostnih nacelih (kako znano to zvenil!) združuje različne mentalitete in pripravlja pogoje za novi »melting pot« - talilni lonec, ki je iz Evropejcev zvaril nekakšne Americane. To bo najbrž pravi odgovor: postaviti padec stare Evrope, ki ne zdrži več gospodarskega pritiska Japoncev in Americanov. Tekma bo huda in ne bo izbirala sredstev. Kogar ne bo zraven, ga sploh ne bo nikjer več. Ze zato je prav, da Slovenci vstopimo v EU, ki bo tako majhen zalogaj (besede ene-ga od naših sogovornikov) z lahkoto požrla.

Bostjan Lajovic

Evropejci o svoji uniji pravzaprav ne vedo veliko. Podatki iz raziskave javnega mnenja, ki so jo naredili tik pred ponovljenim referendumom na Danskem, kažejo, da le 14 odstotkov Evropejcev dobro pozna vsebino in cilje maastrihtske pogodbe. 45 odstotkov vprašanih ve o tem nekaj malega, 36 odstotkov pa je le slišalo za pogodbo, vendar ne vedo ničesar o vsebini. Če upoštevamo, da je negativni rezultat prvega danskega referenduma nagnal strah v kosti vsem evropskim politikom in so zato močno pospešili propagandne akcije, je to porazen rezultat. Kadar koli smo s strokovnjaki za informiranje naceli temo, kje je meja med objektivnimi informacijami in propagando, navadno nismo dobili jasnih odgovorov...

Bruselj veliko pričakuje od Slovenije, »saj bomo konec koncev kmalu, ko bo tudi Avstrija članica Evropske unije, postali sosedje.« Takrat ga je nekdo vljudno dregnil s komolcem in mu prisepnil, da vendar Slovenija na zahodu meji z Italijo, ki je ze lep cas polnopravna članica EU. Prislovico hladnokrvni komisar za evropske zunanje zadeve (sic!) se je zmedel le

tja govorjenje evropskih birokratov zvenelo neka-kot znano, kot nekakšen dejav: ali niso tudi beograjski uradniki svoj cas govorili o nastajanju nove, jugoslovanske nacije, o nacelu solidarnosti in enakosti in podobno? Bog ne daj, da bi združujoco se Evropo doletela usodna rajnke jugoslavije, ce pa se to ze mora zgoditi, naj se zgodi se preden postane Slovenija polnopravna

Presednik Komisije Evropske unije Jacques Delors in »srečni mladi Evropejci«.

SRBSKO JAVNO MNENJE / »ZANESLJIVI REZULTATI«

O Miloševićevi zmagi ni dvoma

Visoko leteči Šešljevi radikalci so nizko padli

Dr. Miladin Kovacević je ugleden metodolog, strokovnjak za populacijske statistike in vzorce-nje. V zadnjem času se veliko ukvarja tudi z javno-mnenjskimi sondazami političnih preferenc. Njegove napovedi volilnih izidov v Srbiji so se večkrat zapored potrdile kot najbolj natančne. S svojimi bogatimi izkušnjami je sodeloval tudi pri najkvalitetnejših meritvah volilnih preferenc ter pri napovedovanju lanskih volitev v Sloveniji pri časopisih Republika in Dnevnik. Tokrat ekskluzivno za Republiko predstavlja najnovejšo sondazo, ki temelji na velikem vzorcu, prikazuje strankarsko prizorišče v Srbiji in napoveduje volilne izide.

Agencija MF iz Beograda je sondirala javno mnenje v Beogradu avgusta 1993, konec oktobra 1993 in konec novembra 1993 - vsak po vprašanju, po katerem so vprašane anketirali na njihovih domovih. Ankete v avgustu in oktobru so zajele približno 500 oseb, medtem ko je novembrska anketa zajela 1500 vprašanih v Beogradu, ti pa predstavljajo le del velike predvolilne ankete v Srbiji, ki je bila opravljena na vzorcu 5000 vprašanih.

Menimo, da so rezultati teh anket visoko zanesljivi. Na njihovem temelju lahko oblikujemo nekatere ugotovitve in ocene o tem, kakšno je razpoloženje volilcev v Beogradu, kakor tudi o spremembah, do katerih je prišlo pri odnosu do poglavitnih političnih akterjev - strank v mesecih pred napovedanimi volitvami 19. decembra. Za leto 1993 so v Srbiji značilne burne politične razprave v srbskem parlamentu in v javnosti.

Najprej nekaj o šamih strankah in koalicijah in o najpomembnejših dogodkih na političnem prizorišču. V nekdanji skupščini Srbije, kakršna je bila po volitvah decembra 1992, je bila večina (od 250) poslanskih mest razdeljena med naslednjih pet najmočnejših političnih strank: Socialistična stranka Srbije Slobodana Miloševića, Srbska radikalna stranka Vojislava Seselja, Srbsko gibanje obnove Vuka Draskovića, Demokratska stranka Dragoljuba Micunovića in Demokratska stranka Srbije Vojislava Kostunice. Nekaj poslanskih mest je osvojila

Demokratska skupnost vodinskih Madžarov, posamezne sedeže pa so zasedle tudi nekatere druge stranke in koalicije. Med omenjenimi petimi velikimi so bili v koaliciji Srbsko gibanje obnove in Demokratska stranka Srbije, ki se je pred tem izločila iz Demokratske stranke v okviru Deposa, kjer so bile tudi nekatere druge manjše stranke liberalne usmeritve ter strankarsko neopredeljeni posamezniki - znana imena s področja znanosti, kulture ipd. Junija 1993 je Depos zapustila druga njihova ključna stranka - Demokratska stranka Srbije V. Kostunice. Depos je tako ostal na čelu s Srbskim gibanjem obnove in nekaj manjšimi strankami in tak vstopil tudi v predvolilno kampanjo.

Največje število poslanskih mest so imeli socialisti, ki pa niso imeli več kot 50 odstotne večine. Takoj za njimi so bili radikalci z velikim številom poslanskih mest. Socialisti in radikalci skupaj so imeli več kot dve tretjini vseh poslanskih sedežev. Radikalci so podprli socialiste, da so ti lahko izoblikovali svojo vlado. Mandat za sestavo vlade Srbije je dobil N. Sainović od predsednika Miloševića. Vlada N. Sainovića je začela delovati pod težkim bremenom najhujše recesije doslej zaradi sankcij ter rusilne inflacije, ki je že sredi letošnjega leta presegla 1000 odstotkov na mesec, proračunskega primanjkljaja, težav s preskrbo, prometom, s preskrbo za nafto in rezervnimi deli poljedelskih strojev.

Konec junija 1993 se je velikanska vsota dinarjev za odkup pšenice v Srbiji iz primarne emisije znašla v rokah uličnih preprodajalcev. Črni tecaj nemške marke je podivil in za seboj potegnil skokovito naraščanje cen. Nezadovoljstvo pridevalcev pšenice zaradi pičlih odkupnih cen je bilo velikansko.

Vlada Srbije in zvezna vlada R. Kantića sta bili brez moči. Z nadzorom nad cenami in primarno emisijo sta poskušali stabilizirati gospodarske tokove. A vsi ti poskusi so se bolj pospešili inflacijo. Pokazalo se je, da je emisija dinarjev brez nadzora. Julija so radikalci napovedali začetek razprave o zaupnici vladi N. Sainovića v skupščini Srbije. Seselj je menil, da je prišel pravi čas za razhod s socialisti in Miloševićem, saj naj bi bila njegova stranka dovolj močna, da bi lahko vzdržala tolikšen pretres. Toda Seslju so priprli vrata v televizijske oddaje. Radikalci so skušali v skupščini začeti razpravo o zakonu o televiziji, a so ostali osamljeni. Druge opozicijske stranke se nočejo pridružiti prav nobeni pobudi radikalov. Oktobra so radikalci začeli razpravo o zaupnici vlade N. Sainovića in s tem sprožili odkrit spopad s socialisti in Miloševićem. Državna televizija se je odzvala s kampanjo zoper Seslja in pri tem ni izbirala sredstev, medtem ko so radikalci in socialisti v skupščini »brezglavo« razpravljali pred TV kamerami.

Predsednik Milošević je 19. oktobra razpustil skupščino in v skladu z ustavo Srbije razpisal volitve za čez dva meseca, za 19. december 1993, leto dni po prejšnjih volitvah. Opozicijske stranke, med katere se je zdaj uvrstila tudi Srbska radikalna stranka, so se predvolilne kampanje udeležile z nelagodjem. Stranke opozicije niso pokazale pripravljenosti, da bi v predvolilni tekmi izoblikovale tesnejšo medsebojno povezavo oz. koalicije.

Za srbski parlament so bile v letu 1993 značilne burne politične razprave in podtikanja

Osrednja televizija (1. in 2. program) pokriva celotno ozemlje Srbije. Signali Neodvisne televizije (Studio B) in TV Politike ne sežeta zunaj področja Beograda. Tako je opozicijskim strankam omogočen vpliv, saj je njihov domet slabši, kot bi lahko bil.

Po naših raziskavah javnega mnenja v Srbiji kar 30 odstotkov polnoletnih državljanov verjame televiziji brez zadržkov, 40 odstotkov pa ji verjame delno. Zato menimo, da 70 do 80 odstotkov državljanov sprejema tiste interpretacije, ki jih ustvarja televizija. To pa tudi pomeni, da gre za takšno volilno telo, kakršnega bi si lahko samo želeli. V tabelah prikazujemo »uvrstitev« posameznih strank (oziroma koalicij), kakršna izhaja iz omenjenih raziskav.

Razpis volitev in začetek predvolilne kampanje je podobno kot prej povzročil nastanek nekaterih novih strank ali koalicij ter nekaterih novih strank. Tako sta Vuk Drasković in Srbsko gibanje obnove znova zaigrala na karte Deposa, čeprav je ta precej sibkejši, potem ko sta ga zapustila Kostunica in njegova Demokratska stranka Srbije. Nova stranka, ki bi po novembrski raziskavi dobila 5 odstotkov v Beogradu in ki jo očitno podpira tudi državna televizija, je stranka Zeljka Raznatovića -Arkana, prej v Beogradu znanega kot vodje navijačev Rdečih Zvezd. Opozicijski krogi v Beogradu domnevaajo, da Raznatovića v Beogradu podpirajo vladajoči socialisti, da bi del Seseljvih volilcev (radikalna mladina) prestopil v drugi tabor in tako oslabil radikalce.

Pri prejšnjih volitvah v Beogradu, ki je največja med devetimi okrožji v Srbiji, je Depos zbral 24,36 odstotka vseh glasov, Socialistična stranka Srbije 23,62 odstotka, Srbska radikalna stranka 20,32 odstotka, Demokratska stranka 9,67 odstotka. V notranjosti je bila razporeditev glasov drugačna, tako da so na celotnem ozemlju Srbije socialisti dobili 28 odstotkov vseh glasov, radikalci 24 odstotkov, Depos 16, Demokratska stranka 5 do 6 odstotkov itn.

Agusta so bili radikalci se zmeraj druga politična sila, pri čemer se je glede na prejšnjo izkušnjo, po kateri se je večje število njihovih pristav skrivalo med neopredeljene, zdelo, da resno ogrožajo socialiste pri njihovem volilnem položaju.

Že po dobrih 14 dneh oktobrske kampanje na državni televiziji proti radika-

lom in njihovem vodju V. Seslju pa so radikalci v Beogradu (in po vsej verjetnosti tudi v notranjosti) izgubili precejšen del volilnega telesa (približno 5 odstotnih točk). Po rezultatih ankete konec oktobra se zdi, da se je del tistih, ki so volili socialiste, in del tistih, ki so volili radikale, umaknil med neopredeljene. Toda že anketa konec novembra razkriva, da se je relativna večina neopredeljenih in tistih, ki ne bodo volili, znova stabilizirala, tako da je očitno, da so radikalci dejansko izgubili veliko večino svojih volilcev (najmanj 7 odstotnih točk), medtem ko se je socialistom posrečilo ohraniti svoje volilno telo, v Beogradu pa se je po vsej verjetnosti glede na prejšnje volitve se povečalo število tistih, ki bi glasovali zanje. Pri radikalih velja biti nekoliko previden glede na izkušnje prejšnjih volitev. Z nobeno anketo namreč ni bilo mogoče ugotoviti, da bo odstotek volilcev, ki so glasovali za Srbsko radikalno stranko, zares tako visok (24 odstotkov). Med vsemi anketami je najvišjo uvrstitev (16-odstotno) tej stranki pripisala edinole omenjena agencija MF in podpisani. Zdi se, da se je velika večina pristav te stranke v anketah skrivala med pristasi drugih strank ali med neopredeljenimi. Zato je mogoče, da bi na sedanjih volitvah radikalci prekoricali vsa pričakovanja in projekcije, ki temeljijo na anketah.

Na zadnjih volitvah je bilo razmerje sil v notranjosti države in v Beogradu zelo različno. Opozicijske stranke so se zmeraj bolje uvrstile v Beogradu. Depos je bil najmočnejša sila v Beogradu, v notranjosti pa sele na tretjem mestu, saj je pomembno zaostal za radikalci. Socialisti so bili veliko močnejši v notranjosti. Toda že v avgustu smo na podlagi izidov anekete za celotno Srbijo opazili, da se preference v notranjosti in Beogradu zblizujejo. Položaj socialistov v Beogradu se je okrepil. Toda v zadnjih letih je Beograd precej spremenil svojo demografsko in politično fiziognomijo. Novembrska anketa to potrjuje.

V letu 1993 se je okrepila Demokratska stranka V. Kostunice. Prišlo je do določenega približevanja te stranke in radikalov. Vendar pa je oktobra in novembra ta stranka nekoliko stagnirala in celo izgubila nekaj glasov, po vsej verjetnosti zaradi inercije v odnosu do radikalov.

Kakšni bodo potemt-

kem izidi volitev? Projekcija je naslednja: največ glasov bo dobila Socialistična stranka Srbije: od 30 do 35 odstotkov. Drugi bo Depos s približno 15 odstotki glasov in tretja bo Srbska radikalna stranka s približno 14 do 15 odstotki glasov. Na četrto mesto se bo uvrstila Demokratska stranka s približno 10 odstotki, na peto

Demokratska stranka Srbije s približno 7 odstotki. Volitev se ne bo udeležilo med 35 do 40 odstotkov vseh volilcev Srbije, med katere so vsi tudi Albanci na Kosovu in Metohiji. Socialisti ne bodo mogli formirati vlade brez podpore drugih strank v parlamentu.

Dr. Miladin Kovacević

SRBIJA / PROPAGANDNA VOJNA

»Po vsem skupaj ga imam še rada... Radaaaa...«

BEOGRAD - Ob blizajocih se volitvah v Srbiji vsi prepevajo. Pesmi zdravijo duso, tako vsaj pravi pregovor, bolnih dus pa je na tem prostoru vse vec. Zato je verjetno tudi toliko pevcev. Prakticno ni dneva, ko se na televiziji ne bi pojavil kak novi narodnjak, ki napove izid svoje nove plosce. Edina konkurenca pevcem so voditelji politичnih strank. Politiki za svoje reklame in volilna gesla placujejo po 800 nemskih mark za sekundo, zato so tudi njihovi spoti kratki.

Ne reklamirajo samo vladajoce Miloševićeve Socialisticne stranke. Ni potrebno. Drzavni mediji ji ze tako odstopajo ves prostor. Kljub temu se njihovo geslo glasi: Kdo drug (namesto nas)? Opozicija temu geslu smeje se odgovarjati: Kdo drug (kot socialisti) bo unicil drzavo? Kdo drug je sprt z vsem svetom? Kdo drug bo drzavo in drzavljane pahnil v tolikšno ponizanje? Vse to je ze opravljeno. Nihce drug ni potreben.

Najvec denarja je v predvolilno kampanjo vložil Zeljko Raznatović Arkan, vodja nove Stranke srbske enotnosti. V Beogradu lahko naletimo samo na njegove posterje in volilna sporočila. Njegovo volilno geslo je: Mi drzimo besedo. Beograjski otroci so to spremenili v: Mi drzimo nastavljen roko. Vsem je namrec znano, da Arkan na Kosovu in v Beogradu pobere ogromne vsote denarja od zasebnikov, da bi jih »zascitil« pred drugimi lopovi.

Demokratska stranka ima volilno geslo: Posteno. To besedo so Srbi skoraj ze pozabili. Kaj je lahko sploh se posteno v tej neposteni drzavi? Demokratska stranka Srbije sporoča narodu, da se obstaja Glas upanja. Upanja? Odkod upanje v popolnem brezupju? Tega vodja stranke Vojislav Kostunica ne zna pojasniti.

V predvolilnem boju je najbolj smesno in bedno deloval Miloševićev nekdanji najljubši nasprotnik, cetniski vojvoda in vodja radikalcev Vojislav Seselj. Uporablja dve volilni gesli: Mi smo stranka mladih in Mi poznamo izhod iz krize. Prvo geslo ne drzi, saj so v Radikalni stranki predvsem starejši ljudje, drugo je popolnoma nesmiselno, ker izhoda iz jugoslovanske krize ne pozna niti - carovnik!

Edini resen Miloševićev nasprotnik je združena opozicija Depos (Demokratski pokret Srbije) pod vodstvom Vuka Draskovića. Njegovo volilno geslo je: Obstaja možnost. Vuk v resnici verjame, da ima Srbija se možnost. Pri tem mu pomaga nekdanji jugoslovanski predsednik predsedstva Milan Panic. Skupaj potujeta po Srbiji in na mitingih prepričujeta ljudi, naj glasujejo - zase. Za svoj blagor.

A na tem delu Balkana to ne pomeni prav nič. Knjeznik in novinar Milo Gligorijević je to razložil z naslednjimi besedami: Tisti, ki ploskajo Vuku, se objemajo s Panicem, govorijo o demokraciji, bodo prvi glasovali za - Miloševića! Zgodovinsko je namrec dejstvo, da se v Srbiji ni se nihce, odkar obstaja, in obstaja ze dolgo, dokopal do oblasti brez meca, sekire, krogle in noza. The end.

Ne, se ne. Na televizijskem zaslonu pevki pojeta: Po vsem skupaj ga imam se rada...Radaaaaa...

Žarko Rajković

Stranka	avgust	oktober
Socialistična stranka Srbije	25,6	21,6
Srbska radikalna stranka	17,5	12,1
Srbsko gibanje obnove	8,4	9,9
Demokratska stranka Srbije	11,2	7,2
Demokratska stranka	9,6	8,6
Narodna stranka (M.Paroski)	4,3	0,6
Srbska narodna obnova (M. Jović)	1,6	3,3
Državljanska zveza (V. Pešić)	1,2	2,9
Stranka srbske enotnosti (Arkan)	-	3,1
Kakšna druga stranka	2,9	4,2
Neopredeljeni	7,6	16,1
Ne bom sodeloval na volitvah	10,1	10,4

Stranka	november
Socialistična stranka Srbije	24,4
Depos	14,4
Demokratska stranka	12,3
Srbska radikalna stranka	10,1
Demokratska stranka Srbije	7,0
Stranka srbske enotnosti	5,2
Srbska narodna obnova	1,9
Združena levica	
(Zveza komunistov - gibanje za Jugoslavijo)	1,6
Kakšna druga stranka	4,8
Neopredeljeni	10,0
Ne bom sodeloval na volitvah	8,3

PONUDBA PREDNOVOLETNE SLOVENIJE

Pri sosedih cvete kupčija

Okraševanje in nakupi
v polnem teku

RIM - »S panettoni zamazani / smo na dan Kristusovega rojstva / vse bolj rejeni...« Tako v približnem prevodu pojeta Luca Carboni in Jovanotti svoj »razmislek o božicu«. Gre za popevko, ki postaja eden od zimskih glasbenih hitov in ki bi lahko bila himna gibanja proti božicu, ki je letos se posebej agresivno.

Tarča popevke, pa tudi drugih pobud, seveda ni božič kot cerkven in verski praznik. Kritiki se zgražajo predvsem nad potrošništvom in vsemi tistimi neverskimi pobudami, ki spremljajo praznike ob koncu leta. Ni prvič, da se v Italiji pojavijo oporečniki božiča, toda redkokdaj je bilo to gibanje tako razširjeno in množično kot doslej. Ze tradicionalnim napadom naravovarstvenikov proti božičnim jelkam so se letos pridružili Zveza potrošnikov, ki je pripravila »vodnik pametnega nakupa«, levo usmerjeni Il Manifesto pa z mesečno prilogo »Babbo Natale« (Božični bedak) napada predvsem obred božičnih nakupov, »v imenu katerega ljudje doživljajo kot socialno obveznost krivično razmetavanje denarja«. In svoje je povedal tudi Tiziano Sclavi, avtor risanke Dylan Dog, ki je detektivu-protagonistu položil v usta ugotovitev: »Prazniki me užalostijo«.

Medtem ko se stopnjuje ofenziva proti potrošništvu, so v italijanskih mestih na delu občinski delavci, da bi z lučkami in božičnim nakitom okincali mesta, združenja trgovcev kitijo izlozbe, da bi privabili kar največ kupcev. Obenem pa si nihče ne dela iluzij: cene niso poskočile, marsikdo že ponuja popuste, toda bolj kot nasprotniki božiča vpliva na izbiro kupcev gospodarska kriza. Zato vsi napovedujejo za letos »hladen«, marsikdo pa kar »sibirski« božič. Vsaj na fronti nakupov.

Italijanska mesta so bila ob praznikih do petrolejske krize sredi sedemdesetih let med najbolj okrašenimi v Evropi. Povsod se je bleščalo, povsod lesketalo, velika okrašena božična drevesa so kraljevala na glavnih trgih. Potem je prišla kriza in minila je vrsta let, da so se v mestih zaceli spet pojavljati vidni okraski. Zdaj so italijanska mesta okrašena kot druga v Evropi, vendar za to ni ne posebnih določil ne posebnih proračunskih sredstev. V glavnem za to skrbijo občine, ponekod pa tudi gospodarske zbornice. Nekaj denarja je proračunskega, nekaj pa ga dobijo s sponzorji, tako da o kakem državnem programiranju ni mogoče govoriti. Se najlepše pa so okrašene tiste ulice ali mestne četrti, kjer so se za to dogovorili krajevni trgovci sami, ki tako promovirajo svoje dejavnosti. Navadno to povežejo še s kako loterijo ali zrebanjem. Te navade so postale že tradicionalne, od slavne ulice Condotti v Rimu do majhnih podeželskih mestec.

Vojmir Tavcar

December prazni denarnice

CELOVEC - Cas božičnih praznikov oziroma adventa je tudi za avstrijske trgovine in trgovce cas največjega prometa in s tem tudi zaslužka. V vseh večjih mestih - od avstrijske prestolnice do majhnega mesta kjerkoli v alpski republiki - je zato prvo geslo, kako privabiti čimveč kupcev.

Recept za privabljanje kupcev je star, toda tudi danes uspešen. Kupcem je treba nuditi ne samo blago, marveč tudi ozacije za nakup. K temu brez dvoma sodi tudi dekoracija ne samo izlozbo trgovin in nakupovalnih središč, temveč cestnih pasov ali kar mest v celoti.

Lastniki trgovin - od majhnega trgovca do veletrgovine - se zato leto za letom združujejo v tako imenovanih »skupnostih za razsvetljavo«, ki skrbijo za ustrezno zunanjo dekoracijo in s tem za močno motivacijo kupca v (pred) božičnem času. Zato so trgovci pripravljeni seči globoko v lastno blagajno: samo v Celovcu, glavnem mestu Koroske, znaša njihov prispevek blizu milijon silingov letno, ne da bi pri tem bili upoštevani posebni izdatki. Svoj delež prispevajo tudi mestne uprave, ki prav tako skrbijo za božični ambient in tako posredno prispevajo k se boljsemu poslovnemu uspehu trgovcev ter praznim žepom nakupovalcev.

Za gospodarstvo, v tem primeru trgovino, je decembrski poslovni uspeh večkrat celo eksistencnega pomena. Nekateri si prav v teh 30 dneh zagotovijo preživetje. Reklama je zato pojem, mimo katerega v teh dneh ne more nihče, se najmanj trgovci in se manj velike nakupovalne hiše.

Ivan Lukan

Mesta že odeta

Medtem, ko je okraševanje mest in krajev s pisanimi lučkami že v

Središče Ljubljane se zvečer blešči v novoletnih lučkah že od 2. decembra, Ljubljancani, pa tudi tuji turisti, pa menijo, da se lahko vsaj stari del kosa s katerim koli drugim evropskim mestom. Sekretariat za komunalo in Javna razsvetljava s pomočjo gasilcev postopoma, kot se dogajajo prednovoletne prireditve, osvetlijo ulice in stavbe. Tako so Presernov trg in staro Ljubljano osvetlili že za Miklavžev, Pogačarjev trg pa bo v vsem razkosju zablestel se le ob mimohodu dedka Mraza. Ceprav so letos za novoletno okrasitev iz proračuna mesta namenili samo 8, 5 milijona tolarjev, kar je manj kot druga leta, je po Ljubljani razpotegnjenih kaksnih 25 kilometrov kablov s približno 30 tisoč predvsem belimi zarnicami, ki zvečer nadomestajo javno razsvetljavo. Letosnja prednovoletna okrasitev je že petič zapored narejena po projektu Mete Hocevar, lučke pa bodo zaceli snemati takoj po novoletnih praznikih. Hoteli, veleblagovnice in poslovne stavbe pa so za okrasitev poskrbele same. Tudi drugod po Sloveniji so po vzoru tujine zaceli ulice okrasiti že v začetku decembra. In če bo za božič spet zapadel sneg, bo novoletno praznovanje na prostem veliko lepše kot v zatohlih prostorih.

Murska Sobota vabi otroke

V Murski Soboti bodo prednovoletni praznični dnevi potekali pod naslovom Pravljica o Velikem Mrazu.

V parku Trga zmage v središču mesta bodo uredili pravljicni park, v katerem bodo poleg palčkov in Sneguljčice postavili tudi druge figure, otrokom znane iz pravljicnega sveta. Tudi letos bodo postavili iglu, v katerem bodo trgovci prodajali sladkarije po znižanih cenah. Kot že vrsto let bodo z raznobarnimi zarnicami razsvetlili Trg zmage. Soboško praznovanje Velikega Mraza daje mestu poseben čar, ker večina raznobarnih svetilk krasi naravne jelke v parku Trga zmage in aleje, ki od središča mesta vodi proti soboskemu gradu.

Krajevna skupnost bo za postavitev pravljicnega parka in praznično osvetlitev, za kar ima vse potrebno se iz prejšnjih let, namenila 500 tisoč tolarjev.

Zveza kulturnih organizacij Murska Sobota pa bo v predbožičnem in novoletnem času za otroke dnevno pripravila več zabavnih predstav. Osrednja prireditev za mlade bo 22. decembra ob 16. uri, ko bo v grajski dvorani gostovalo lutkovno gledališče iz Maribora. Z lutkarji bo prišel tudi dedek Mraz. Obdaritev predšolskih otrok, ki ne obiskujejo vrtcev, bodo po tako imenovanem slad-

kem programu izvedli člani solskega Društva prijateljev mladine.

Štajerska je vsa v lučkah

Ura na celjski železniški postaji je bila nekoč nameščena tako, da je gospodom in gospem, ki so zjutraj hiteli na vlak v belo mesto, in mulariji, ki se je po opoldnevu z vlaki vracala iz srednjih sol v okoliške kraje, že od daleč kazala, koliko časa se imajo do odhoda svojega železnega voza. Potem pa so pred leti postajno zgradbo opasali z opazi, zabili z deskami in tudi ura ni več delovala. Med najlepše okrasitve prednovoletnega Celja bi zdaj lahko steli jutrišnje otvoritev prenovljene železniške postaje, saj bo tudi uro spet videti prek Trga celjskih knezov in do srede Presernove ulice. Vmes bo pa mesto levo in desno okraseno z raznobarnimi lučkami, razpetimi s hiše na hišo, pod njimi pa bodo stale stojnice novoletnega sejma, ki se vsak december vgnezdijo med stare mestne hiše in buri duhov varuhov okusa s ceninimi sladkarijami in igrčkami dvomljive kakovosti, pleni radovednost Celjanov s saljivimi erotičnimi darilci in mariskomu omogoči tudi cenem nakup zimske bunde. Mesto je v dneh pred božičem in novim letom polno firbcev, kupcev, otrok in ljubiteljev dobre kapljice.

Izlozbe prodajal okrasijo celjski aranžerji in ob enostavnosti rešitev, ki se kar same ponujajo, tudi domiselnost največkrat ne pride na svoj račun.

Okrasitev mesta bo letos občinski proračun stanjšala za poltretji milijon tolarjev, saj so morali kupiti povsem novo praznično razsvetljavo, stara je bila namreč že dotrajana. V znesku so zajeta tudi vsa dela, ki jih je izvedel celjski Elektrosignal, pa tudi stroški za tri ogromne smreke, ki jih bodo postavili pred Celjskim domom, na popularni celjski Zvezdi in na Glavnem trgu. Tam bo tudi oder, na katerem se bodo vse od začeta novoletnega sejma 15. do 29. decembra vrstile glasbene in druge prireditve pod milim nebom, 31. decembra pa bo na istem kraju se silvestrovanje za vse Celjane.

Novoletna okrasitev pa seveda ni le prijetno opravilo, vseeno očem, temveč tudi povsem navaden biznis, ki ga spremljajo vsi stranski pojavi nove slovenske podjetnosti. Tako že nekaj časa trepetajo v celjskem podjetju Elektroinženiring Lilijska, ki je okrasilo stavbe občinske skupščine, SDK in nekatere krajevne skupnosti, zdaj pa podjetju neznanci po telefonu grozijo, da jim bodo zato na službeno vozilo narisali rdeči križ. Konkurenca torej ne miruje.

Mariborčani bodo tudi

Večerna Ljubljana - svetla in pisana (Foto: B. V.)

letos okrasili jedro mesta z svetlečimi se okraski, ki jih uporabljajo že vrsto let. Okrašena bosta dravska mostova in ožje mestno jedro. Edina letošnja novost je razsvetljena letnica prihajajočega leta na vinorodnem griču Piramidi nad mestnim središčem. Kakor je povedal ing. Ladislav Selinšek iz občinske strokovne službe Komunalna direkcija, bo praznična okrasitev skoraj v celoti priključena na javno razsvetljavo. Stroške priključitve in vzdrževanja krije mestni proračun z dvema milijonoma tolarjev. Sredstva so namenjena izvajalcu del, javnemu podjetju Nigrad, v okviru vzdrževanja javne razsvetljave. Delavci Komunalne direkcije, ki usklajuje ureditev praznične okrasitve mesta, so letos poskušali najti sponzorje, ki bi omogočili nakup novih elementov, da bi bilo mesto se bolj razpoznavno, vendar pa so se iskanja lotili prepoznati pravi Ladislav Selinšek. Zato se bodo z mestno agencijo Martur prihodnje leto lotili tega pomembnega posla že julija ali avgusta. V Ptujju so z božično-novoletnim okraševanjem začeli že 6. decembra, komunalno podjetje, ki skrbi za to, pa bo z delom končalo predvidoma 22. decembra. V celoti bo okraseno staro mestno jedro z visecimi linijami, posebej

pa bodo okrašeni se magistrala, gledališče, občinska stavba na Slomskovi ulici in most čez Dravo ter magistralna cesta skozi mesto. Na trgih bosta postavljena in okrašena tudi dve smreki. V decembru bo vrsta spremljajočih prireditev, namenjenih predvsem mlajšim, gotovo pa bo odmeven božično-novoletni sejem na Novem trgu, ki bo trajal od 16. do 31. decembra. Večji del od 760.000 tolarjev stroškov bo pokrili občinski proračun, manjši del pa komunalno podjetje s trženjem sejemskega prostora.

V Ormožu bodo z okraševanjem zaceli 14. decembra, s snežinkami in trikotniki pa razsvetlili Ljutomerko in Ptujsko cesto ter cesto proti kolodvoru. Pred hotelom pri fontani bo postavljen pravljicni svet - Janko in Metka, v mestu pa bodo postavili in okrasili tudi tri smreke. Skupaj bo gorelo kar 5000 zarnic, stroški pa ne bodo visoki, saj bo večina del opravljenih brezplačno. Otroci si bodo pred božičem lahko ogledali igrice, nastop klovna, dvakrat jih bo obiskal dedek Mraz, v vrtcu pa bo za vse se veselo rajanje.

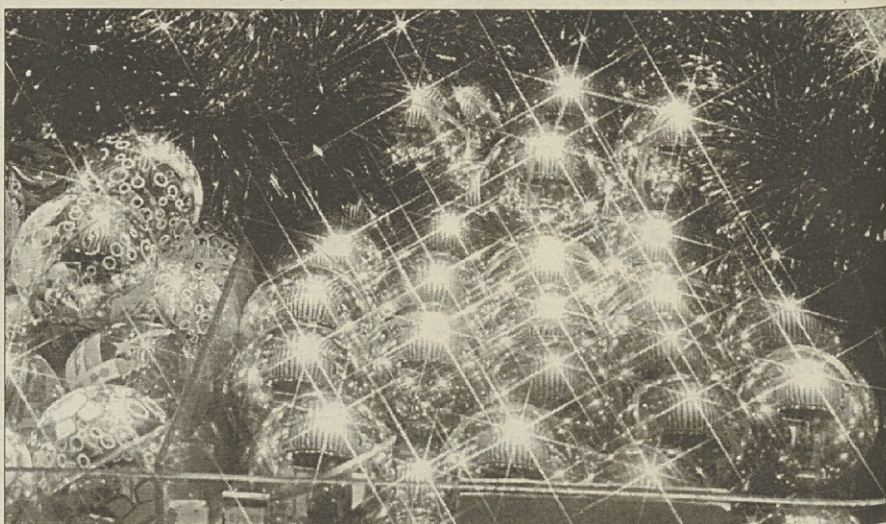
Ljutomerčani bodo z okraševanjem tudi letos bolj skromni, z delom pa bodo zaceli v ponedeljek. Glavni trg bo okrašen s svetlečimi okrasi in napi-

som, postavljen pa bo tudi stiri metre visok dedek Mraz. Le okrašena novoletna jelka bo postavljena na Starem trgu. Svetilo bo kaksnih 500 zarnic, stroški pa ne bodo presegli 150.000 tolarjev. Zato bo pa bolj pester program za mlade. Poleg dedka Mraza jih bodo obiskale tudi glasbene predstave, lutke in klovni.

Novo mesto se ne sije v polnem sijaju

Novo mesto je že dobilo praznično podobo. Zacelo se je z Miklavževim sejemom in ti sejmski dnevi se nadaljujejo vse do novega leta. Okrasitev Glavnega trga je kot že dvajset let doslej v rokah Zveze prijateljev mladine Novo mesto, ki organizira tudi decembrski sejem in iz teh sredstev črpa denar za okrasitev. Na trgu gori več kot 8000 luči, ki so jih postavili aktivisti Zveze prijateljev mladine ob pomoči delavcev Elektra, Gasilsko reševalnega centra in javnih del. Smrek že več kot deset let ne postavlja, saj z lučmi na pročeljih hiš, arkadah, mestni hiši - Rotovžu in kandijskem mostu poudarjajo znamenitost Glavnega trga. Okrašena pa bodo tudi vsa središča krajev, ki jih bo med 20. in 24. decembrom obiskal novoletni kamion z dedkom Mrazom in kjer bo potekal program, ki ga organizira ZPM Novo mesto. Okrasitve izlozbo in pročelja podjetij pa so se v polnem teku, tako da bo ob koncu prihodnjega tedna že prava novoletna podoba Novega mesta.

Komunalci in elektricariji so v ribniški in kočevski občini ves prejšnji teden pospešeno krasili ulice z barvnimi zarnicami in reflektorji. Sredstva za prednovoletno pozivitev ulic sta prispevali občinski skupščini. V Kočevju so jim delavci tamkajšnjega elektropodjetja zagotovili, da jim bodo zaračunali le polovico stroškov, »popust« bodo imeli tudi v Ribnici. Sicer so v obeh krajih najbolj okrasene glavne ulice in trgi. Videti je večje razkosje kot prejšnja leta. Do božica in novega leta bodo zacasno podobo se bolj popestrili.

Bleščice, svetloba in pisani balončki za prazničen vtis (Bojan Velikonja)

ZA KUPCE PA TUDI ZA FIRBCE

v prazničen »lišp«

navadi, pa se prednovoletna slovenska podjetnost še prebuja

Gorenjska je bogato okrašena

Na Jesenicah okraševanju mesta v prazničnem decembru ne namenajo velike pozornosti. Navadno na Cufarjevem trgu postavijo novoletno jelko, ki je okrašena z lučkami, za kar je odgovorno podjetje Kovinar, podjetje Elektro iz Zirovnice pa opravi namestitve svetlobnih snežink na drogeve ob glavni cesti, ki pelje skozi Jesenice. Tudi posebnih sredstev v ta namen ni pripravljenih, zato sem stejejo le stroške postavitve novoletne jelke in svetlobnih snežink, to pa po besedah Mojce Kobentar, odgovorne v podjetju Oniks, ki je del podjetja Kovinar, sodi v okvir rednih del na javnih površinah.

V Kranjski gori kot turističnem kraju, novoletnemu okraševanju kraja posvečajo več pozornosti. Največji delež navadno v delo vložijo tamkajšnje turistično društvo, pri operativnih delih pa mu pomagajo tudi nekatera podjetja in zasebniki. Pri tem zajamejo stiri vasi in ne le Kranjske gore. Ta je okrašena z okraski, ki so nameščeni nad cesto, postavili bodo novoletno jelko, nekaj lučk pa dali tudi na druga drevesa. Poleg tega vsak hotel v kraju poskrbi za novoletno okrasitev v svoji blizini. Po besedah Andreja Kolenca, tajnika turističnega društva Kranjska Gora, pričakujejo v naslednjem letu enoten ureditveni nacrt novoletnega okraševanja kraja, kar bo prispevalo k lepšemu in boljsemu novoletnemu videzu kraja in sosednjih vasi. Letos so do zdaj po oceni Andreja Kolenca vložili blizu 10.000 mark, pričakujejo pa, da se bo številka še povečala.

V Radovljici se z novoletnim krašenjem mesta ukvarja podjetje Komunala, vendar izključno po naročilu, ki pa jih, po besedah odgovornega v podjetju, doslej še ni bilo, zato je zaenkrat mesto se povsem neokrašeno.

Tako kot v Kranjski Gori tudi na Bledu novoletni okrasitvi mesta dajejo precejšen poudarek. Nosilec oziroma izvajalec del je večinoma Turistično društvo. Miro Mulej, tajnik blejskega TD, je povedal, da so letos v okraševanje zajeli skoraj ves Bled, gre pa za cestne razsvetljave, svetleče se ornamente, ki so nameščeni nad cesto skozi Bled. Postavili bodo tudi nekaj novoletnih jelk, poleg tega pa računa, da bodo blejski hoteli poskrbeli za lastno okrasitev. Za novoletno okrasitev Bleda so letos namenili blizu šest milijonov tolarjev, sredstva so večinoma prispevali sami, nekaj so dobili od KS Bled, pridobili pa so tudi nekaj sponzorjev. Za letosnje okraševanje so nakupili nove okraske, zato je po mnenju Miro Muleja vsota nekoliko

večja, sicer pa bodo nove okraske uporabljali tudi v naslednjih letih.

Na Koroskem bolj praznično kot lani

Koroska mesta se letos odevajo v bogatejšo praznično podobo kot prejšnja leta. Se lani je bilo treba otroke iz Meziške doline peljati vsaj do Dravograda in Slovenj Gradca, da so jih razveselile praznične lučke, a za kaj več je bilo treba v Celovec ali kar v slovensko prestolnico.

Slovenjgrajcanom se zdi njihovo mesto letos se dosti lepše. Ne le v strogem centru, tudi na vpadnicah, pred bolnišnico in drugod so postavili velike okrasene jelke. Krajevnim skupnostim pa so v glavnem pomagali sponzorji.

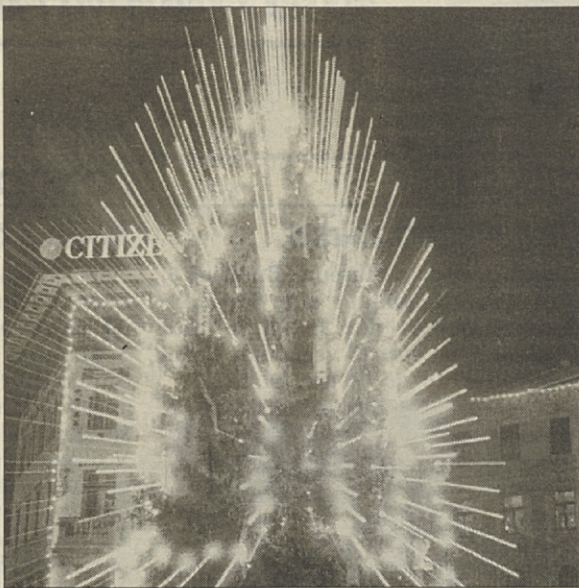
Dravograd se blešči v raznobarnih lučkah, v naslednjih dneh pa bodo pred cerkvijo svetega Vida postavili praviljčno vas s hiškami, v katerih bodo prodajali različne stvari, otroci pa bodo tam imeli se svoj srečolov.

Na Ravnah se sele pri-

vili smreko, ki jo sicer bolj skromno krasi 150 zarnic. Blizu 20 snežink in manjše praznično drevo bo krasi tudi Pivko. V središču Postojne bodo osvetljeni tudi robovi nekaterih stavb (banka, restavracija in hotel podjetja Postojnska jama). Materialni stroški obdaritve bremenijo občinski proračun in bodo letos znašali blizu 300.000 tolarjev. Ta denar bodo porabili za placilo izvajalcev in nakup nekaj dodatnih zarnic, medtem ko so okrasje že pred leti nakupili s sredstvi turistične takse in s pomočjo domačih podjetij.

V Idriji so Mestni trg in glavne ulice okrasili že dan pred Miklavžem, okrasene pa bodo v adventnem in prednovoletnem času vse tja do Svetih treh kraljev, 6. januarja naslednje leto. Letos so mestno središče okrasili nekaj dni prej kot druga leta, sicer pa po naročilu Krajevne skupnosti za to vsako leto poskrbi idrijska Komunala in prav tako tudi v Spodnji Idriji, kjer je razsvetljena glavna ulica skozi mesto.

Tudi v Cerknem je bil

Svetloba tisočerih lučk... (Foto: Bojan Velikonja)

pravljajo. KS menijo, da niso pravi naslov za to delo, ker pač nimajo denarja, in vse kar lahko storijo, je le, da priporočijo gostincem in zasebnikom, naj okrasijo procelja svojih poslovnih prostorov. Na občini so povedali, da namestavajo letos nameniti nekaj denarja za okrasitev strogega centra in da se dogovarjajo s sponzorji. Mogoče pa bo res pred božicem na Ravnah zasijalo kaj več kot je nekaj raznobarnih zarnic - kot vsa leta doslej. Po manjših krajih si pomagajo, kot vedo in znajo, zato enotnega videza ni, tembolj pa se kažejo različni okusi.

Proti Obali in Primorski

Praznična osvetlitev in okrasitev je po postojnskih ulicah in trgih že skoraj končana. Tako kot že pretekla tri leta, so tudi letos na drogeve cestnih svetilk obesili 140 snežink (narejenih iz barvnih lučk), na mestnem trgu pa so posta-

Dvigala so bila pri okraševanju nepogrešljiva (Foto: V. C.)

Podobno kot druga slovenska mesta tudi mesto ob naši zahodni meji dobiva iz dneva v dan (bolje iz noči v noč) bolj praviljčno podobo. Ze od konca novembra namrec po skoraj vseh mestnih ulicah, predvsem pa po tistih, ki vodijo do Casinoja in Perle, zarijo čez ulice razpeti okraski, pisane lučke po drevesih, razsvetljene in ozaljsane izlozbe. Ulično okrasitev je, tako kot vsa leta doslej, prevzel nase Hit, krajevna skupnost je za »svoj« denar okrasila le eno ulico - Rejčevo. Pač pa KS skrbi za gradnjo praviljčnega mesta, ki raste v najozjem središču Nove Gorice, na trgu pred kulturnim domom. Tu bo od 20. do 30. decembra potekal vsakoletni novoletni sejem. Postavili bodo 46 lesenih hišk in 45 stojnic, v katerih bodo trgovci in podjetja ponudili napredaj (s sejmskimi popusti) svoje blago in storitve. Najem taksne hiške ali stojnice stane od 20 do 70 tisoč tolarjev. Iz tega denarja bo KS placala vse stroške postavljanjem in odstranjevanjem hišk, krašenje in dodatno razsvetljavo, v njem pa je tudi del stroškov, ki bodo nastali z raznimi vsakodnevnimi prireditvami, vključno s sprejemi Božička in nekaj dni pozneje dedka Mrza.

V Tolminu se pripravljajo na božič in novo leto nekoliko skromneje. Tu sta združila svoje sile turistično društvo in krajevna skupnost. Hitova igralnica Paradiso je okrasila dostop do igralnice in okolico same igralnice, ki je približno kilometer daleč od Tolmina. Za okrasitev Tolmina in razmestitev lučk, ki naj pricarajo toplejše občutke za bližajočo se praznike, bodo porabili približno 250 tisoč tolarjev (100 od TD in 150 iz blagajne KS). V TD pripravljajo tudi božično-novoletni sejem, ki bo letos trajal

dva dni (lani le en dan). Sejmarji bodo lahko prodajali svojo robo in ponujali tople in hladne napitke pred tolminkim kulturnim domom. 29. decembra bo na praznični tolminski sejem prišel tudi dedek Mrz z spremstvom.

V vseh treh obalnih mestih so se že začele priprave na praznične dneve ob koncu leta. Mednje sodi tudi okrasitev, saj bi se bilo v temacnih decembrskih dnevih in hladnih večerih brez pisanih lučk težko predati prazničnemu razpoloženju. Koprsko podjetje Day-and-night je med drugim specializirano za prav takšna dela in v vseh treh občinah so njim zaupali izvedbo okraševanja. V turističnem Portorožu so se prižgale pisane lučke že ob Miklavžu in prav tu bo okrasitev najbolj izrazita, čeprav tudi ne ravno razkošna. Skupaj z okrasitvijo Pirana bo vse to stalo 3, 7 milijona tolarjev. Nekaj opreme - svetlobnih girland - imajo se od lani, sicer bi jih stalo več. Denar so zagotovila turistična podjetja.

Tudi v Kopru se je okraševanje že začelo. Največ pisanih lučk bo na osrednjem trgu, kjer bo tudi silvestrovanje, in na ulicah, ki vodijo nanj. Okrasitev bo stala nekaj nad 2, 6 milijona tolarjev, ki jih bodo zbrali v oviru skupne vsote za novoletne prireditve s prispevki občine, sponzorjev in s taksami, ki jih bodo pobrali od prodajalcev na novoletnem sejmu.

Okrašena bo tudi Izola, predvsem okrog mandrača, sicer pa bolj skromno, ker izolski občini ne gre prav dobro. Okrasitev bodo postavili do 23. decembra, stala pa bo nekaj nad 2 milijona tolarjev, ki jih bodo zbrali s prispevki izolskih obrtnikov in podjetij.

Dopisniki Republike

December v barvah in lučkah

London se blešči v nestetih barvah

Ko sem se pred dobrimi desetimi dnevi z letalom Adrie Airways vračala iz Ljubljane, sem potovala skupaj s slovenskimi in hrvaškimi turisti, ki so si sli ogledovat London. Ob misli na vlažno, mrzlo vreme in mrak, ki pade že pred 16. uro, me je spreletela misel, kako neprikladen čas so si izbrali. Za trenutek sem pozabila, da je London prav v tem času turistično očarljiv. In ko sem se vozila z letališča domov, me je letošnje božično razkosje na londonskih cestah spet razveselilo, ob tem pa sem se z zadovoljstvom ugotavljala, da mojim sopotnikom ne bo dolgčas, kajti London je decembra presenetljivo lepa paša tudi za turistične oči.

Izložbe (ki so za prvi vtis o mestu zelo pomembne) so bogato razsvetljene in posebej aranžirane, fasade stavb predvsem trgovskih hiš so okrašene s pravim in umetnim smrcem, med katerim se prepletajo drobne luči, nad trgovskimi cestami pa v girlandah visijo raznobarni razsvetljeni okraski, ki mestu dajejo se poseben čar. Ko vsako leto (letos že novembra) prvič prižgejo te okraske na Oxfordu in Regent Streetu, je to dogodek, ki privablja množice radovednežev, kajti priziganje je vselej prepusceno kateri od znamenitih osebnosti. Tako sta na Regent Streetu prizigali božične okraske že princesa Diana in Madonna letos, pa naj bi jih prižgal Sylvester Stallone.

Za londonsko božično okrasitev pa v glavnem skrbijo in zanj placujejo trgovci sami oziroma zveza trgovcev posamezne ceste, kajti za vsem tem je račun: vablivo okrašena cesta bo privabila radovedneže, predvsem starše z otroki (ogled okraskov in luči sodi namrec med londonske predbožične običaje) in lepa zanimiva izložba bo zvalila potrošnika v trgovino. Če pa sta blago in turistična ponudba konkurenčni, bo za božic lepo okraseno mesto privabilo tudi turiste.

Alja Kosak

Amerika je že polna okrašenih božičnih dreves

Američani so komaj pospravili gore buč, svec, krst in mrtvaških lobanj, ki so krasile novembrsko praznovanje Halloweena, že so se z vsem žarom družbe, ki izkoristi vsako priložnost za show, lotili božičnega okraševanja. To pomeni, da je nastopil čas za pragozdove plastičnih jelk in tone svetlečih se okraskov. Američani obožujejo praznike in vso ropotijo, povezano z njimi, pa čeprav mnogi iz konglomerata ameriških verskih sekt in prepričani ne verjamejo katoliškim legendam in učenjem, ki jih z božicem povezujemo Evropejci. Ni važno, ali ima Jezus Kristus svoje mesto v lokalni religiji ali ne! Pomembna je praznična navlaka. Celo predsednikova soproga, pravzaprav predsednica Hillary Rodham Clinton se je pred božicem začasno prelevila v običajno prvo damo. Novinarjem je ponosno razkazala božično drevo, ki sta ga bogato okrasili s hčerko Chelsea. Predstavnike sedme sile pa je seveda najbolj zanimalo, kaj bo za božic dobila prva macka Socks. Kot se za žival, ki na dan prejme dvesto pisem, tudi spodobi, bodo Socks razveselili z igračami in petdesetkilogramsko hisico iz lecta, marcipana in cokolade. Dvorni slascičar Bele hiše je skupaj s svojim pomočnikom zanjo porabil stopetdeset delovnih ur.

Božičnega presenečenja za prvo macko Američani ne razumejo kot zapravljanje časa in denarja. Simpatični Socks si zasluži svoje praznično veselje tako kot vsi drugi, ki so se že zapodili po kilograme okraskov v velikanške specializirane trgovine. Zadnji val gospodarske krize, ki je v zadnjih letih razsajal po Združenih državah, se vedno vpliva na odločitve o nakupih. Toda v ameriškem slogu to pomeni, da namesto dveh velikanskih nakupovalnih vozičkov napolnijo enega. Sploh pa vsi statistični kazalci kažejo, da se obetajo boljši časi. Pred letosnjimi božičnimi prazniki si zato trgovci po nekaj suhih letih spet zadovoljno maneje roke - skupaj z njimi pa Kitajci, Južni Korejci in Filipinci, saj so okraski večinoma azijskega porekla. Toda po strogem ameriškem okusu! Po vsej Ameriki se zato svetlikajo pozlačene trobente in harfe, plastična drevesca in vejice ter božične podobe na oblačilih, avtomobilih... Američani so tako zelo navdušeni nad vsem tem superkičem, da se lahko nad njim dlje časa zmrdujejo samo najbolj malomeščanski Evropejci. Sama sem si za en dolar že kupila kilogram pozlacenih trobent.

Barbara Kramžar

STUTTGART

Vstajenje

Stattheater Stuttgart, Oberer Schlossgarten 6, 7000 Stuttgart, Stvarjenje, balet, gostovanje Leipziger Balletta, 27. in 28. decembra ob 19.30 na velikem odru, rezervacije in prodaja vstopnic od ponedeljka do petka od 10. do 18. ure, ob sobotah od 9. do 13. ure ali na tel. 711/22 17 95

Ideja o koreografski postavitvi grandioznega oratorija Josepha Haydna Vstajenje (premierno izveden 1798) sodi v leto 1983, ko je nemški koreograf Uwe Scholz poskušal idejo realizirati na nemških odrih, vendar je do njene izvedbe prislo sele leta 1985 v Zürichu. Pet let kasneje je Uwe Scholz spremenil koreografijo in jo postavil v povsem drugačen optični in vsebinski kontekst. Balet Stvarjenje sodi med Scholzove umetniško najbolj dovršene koreografije zadnjih let, vendar je na premieri v Leipzigu oktobra 1991 doživel »poraz«. Čeprav je bila leipziska publika na premieri mnenja, da reprize ne bo, je tedanji intendant prof. Udo Zimmermann v odprtem pismu koreografu zapisal, da gre za balet, v to ne gre dvomiti, ki bi moral kot egida ščititi koreografa pred leipzisko publiko. Uspeh baleta Stvarjenje ni samo v sledenju Haydnovi muzikalni govorici, temveč v poigravanju z mislijo, ne z ilustracijo, ki dopolni v formi dovršeno koreografijo v celoto. Oba jezika, jezik glasbe in jezik giba, se tu spojata v novo celoto - plesno gledališče (M.T.)

KÖLN

Kölnski umetniki

Wallraf-Richartz-Museum, Bischofsgartenstrasse 1, Köln, Stefan Lochner, Meisterzu Köln, Herkunft-Werke-Wirkung, razstava je na ogled do 27. februarja 1994, odprto od torka do nedelje od 10. do 19. ure

Razstava je zasnovana na najnovejših raziskovanjih del Stefana Lochnerja (1410-1451), njegovih sodobnikov in srednjeveške umetnosti. Da bi bilo delo tega umetnika kar najbolj predstavljeno, so skupaj z njegovimi deli razstavljeni tudi dela njegovih vzornikov (brata Limburg, Jan van Eyck, Mojster iz Flémallea, Rogier van der Weyden itd.), sodobnikov ter tistih, na katere je s svojim delom kar najmočnejše vplival. Da bi obiskovalci razstave kar najbolj spoznali čas, v katerem je ustvarjal Lochner, ki v svojih delih združuje kölnsko idealistično tradicijo s takrat modernimi realističnimi težnjami Nizozemcev, so organizatorji razstave sklenili predstaviti se preko sto eksponatov (slike na lesu, skice, študijske knjige, dragocene miniaturo in tekstilne izdelke), ki pričajo o visoki umetniški vrednosti kölnskih umetnikov med leti 1430 in 1460. Pričujoča razstava pomeni svojevrsten poklon mesta Köln svojim umetnikom, med njimi tudi Stefanu Lochnerju, ki je v tem mestu živel samo nekaj let pred smrtjo, vendar pa je tej kulturni prestolnici podaril nekatera najlepša dela. (Na sliki: S. Lochner, Mirakel v cerkvi) (M.T.)

LONDON

Umetnost hinduizma

British Museum, Great Russell Street, London WC1B 3DG, do 10. aprila 1994, odprto vsak dan, razen ob ponedeljkih, od 10. do 18. ure, ob nedeljah od 12. do 18. ure, tel. 71/ 323 8525

Razstava hinduistične dediščine je prva v Veliki Britaniji, ki hkrati prikazuje umetnost te religije in njeno obredje. Hinduizem je bil več kot 2000 let najbolj vplivna religija v Indiji, ki je ustvarila mnogo skulptur, svojevrstno slikarstvo in najrazličnejše obredne predmete: posode za sveto vodo, svetilke, kadilne palčice, žlice, pladnje, dežnike. S pomočjo proučevanja njihovih svetisc, skulptur v bronu, kamenju, lesu in v zgani glini, skozi hinduistično pobožno slikarstvo, tekstil in s proučevanjem predmetov iz hinduističnega vsakdana razstava predstavlja hinduistične bogove, hkrati pa poudarja funkcionalnost, umetniške kvalitete in stilistično pomembnost predmetov. Ponuja priložnost, da lahko na enem mestu spoznamo hinduistično sprejemanje njihovih bogov Višnuja, Sive in Devi, hkrati pa lahko opazujemo delčke iz njihovega vsakdanjega mestnega, pa tudi iz duhovnega, obrednega življenja. (R. P.)

PARIZ

Henrik Allert - skulpture

Henrik Allert, Centre culturel suédois, Rue de Payenne 11, vsak dan od torka do nedelje od 12.00 do 18.00, do 23. januarja, informacije po telefonu: 44 78 80 27

Najbolj opazna značilnost kiparskega dela Henrika Allerta je prav gotovo njegovo konstantno upodabljanje konjskih in kozlovskih glav, ki se v plamenih spajajo v freudovsko in jungovsko znamenovani domisljiji. Simbolika obeh zivali se je Allertu zdela tako skrivnostna in privlačna, da je zasenčila vse drugo in ostala skoraj edina tema, ki se je kipar loteval. V svojem delu uporablja predvsem naravne materiale, med katerimi prevladuje glina, nekaj skulptur pa je ustvarjenih tudi iz lesa in bakra. Zaradi uporabe materiala, se posebno pa njegove obdelave, v skulpturah prevladujejo mehke linije, kipi delujejo pogosto morbidno in nenavadno, saj so skoraj vedno obdani s kónicastimi plamenji. Allertovi konji pogosto stopajo po tisoletnih gricah Västergötlanda kot bojni konji, na katerih jezdijo pogumni vojaki, vedno pa jih obkrožajo ognjeni zublji. (V. V.)

FRANKFURT

Morilska nostalgija

Theater am Turm, Eschersheimer Ldstr. 2, 60322 Frankfurt, Blaubarts Orchester, od 26. decembra 1993 do 3. januarja 1994 ob 20. uri (silvestrska predstava ob 19.00), rezervacije in prodaja vstopnic od ponedeljka do sobote od 11. do 19. ure na tel. 69/ 15 45 110

»1947 leta je do temeljev pogorela stara vila na Rue des Vignobles, ki so jo prebivalci sosednjih vasi poznali pod imenom Chateau Bleu, med kadečimi se razvalinami pa je lokalna policija našla trupli 48-letnega Alphonsa de Bleaujea, njegove 28-letne žene Marie in ostanke šestih zenskih trupel. Primer je prevzelo ministstvo za pravosodje, vendar...« Tako bi lahko na kratko opisali resnične dogodke v noči na 9. januar 1947, ki jih je avtor dramske predloge Blaubarts Orchester, Ulrich Tukur (na sliki), uporabil za okvir zgodbe, v kateri skuša prikazati življenje dekadentnega bonvivana, ki ima na vesti kar lepo število umorov. Skozi predstavo lahko sledimo šestim ljubezenskim zgodbam, ki jih de Bleau, igra ga že omenjeni U. Tukur, pripoveduje svoji zadnji sorprogi. Predstavi, ki jo zaznamuje nostalgija po letih med obema vojnama, da posebno moč prav glavni igralec Ulrich Tukur (proslavil se je z vlogama v Bogdanovem Hamletu in Zadekovem Getu), ki ni samo izvrsten karakterni igralec temveč sarmen, junak prvih nemških zvočnih filmov, moski z monoklom in vrtnicami v rokah. (M.T.)

SLIKARSTVO / GLEDALIŠČE / PLES / FOTO

EVROAGENDA

GLASBA / KIPARSTVO / ARHITEKTURA / FILM

LONDON

Od Leonarda do Van Gogha

Royal Academy of Arts, Piccadilly London, W1V 0DS, From Leonardo to Van Gogh, razstava je na ogled do 23. januarja 1994, odprto vsak dan razen nedelje od 10. do 18. ure, tel 71/ 439 748

Razstava, ki je nastala v sodelovanju z muzejem J. Paula Gettyja je zanimiva predvsem za poznavalce likovne umetnosti, saj obiskovalcem ponuja vpogled v osnutke in snovanje velikih slikarskih mojstrov. Na razstavi si je moč ogledati 120 skic in risb, ki so bile v večini predhodne študije velikih platen, kakršna poznamo danes. Med razstavljenimi eksponati so na ogled dela italijanskih renesančnih mojstrov (Mantegna, Leonardo, Rafael, Tizian, Fra Bartolommeo, Lorenzo Lotto, G.L. Bernini, G.B. Tiepolo itd.), Goye in Nemcev Albrechta Dürerja, Hansa Holbeina in Martina Schogauerja. Kot dodatek k razstavi so poleg del francoske sole 17. in 18. stoletja (C. Lorraine, N. Poussin, J.B. Chardin, A. Wateau) razstavljene še skice največjih baročnih mojstrov (Rembrandtova Kleopatra in Rubensov Korejec), razstavo pa zaključujejo dela mojstrov poznega 19. stoletja, med njimi Cezannovo Tihožitje (studija v akvarelu) in Van Goghov osnutek portreta Postarja Josepha Roulina iz leta 1888 (na sliki). (M.T.)

ŽENEVA

Heroji Philippe Cohena

Mon héros, Théâtre Saint-Gervais, Rue de Temple 5, predstava je vsak dan ob 20.30, v torek ob 19.00, do 31. decembra, ob nedeljah, ponedeljkih ter od 24. do 27. decembra ni predstav, informacije po telefonu: 22/m 732 20 60.

Philippe Cohen se v ženevskem gledališču Saint-Gervais prav gotovo že počuti kot doma, saj je predstava Moj heroj (- Mon héros) že njegov četrti projekt v tem prostoru. Že od leta 1991 izvaja popolnoma improvizirane predstave, pri izvedbi pa mu pomagajo tudi plesalci Le ballet du Grand Théâtre de Genève, švicarska retoromanska televizija in revija Pierra Naftula. Predstava Moji heroji, v kateri isce heroje, ki ugajajo tako norim kot pametnim, moškim in ženskam pa tudi otrokom, politikom in homoseksualcem pa tudi samomorilcem. Isce preprosto bitje, napol zivalsko in hkrati kompleksno, predvsem pa prefinjeno in elegantno. Najti ga, seveda ni lahko, zato ga isče v knjigah, med vrsticami, na cesti, na mostu in pod njim, v katedralah in na sportnih stadionih. Predvsem pa seveda v gledališču. (V. S.)

LONDON

Noč za nočjo

Royal Court Theatre, Sloane Sq. SW1, London, Night after Night, do 18. decembra, od ponedeljka do sobote ob 20. uri, ob sobotah tudi ob 16. uri, informacije po telefonu 71/730 1745/2534.

Neil Bartlett v tej svoji zelo osebni glasbeni drami poveljuje prispevek, ki so ga gledalci dali homoseksualci, zlasti kot člani zborov (chorus line) v petdesetih letih, ko so bili, kot trdijo poznavalci londonskih gledališč, v njih večinoma prav oni, svojo spolnost pa so morali skrivati, seveda predvsem pred občinstvom, polnim predsodkov. Zato Bartlett v rokavicah napada tudi k samocenzuri nagnjeno moralo takratnega časa.

Noč za nočjo je igra v igri, dogajanje pa je postavljeno v neko pomladno noč leta 1958, ko Bartlettovo oče v gledališki avli caka na Bartlettovo mater. Medtem pa se začno odvijati resnične zgodbe petih igralcev - homoseksualcev (vsega skupaj nastopa le sedem igralcev), ki se prepletajo z musicalom, v katerem nastopajo. Pri tem Bartlett raziskuje protislovja med resničnimi spolnimi nagnjenji nastopajočih igralcev in heteroseksualno zgodbo s srečnim koncem, ki jo le-ti igrajo. Predstavo je režiral avtor besedila N. Bartlett, glasba pa je delo N. Bloomfielda. (A. K.)

DUNAJ

Obnovljena zbirka

Kunsthistorisches Museum, Burgring 5, 1010 Wien, Sammlung alter Musikinstrumente und der Hofjagd- und Rüstkammer, odprto vsak dan razen ob torkih od 10. do 18. ure, tel. 52 177

Konec novembra so v dunajskem Umetnostnozgodovinskem muzeju odprli obnovljeno zbirko starih glasbenih instrumentov, orožarno in lovsko razstavo. Namen razstave ni zgolj prikaz predmetov, ki so se uporabljali pri lovu ali v bojih, temveč so organizatorji poskušali izbrati tiste predmete, ki se po svoji izdelavi približujejo umetniškimi izdelkom. V zbirki starih instrumentov so predstavljena glasbila z vseh kontinentov, vendar pa je težišče razstave na evropskih glasbenih instrumentih. (M.T.)

LONDON

Božič s čarovnikom

The National Gallery, Trafalgar Square, London WC2N 5DN, vsak dan od 28. decembra 1993 do ponedeljka, 3. januarja 1994 (razen 1. januarja) v Sainsbury Wing Lecture Theatre ob 15.00 uri, vstop prost, rezervacij ne sprejemajo, inf. na tel. 71/ 389 1765

V osrednji londonski galeriji (The National Gallery) so tudi ob letosnjih božičnih in novoletnih dneh poskrbeli za najmlajše; konec decembra in v začetku januarja prihodnje leto bo tam nastopil čarovnik The Great Xar (Veliki Xar), ki bo caral in izvajal rokohitske trike, ki se na kakršenkoli način nanašajo na umetnine in predmete iz zbirke londonske Nacionalne galerije. Veliki Xar - čarovnik, ki ga otroci se najbolj poznajo iz televizijskih oddaj Big Breakfast (Channel 4), Tricks and Tracks in Hart Beat (obe na otroški BBC) - upa, da bo prav s pomočjo številne otroške publike uspel izvesti svoje trike. (Na sliki: Veliki Xar pred Groteskno staro gospo (po Massyju)) (M.T.)

LITERATURA / PRIMERJALNA OCENA DVEH ANTOLOGIJ POEZIJE

Isto, le malo drugače

Ciril Zlobec: *Antologija slovenske poezije, Školska knjiga, Zagreb, 1993; Peter Kolšek - Drago Bajt: Antologija slovenske poezije - Sončnica popoldneva, Mihelač, Ljubljana 1993*

Ciril Zlobec: Antologija slovenske poezije, Školska knjiga, Zagreb, 1993; Peter Kolšek - Drago Bajt: Antologija slovenske poezije - Sončnica popoldneva, Mihelač, Ljubljana 1993

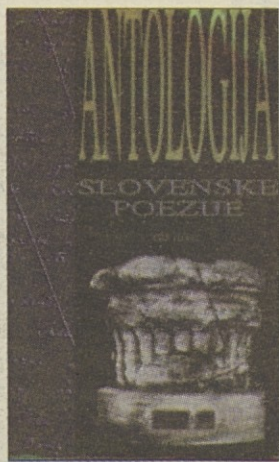
Skoraj hkrati sta se pojavili dve antologiji slovenske poezije. Antologija slovenske poezije Cirila Zlobca je izšla pri Školski knjigi iz Zagreba, antologija slovenske poezije z naslovom Sončnica popoldneva Petra Kolske in Draga Bajta pa pri založbi Mihelač iz Ljubljane. Prva kot tretja, dopolnjena izdaja Zlobceve antologije, prvic objavljene pred dvajsetimi leti, v prevodu, namenjena hrvatskih bralcem, druga pa v izvirniku, namenjena slovenskim bralcem. In to so največje razlike med njima. Obe namrec zajemata dve minuli stoletji slovenske poezije, zacenjata se s poezijo Valentina Vodnika, avtorja prve slovenske pesniške zbirke (Pesmi za pokusino, 1806) in v obeh je, čeprav se z njim formalno ne koncujejo, najmlajši pesnik Ales Debeljak, reprezentativni pesnik slovenskega postmodernizma. Torej sto, samo malo drugače. Nista si enaki, vendar se tudi ne izključujeta. Medsebojno se dopolnjujeta in s tem potrjujejo.

Izid prve je bil v slovenskih sredstvih javnega informiranja, tako kot se najpogosteje zgodi s knjigo, objavljeno v drugi sredini, pospremljen kurtuazno, komaj opazno, druga pa je že dvignila

precej prahu. In kot ne čudi, ker so prav antologije po svoji naravi knjige, ki neposredno po objavi najbolj razburjajo duhove. Res je, da ne toliko bralcev in literarne kritike, bolj pa uvrščene ali nevrščene avtorje. Tako je bilo tudi tokrat. Vendar se ne bi, vsaj neposredno ne, vključeval v začeto, morda pa tudi že končano polemiko, v spor, ki zahteva opredeljevanje za pravice sestavljalcev od izbora in avtorja, da dovoli ali ne dovoli, da bi bile njegove pesmi uvrščene v antologijo. Kajti obe pravici sta nesporni. Da torej Bajt po svojem okusu in po lastnih literarnoestetskih kriterijih izbere pesmi iz opusa Bora, Menarta, Zlobca in Fritza in da ti stiri pesniki ne pristanejo na uvrstitev v antologijo. Zato se mi zdi povod spora na obeh straneh zunajliteraren, polemika pa je to potrdila.

Res je, da je bila s tem antologija deležna pozornosti, toda obenem je bil pogled tudi usmerjen stran od tistega, kar ta v resnici je. Kolšek/Bajtova Sončnica popoldneva pa je predvsem antologijski cvetnik slovenske poezije, ki, tako kot tudi Zlobceva Antologija slovenske poezije, omogoča sicer informativen in reprezentativen vpogled v slovensko umetniško poezijo. Obe sta zaceti pri V. Vodniku, prvi izrazi tejsi pesniški osebnosti oziroma pri individualnem svetnem pesništvu, ne da bi vključili versko pesništvo, ne protestantsko ne katoliško, kot je to

naredil J. Menart v svojem izboru slovenske umetne pesmi od začetka do današnjih dni Iz roda v rod duh išče pot, 1969, pa tudi ljudske poezije ne, kot so to naredili sestavljalci velike antologije slovenske poezije Zivi Orfej, 1970, J. Kastelic, D. Sega in C. Vipotnik. V obeh je seveda osrednja figura France Preseren, pesnik, ki je z združitvijo

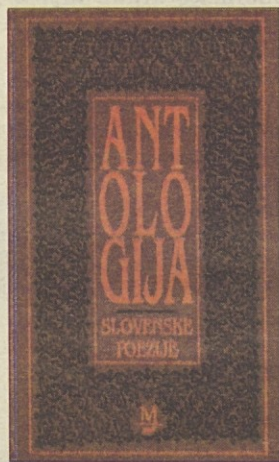

ljudskega in kozmopolitskega, individualnega in univerzalnega po splošnem misljenju ustvaril pesništvo evropske vrednosti. Sestavljalci ene in druge antologije mu z izborom in tudi z izvozdom upravičeno posvečajo največ pozornosti.

Avtor Uvodne besede iz Sončnice popoldneva Peter Kolšek ima »presernovsko strukturo« za bistvo slovenskega pesništva. Zanj je Preseren »ključni pojav slovenskega pesništva« in »ustvaritelj in utemeljitelj... nacionalnega pesniškega modela«. Temu dodaja: »Blescec začetek slovenskega pesništva je hkrati

njegov konec«. Celotno postpresernovsko slovensko pesništvo pa vidi kot bolj ali manj uspešno približevanje vzornemu in nedosegljivemu modelu. Najbrž zato v njegovem predgovoru ob nekaterih splošnih in naključnih naznakah ni niti besede o poeziji drugih pesnikov, tudi tistih največjih po Presernu. Tega pa bralec ne izve niti iz zapisov o avtorjih, ki so skrženi na osnovne bio-bibliografske podatke. Kolšek in Zlobec soglasata z mislijo, da se je s pomočjo jezika skozi zgodovino ohranila in ohranila substanca nacionalne identitete. Za enega je pesništvo »posoda narodove duhovne substance«, za drugega prav lirika »najbolj verodostojno odraza duhovni prostor nekega naroda«. Toda Zlobec v svojem obširnejšem uvodu predstavlja pot slovenske književnosti, se posebno poezije, od njenih začetkov do današnjih dni, od ustnega izročila in ljudske pesmi, do raznolikih sodobnih pesniških usmeritev, ki enakovredno koeksistirajo. Poudarja najpomembnejše pesniške pojave in opozarja na najizrazitejše pesnike in njihovo delo. Res je, da Uvod konca samo z omenjanjem nekaterih imen prve povojne pesniške generacije, vendar to nadoknadi v tekstih, s katerimi pospremi posamezna poglavja in vsakega uvrščenega pesnika, ti pa so nadaljevalje uvodnega eseja. V skladu s svojim videnjem razvoja slovenskega jezika in poti slovenske lirike je antologijo razdelil na:

Predpresernovsko dobo, Franceta Preserna, Dobo realizma in romantizma, Moderno, Pesnike med dvema vojnama, Liriko osvobodilne borbe, Sodobno poezijo in Zamejske pesnike. V Kolšek/Bajtovi antologiji ni poskusa take ali podobne periodizacije. In prav po tekstih o liriki osvobodilne borbe in vojne nasploh, o temnem intermezzu med

njo in povojno, sodobno poezijo ter o pesnikih izven Slovenije je ta antologija drugačna od drugih, tudi od zgodnejših različic Zlobceve antologije. Tekstu, v katerem poudarja posebnost, pomen in vrednost partizanske lirike, ki je »poseben fenomen«, ker jo je ustvarjalo veliko število najpomembnejših pesnikov, dodaja Post scriptum 1990, v katerem govori tudi o poeziji, nastali v tem času in drugi, »nasprotni strani, med domobranci,« dodajajo Balantičeve in Hribovske pesmi. Oba ta pesnika najdemo tudi v Sončnici popoldneva, ne pa tudi Torkarja in Javorska,

ki ju Zlobec uvršča z njunimi zapornimiškimi pesmimi, potrjujoč s tem in z besedami o mračni maki revolucionarne politične etike povojnega obdobja pregonov, procesov, zapornišтва in smrtnih kazni svojo prilagodljivost in prilagojenost času. V opombi ob tretji izdaji poudarja, da je svojo antologijo znova dopolnil, razširil in aktualiziral. Prav takrat, ko govorimo o sodobnem pesništvu, pa je Zlobcu mogoče zameriti, da v njegovem izboru ni bilo prostora na primer za Maureljevo, Vogla, Brvarja ter za Zagorčnika in Potokarja, ki jih najdemo v Kolšek/Bajtovi antologiji, zadnja dva pa tudi v doslej najstrožji antologiji sodobne slovenske poezije, ki jo je pripravil Tine Hribar in vanjo uvrstil vsega osemnajst pesnikov. V vseh antologijah, tudi v pricujocih, je najspornejša ziva, današnja poezija, pesništvo pesnikov, katerih opus ni končan ali je sele v nastajanju. Tako da bi podobne zamere z manj ali več razlogov lahko naslovili sestavljalcem obeh antologij. Kajti poleg omenjenih v Zlobcevi antologiji na primer od novejših pesnikov ni tudi I. G. Plamna, A. Medveda, V. Memona, M. Kleca, B. Mozetiča, pa tudi v Kolšek/Bajtovi antologiji ni pesnikov, ki jih je Zlobec uvrstil, od J. Zlobca, prek A. Mermolje, R. Krstića, do M. Vidmar. In medtem ko je Zlobec strožji in selektivnejši od Kolske pri predstavljanju starejšega pesništva, ker ni uvrstil Jamika, Vraza, Ge-

strina, Antona Medveda, Golarja, Majcna, Podbevška, Onica...; je v primerjavi z njim Bajt tak, ko gre za poezijo koroskih in trzaskih slovenskih pesnikov, ker ni uvrstil Korkota, Cuka, Haderlapove... Zlobec uvršča tudi dva pesnika, ki živita v Avstraliji (Pribac, Zohar), v obeh antologijah pa ni nobenega slovenskega pesnika iz Argentine, kot od nekoliko starejših v nobeni ni Ade Skerl, od mlajših pa Matjaža Kocbeka. No, vse te razlike so zares majhne, tudi če jim pristojemo predstavljanje istih pesnikov z drugimi pesmimi. Čeprav imata Kolšek/Bajtova in Zlobceva antologija različna namena in naj se strinjamo z njima v otenkih ali ne, prinasata bralcem tisto, kar je nesporno najboljše v slovenskem pesništvu. Zlobceva s pomočjo več izvršnih prevajalcev, med katerimi so tudi številni odlični hrvatski pesniki, se posebno pa s prispevkom Luke Paljetka in Slavka Mihalića, ki je najzaslužnejši za tretjo, pa tudi prejšnjo izdajo te antologije.

Cas bo najbolje presodil odlike in pomanjkljivosti teh antologij, poezija pa bo tudi v njiju, tako kot v številnih dosedanjih, ostala nad pretirano necimrnostjo pesnikov in pretencioznostjo sestavljalcev. Ob izidu bi bil koristnejši od polemike, kdo je uvrščen in kdo ne, resen pogovor o antologijah in antologijstvu v Sloveniji nasploh.

Josip Osti

Prevedel Jure Potokar

Predsednik Clinton med filmarji

LOS ANGELES - Predsednik Bill Clinton se je v soboto srečal s filmskimi delavci Los Angelesa. V Kalifornijo je prišel pozno v petek zvečer z namenom, da bi filmskim ustvarjalcem izrazil svojo zaskrbljenost zaradi prikazovanja nasilja v filmih in televizijskih oddajah. Tiskovna predstavnica Bele hiše Dee Dee Myers je povedala, da se bo predsednik izognil sporu s filmskimi delavci: »Ljudje, ki so povezani s filmsko industrijo, imajo tudi sami otroke in so prav tako zaskrbljeni zaradi razkroja vrednot vnaši družbi.« Clinton se je udeležil tudi sprejema, ki ga je organizirala agencija Creative Artists. Med povabljenimi so bili tudi igralci Glenn Close, Michael Caine in Danny DeVito. (Reuters)

»Lov« na »dekadentno« glasbo

TEHERAN - Iranski dnevnik Kayhan je v ponedeljek zapisal, da so oblasti zaprle 25 glasbenikov, skladateljev in producentov, ki so snemali »dekadentno« glasbo in posnetke potem prodajali na črnem trgu. Kar mesec dni so iskali skrivne snemalne studije v Teheranu in stiri tudi odkrili. »Posebne policijske enote so zaprle šest pevcev, ki so se pred islamsko revolucijo (1979) ukvarjali s petjem,« je zapisano v časopisnem članku. Veliko glasbenikov je sicer odšlo v tujino, kjer se zdaj snemanje iransko glasbo. Najpomembnejše središče je v Los Angelesu, nekaj studiev pa je tudi v nekaterih evropskih mestih. Časopis

Kayhan je zapisal, da je med glasbeniki tudi človek, ki je bil povezan z nekim iranskim video klubom v Frankfurtu; moz je pogosto potoval v Evropo in tiho prapil kasete med Nemčijo in Iranom. (Reuters)

»Zelena« luč za oba Mad Maxa

SINGAPUR - Filma o Mad Maxu - naslovno vlogo je odigral Mel Gibson - futurističnem cestnem bojevniku, ki je preživel številne napade barbarov in celo atomsko vojno, lahko zdaj predvajajo tudi v Singapuru, čeprav sta bila filma Mad Max in Mad Max II posneta že pred 14 leti. Filma si je mogoče ogledati na video kasetah, v kinodvoranah pa so v Singapuru imeli na sporedu tretji del Mad Maxa že leta 1985. Predstavniki cenzorjev je poudaril, da so spremenili pravila predvajanja filmov, čeprav je priznal, da sta bila filma prepovedana predvsem zaradi nasilnih prizorov. (Reuters)

Židovski protest zaradi filma Poklic: neonacist

BERLIN - Nemška židovska skupnost je ogorčena nad dokumentarnim filmom z naslovom Poklic: neonacist, ki ga je posnel 33-letni režiser Winfried Bonengel. Nemški Židje zahtevajo uradno prepoved predvajanja filma, ker naj bi propagiral neonacistične ideje. Proti Ewaldu Althansu, ki v filmu izjavlja, da v nemških koncentracijskih taboriščih niso ubijali Židov, je židovska skupnost že vložila tožbo. Ljudje so toliko bolj

ogorčeni, ker je bil film posnet z denarjem nemških davkoplačevalcev; stiri nemške zvezne države Brandenburg, Mecklenburg-Vorpommern, Hessen in Hamburg so za snemanje filma prispevale 370 tisoč mark. V nekaterih kinodvoranah film že predvajajo, v nekaterih mestih - tudi v Hamburgu in Hannoveru - pa so ga prepovedali. Režiser Bonengel je v nekem intervjuju izjavil, da se je v filmu zelel izogniti vsakršnemu moraliziranju - nemške neonacistje je prikazal takšne, kakršni pač so in gledalci naj si sami ustvarijo svoje mnenje. »Vsakdo ve, kaj se je dogajalo v Auschwitzu. Film je namenjen mladini in če bi moraliziral, bi jo samo odvračal od ogleda,« je se izjavil režiser Bonengel. (Reuters, AFP)

Ob obletnici Lennonove smrti

HANOI - V tem vietnamskem mestu so saigonski študenti, ljubitelji Johna Lennona, organizirali spominsko slovesnost ob 13. obletnici smrti nekdanjega člana ansambla The Beatles. Po koncertu, na katerem se je zbralo več sto mladih, so ljudje se dolgo vztrajali na ulicah in posredovali je morala celo policija, čeprav do izbruha nasilja ni prišlo. Koncert je bil v letnem gledališču, v neposredni bližini znamenitega jezera Hoan Kiem, ki je eno glavnih turističnih mestnih atrakcij. Ob koncu spektakla, med katerim so predvajali posnetke skladb Johna Lennona, nastopili pa sta tudi dve pop skupini iz Hanoja, se nekateri najbolj vročkovni niso hoteli raziti. »Zavzeli« so oder in prizgali sveče pod velikan-skim Lennonovim portretom ter prepe-

vali pesmi. Organizatorji so zato izključili osvetlitev in zato je bilo kakih 300 mladih končno prisiljenih zapustiti gledališče. Napotili so proti malemu jezeru, seveda kar po cesti, zato je bil promet skoraj dve uri moten, nekateri najbolj vročkovni pa so celo zažgali nekaj transparentov, mizo in stole. Sele po prihodu kakih 40 policistov so se mladi mirno razšli. (AFP)

Sinatra in Bono na video albumu

HOLLYWOOD - Capital Records je sporočil, da je 9. decembra izšel videoalbum, na katerem nastopata Frank Sinatra in član skupine U2 - Bono. Video je izšel z naslovom I've Got You Under My Skin, in sodi v serijo Dueti Franka Sinatre. Nekateri prizore so posneli v začetku novembra na ranču Mirage v Kaliforniji, na posnetkih sta Sinatra in Bono, sicer pa so na videu tudi drugi posnetki z nastopov obeh slavnih pevcev. (Reuters)

Švedsko nagrado za književnost Kovaču

STOCKHOLM - Srbskemu pisatelju Mirku Kovaču so podelili švedsko nagrado za književnost Kurt Tucholsky v vrednosti 88.000 kron (okoli 10.500 dolarjev), ki je namenjena za pomoč pisateljem v izgnanstvu. Švedsko društvo Pen je izjavilo, da Kovač kot nasprotnik srbske vlade dela v zelo slabih razmerah, z nagrado pa mu želijo omogočiti, da bo lahko šest mesecev preživel na Šved-

skem. Lani je nagrado, ki je imenuje po nemškem židovskem pisatelju Kurtu Tucholskem, prejel Salman Rushdie. (-STA/AFP)

Redke židovske knjige in rokopisi na dražbi

LONDON - V ponedeljek je londonski Sotheby's na dražbi prodal zbirko redkih židovskih knjig in rokopisov, ki so se ohranili navkljub burni, Židom nenaklonjeni zgodovini. 164 ponujenih del je bilo prodanih za več kot milijon funtov (1,64 milijona dolarjev). Veliko jih je bilo v zasebni lasti, nekatera dela so bila stara tudi več stoletij in so pripadala izdajatelju Salmanu Schockenu, nemškemu Židu, ki je umrl leta 1959. V zbirki je bilo tudi nekaj prvih židovskih knjig, ki pričajo o židovskem trpljenju med njihovim izgnanstvom, so zapisali organizatorji dražbe. V nekaterih knjigah je najti tudi opombe krščanskih cenzorjev, nekaj je tudi spominskih zapisov lastnikov knjig, ki so dela odnesli s seboj v izgnanstvo. Knjige so filozofske, nekaj je tudi religioznih, nekaj je tudi poezije in znanstvenih del. Med deli, ki so vzbudila največ zanimanja, je knjiga o židovskih zakonih in predpisih - Rabinovi zakoni; delo je napisal Jakob Ben Asher. Zanj je zasebni zbiralec odšel 80 700 funtov (120,600 dolarjev), čeprav so cenilci njeno vrednost ocenili na 60 000 funtov (89,640 dolarjev). Na dražbi so prodali tudi primerke židovskega molitvenika, natisnjene leta 1766 v Ameriki. Čeprav so knjigo ocenili na 2,800 funtov (4,183 dolarjev), so jo prodali kar za 4,830 funtov (7,216 dolarjev). (Reuters)

KO Z VLAKOM POTUJEŠ NA SEVER IN SE NATO ZNAJDEŠ NA JUGU

Revni otroci bogate družine

V Perpignanu, glavnem mestu Severne Katalonije se boj za jezikovne pravice šele začel, vendar z veliko voljo, da bi tamkajšnji Katalonci ne zaostajali za bogatejšimi južnimi brati

BOJAN BREZIGAR

Začnem z uganko: sediš v vlaku, potuješ proti severu in prides na jug. Kje je to?

Cerbere bi lahko mirno vpisali v seznam najbolj zanikrnih postaj v Evropi. Seveda, morda je mnogo se manjših, se bolj umazanih in se slabše opremljenih. Toda tako nemarne mednarodne postaje, na kateri morajo potniki zaradi prehoda s širokotirne na ozkotirno železnico nujno prestopati in kjer morajo seveda čakati, v Evropi menda ni. Ko potuješ iz Barcelone, te vlak vozi mimo številnih postaj; vse so videti čiste in lepo urejene. Zadnja je Port Bou, lepa vizitka Katalonije, države, ki sicer ni država, a tega nikjer ne opaziš, kajti katalonsčina je tu edini uradni jezik. Nato vlak zapelje skozi predor in nekaj sto metrov kasneje se znajdeš v drugem svetu, na postaji brez bifeja (odprt je samo dvakrat po dve uri dnevno) in brez dostojne čakalnice, kjer bi lahko čakal na zvezo. Čakati pa moraš, kajti vozniki red ni usklajen. Pa se nekaj ti pade takoj v oči: tukaj ni niti besede v katalonsčini. Vse samo v francosčini. Pa vendar smo se v Kataloniji. A to ni več tista Katalonija, ki smo jo videli v Barceloni. Samozavest tega evropskega naroda je tu potisnjena v ozadje, skorajda potlačena. Tukaj se Katalonci borijo za uvedbo katalonsčine v soli, na jugu, v Barceloni, pa Spanci protestirajo, ker so vse javne španske sole ukini, in že videvas po zidovih prve protestne grafite. Tukaj pa ne. Kajti tukaj očitno živijo revni otroci bogate družine.

Perpignan je zelo prijetno mesto. Steje kakih 50.000 prebivalcev; urejeno mestno jedro daje jasno podobo srednjeveške utrdbe in bogatega središča aragonskega kraljestva. Na prvi pogled ne ugotoviš, da gre za katalonsko mesto. Smo v Franciji in francosčina je povsod edini jezik. Tudi na ulicah, začeni z avenijo Charles de Gaulle, ki od postaje vodi do središča mesta. Če pa nekoliko natančneje pogledas, bos v izlozbah kaj lahko našel vidne katalonske znake: od značilnih glaziranih kolačkov do rumenoredcih zastavic. Pa tudi ozračje je zelo katalonsko. Ozke ulice, povsem podobne katalonskim mestom, katalonska mediteranska arhitektura s stolnico in bližnjim samostanom, tu pa tam kaka tabla, kak majhen napis in pa uveljavitev naziva mesta, sicer v francosčini, Perpignan la Catalane, ki se pojavlja na velikih lepakih, ne pa se na uradnih listinah. Pridobitev nove občinske

uprave, ki je bila izvoljena na spomladanskih volitvah in ki je končno vključila v svoje programe tudi skrb za katalonski jezik. In končno je katalonski »dan vrtnic in knjig«, običaj, ko 23. aprila na dan sv. Jurija moski podari ženski vrtnico in ženska podari moskemu knjigo.

Občinska palaca nekoliko spominja na beneško arhitekturo. V njej ni nič tipično francoskega - oprema, slike, ozračje, vse je mediteransko - razen napisov na vratih in na oglasni deski, ki so seveda francoski. V reprezentančni dvorani je poročna knjiga in besedilo poroke je pre-

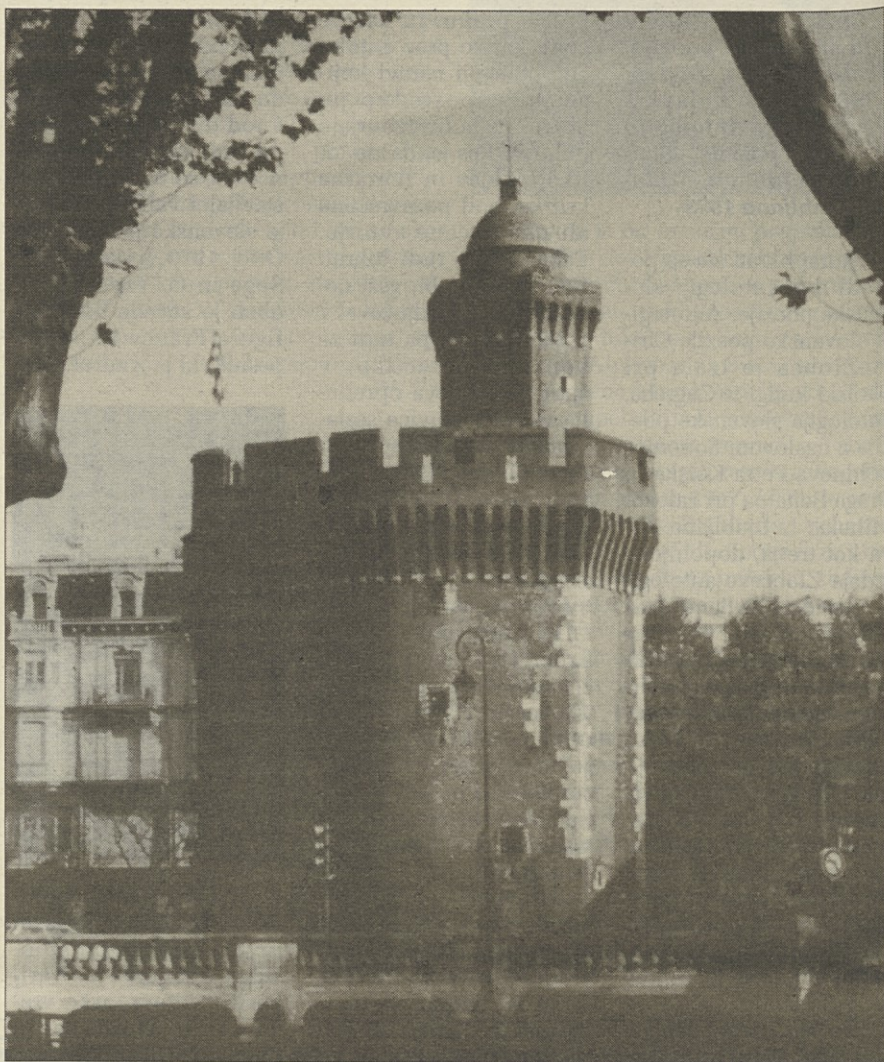
la gara; ne moremo kar tako zamenjati imen, to je dolgoročno delo,« razlaga načrte te komisije. Pri nečem pa je neomajen, to je pri imenu mesta. »Sprožili bomo postopek, da Perpignan postane zopet Perpinyà,« poudarja. Katalonsčino počasi uvaja tudi v občinske urade in vsi uradniki obvezno obiskujejo tečaj katalonsčine, dve uri tedensko: malo toda pomembno. Vendar ne gre samo za jezik. Alduy meri mnogo dlje, meri predvsem na gospodarsko integracijo s Katalonijo in Generalitat de Catalunya, parlament iz Barcelone daje občini vso podporo, navzven te-

do Barcelone). Celo s katalonsko policijo so navezali tesne stike. »Nočemo biti samo folklora,« poudarja Alduy in iz načina, kako to pove, vidiš, da misli resno.

Seveda, osnovna težava je sola. Francoski sistem ne dopušča državnih sol v jezikih manjšin. Katalonci si torej pomagajo in fantazije jim ne manjka. Predvsem imajo sistem zasebnih sol z imenom La Bressola. Občina plačuje občinske otroske vrtce v katalonskem jeziku in je za letošnje leto predvidela v budžetu 1.000 ur pouka katalonsčine. To je področje, s katerim se ukvarja Laume Roure. Govori hitro in nasteva ustanove, s katerimi se pogaja ter vsaki daje oceno. Dobro ministru za solstvo (»zakoni so restriktivni, a potrudi se, da nam pomaga reševati nase probleme«), prav dobro vladi dežele Languedoc Roussillon (»nam na jugu in Okcitanem na severu je njena pomoč življenjskega pomena«), odlično barcelonski Generalitat (»daje nam knjige in druge pripomočke, financira radijsko postajo in s pretvorniki omogoča, da vidimo katalonsko televizijo«), nezadostno perpignanski provinci (»nima posluha za nase probleme«). Kljub težavam Katalonci napredujejo in to je zanje pomembno.

Kaj pa meščani? V krajih, kjer živijo manjšine, povzroca njihova prisotnost nerganje, negodovanje, trenje in napetost. Kako je v Perpignanu? Sondaza, ki jo je izvedla dežela, je pokazala, da katalonsčina ni taka redkost, kot bi clovek mislil in da v Perpignanu status Katalonca ne pomeni statusa manjvrednega občana. Iz izsledkov sondaze izhaja, da 63 odstotkov prebivalcev razume katalonsčino in da jo govori 49 odstotkov, nadaljnjih 11 odstotkov pa pozna nekaj besed, 62 odstotkov prebivalcev tekoče bere in piše katalonsčino, nadaljnjih 34 pa s težavo bere ta jezik. Od tistih, ki govorijo katalonsčino, jih 69 odstotkov ta jezik rabi vsak dan, le 11 odstotkov pa ga skoraj nikoli ne uporablja. Med tistimi, ki katalonsčine ne poznajo, se je kar 28 odstotkov zeli naučiti. Najzanimivejši pa je naslednji podatek: 83 odstotkov prebivalcev je mnenja, da bi morali katalonsčino poučevati v vseh solah, a 57 odstotkov staršev bi svoje otroke prijavilo k pouku katalonsčine.

Ce se listamo po rezultatih te sondaze, bomo ugotovili marsikaj zelo zanimivega. Na primer, da je 71 odstotkov vprašanih za dvojezične napise, samo 13 odstotkov pa proti. Kar 62 odstotkov prebivalcev je mnenja, da je z znanjem katalonsčine lažje dobiti za-

Petit castellet, stara trdnjava, na kateri vedno plapolata katalonska zastava

poslitev. Zadnji podatek pa zadeva gledanje katalonske televizije, ki jo redno gleda vsak drugi prebivalec v Perpignanu. Na osnovi te javnomnenjske raziskave je seveda tako delovanje občine utemeljeno. Skratka, v perpignanu ni sovinitizma in ni odpora proti katalonsčini. Ljudje vidijo v znanju tega jezika (ki je v primerjavi s francosčino majhen jezik) obogatitev in namera tudi korist, ne motijo jih dvojezični napisi in radi bi to svojo jezikovno in kulturno tradicijo ohranili ter jo prenesli na svoje otroke. Dejstvo, da sedaj lahko samo 4 odstotki otrok obiskujejo pouk katalonsčine, se jim zdi restriktivno in želijo to svojo specifično razširiti. S takimi podatki javnomnenjske raziskave je seveda je-

zikovna politika občine in dežele upravičena in odzivna. Nova občinska koalicija, ki združuje francosko zmerno desnico in katalonske nacionaliste, je bila torej odgovor na to splošno zahtevno prebivalstva. Katalonci iz Perpignana torej nočejo več ostati revni sinovi bogate družine, ampak si hočejo izboriti svojo enakopravnost.

To pa se ni vse. Lahko bi se na primer zgodilo, da bi Katalonija postala samostojna država. Tisti, ki se tej trditvi nasmehejo, naj pomislijo, da smo se pred petimi leti se skoraj vsi nasmehnili, ko je bil govor o Litvi, o Ukrajini, o Ceski, o Sloveniji. Katalonija je danes za država: ima svojo metropolo, svoje gospodarstvo, svojo vlado, svoj parlament, svojo zastavo, svojo himno, svoje infrastrukture, celo svoje polidiplomske izpostave v tujini. Nima se svojega denarja, svoje vojske in nekaterih drugih državnih struktur. A to ni velik problem: dokler je živ ta kralj, verjetno odcepitve ne bo, kako pa bo potem, nihče ne ve povedati. In, če se Katalonija odcepi od Spanije, kaksno pot bo ubrala Severna Katalonija? Kaj meni o tem Laume Roure? Na vprašanje, s katerim ga presenetim po dolgi, a zelo prijetni katalonski večerji v kleti tipične restavracije, bi nemara rad odgovoril drugače. Toda odloči se za diplomatsko govorico: »Ko se dogaja zgodovina, moraš biti vedno zraven. Potem bo zgodovina že šla svojo pot...«

Jaume Roure: Ko se dogaja zgodovina, moraš biti vedno zraven. Potem bo zgodovina že šla svojo pot...

vedeno v katalonsčino. To je prvi korak k uvajanju katalonskega jezika v javno upravo, prvi zupan Jean-Paul Alduy, izraz nove volilne koalicije, ki je na obcijskih volitvah izvolila 39 od skupnih 55 svetovalcev. V koaliciji je tudi katalonska nacionalna stranka Unitat catalana, katere voditelj Laume Roure je verjetno eden najbolj simpatičnih nacionalistov v Evropi. Svoje poslanstvo na občini, kjer skrbi za kulturo in solstvo, razume tako, da poskuša vsak dan odscipniti kako drobtinico za svoj jezik.

A vrnimo se k županu. Alduy je mlad, gosti črni lasje mu pokrivajo celo. Videti je preudaren toda odločen. »V volilni program smo napisali, da želimo svojemu mestu vrniti katalonsko identiteto,« pravi in navaja poroko v katalonsčini kot prvi drobn korak. Ko pa začne nastevati, postane ta program skoraj brezkončen: imenovali so posebno komisijo za vrnitev izvirnih imen ulicam in krajem. »Poleg avenije Charles de Gaulle bomo napisali Carrer de

Nevsiljivo vendar zelo jasno: tako je generalitat iz Barcelone s svojo izložbo prisotna v Perpignanu

SPRETNE ROKE IN DOBRO SRCE

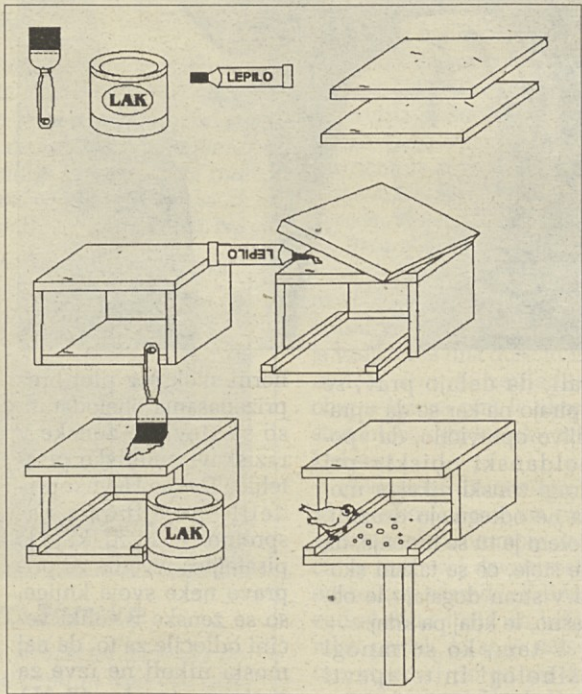
Naredimo hišico za ptičke

Ko zapade sneg, ostanejo ptice brez hrane

Z belo barvo, druge ni-
ma, vse prepleska botra
Zima! In res je pršla botra
Zima. Dahnila je svojo
hladno sapo in pobelila
vse okoli nas. Iz podstrešij
in kleti so pokukale sanke
in smucke. Vsi daljni in
bliznji hribčki so oživali.
Zima pa ni le čas veselja
ob sankanju in smučanju,
pričakovanju Miklavža,
Božička in Dedka Mraza,
zima je tudi najbolj mrzel
letni čas. Je čas, ko nas ze-
be v nos in brado, je čas,
ko se nam iz ust pokadi v
mrzel zrak. Je čas, ki jo
začutimo, če gremo v
gozd ali park. Ste opazili,
da so ptice utihnile, da
vrabci nič več norčavo ne
sčebetajo, se mestni golobi
zdijo nekje pod napusci
streh. Bolj ko je mraz,
manj hrane imajo ptice.

Imamo predlog! Nare-
dimo skupaj hišico za pti-
cke. Prav preprosto in li-
čno hišico naredimo tako-
le:

potrebujemo zabojček,
letvico, lepilo, dve desčici

in podstavek. Se lepša bo
nasa hiška, če jo polakira-
mo ali obložimo s smreko-
vim vejami. Hiško posta-
vimo na balkon, okensko
polico ali na blazinje dre-

vo. Vso dolgo zimo bomo
opazovali male pernate
prijatelje in spomladi nas
bodo za trud poplacali s
svojim zvrgolenjem.

Metja

PRIREDITVE ZA NAJMLAJŠE

LJUBLJANA

V sredo, 15. decembra, se bo
ob 15.30 na ploscadi pred
Plavo laguno za Bezigradom
ustavil carobni avtobus s prav-
ljico O NAVADNI PTICI.

CANKARJEV DOM

V torek, 14. decembra, ob
19.30 premiera otroškega mu-
zikla, BUCKA NA BROAD-
WAYU.

Od srede, 15. decembra, do
petka, 31. decembra SILVE-
STRSKI PROGRAM ZA
OTROKE: lego svet, skrat Tu-
ki-Tam iz marionetnega gle-
dalisca Kinetikon.

LGI

Danes, 12. decembra, ob 17-
uri S. Makarovič: SAPRAMI-
SKA, za izven. Predstava bo

se v soboto, 18. decembra, ob
11.30, za izven.

MGL

Danes, 12. decembra, ob 16-
uri D. Zupan: STORZEK IN
JURCEK, za izven. Predstava
bo se v nedeljo, 19. decembra,
ob 11. in 16. uri, za izven.

PIONIRSKA KNJIZNICA

V torek, 14. decembra, ob 17-
uri, ura pravljic KMALU SE
VRNI, SEVERNI MEDVEDEK.
V ponedeljek, 13. decembra,
ob 17. uri pogovor o knjigah:
W. Hauff: PRAVLJICE.

IDRIJA

V četrtek, 16. decembra, ob
9.30 in 11.30 M. Swintz:
KRALJEVI SMETANOVI KO-
LACKI.

KOPER

V ponedeljek, 13. decembra,
bo ob 9. in ob 10. uri v gledali-
šču nastop lutkovne skupine
Bertoki z igrico PISCANCEK-
PIK.

NOVA GORICA

V petek, 17. decembra, ob 10.
uri M. Swintz: KRALJEVI
SMETANOVI KOLACKI v
mali dvorani KD Nova Gorica.

SEŽANA

V petek, 17. decembra, ob 16.
uri lutkovna predstava Maje
in Braneta Solca: POTEK gle-
dalisca PAPILU iz Kopra.

ŽALEC

V četrtek, 16. decembra, bo ob
17. uri v Občinski maticni
knjiznici otvoritev razstave
ilustracij JELKE REICHMAN.

Zakaj je sneg bel?

Koledarska zima se se
ni začela, zunaj pa že pri-
tiska mraz. Zapadel je tu-
di prvi sneg. Snežna ode-
ja je prekrila doline in
hribe, mesta in vasi. No-
vozapadli sneg je povzro-
čil mnogo težav in pregla-
vic voznikom na cesti,
otrokom pa veliko veselja
in radosti. Le kaj je lepše-
ga pozimi kot sankanje,
smučanje, drsanje in se-
veda kepanje? Gotovo
vsak od vas ve, kaj je
sneg. Kolikokrat ste že na-
redili sneženega moža z
nosom iz korenja, črnimi
očmi iz oglja, z loncem na
glavi in metlo v roki. Pa
ste se kdaj vprašali oziro-
ma ali veste, kako nastane
sneg? Zakaj je sneg videti
bel? Kakšne oblike so
snežinke? Ne? Dal? Naj-
bolje, da začnemo kar na
začetku.

Najprej pogledjmo, kako
nastane sneg. Oblaki, ki
se podijo po nebu, vsebu-
jejo vodno paro in drobna
zrna ledu. Kadar je zelo

mraz, vodna para okrog
ledenih zrn zmrzne. Zrna
postanejo težja in začnejo
padati. Če je zrak na poti
navzdol tople, se ledena
zrna stalijo in spremenijo
v dež. Če pa je zrak mrzel,
ostanejo zmrznjena in pa-
dejo na zemljo kot sneg.

Zakaj pa je sneg videti
bel? Zakaj ni recimo zel-
en kot trava ali moder
kot morje? Kot veste, son-
čna svetloba vsebuje vseh
sedem barv mavrice. Pre-
dmeti, ki vsrkavajo vse
barve, so videti črni. Tisti
pa, ki vseh sedem barv
odbijajo - snežni kristali -
so videti beli. Podobno se
svetloba odbija od belega
papirja. Lahko naredite
poskus, na sonce položite
kos belega in kos črnega
papirja. Bel papir odbija
svetlobo v vse smeri in se
zato kar blešči. Črn papir
pa svetlobe ne odbija in
se ne blešči. Na žalost pa
sneg ne ostane dolgo bel.
Posebno v mestih se kaj
kmalu spremeni v uma-

zno, rjavo brozgo.

Snežinke ali delci sne-
ga so zelo lepih oblik. Ti
delci se imenujejo krista-
li. Snežni kristali so najra-
zličnejših oblik, odvisno
pac od tega, koliko vlage
je v zraku in kako mrzel
je zrak ob njihovem na-
stanku. Snežinke so lah-
ko majhne ali velike. Ka-
dar je mraz, so snežinke
navadno majhne. Ob to-
plešem vremenu se za-
čnejo taliti in več majh-
nih snežink se zlepi v
večje. Takrat izgubijo le-
po obliko in so bolj podo-
bne kosčkom vate, ki pa-
dajo z neba. Ko bo pono-
vno zapadel sneg, si ga
oglej natančneje. Za to
potrebujete povečevalno
steklo in črn papir ali bla-
go. Padajoči sneg ulovite
na papir ali blago in si ga
ogledate s povečevalnim
steklom. Nikar pa ne di-
haj vanj, sicer se bodo
snežinke stopile. Pa veli-
ko sreče!

Mojca

Zakaj je treba ubogati?

Vsi - mladi in stari živimo v veliki skupnosti, ki se ime-
nuje človeška družba. Da bi bil v tej družbi red, moramo
ubogati drugi druge. Ker starejši več vedo kot mlajši, mora-
jo mlajši ubogati starejše. Zato v družinah otroci ubogajo
starše.

Ce bi na prometnem križišču v mestu vozniki ne uboga-
li navodil policajca ali upoštevali semaforja, bi nastala tak-
sna zmeda, da bi se ne mogel premakniti niti en sam avto-
mobil. Tako je tudi v človeški družbi. Da bi se ta razvijala
in živel v redu in v miru moramo vsi spoštovati in uposte-
vati ustaljena pravila, ki so jih ljudje skozi stoletja ustvarili

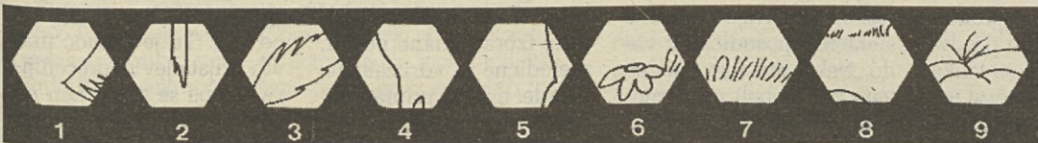
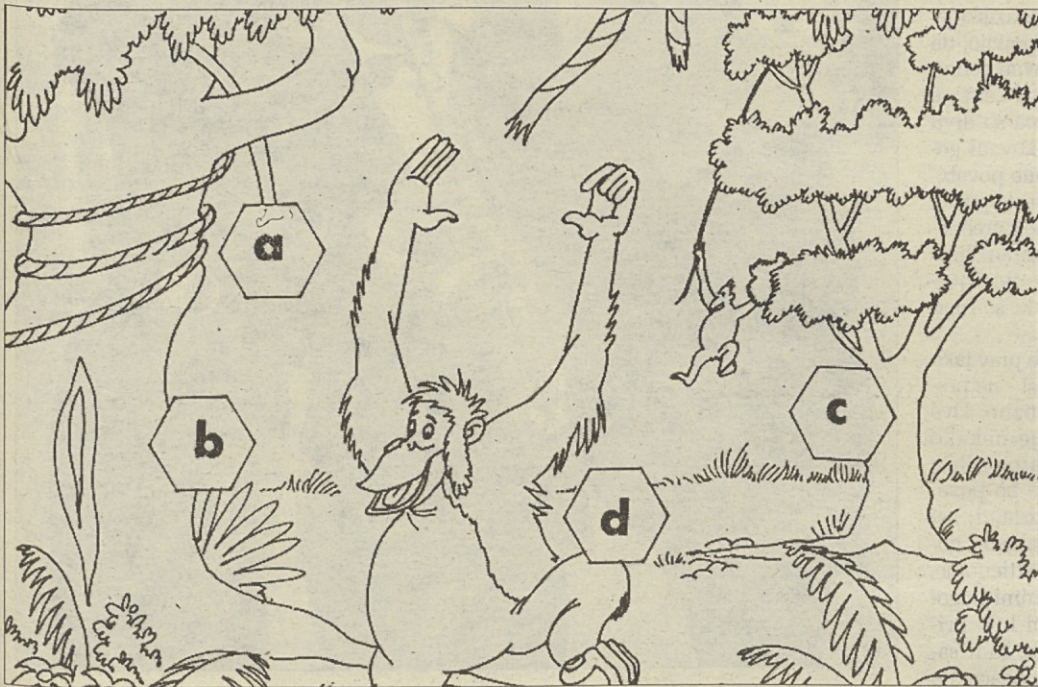
na temelju izkušenj in potreb. Pravila obnašanja človeške
družbe so napisana v zakonih. Toda obilo pravil niti ni
napisanih, a vendar jih obzirni ljudje spoštujejo in veno-
mer upoštevajo.

Zakaj ne vpijemo nad očetom, ce prevrne kozarec?

Ce oče prevrne kozarec, nihče ne vpije nad njim, ker bi
to ne imelo smisla. Oče ve, da tega ne sme, saj se je v otro-
ških letih naučil, kaj je dobro in kaj slabo. Zato tudi večina
staršev ne osteva otrok, ce nenamerno povzroči škodo.

Iz Velike ilustrirane otroške enciklopedije

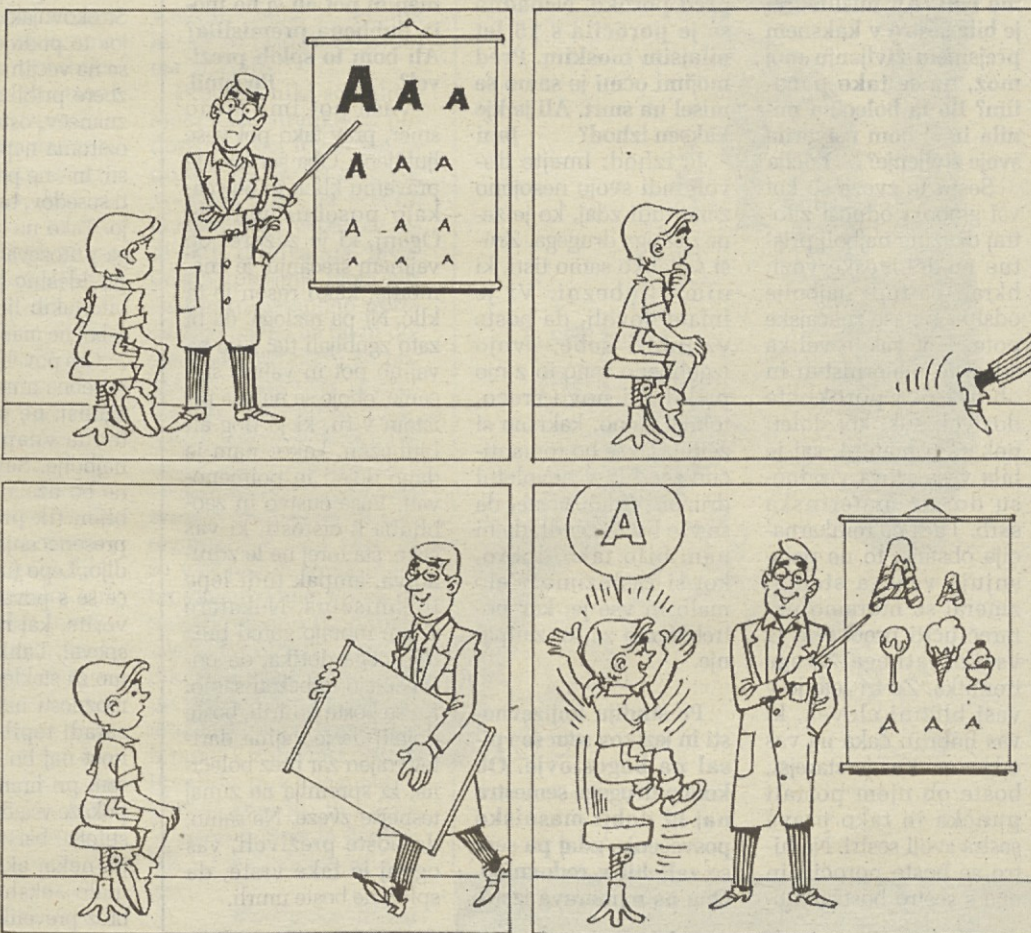
LUKNJE V SLIKI

Risar je iz zgornje risbe izrezal štiri šesterokotnike in jih pomešal še s petimi. Ugotovi, kateri sodijo na
prazna polja, označena s črkami a, b, c in d

PETER

Rise: Andrej Božič

ONA IN ON / PRIZNATI ALI NE

Skok čez plot

Pri ženskah je kriza po štirih, pri moških pa po petih letih zakona - Motivi se bistveno ne razlikujejo

Kdo ga prej prizna - moski ali ženska? Kdo naj ga sploh prizna?

Adam in Eva tega nista počela, saj nista imela s kom. Oče bogov Zevs je bil - v nasprotju z njima - pravi mojster za skoke zez plot, dokler ga ni zalotila Hera. Tudi Casanova in Katarina Velika sta se znala prijetno zabavati za hrbit svojih partnerjev v tujih posteljah. Nezvestoba je torej neunicljiva, je sestavni del življenja, je bila, je in bo.

Statistiki vedo, da je partnerja prevarala že vsaka četrta ženska in partnerico vsak tretji mož. Pa tudi to ugotavlja statistika, da je v današnjem času za tri odstotke vseh poročenih žensk zapleteno v razmerje prek plota in sedem od-

stotkov vseh poročenih mož.

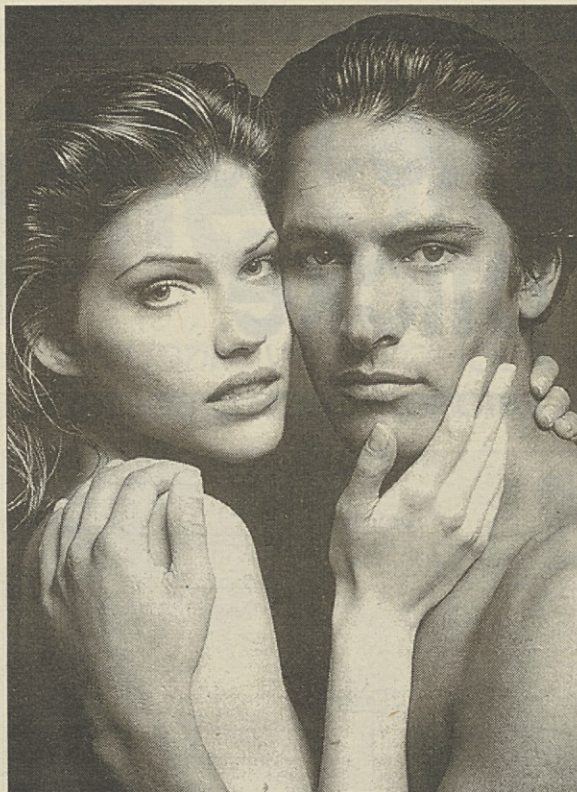
Toda skociti čez ojnice je ena stvar, to dejanje priznati in ga zaupati partnerju pa že nekaj čisto drugega. Anketa na to temo pravi: 63 od stotih moskih bi svojo nezvestobo zaupalo partnerici, med ženskami pa bi jih to storilo le 57.

Za razliko od prejšnjih časov, ko je bila za skok čez plot kriva ljubezen, se ženske dandanes spuščajo v takšna razmerja zaradi občutne zapostavljenosti, isčejo upoštevanje in toplino, možnost, da se izkažejo kot živo, poželjnija vredna bitje. Čeprav motivi za razmerja izven zakona niso pri moških nič bistveno drugačni, pa so odzivi okolja na takšno početje zelo različni. Če

to stori ženska, je v obeh drugih huda prestopnica in rusiteljica zakona. Kulturni tabuji in arhetipi so v sodobni družbi se vedno trdno zasidrani: ženska, ki je svojemu moškemu nataknila rogove, je vsekakor veliko bolj kriva kot moški, ki je prevaral ženo. Poleg tega je skoraj vedno tako, da je ženina nezvestoba za moža tako hud udarec, da je razplet možen - v velikih primerih - le z ločitvijo. Ženske so v takšnih preizkušnjah bolj razumevajoče, tako trdijo terapevti in psihologi na podlagi prakse. Oni vedo povedati tudi to, da se - če se - zgodi ženskam skok čez plot po navadi po štirih letih zakona, moškim pa po petih. In to, da ženske bolj prostodušno reagirajo na mo-

ževo stranpot, tiči v tradicionalni vlogi vserazumevajočih partneric, ki si jo same odmerjajo. V obeh družbe in prav tako v obeh zgoraj opisanih žensk, veljajo moška ljubimkanja se vedno le za kavalirska dejanja in se zaradi njih ni potrebno razburjati. Tako navzven, zaradi drugih ljudi, v sebi pa se marsikatera muči in gleda, le da tega noče pokazati.

Diplomirani psiholog Michael Thiel pravi: »Pri skoku čez plot se moški ravna po prastarem vzorcu, po katerem je takšno dejanje dokaz moskosti in je močnejši z njim narediti močan vtis pri drugih moških. Od žensk pa takšni moški zahtevajo polno razumevanje.« Da bi tudi sami sebe prepri-

cali, da delajo prav, se opirajo na kar se da vpraskljivo opravičilo, da »poldanski obiski« pri drugi ženski nikakor moža ne odtegujejo družini. Potem je tu se mnenje, da ne šteje, če se takšni skoki v stran dogajajo le občasno, le kdaj pa kdaj.

V tem, ko so mnogi psihologi in terapevti mnenja, da je treba sle-

herni skok čez plot brez prizanašanja obelodaniti, so se številne ženske v raziskavi ameriške pisateljice Delme Heyn, opredelile popolnoma nasprotno. V anketi, ki jo je pisateljica izvedla za pripravo neke svoje knjige, so se ženske v veliki večini odločile za to, da naj moški nikoli ne izve za ženin prestop.

Olimpijske igre brez kajenja

Organizacijski komite Olimpijskih iger prihodnje leto, Svetovna zdravstvena organizacija in norveško ministristvo za zdravstvo in socialne zadeve so se odločili, da bodo OI 94 v Lillehammerju potekale v znamenju nekajenja. Tisti, ki se pa vendarle ne morejo odreči tej razvadi, bodo lahko kadili v posebej določenih prostorih izven olimpijskih aren. Cigaret in tobaknih izdelkov nasploh tudi ne bo mogoče kupiti na samem prizorišču tekmovalj in njihovi neposredni blizini. Ob tem bo prav tako stekla akcija, v kateri bo vsak otrok na Norveškem, starejši od 12 let, dobil posebno priponko s simbolom proti kajenju kot opozorilo o nevarnih posledicah kajenja. (KaN)

STISKE, SANJE, SREČANJA

Duša

Pogled in videnje usod s ptičje perspektive

Mora priti srečni trenutek, ki bo spremenil vse naše življenje za zmeraj. Ko se bomo potopili v zarezane oči ljubljenega kot v ogenj, ki bo prenesel naše neznansko hrepenenje. Ko bomo pili poljub z ustnic, ki smo jih žejni do bolečine. Naluckana drevesca nam mezikajo, da bo to res, tenki zvončki slovesno penecih se kozarec živo tečejo v naše duše - in vse je res. Ali ne ponavljamo tega slovesnega pričakovanja že toliko tisoč let, da smo se končno le pripravili odreči življenju kot neizpolnjenemu hrepenjenju in vzdržati življenje kot prazničen dar? Prepoznamo blišč praznika kot svojo okrašeno nemoc in dovolimo siju, da ne zapusti nobenega našega trenutka več. Če se ne vidite tega sija na svoji poti in vam je tesno, pišite Dusi, pogledala bo naprej. Izrežite kuponček, pripisite »za Duso«, za daljši odgovor pa polni naslov.

Stara sem 35 let in se samska. Moja 8 let mlajša sestra pa se je pred pol leta srečno poročila. Z veliko grozo ugotavljam, da od takrat ne morem več mirno živeti, saj mi manjkajo ure in doživljanja z njo, pa tudi občutek, da ima nekoga drugega rajši kot mene, me boli. Ali mislite, da je bila sestra v kakšnem prejšnjem življenju moj mož, da se tako počutim? Bo ta bolečina minila in si bom ustvarila svoje življenje? Lucija

Sestrsko zveze so kot vsi globoki odnosi znotraj družine najbolj pristne medčloveške vezi, hkrati pa tudi najboljše odlikajo naše značajske poteze. V vas je velika želja po materinstvu in ob sestrini poroki ste doživeli šok, kot doleti nekatere matere, saj je bila vasa vloga v odnosu do nje materinska skrb. Tudi če reinkarnacija obstaja, to ne pojasnjuje vašega stanja: zmeraj se moramo namreč učiti predvsem iz vsakokratnega živga trenutka. Ze tri leta je v vasi blizini človek, ki vas ljubi in kaka na vaš odgovor. Ker je starejši, boste ob njem postali punčka in tako prava sestra svoji sestri. Na hitro se boste poročili in obe s sestro bosta zano-

sili v istem mesecu. Ob porodu boste doživeli popolno harmonijo in dokončno izravnali vse odnose z ljudmi. Izjemno srečni in ljubeci (bo) ste.

Pred dvema mesecema me je zapustila ženska, s katero sva bila tik pred poroko. Nenadno se je poročila s 15 let mlajšim moškim. Pred mojim očmi je samo se misel na smrt. Ali je kje kakšen izhod? Jani

Je izhod: Imejte dovolj radi svojo nesojeno ženo tudi zdaj, ko je žena nekoga drugega. Zruši se lahko samo tisti, ki nima ljubezni. Vi je imate dovolj, da boste vzljubili sebe, svojo izgubljeno ženo in z njo priklicali novo srečo, tokrat trajno, kakršne si želite. To se bo romantično zgodilo v novoletni družbi. Videli boste, da se vse hudo zgodi, da bi nam bilo tako dobro, kot si zaslužimo. Zelo malo in vse je, kar potrebujemo za to: zaupanje.

Po studiju književnosti in jezikov sem se vpisal na bogoslovje. Ob koncu drugega semestra naj bi dobil mašniško posvečenje, zdaj pa sem se zaljubil v redovnico. Ona ne namerava izsto-

piti iz zaobljube, čeprav mi je priznala, da je njeno čustvo enako. Zmeraj sem se v vseh stiskah obračal na Boga, tokrat pa prosim, naj mi da odgovor prek vas, ker vročino gorim in sem popolnoma izgubil svoj mir. Ali naj potlačim ta požar v sebi, naj spreminim pot ali si bo moja ljubljenka premislila? Ali bom to sploh preživel? Bogomil

Vaša pot ima jasno smer, prav tako pot vaše ljubljene. Oba sta sledila pravemu klicu in oba čakajo posebne naloge. Ogenj, ki je zazarel ob vajinem srečanju, je znamenje, kako resen je ta klic. Ni pa razloga, da bi zato zgubljali tla: Klic na vajino pot in vajino srečanje, oboje se napaja pri istem viru, ki je Bog ali Ljubezen, kakor nam je dano dojeti in poimenovati. Vaše čustvo in zaobljuba k čistosti, ki vas čaka, sta torej ne le združljiva, ampak tudi lepa in smiselna. Nekatere zveze morajo goreti brez telesnega dotika, da posvečujejo ljubezen samo. Ko se boste umirili, boste došli, da je vajina daritev trajen zar brez bolečine, ki spremlja na zunaj tesnejše zveze. Ne samo, da boste preživeli, vaš ogenj je take vrste, da sploh ne boste umrli.

MI MED SEBOJ / GREMO NA ŽUR

Vsi so radi povabljeni, gostitelj pa, če hoče biti, kot je treba, nikakor nima lahkega dela

Se trije tedni so do skoka v novo leto. Začenja se zgoščeno obdobje žurov, po evropsko party imenovanih. Vsi so veseli, ce so povabljeni; tisti, ki ga pripravljajo, pa nima ravno lahkega dela. Sploh, ce hoče, da bi se o tem govorilo se nekaj časa. Zato so potrebne podrobne priprave.

Najprej se kaže vprašati, žur da ali ne. Da, ce imate čas, prostor, voljo in seveda denar. Kajti v tem predbožicnem in prednovoletnem razpoloženju vsi pričakujejo nekaj posebnega in nepozabnega. Pri tem ne gre pozabiti, da je najbolj pomembno to, da se sam gostitelj počuti dobro in da to tudi pokaže. Najprej se odloči, koliko ljudi bo povabil, kar je odvisno od prostora, pri tem pa mora vedno računati na 30 odstotkov povabljenih manj. Stokovnjaki, ki »raziskujejo« to področje, pravijo, da se na večjih zabavah vedno zbere približno tri četrte znanec, ostalo pa so divji oziroma nepričakovani gosti. In - ne pozabite povabiti sosedov, tudi ce ne pridejo. Tako ne bo nepotrebne pritoževanja zaradi hrupa. Idealno je, ce ne povabite takih ljudi, ki se med seboj ne marajo.

Cas povabila je prav tako posebna umetnost - ne prežgoda, ne prepozno. Dva tedna vnaprej je nekako najbolje. Seveda pa nihce ne bo užaljen, ce bo povabljen tik pred zdajci, saj presenečenja vsakemu go-dijo. Lepo (in praktično) je, ce se s povabljenimi dogovorite, kaj naj bi kdo prispeval. Lahko gre tudi samo za steklenico pijače; po možnosti naj bo belo vino, zaradi tepihov. Racionalnost naj bo vodilo predvsem pri hrani. Tu se lahko pokaže vsa domiselnost gostitelja: barvne kombinacije, nekaj eksotike, morda malo »ekshibicionizma«, brez prevelikih stroškov, K

prijetnemu vzdušju vsekar pripomore okrasitev. Ce ste bolj sofisticirane sorte, si omislite temno rdeco in zeleno dekoracijo (to je zdaj »in«), nenavadne papirnate umetnije in sopke po vseh kotih. Tudi tu pride do veljave iznajdljivosti, saj za eno noč ne kaže razmetavati z denarjem. Pri pogrinjku pa tako ali tako ne pozabite na praktične plastične pripomočke. Posebno pozoren naj bi bil gostitelj na sveče, ce ze meni, da morajo biti. Njihova svetloba brez dvoma naredi čudovito vzdušje. Namreč, ko se začne ples, jih umaknite na varno razdaljo ali

prezgodaj, samo pomeni, da »nima pojma«, a naj vas to ne spravi v slabo voljo. Ce ste pred (morda prvim) žurom nervozni, se ne sekirajte. Popijte silce krepkega (ampak res samo enega!).

Kaj pa taki, ki ne poznajo nikogar razen vas? Nic hudega. V roku jim potisnite kozarec in jim cim bolj nevsiljivo predstavite ostalim povabljenim, zlasti takim, ki so bolj saljive narave. Ves čas zabave pa jih imejte »na očeh«, saj si kot gostitelj ne morete privoščiti, da bi se kdo dolgočasil.

Pa glasba? Nikakor ne nepomembno vprašanje. Kajti ce je dobra, si ni treba

sto) in se ne sme zatopiti v pogovor z najboljšim prijateljem ali prijateljico.

Največja (a najbrz neuresničljiva) želja vsakega organizatorja žura pa je, da se nihce ne bi napil do nezvesti - zlasti pa ne sam. Saj ce je gostitelj trezen, lahko pomaga pri bolj »zaprletih« primerih, ko hočejo pijani voziti na primer. Skuhajte močno kavo, se se malo vsedite, pojedite z re-vezem, ki je omagal, na svez zrak - in poklicite taksi.

Ko se zabava bliza h koncu, ko glasbe ni vec in ko preostanek povabljenih popije tretjo kavo, skusajte

pa jih ugasnite. Se boljše rešitev so plavajoče sveče v steklenih posodicah z vodo. Nekaj prostora (kjer se vam zdi najbolj primerno) namenite za plašce, pokri-vala in dežnike.

Cas prihoda je odvisen od bioritma - ce pride kdo

beliti glave, kdaj bodo povabljeni začeli plesati. Kaze torej izbrati znane pesmi, melodične in »družabne«. Se tole: tisti, ki pripravi zabavo, se mora pogovarjati z vsemi, četudi le na kratko; skratka, biti mora »v gibanju« (kar ni vedno prepro-

sto) in se ne sme zatopiti v pogovor z najboljšim prijateljem ali prijateljico. Največja (a najbrz neuresničljiva) želja vsakega organizatorja žura pa je, da se nihce ne bi napil do nezvesti - zlasti pa ne sam. Saj ce je gostitelj trezen, lahko pomaga pri bolj »zaprletih« primerih, ko hočejo pijani voziti na primer. Skuhajte močno kavo, se se malo vsedite, pojedite z re-vezem, ki je omagal, na svez zrak - in poklicite taksi. Ko se zabava bliza h koncu, ko glasbe ni vec in ko preostanek povabljenih popije tretjo kavo, skusajte

Moški in kozmetika

Se moški trudijo za svoj boljši izgled? Uporabljajo kot edini kozmetični preparat le vodico po britju ali se kaj? Neka kratka raziskava je pokazala, da veliko moških noče govoriti o tem, čeprav jih stvar zanima: okrog 65 odstotkov vprašanih je izjavilo, da bi radi vedeli več o koži in negi telesa, 45 odstotkov pa se jih je zanimalo za nego las in frizur. (B. N.)

Čas podjetnosti za ženske

V Nemčiji so ugotovili, da je tipična uspešna podjetnica stara 32 let, je poročena in ima dva otroka. Taksna ženska dela petdeset ur na teden v podjetju, po večini lastnem, in enaindvajset ur kot gospodinja in mati. Njen mož je z njeno delom in uspehi zelo zadovoljen. Zal pa le malo kateremu med njimi pride na misel, da bi ženo kdaj razbremenil, vsaj pri otroku. (B. N.)

ŠTUDIRANJE / BOG POMAGAJ

Tudi če človek obrača, statistika obrne po svoje

Ob njej iz duše ne privre cankarjanski vzdih, temveč zakolneš

Ce je na svetu kaj bolj neprijetnega kot spored RTV Slovenije, je prav gotovo to, da imaš kot student ob delu za prvi izpit statistiko. Ta mlajša sestra matematike in sestrična iz prvega kolena fizike in kemije, je bila prva beseda, ki sem jo zagledal na listu s spiskom predavanj. Ce bi bil Ivan Cankar, bi svoje občutke verjetno opisal takole: »Krik se mu je vzdignil iz dna duše in v malem srcu je zavladal obup.« ker pa sem le ubog student, bo opis kratek - zaklel sem.

Poklapana družcina, ki sem jo srečal na prvi uri, mi je dala vedeti, da moje občutke deli vsaj devetdeset odstotkov razreda. Edina zadovoljna bitja so bila mlad parček, ki se je strastno objemal, in pa visok možakar v prvi klopi. Dobro voljo parčka sem si razložil sele, ko sta opazila, da nista sama in sta hitro odbrzela iz razreda, visoki možak pa mi je bil uganka, vse dokler se ni predstavil

kot človek, ki naj bi v približno enem mesecu vsem vcepil toliko statistike, kot je človek lahko prenese.

Ker je bil naš profesor mož dejanj, je namesto z pozdravom začel z osnovnimi pojmi statistike in se preden smo padli v sok, so

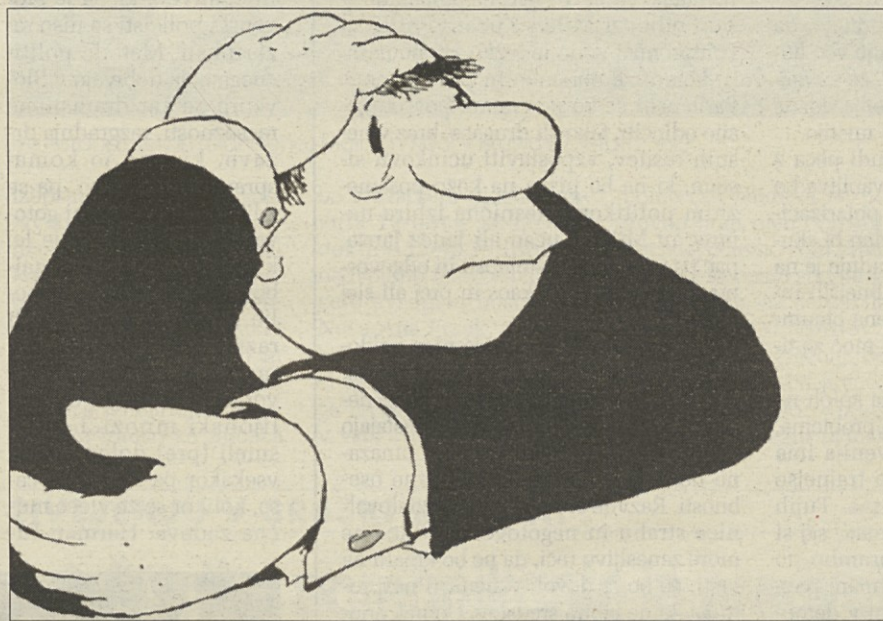
sledile spremenljivke, s katerimi sem ze v srednji soli bil vnaprej izgubljeno borb. Ker očitno vlada med profesorji na fakulteti za družbene vede prepričanje, da so studentje ob delu geniji, smo v prvih starih urah obdelali prvo četrtletje nor-

malnega studija in po tem psihološkem soku bi Freud dejal, da verjetno nikoli ne bom sposoben ustvariti družine, vsaj po naravni poti ne.

Drugi dan sem se vrnil le zato, ker sem bil prepričan, da slabše ne more biti. Clo-

vek obrača, statistika obrne. Mozak nam je hladnokrvno izročil sop nalog, ki bi poslale v prerani grob vsakega strokovnjaka pri FBI-ju in povedal, da je priporočljivo, da jih rešene in natipkane oddamo čez en mesec. (Ce bom kdajkoli oče bom ovrgel vse Freudove teorije.) Ni mi preostalo drugega kot da naloge spravim in upam na konec sveta.

Dlje ko smo naloge reševali, dlje je svet stal in prišel je tudi blaženi dan, ko sem rešil tudi zadnji računček in ga pretipkal na snežnobeli list papirja. Resda tudi brez žrtve ni šlo - neka studentka si je spremenila ime v Varianca, kljub vsemu pa je razred se vedno polnostevilen. In ce je na svetu kakšen statistični pojem, ki ga ne obvladate, kličite 062212124. Z veseljem vam bom odgovoril, čeprav imam v zdravniškem spričevalu že en teden zapisa, da ne smem priti v stik z ljudmi ali ostrimi predmeti. Martin Murn

CEREBRALNA PARALIZA

Sonček in Vita

V Sloveniji se rodi letno od devetdeset do stodvajset otrok s cerebralno paralizo (CP). V povprečju to pomeni, da se vsak teden rodi najmanj en otrok s trajno poškodbo mozgan. V prvih mesecih in letih življenja so poleg infekcij pogost vzrok CP tudi poškodbe glave.

Organizacija, ki združuje otroke in odrasle, obolele za CP, ter njihove družine, Zveza društev za cerebralno paralizo, je praznovala letos desetletnico obstoja. V okviru zveze deluje v Ljubljani center Sonček, kjer se ukvarjajo z varstvom, vzgojo, izobraževanjem in usposabljanjem otrok in mladostnikov s CP.

Družina z invalidnim otrokom je vsestransko obremenjena. Obveznosti, vezane na nego, usposabljanje in izobraževanje, so velika preizkušnja medsebojnih družinskih vezi. V okviru zveze deluje zato tudi svetovalni center Vita, ki organizira solo za starše otrok s CP. Tu je tudi »Modri telefon«, preko katerega nudijo staršem neposredno pomoč in svetovanje. Ker je pri otroku s CP pomembno zgodnje odkrivanje okvare, pripravljajo tudi informacijske panoje, katere naj bi imel vsak zdravstveni dom.

Otroci z motnjami v razvoju so v predšolskem obdobju deležni dokaj temeljite obravnave. Položaj se spremeni v času odrasčanja. V solah in zavodih se vsebina izobraževanja zal se vedno ni spremenila.

Zaradi neucinkovitega dela državnih uradnikov v zvezi z zaposlovanjem oseb s CP in zato, ker je bilo delo nesmiselno, so se na zvezi odločili, da ustanovijo podjetje, ki bo zaposlovalo invalide s CP. Pri zaposlovanju te vrste invalidov nastopijo problemi, kot so pravnoformalni status zaposlenega, narava motenj ter predhodna vzgoja in izobraževanje posameznika na usposabljanju. Podjetje pa zal nima koncesije, kar pomeni, da solidarnostno pokriva zmanjšano produktivnost nekaterih zaposlenih delavcev.

Zaposlovanje oseb s CP ni niti najmanj enostavno. Zaradi prizadete grobe motorike so izključena težja fizična dela ter omejena stojeca dela na terenu ali v delavnici. Zaradi prizadete fine motorike rok so omejena tudi dela, ki zahtevajo preciznost rok. Izdelki, ki jih izdelujejo v podjetju Sonce, pa so kljub temu raznovrstni. Tako imajo pekarno, kjer izdelujejo posebno vrsto peciva in kruha iz črne in polnovredne moke, v delavnici izdelujejo ročno tkane preproge iz volnenih in bombažnih prej, slikajo svilene rute in robce. Ukvarjajo se z grafičnim oblikovanjem, nudijo knjigovodske in računovodske usluge in se bi lahko navedeli.

Metja Stritmar

ZVEZA PARAPLEGIKOV SLOVENIJE

»Po toči zvoniti je prepozno«

Preiti moramo k zdravniški oceni invalida

Ljubljana - Kljub nepolitnemu značaju invalidskih organizacij ne bi smeli prezreti politične volilne moči več kot stotirideset tisoč invalidov, bi bilo nekakšno dobronamerno sporočilo vsem tistim, ki se bodo na prihodnjih volitvah potegovali za naklonjenost volilcev. Sporočilo prihaja z novinarske konference, ki sta jo ob svetovnem dnevu invalidov pripravili Socialdemokratska stranka Slovenije in Zveza paraplegikov Slovenije.

Po mnenju invalidov je deklarativni del, s katerim je slovenska država oblikovala sodobno razvojno strategijo invalidskega varstva, dobro zastavljen, saj vključuje vse bistvene elemente programa Helios. Zadeve se zapletejo v praksi. Tako na primer pravilnik o gradnji novih objektov brez arhitekturnih ovir zakonsko velja, objekti, ki imajo oviran dostop za invalide, pa se gradijo se naprej. Jože Zupanc, predsednik Zveze društev civilnih invalidov vojne, je kritiko podprl z dejstvi. Po njegovih besedah se že leto dni trudijo, da bi se ponovno sestali z ministrom za urejanje okolja. Invalidi so namreč predlagali posebno inspekcijo službo, ki bi nadzirala gradnjo novih objektov z vidika preprečevanja oziroma odstranjevanja arhitekturnih ovir.

Predlagali so tudi strokovnjaka, arhitekta, zaposlenega pri paraplegikih, in dobrega poznavalca tovrstne problematike. Minister Jazbinsek pa nič. Prepričan je celo, pravi Zupanc, da je to stvar zdravstva, ne pa urejanja okolja. Ocena Borisa Sustarsica, predsednika Društva mišično obolelih, je, da vsa stvar, ko je se v fazi načrtovanja urbaniziranega okolja sploh ne vpliva na finančno maso porabljenih sredstev, da pa stanejo »post festum popravki« državo ogromno denarja. Dodal je se, da tu ne gre za nič drugega, kot za strokovno malomarnost. Omenjeni pravilnik pa se ne nanasa zgolj na arhitekturne ovire temveč tudi na komunikacijske. Zakon o informiranju je bil sprejet tako, da ne zagotavlja pravice do informiranosti tudi slepi in gluhi.

Nedopustno je tudi kakršnokoli stihijsko urejanje invalidskega vprašanja. Če želimo, je poudaril Sustarsič, da se vsi razpoložljivi človeški in materialni viri stnejo v dobrobit invalidov in njihovih prizadetih družin, mora biti država natančno organizirana, pri čemer mora izvajati vnaprejšnjo usklajeno politiko. Kakovost zakona je v tem, da daje zakonodajne in strokovne osnove za koncipiranje celovite politike za zaposlovanje, predvsem pa za usposabljanje invali-

dov. Dobra usposobljenost pomeni za invalida ekonomsko neodvisnost, za družbo pa razbremenitev.

Naslednji problem, na katerega so opozorili invalidi, so loterijska sredstva, za invalide dragocena zlasti zaradi njihove nizke profiliranosti. Stekanje teh sredstev v državni proračun bi invalidom prav gotovo povzročalo probleme v smislu denar je, denarja ni, ali pa celo, kam je denar »izginil«.

Predstavniki socialdemokratske stranke so poudarili, da se stranka zavzema zlasti za pravno državo, to pa vključuje tudi skrb za invalide. Invalidsko vprašanje mora biti zakonsko natančno opredeljeno, ne pa na ravni dobre volje. Poudarili so pripevek stranke pri ustanavljanju urada za invalide, ki bo po mnenju Jozeta Pucnika pričel delovati že v decembru. Po Pucnikovem mnenju spadajo invalidske organizacije med tiste, ki so v Sloveniji izredno dobro organizirane, da pa ne naletijo vedno na odprta usesa. Po njegovi oceni je bilo zanimanje za invalide pri nas vedno na visoki ravni, da pa bi pri tem morali preiti k zdravniški oceni invalida in k njegovemu obravnavanju, manj pa upoštevati izvor in dejstva, kako je do invalidnosti prišlo.

Marjeta Smolnikar

INVALIDI IN DRUŽBA

Modri telefon pri vas doma

Ptuj - V okviru projekta »Modri telefon pri vas doma« je Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije pripravila enodnevni svetovalni dan na ptujsko-ormskem območju. Projekt pomeni način svetovanja in neposredni stik s strokovnjaki, ki delajo na tem področju. Svetovalni dan je bil namenjen vsem, ki se v svojem poklicu srečujejo z zgodnjo možgansko poškodbo, staršem otrok s cerebralno paralizo in odraslim invalidom. Največ pozornosti so prireditelji namenili seznanjanju udeležencev s posebnimi potrebami tistih, ki trpijo za to obliko invalidnosti. (M. S.)

Vsakdo je najmanj enkrat v življenju oviran. Nekateri pa so ovirani skozi vse življenje!

OD NEDELJE DO NEDELJE

V TEDNU DNI ČEZ SLOVENIJO

Odgovornost ali kaos in zlorabe

Božo Kovac

Milan Kučan ali Janez Janša, takšna je ponudba, ko se znova pogreva polemika o poveljevanju slovenskim vojakom. Izbira zaposluje predvsem dvorne sladokusce. Eni strašijo, da bi Milan Kučan lahko uporabil vojsko in postavil na oblast celo kaksne »rdece jugoslovenarje«, drugi se bojijo vojaške diktature Janeza Janše. Tretji pravijo, da razlike tako ali tako ni. Čedalje več ljudi pa sploh beži od politike, če se najnovejše merjenje javnega mnenja sklada s tistim, kar si ljudje v resnici mislijo.

Se zmeraj pa se dovolj ljudi peča z »visoko politiko« in preveč vabliva bo priložnost za novo politično polarizacijo, da bi se je odrekli, se preden bi skušali iz nje kaj iztržiti. Navsezadnje je na dnevnem redu eden pomembnejših interesov slovenske države, njena obramba, to pa je hkrati velikanska moč za tistega, ki jo upravlja.

V političnem truscu morda sploh ne bo moč prodrati do bistva problema, ki gotovo ni preprost. Slovenija ima svoje posebnosti, rešitve za trajnejšo ureditev obrambe pa se išče. Tujih izkušenj ne more kar posnemati, saj si vsaka država organizira obrambo po svoji podobi. Eno pa več ali manj povsod drži. Kdor poveljuje, dobi v demokratični parlamentarni ureditvi ustrezna napotila ter primerna »orodja«; za svoja ravnanja je odgovoren tistemu, ki mu je zaupal poveljstvo. V Sloveniji naj bi to pomenilo, da parlament določa obrambno politiko, vrhovnega poveljnika, njegovo odgovornost in - med drugim - razviden sistem poveljevanja.

Ce pri tem opraviu ne bi bil skrajno natančen, bi v sistem vgradil napako, ki bi lahko bila usodna za slovensko državo. Vojska, ki je ne vodi domišljen red, namreč ni vselej premisljena ali vsaj predvidljiva. Samo nekaj let nazaj je treba poseči in se spomniti »zgodno« organizirane nekdanje jugoslovanske vojske. Predsedstvo federacije je bilo njen vrhovni poveljnik in je postavljalo generale. Ker pa so bili disciplinski in tako rekoč eksistencno odvisni od obrambnega ministra, so v kritičnem trenutku odrekli pokorščino - komu drugemu kot vrhovnemu poveljniku. Tudi generali so samo ljudje.

Nauk je preprost. Kdor poveljuje, naj ima tudi vse potrebne pristojnosti in seveda odgovornosti. Drugače rečeno, Milan Kučan ne more biti odgovoren vrhovni poveljnik, če Janez Janša ali kdo

drug mimo predsednika države odloča o najpomembnejših obrambnih zadevah. Velja tudi obratno: Janez Janša ali Janez Drnovšek in vlada ne bi mogli resno odgovarjati parlamentu za uresničevanje obrambne politike, za razmere v vojski, njeno bojno pripravljenost in ravnanja, če bi o vsem najpomembnejšem odločal Milan Kučan. Politični kompromisi bodo le težko kaj pomagali, ko gre za obrambo in poveljevanje. Parlament se bo pač moral povsem jasno odločiti, tako ali drugače, brez vmesnih rešitev, vzpostaviti učinkovit sistem, ki ne bo pisan na kožo posameznim politikom. Resnična izbira namreč ni Milan Kučan ali Janez Janša, pač pa razvidne pristojnosti in odgovornost parlamentu ali kaos in prej ali slej zlorabe.

Vendar politične silnice niso naklonjene jasnim in premišljenim potezam. Povrh tega se dela politika na precej nenavadne načine. Zelo vplivne postajajo anonimke, ki z veliko količino umazane domisljije demonizirajo javne osebnosti. Razvile so se pravcate izdelačnice strahu in negotovosti. Nihče ne more zanesljivo reči, da ne bo kmalu na vrsti, če bo le dovolj vznemiril nasprotnika, ki ne izbira sredstev. Učinek anonimke se bliskovito množi. Le redko kdo preveri, ali sploh obstajajo podpisani pisci se tako kocljevih in celo zaljevih pisem. Tako imenovana »Civilna iniciativa« je deležna večje javne pozornosti kot najbolj prodorna politična stranka. Zato ne bi bilo prav nič nenavadno, če bi se tudi v polemikah o obrambnem zakonu in poveljevanju pojavile sokantne anonimke, ki bi takšno ali drugačno stališče seveda utemeljevale z nacionalnim interesom, kaj pa drugega.

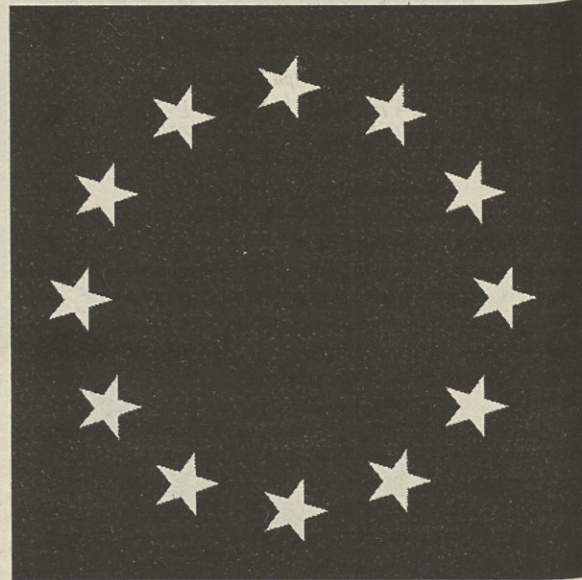
Nacionalni interes pa bi bil v takšnem primeru enako anonimen, onstran morale in razuma kot same anonimke. Zato tudi ne bi bil mogoc nikakšen premislek o njem. Kritična misel bi bila enaka narodni izdaji in bi klicala nase samo se nove, vsak dan bolj umazane anonimke. Kdor bi se skliceval na ustavo in zakone, bi dobil v glavo legitimnost, razumljeno seveda kot orožje močnejšega. Zato se zdi, da bo pri iskanju trajnejših rešitev se najboljše vodilo, tako rekoč nacionalni interes, takšna politika, ki ima oči spredaj in se vede razumno celo tedaj, ko ima po naključju prav drugače misleči.

Božo Kovac

Tudi Kučan in Janša ne bosta večno

Pisemske bombe minuli teden niso odmevale le v Avstriji, kjer so »nevarne postarje« policisti hitro odkrili. Tudi predsednik slovenskega državnega zbora Herman Rigelnik je že drugič prejel pismo bombo »civilne inicijative«, ki pa je slovenski policisti se niso razkrinkali. Metode političnega boja dobivajo v Sloveniji že kar dramatične razsežnosti, razgradnja države, ki smo jo komaj spravili pod streho, pa se zdi ob tem že skoraj gotova stvar. Vprašanje je le, komu hoja po robu najbolj ustreza, kdo se najbolje znajde v konfliktnih razmerah in jih zato ne prestando ustvarja. Odgovora pri manj kot dvemilijonski množici ne bi smeli (pre) dolgo iskati, vsekakor pa ne toliko časa, kolikor se že vleče mučna zadeva. Herman Ri-

tudi prihodnost, če hočete, je najprej njegova stvar. Moramo se naučiti, kaj je to »ad rem« in kaj »ad personam«! Če politiku sodno dokažejo nečednosti, pač odstopi in z njegovo kariero je konec. Dokler pa je nedolžen, je nedolžen in tega ne more omajati nobena anonimka. Vsaj v normalnih državah. Saj Rigelnik ne bo večno predsednik državnega zbora, kot tudi Kučan ne predsednik in Janša minister. Vsaj upamo tako. In kaj bomo samorilski Slovenci počeli takrat, ko omenjene trojice ne bo več na položajih? Koga bomo zrlj takrat? Ko že omenjamo tudi Milana Kučana in Janeza Janšo: kje v tujini, kjer so se državljeni že preobdli politike in namesto o njej razmislijo o normalnih stvareh, bi javnost vojskujočo se dvojico označila

Preko trnja do zvezd: bo zasijala tudi slovenska zvezda?

pa se na množico podpolov. Da ne bo nesporazuma: pristojnosti na obrambnem področju je treba natančno definirati, saj bo zakon veljal tudi

Teritorialna obramba, je treba to spoštovati, dokler ne bo sprejet nov zakon o obrambi. V Sloveniji nihče resno ne nasprotuje imenu Slovenska vojska, vsaj javno ne, zato se zdi, da gre pri problematiziranju tega vprašanja le za ceneno manipulacijo.

Minuli torek in sredo so se v Ljubljani mudili pomembni uradniki Evropske unije, ki so »raziskovali« slovensko pripravljenost za vstop v Evropo. Ob množici vljudnih komplimentov, ki so v navadi ob takih priložnostih, so jasno poudarili, da skupna Evropa pomeni prosto pot za vse proizvode. Nase gospodarstvo, ki je zdaj se zavarovano, kolikor je mogoče, se bo moralo spopasti z evropsko konkurenco. Da bo to boleče, dokazuje tudi naporno usklajevanje pred podpisom sporazuma o prosti trgovini med Slovenijo in Češko. Če se Slovenija boji češke proizvodnje, kaj bo sele z zahodnoevropskimi državami. Vendar, to je že stvar prihodnjega tedna, leta in morda celo desetletja...

Bostjan Lajovic

Ali prav se reče Teritorialna obramba ali Slovenska vojska? (Foto: Slobodan Plavevski)

gelnik je namreč predsednik najvišje slovenske ustanove in samo to je v tem kontekstu pomembno. Vse ostalo, njegova zasebnost, preteklost in

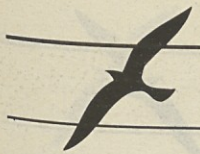
za komični par Stana in Olia, spor pa bi se resil prek političnih kanalov. Pri nas pa cela država trepeti in se cepi najprej na osnovna pola, znotraj teh

kasneje, ko bo recimo Janša predsednik države, Kučan pa upokojenec. Zakon je zakon in če ta določa, da se na primer slovenski vojski uradno reče

KAMENOGlavci

Volilni golaž

V TEDNU DNI OKOLI SVETA

Sarajevo med Moskvo in Beogradom

Stara celina se je že navadila živeti z vojno v Bosni in Hercegovini

»Nikoli se ne počutim bolje kot tedaj, ko se moram boriti,« je v nedavnem intervjuju izjavil ruski predsednik Boris Jelcin in te besede namenil tako zahodnim politikom kot ruskim volilcem, ki danes izbirajo nov parlament in se izrekajo o osnutku nove ustave. Borbenega duha Borisa Jelcina pa niso potisile niti sladke besede voditeljev Evropske unije, ki so mu obljubljali pomoč in so mu zagotavljali, da se bodo volitve zanj (in s tem za Zahod) dobro iztekale. Na rep mu je stopila severnoatlantska zveza Nato, ki je jasno in glasno dala vedeti, da se pri siritvi svojega članstva ne bo kaj dosti ozirala na Rusijo. »Ne moremo dopustiti, da bi imela Rusija pravico veta na širitev našega članstva,« je

izjavil neki visok uradnik zveze Nato v Bruslju. Jelcin pa se boji, da mu bo opozicija ocitala, da je državo poceni prodal in v zameno dobil prav nič. Odleglo mu bo sele tedaj, ko se bo preprical, da so ruski volilci v volilne skrinjice vrgli dovolj glasov »za« in tako sprejeli ustavo. Po vrnitvi iz Bruslja je volilcem celo zagrozil, da se bo Rusija pogreznila v državljansko vojno, če se ljudje ne bodo odločili zanj.

Takšna groznja pa je v današnjem svetu realna, kar najboljše vedo prebivalci nesrečnega Balkana. Čeprav so se (in verjetno prav zato, ker so se) mnogi prebivalci tega tragičnega polotoka izrekli za enega voditelja, ki je po njihovem mnenju tudi edini pravi, že dvajset mesecev bijejo dr-

žavljsko vojno. To vojno je pred skoraj devetdesetimi leti napovedal tudi ruski politik in tedanji vojni dopisnik Lev Trocki, ki je dejal, da ne vidi možnosti, kako bi se sprta balkanska plemena med sabo spravila. Tega ne vidijo niti zahodni posredniki, ki so se prepustili cakanju: teden dni za volitvami v Rusiji bodo volitve tudi v Srbiji in Zahod caka, kaj in kako se bodo odločili srbski volilci - in ob tem se vedno verjame, da imajo možnost demokratične izbire. Srbska opozicija je nad to možnostjo že skorajda obupala, ubada se z tezo, da Milošević pripravlja teren za uvedbo izrednega stanja. Resnici na ljubo se Miloševiću posteno fucka, kaj bi na to rekel Zahod, saj ga je iz svoje glave že zdavnaj

Mitterrand, Jelcin, Dahan, Major in Kohl v Bruslju (Telefoto: AP)

izbrisal. Srbija se je naučila živeti s sankcijami (sicer nerada, a vendarle) in Miloševićem na prestolu (sicer nepriljubljenim, a vendarle). Zahod se je naučil živeti z vojno v Bosni in Hercegovini (sicer s težkim srcem, a vendarle).

Neka francoska založba

bo v kratkem izdala dnevnik 13-letne sarajevske deklice Zlate Filipović - nedvomno francoski, če ne celo evropski bestseller. Nova Ana Frank, nova nesrečna deklica, ki v najobčutljivejšem obdobju svojega življenja dozivlja vojno v vsej svoji grozoti. In ko

bomo čez petdeset let novno brali njen dnevnik, kot zdaj beremo Ano Frank - le česa se bomo spominjali, ko bo zapisan datum december 1993? Volitev v Rusiji, volitev v Srbiji, odprave sankcij proti Južnoafriški republiki, zmage opozicije v zvezni nemški

deželi Brandenburg, nasilja v Alžiriji, neskončnega mirovnega procesa na Bliznjem vzhodu, atentatov v Avstriji, Nobelove nagrade Nelsonu Mandeli in F. W. de Klerku ali le podob premrženih bosanskih beguncem?

Ana Kovac

REPORTAŽA O ŽIVLJENJU V SRBSKI KRAJINI

Snežni zameti, inflacija, pomanjkanje in predvolilna mrzlica

»Kljub težavam nam je dobro in pripravljeni smo na še veliko slabše razmere, samo da ne bomo več živeli s Tuđmanom«

Martić - najresnejši kandidat za predsednika Republike srbska Krajina

Debela snezna odeja, ki je prekrila strahotne sledove triletnih vojne in boj s hudomusno naravo ter po desetletju mile zime »sklenila« dodatno kaznovati v vojno vpletene nesrečneže, je po petdnevem zimskem »izletu« v Srbsko republiko Krajino se okrepila občutek nesmiselnosti vsega, kar se je dogodilo in se se dogaja v zadnjih treh letih.

Ce odstejemo pregovorne birokratske posege, ki so značilni za neizživete uslužbenice mlade države in zlo radi razkazujejo svojo moč nad nemočnimi, so v Zagrebu in Karlovcu storili vse, da nam omogočijo prestop meje, ki je sicer ne priznajo - most na Korani v Karlovcu. V uradu hrvaške vojske za politično dejavnost v Karlovcu, nameščenem v nekdanjem domu JLA, so nam ob kavi pripovedovali vic o na Hrvaškem vse manj priljubljenih Hercegovcih in nas pospremili do »razmejčitvene crte«. Spremajemo visokega hrvaškega oficirja pa ni zmedlo utrujenega in že vsega sitega vojsčaka z rdečim nosom, ki je izdajalsko pričeval o dobrih letinah slivovke na tem območju, a nam je zagrozil,

da nas bo ob vrnitvi pozdravil s tromblonsko mino.

Ljubljanska registracija na nissanu micri, s katerim smo prispeli v Krajino, ni izživala kaksnega posebnega sovraštva. Ceste so spluzene, so dejali, vseeno pa je veliko snega. Unprofor pomaga pri pluzenju, vendar tudi oni nimajo soli, ki je v Krajini se najbolj primanjkuje. Po nekakšnih logističnih izračunih so v Unproforju ugotovili, da zima v te kraje prihaja sredi decembra. Narava je letos vrnila sloves nekdanjemu Dnevu republike, 29. novembra, ki ga v Krajini - v nasprotju z ZRJ - stejejo za satanski praznik: snega in poledice je bilo v Liki »kot v starih dobrih casih«. Pa vendar potovanje do Knina ni bilo posebej naporno, če izzvezamo nekajkratno srečno končano obracanje na zahrbtno poledeneli cesti v neposredni bližini krajinske prestolnice.

Živahno pred volitvami

Radijska poročila, ki smo jih spotoma poslušali o obcasnih izzivanih in spopadih ob razmejitvenih crtah med hrvaško in srbsko stra-

njo, so se v tej zasneženi liski idili zdela nerealna in tuja. V pokrajini se je naselil nebeski mir. Plitvice, Korenica (nekot Titova), Udbina, Gracac... Nazadnje predstirimi leti so po tej liski magistrali ravno v tem času tekle nepretrgane reke vozil v domače »južne« kraje na kolone in po dalmatinsko vino.

Sneg, ki je praktično okoval Krajino, pa ni preprečil predvolilne dejavnosti. Volitve za predsednika republike in parlament sovpadajo z datumom objave tega zapisa. Milan Martić, eden od začetnikov kninske vstaje, je najresnejši kandidat za predsednika. Konkurenti so mu sedanji (ne) legitimni predsednik Goran Hadžić, nekdanji vodja krajinskih Srbov Milan Babić in trije manj znani nasprotniki. Poznavalci trdijo, da je Martić praktično zmagal se pred volitvami. Ob dejstvu, da ga podpira Slobodan Milošević, je na njegovi strani tudi splošna priljubljenost med širokimi množicami. Med strankami so zadeve nekoliko bolj zapletene in izenace, vse pa kaže, da bo v ospredju krajinska razlika Miloševićeve SPS. Sicer pa je dokaj zanimivo spremljati krajinsko predvolilno življenje: kljub snežnim zametom in poledici politiki organizirajo predvolilne shode, njihovi pristaši pa tako kot ob naših zadnjih volitvah obračunavajo s plakati nasprotnikov. Skupna značilnost vseh kandidatov je zavračanje kakršnekoli ideje ali predloga o nadaljnjem skupnem življenju s Hrvati.

Krajina Hrvaški ponuja roko

»Mednarodna skupnost nas sili, da se vrnemo na Hrvaško. Mi pa Tuđmanu predlagamo, naj med svojimi Hrvati izvede referendum, ali oni želijo živeti z nami. Stoodstotno sem prepričan, da bo izid v našo

korist,« pravi predsednik krajinske vlade Đorđe Bjeđević. Pravi se, da je po nemških podatkih iz Hrvaške zbežalo že 350 tisoč Srbov, ki se nikoli ne bodo vrnili. Ne zanika dejstva, da so območje Krajine zapustili skoraj vsi Hrvati, ki so sicer »odšli na lastno željo«. Hrvaški strani pa ponuja sožitje, korektno sosedsko odnose in sodelovanje na vseh področjih, kjer sta zainteresirani obe strani. Eno izmed takšnih področij je zagotovo elektrika, kjer sta obe strani dovolj sibi. Krajina potrebuje hrvaško omrežje, ce naj omogoči nemoteno delovanje reverzibilne hidroelektrarne pri Obrovcu, kako pa je z električno energijo v Dalmaciji, dobro vedo tudi v tem delu vse bolj osovraženi zagrebški Bad Blue Boysi, ki na tekmar v Splitu na zaljivke »purgerji« prepevajo: »Nema više struje...«

O zadevah povsem enako mislijo tudi navadni ljudje. Povzetek kratke ankete med redkimi mimoidočimi na kninskih ulicah je naslednji: »Kljub vsem težavam, ki jih imamo, nam je dobro, pripravljeni smo na še veliko slabše case, samo da ne bi nikoli več živeli s Tuđmanom«.

Valuta - nemška marka

Kakšne so razsežnosti krajinskega pojmovanja besede »dobro«, pa je težko razvozlati. Trgovine so praviloma prazne, osnovne življenjske potrebscine je sicer mogoče dobiti, ce ne v družbenih trgovinah, pa vsaj v trgovinah prekupevalcev, vendar so za večino prebivalcev praktično nedosegljive. Strašanska inflacija, ki za odteneke sicer zastaja za srbsko je praktično izvrgla iz obtoka domačo valuto - krajinski dinar. Placično sredstvo je izključno nemška marka, uporabljajo tudi kovance, dinarje pa

edino za plačila računov na bankah. Pri menjavi deviz za dinarje je življenjsko pomembno skrbeti za to, da ne zamenjate več deviz v dinarje, kot jih v tistem trenutku potrebujete, dinarje pa je treba nemudoma zapraviti. Kaj pri tem pomeni rahlo zavlačenje, smo občutili na lastni koži: ministrstvo za informiranje nam je kot tujim novinarjem omogočilo nakup 25 litrov bencina za ceno 450 milijonov dinarjev. V casu, ko smo zamenjali 30 mark za dinarje in na SDK poravnali omenjeni znesek, je cena poskočila na milijardo in 125 milijonov dinarjev.

Trd boj z inflacijo

Vsekakor je zanimivo slišati, kako se v tem brezupnem boju z inflacijo znajdejo prebivalci Krajine. Upokojenci prejemajo med certino marke in dvema markama, plače redkih zaposlenih pa niso bistveno višje. Policaj pri vhodu v vladne prostore (nekdanji dom JLA) je skušal biti duhovit in se je pomembno potipal po obilnem trebuhu:

»Dajte, vi Slovenci, pomagajte, naj nam odpravijo te nesrečne sankcije, sicer bomo vsi zboleli zaradi prevelikih količin holesterola. Ob mesu, ki ga imamo na pretek, bi radi zaužili vsaj malo nizozemske solate ali pa kitajskega riza!« V nadaljevanju nam je razložil ključ, po katerem se prezivlja tamkajšnje prebivalstvo: tretjina ljudi so vojaški obvezniki in so tako preskrbljeni z osnovnimi potrebščinami, tretjina se ukvarja s prekupevanjem, tretjina pa ima sorodnike in prijatelje v tujini, ki pa jim pomagajo. V zadnjem casu pa dobivajo tudi nekaj clovekoljubne pomoči.

»Unprofor noče pomagati«

Prebivalci Krajine so enako kot Hrvati na drugi strani jezni na Unprofor. »Ko je vse mesto v temi, oni z našo elektriko osvetlujejo skladišča v nekdanji vojašnici. Gluhi so za naše težave in ne želijo pomagati. Izjema so le Kenijci, ki so tukaj rezeži,« Da pa je nekaj od tega res, smo hitro spoznali na

lastni koži. Vozniki v belih vozilih z oznako UN se niso zmenili za našo dvignjeno roko, ki je iskala pomoč pri defektu z avtomobilsko gumo. Tudi češki oficirji za zvezo, ki smo jih prosili, da nam pomagajo prestopiti na hrvaško stran med Benkovcem in Biogradom, kjer ni snega, se niso izkazali. Najprej nam je prevajalka razložila, da na tem »prehodu« menjavajo le ujetnike in trupa in da mi ne sodimo v nobeno izmed teh kategorij. Od oficirjev pa smo slišali manj duhovito, pa vendar nič manj kruto razlago: »Hrvaška stran ne dovoli, da prestopite na njeno stran...«

Zaman smo potem ugotavljali, da gospoda oficirji niso porabili kaksne posebne energije pri preprečevanju hrvaške strani. Ker smo že dan prej ugotovili, da je cesta po Liki do nadaljnega povsem zaprta, nam je ostala le ena pot iz Krajine: v Martićevem konvoju, ki se je skozi snežne zamete v Republiki srbski prebival v vzhodnoslavonski del Krajine.

Nikola Damjanic

Z delom Unproforja v Krajini niso zadovoljni (Foto: Arhiv Republike)

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

09.10	Ziv zav
10.05	Hovl, ponovitev 7/8 dela angleske nanizanke
10.30	Sezamova ulica, 13., zadnji del ameriske nanizanke
11.30	Obzorja duha
12.00	Ljudje in zemlja
12.30	40 let Primorskega pevskega zbora »Vinko Vodopivec«
13.00	Porocila
13.20	Doma, angleski film, VPS 1320
15.05	Elitne bojne enote, pon. 8., zadnjega dela am. dok. oddaje
16.00	P. Magnus: Edvard VII., 11/13 del angleske nadaljevanke
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Po domače
18.00	Regionalni studio Maribor
19.00	Risanka
19.15	Slovenski loto
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Zrcalo tedna
20.35	Nedeljskih 60
21.35	S Petrom Ustinovom okoli sveta, 4/6 del angleske dokumentarne serije
22.10	TV dnevnik 3, VPS 2210
Sova	
22.35	Ludwig, 2/5 del italijanske nadaljevanke, 1972, VPS 2235
Igrajo: Helmut Berger, Romy Schneider, Trevor Howard, Silvana Mangano, Umberto Orsini; režija Luchino Visconti.	
23.30	Poirot Agathe Christie, 7/8 del angleske nanizanke
Igrajo: David Suchet, Ken Grieve, Brian Farnham, Hugh Fraser, Philip Jackson, Rolf Saxon, Simon Cowell-Parker in drugi; režija Peter Barber-Fleming.	

SLOVENIJA 2

08.40	Poglej in zadeni
09.55	Veysonnaz: Slalom (Z), 1. tek, prenos
10.50	Joseph Conrad, 1/6 del francoske nadaljevanke
11.45	Krizkraz, ponovitev
Sportna nedelja	
12.50	Planica: SP v smučarskih skokih, prenos
14.30	Veysonnaz: Slalom (Z), 2. tek, posnetek
14.55	München: Compaq Grand Slam Pokal (M), finale, prenos
18.00	Košarka NBA, posnetek: Cleveland Cavaliers - Seattle Supersonics
18.50	Kvalifikacije za evropsko ligo v namiznem tenisu (M): Slovenija - Finska, posnetek iz Radencev
19.30	Dnevnik 2
20.10	Slovenski magazin
20.40	Spartak , ameriski film, 1960
Igrajo: Peter Ustinov, Kirk Douglas, Laurence Olivier, Jean Simmons, Tony Curtis in drugi; režija Stanley Kubrick.	
23.35	Sportni pregled
00.05	Video strani

KANAL A

08.00	Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha
08.15	Ris, risanke in spoti
08.25	Male zivali
08.45	BMX, ponovitev 6. oddaje
09.25	Klic divjine, ponovitev filma
11.00	Ameriskih deset, ponovitev
11.30	Dance Session, ponovitev 10. oddaje
12.00	Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha
12.15	Helena, glasbena oddaja
18.00	VIN, dokumentarni film o življenju v Srbiji danes
Dokumentarec je posnela skupina neodvisnih novinarjev iz Beograda o Beogradu danes. V Beogradu so jo predvajali na Studiu B, drugje pa oddaja »ni zazelenala«. Direktor projekta je Miodrag Pejić, urednica pa Gordana Susa.	
19.00	Tropska vročica II., ponovitev 11. dela am. nanizanke
19.50	Risanka
20.00	Tropska vročica II., 14. del ameriske nanizanke
Patsy Nicka najamejo, da bi raziskal umor evropskega aristokrata. Sledi ga pripeljejo v sam vrh smetane evropske družbe. Toda začnejo mu streči po življenju...	
20.55	Kino, kino, oddaja o filmu
21.40	Voznikov sedez, ameriska drama, 1973
Po romanu Muriel Spark	
Igrajo: Elizabeth Taylor, Ian Bannen, Mona Washbourne, Andy Warhol in drugi; režija Giuseppe Patroni Griffi	
23.15	CMT
01.00	Video strani

KOPER

18.00 Sportel

KOROŠKA

12.25 Dober dan, Koroska

RAI 1

6.00	Kviz: Lov na zaklad (vodita Jocelyn, L. Pericoli)
7.45	Dok.: Kvarkov svet
8.30	Otroški variete
10.00	Zelena linija magazine
10.55	Masa
11.55	Aktualno: Parola e vita
12.15	Zelena linija, 13.00 Zelena linija dok.
13.30	Dnevnik
14.00	Toto-TV Radiocorriere
14.15	Variete: Domenica in, vmes sportni oddaji (15.20) Cambio di campo, (16.20) Solo per i finali
18.00	Dnevnik
18.10	Sport: 90. minuta
19.00	Variete: Domenica in
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	TV film: Abramo (zgod., lt. '93, r. J. Sargent, i. R. Harris, B. Hershey, Vittorio Gassman)
22.25	Sportna nedelja (vodijo Bruno Pizzul, Simona Ventura, Franco Zuccalà)
23.25	Dnevnik 1 - Flash
23.30	Sport: Tempi supplementari
0.10	Dnevnik in vreme
0.40	Nagrada Galileo
1.10	Film: La Califfa (dram., lt. '70, r. A. Bevilacqua, i. Ugo Tognazzi, Romy Schneider)
2.45	Film: I nuovi barbari

RAI 2

6.30	Variete: Videocomic
6.55	Variete: In famiglia, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 10.00) dnevnik
10.05	Otroški variete, vmes risanke, igre, nanizanke
10.10	Nan.: Il bambino del karate (2. del ob 11.20)
10.35	Kviz: Che fine ha fatto Carmen Sandiego?
12.00	Variete: In famiglia (vod. A. Cecchi Paone)
13.00	Dnevnik, rubrika o medicini Trentate in vreme
14.00	Variete: In famiglia
16.20	Mladinska oddaja
17.20	Film: Quattro bassotti per un danese (kom., ZDA '66, i. Dean Jones, Suzanne Pleshette)
19.00	Nogomet A lige
19.35	Vreme in dnevnik
20.00	Sport: Domenica sprint
21.00	Nad.: Beaufiful
22.30	Nan.: Storie incredibili - La missione (i. Kevin Costner, J. J. Cohen)
23.20	Dnevnik in vreme
23.40	Zidovska kultura
0.10	Dok.: L'età del jazz
1.10	Sport: konjske dirke, 1.15 Motor Show, 1.35 biljard

RAI 3

8.55	SP v snowboardu
9.50	SP v smučanju: zenski slalom, 1. tek, 10.45 moski veleslalom, 11.55 tek stafeta4x5 zenske, 12.50 slalom (Z), 2. tek
13.30	Motor Show
14.00	Dezelni dnevnik
14.10	Popoldanski dnevnik
14.25	Quelli che il calcio...
16.30	Aktualna odd.: Italiani brava gente, vmes (16.00) iz filma Contestazione generale
18.50	Vremenska napoved
19.00	Dnevnik, 19.20 Domenica gol, 19.30 Dezelene vesti, 19.45 Sport
20.05	Aktualno: La zattera
20.30	Variete: C'era due volte... (vodi Pippo Baudo)
22.30	Dnevnik in vreme
22.50	Variete: Cielito lindo
0.10	Pregled tiska
0.25	Film v originalu: La porta d'oro (kom., ZDA '41, r. M. Leisen, i. Charles Boyer, O. De Havilland)

RETE 4

7.05	Film: Il re di Poggioreale (dram., lt. '61)
9.00	Nan.: Ragionevoli dubbi, 9.30 dnevnik
10.00	Nedeljski koncert
10.50	Affari di cuore
11.25	Nan.: Tre cuori in affitto
11.55	Dnevnik TG 4
12.00	Aktualno: C'eravamo tanto amanti
13.00	Nad.: Sentieri, vmes (13.30) dnevnik
15.00	Nad.: Milagros
16.00	Aktualno: Perdonami
17.00	Aktualno: Ai tempi miei
19.00	Dnevnik TG 4
19.30	Lui lei l'altro
20.30	Film: 2000 Malibù Road (dram., ZDA '92, i. Jennifer Beals, zadnji del)
21.30	Film: Seduzione omicida (dram., ZDA '92)
23.20	Dnevnik TG 4
23.25	Colpevole o innocente

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Nabožna odaja
9.45	Dok.: 5 kontinentov, 10.00 Reportage, 11.30 Arca di Noè
12.00	risanke: Simpsonovi
12.30	Glasba: Sueprclassifica Show, vmes (13.00) dnevnik
13.45	Variete: Buona domenica (vodita Gabriella Carlucci, Gerry Scotti)
18.10	Nan.: Casa Vianello
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Variete: L'edicola di Gommapiuma
20.40	Nan.: Papà prende moglie
21.40	Variete: Occhio allo specchio
22.30	Aktualno: Ciak, 23.00 Nonsolomoda, 23.30 Italija sprasuje, vmes (24.00) dnevnik
0.45	Sgarbi settimanali

ITALIA 1

6.20	Pregled tiska
6.30	Otroški variete, vmes risanke
10.30	A tutto volume
11.00	Nan.: Adam 12
11.30	Sport: Grand Prix
12.30	Odprti studio
12.45	Vodic nogometnega prvenstva
14.00	Film: Le avventure di Pippi Calzelunghe (kom., ZDA '85, i. Tami Erin)
16.00	Film: Lucas (dram., ZDA '86, i. Corey Haim)
18.00	Nan.: Tale padre tale figlio
18.30	Odbojka A lige: Alpitour Cuneo-Porto Ravenna
19.30	Odprti studio
20.00	Variete: Benny Hill
20.30	Film: S.O.S. fantasmi (fant., ZDA '89)
22.30	Sport: Pressing
23.45	Mai dire gol - Pillole
24.00	Sport studio

TELE 4

13.00	Non gettare alcun oggetto dai finestrini
19.15	22.00 Dogodki in odmevi
20.35	Nad.: La casa nel bosco

MONTECARLO

9.55	10.55, 12.55 SP v smučanju, 14.30 tenis
17.40	Film: Caboblanco (pust.)
19.20	Vreme in dnevnik
20.30	Sport: Goalgoal
23.00	Film: Così come sei (kom., i. M. Mastroianni)

Koper

13.00	Horoskop
13.10	Mannix, ameriska tv nanizanka
14.00	Backroads, ameriska komedija, 1981
Igrajo: Sally Field, Tommy Lee Jones in drugi; režija Martin Ritt	
15.30	Carobna svetilka, otroški program
17.15	Achtung Baby!, kulturna oddaja
18.00	Slovenski program
Sportel, oddaja o zamejskem sportu in sportnikih	
19.00	TV dnevnik
19.30	Mannix, ameriska tv nanizanka
20.20	Dragnet, ameriska tv nanizanka
20.40	Zrebanje lota
20.45	Lenuha v Saint Tropezu, franc. komedija, 1985
Igrajo: Philippe Caroit, Jean-Michel Noiret in drugi; režija Max Pécas.	
22.10	TV dnevnik
22.25	Slovenski magazin
22.55	Mister Rock and Roll, ameriski glasbeni film, 1957
Igrajo: Alan Freed, Rocky Graziano in drugi; režija Charles Dubin.	

ORF Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Cebelica Maja
09.30	Arzenik in stare cipke, am. komedija
12.30	Orientacija
13.00	Cas v sliki
13.10	Zlata dekleta, pon. am. humor. serije
13.35	Z mečem in strastjo, 6., zadnji del francoskega tv filma
15.25	Tri posebne adventne zgodbe
15.30	Otroški program
17.10	Lucky Luke
18.00	Cas v sliki
18.05	X-Large Reportaza
18.30	V stalni pripravljenosti
19.30	Cas v sliki
20.15	Solni Baron, 1/7 del: Tuji svetovi
21.55	Salom
22.00	Vecerni studio
22.25	Literarni kvartet
23.30	München: Tennis-Compaq Grand Slam Cup, finale
01.00	Florentinski intermediji, 1. del
Glasba: Marenzio, Bardi, Cavalieri, Malvezzi, Peri in Caccini.	
01.25	Porocila
Tisoc mojstrov	

ORF Avstrija 2

09.00	Cas v sliki
09.50	Veysonnaz: Slalom (Z), 1. tek, prenos
Val d'Isere: Superveleslalom (M), prenos	
12.25	Dober dan, Koroska
12.55	Sportno popoldne
Veysonnaz: Slalom (Z), 2. tek	
Sportgastein: SP-Biatlon Sp-Sankanje	
16.30	Transsib-Rdeci ekspres
17.15	Klub za seniorje
18.00	Pri Huxtablovih: Ljubitelj literature
18.30	Slika Avstrije
19.00	Avstrija danes
20.15	Brezno, am. zffilm, 1989
Igrajo: Ed Harris, Mary Elizabeth Mastrantonio, Michael Biehn in drugi; režija James Cameron.	
22.05	Hej, sestra!
22.50	Moski v pizami, avst. komedija
00.15	Ne kot tujec, am. melodrama

Hrvaška 1

08.45	Tv koledar
08.55	Porocila
09.00	Lov na Nizozemskem, angleski otroški film
10.00	Porocila
10.05	Nedeljski živ zav
11.00	Malavizija
12.00	Porocila
12.05	Kmetijska oddaja
12.55	Narodna glasba
13.25	Mir in dobrota
13.55	Dusevni klic
14.00	Porocila
14.05	Velike avanture: Izgubljeni zaklad
15.00	Opera box
15.30	Porocila
15.35	Sissi, avstrij. film, 1955
Igrajo: Romy Schneider, Karlheinz Böhm, Magda Schneider, Gustav Knuth in drugi; režija Ernst Marischka.	
17.15	Družinski zabavnik
18.50	Zajčje zgodbe
19.15	Tv fortuna
19.30	Dnevnik 1
20.15	Sedma noč
21.45	Porocila
21.50	Odletel bom, 5/16 del ameriske nadaljevanke
22.40	Sport
22.55	Slika na sliko
23.55	Porocila v angleščini
00.00	Sanje brez meja

Hrvaška 2

14.20	TV-koledar
14.30	Pepsi DJ Mag
Sportna nedelja	
15.00	Jadranje, 1. etapa »Regate Whitbred«
15.30	Planica: Smučarski skoki, posnetek
16.30	Koprivnica: Hrvasko rokometno prvenstvo (Z): Podravka-Modea Tuing
17.45	Pokal evropskih prvakov v vaterpolu: Mladost-Steaua, prenos
18.55	Košarka NBA
19.30	Dnevnik
Sport	
Crno-belo v barvah:	
20.15	Sedem rimskih gricev, am. film, 1958
Top lista	
Zgodovinska porocila	
Leteci cirkus Montyja Pythona, 5/45 del humoristične nanizanke	

MTV Madžarska

06.45	Vaska tv
07.30	Risanke
07.55	Biblijsko sporočilo
08.05	Kje, kaj?, mlad. magazin
08.30	Halo nedelja
11.00	Trije debeluhi, pravljica igr
12.00	Opoldanski zvon
12.05	Tv magister, izobraževalni program
13.40	Primas ze 25 let: Antal Szalay
13.55	Shramba
14.25	Adventska svece
14.40	Tenis: Compaq Grand Slam Pokal, prenos iz Münchna
16.20	Verski program za evangelicane
16.45	Disneyjevo popoldne
18.30	Kolo sreče
19.00	Teden
20.00	Dnevnik, telesport
20.20	Oce, ameriski film
21.55	Miss Universe Hungary '93, posnetek
22.55	Telesport

	TV SLOVENIJA 1	12.30
NAŠA PESEM, 40 let PAZ Vinko Vodopivec		
Tokratna oddaja je namenjena praznovanju 40. obletnice Primorskega akademskega zbora Vinko Vodopivec. Oddajo so posneli v Postonjski jami in pa v studiju TVS. PAZ Vinko Vodopivec zelo veliko pomeni zlasti Primorcem, saj pevci za ohranjanjem slovenske pesmi ohranjajo tudi nacionalno bit, hkrati pa s pesmimi tujih avtorjev utrjujejo prijateljske vezi s svetom.		

	KANAL A	18.00
VIN, O življenju v Beogradu danes		
Priporočamo vam, da si ogledate oddajo, ki jo je posnela skupina neodvisnih novinarjev iz Beograda o Beogradu danes. V Beogradu so jo predvajali v Studiu B, drugje pa oddaja ni bila zaželjena, oziroma so jo prepovedali. Direktor projekta je Miodrag Pejić, urednica pa Gordana Suša.		

	RADIO SLOVENIJA 3	18.05
LOJZE KOVAČIČ: PRAH, Spomini, pisma in potopisi		
Za oddajo smo izbrali nekaj drobcev iz knjige Lojzeta Kovarčiča Prah. Pisatelj jo je sestavil iz neuporabljenih zapiskov ob robu večjih tekstov, spominov, miselnih utrinkov in citatov, kljub temu pa knjiga deluje kot celota. Tako bomo spoznali njegova razmišljanja ob ustvarjanju.		

	TV SLOVENIJA 1	21.30
S PETROM USTINOVOM OKOLI SVETA: Nova Zelandija		
Holandski raziskovalci so Novo Zelandijo imenovali po mestu Zealand na Nizozemskem, vendar se je Evropa začela zanimati za otok šele, ko je kapitan Cook priplul v te vode leta 1796. Domačini so Maori, potomci nekdanih polinezijskih priseljencev. V Kanadi obišče Peter Ustinov severozahodni del države, pokrajine blizu arktičnega kroga, kjer živi več indijanskih plemen, ki jih združuje skupni jezik.		

	KANAL A	20.55
KINO, KINO, KINO, oddaja o filmu		
Oddaja je tudi sestavljena iz treh delov: iz ameriške oddaje, ki predstavlja novosti, oddaje Za kulisami in kotička, v katerem predstavljamo novosti, ki prihajajo v naše kinematografe ter iz Kanalovega kina, kjer predstavljamo filme, ki bodo na sporedu naslednji teden na Kanalu A. Marko Koretič bo tudi tokrat poskrbel, da se ne boste dolgočasil.		

	TV SLOVENIJA 2	20.05
SLOVENSKI MAGAZIN, oddaja za tujino		

Oddajo o Sloveniji, ki jo lahko vidite tudi v soboto, 18. decem na na satelitu 3 SAT, smo pretežno posneli v slovenskem Primorju in Istri, v nemščini pa jo povezuje Urška Valenčič. Predstavili bomo Solinarski muzej v Sečoveljah, ki je, po kobarškem dobrem zgledu, prijavil kandidaturu za nagrado Evropski muzej leta 1994. Ob stoletnici Planinske organizacije nam Marjetka Keršič Svetel predstavlja bogato zgodovino slovenske planinske fotografije, Alenka Zor Simoniti poroča o 11. knjižnem sejmu in predvsem o tem, kakšne knjige avtorjev lahko najdemo v tujih jezikih, spom niti smo se tudi 95. obletnice Leona Stuklja, na katerega smo še posebej ponosni. Romantika Slovencev v Argentini je naslov kratkega zapisa avtorjev Andreja Rota in Slavka Hrena, na Koroškem pa je, skozi pesem Šentanel-skih paurov, kratko reportažo posnel Janez Drož.

	SAT 1	13.00
MAŠČEVANJE SEDEM VELIČASTNIH ameriški film, 1969		

Mehiška revolucionarja Quintera aretirajo, njegov tovariš pa se obrne po pomoč na znanega revolveraša. Ta res zavzame trdnjavo, v kateri je Quinte zaprt... Maščevanje treh veličastni je tretje nadaljevanje te priljubljene serije. Režiser Paul Wendkos se sicer ni oddaljil od klasične zgodbe - skupina revolverašev sprejme na videz nemogočo vlogo - vendar je v filmu čutili odsotnost Yula Brynnerja, ki je s svojim talentom veliko prispeval k uspehu prvega filma. Na sliki: George Kennedy.

TV SLOVENIJA 1 / DANES OB 13.20

Usoda družine med vojno

DOMA, angleški barvni film

Režija: Piers Haggard, scenarij: David Wood po romanu Michelle Magorian, igrajo: Hayley Mills, Jean Anderson, Rupert Frazer, Brenda Bruce, Hayley Carr. Usoda angleške družine, ki jo je druga svetovna vojna raznesla na različne konce sveta, sicer ni bila najbolj kruta, pa vendar je v vsakem od članov, od najstarejšega do najmlajšega, izzvala dneve in dneve stisk, težkih trenutkov in premišljevanj. Dvanajstletna Rusty je vojni čas preživljala v Ameriki, v mirnem in sproščenem okolju, kjer si je med vrstniki našla mnogo prijateljev in to varisev. Oče je bil vojak na dalj-

nem vzhodu, mati, ki je morala skrbeti za majhnega sina, se je doma v Angliji priključila odpor niskemu gibanju. Ko se po koncu vojne prične družina zbirati, so to povsem drugačni ljudje, ki so se odtujili drug drugemu in ki jim bo ponovno skupno življenje težko. Posebej težko je za otroka Rustyja, ki je v Ameriki sprejela nov način življenja, angleška zapetost, etiketa in solska strogost jo spravljajo v hude stiske. Razen tega ji mali bratec, ki sploh ni navajen na to, da ima sestro, na svoj otroški način sicer, kaže, da je ne mara in da mu je odveč. Tudi mati se je spremenila, med vojno se je

navadila na samostojnost, postala je spretna, iznajdljiva in odločna. Oče, ki se vrne zadnji, pa je sploh povsem spremenjen. Njemu se je najtežje vključiti v družino in normalno življenje. Pravega družinskega življenja ni in ni. In medtem, ko se mati in hči ponovno zblizata, se razkol med očetom in ostalimi le še povečuje... Film je dobra studija družinskih odnosov, ki prikazuje, kako lahko ločitev in spremenjene okoliščine vplivajo na značaje ljudi in kako težko se je spet povezati v celoto, če imas za seboj čas razdruženosti, različnih doživetij bivanja z drugimi ljudmi.

	KANAL A	21.40
VOZNIKOV SEDEŽ, ameriška drama, 1973		

Liz je motena ženska, ki se odpravi na počitnice v Rim. Že na letalu je videti, da ne gre na navadne počitnice. Nekoga išče. Nekoga, ki ga ni še nikoli srečala.

Film je posnet po razvpiti noveli Muriel Spark. Film je režiral Giuseppe Patroni Griffi leta 1973. Igrajo pa: Elizabeth Taylor, Ian Bannen, Mona Washbourne, Andy Warhol, Guido Mannari, Maxence Mailfort in drugi.

	KANAL A	20.15
SEDEM RIMSKIH GRIČEV, ameriški barvni film, 1958		

Pevce (Mario Lanza), po rodu Italijan, se spre s svojo zaročenko. Dekle se odloči, da bo odšla na potovanja v Evropo. Vendar pevcu postane žal in odhiti za njo. A kaj, ko na poti sreča drugo prikupno dekle. Skupaj ju vodi pot v Rim, kjer se tudi nastani pri njeni sordnikih. V Rimu pa sreča tudi svojo zaročenko. In počasi začne spoznavati, da ga z drugim dekletom veže veselje do glasbe, prvo pa morda sploh ne ljubi več.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Unplugged: Joe Cocker; 10.00 Unplugged: Joe Satriani; 10.30 Weekend Edition; 11.00 The Big Picture; 11.30 Braun European Top 20; 13.30 First Look; 14.30 The Real World II; 15.00 Garry Moore Live with B.B. King; 16.30 Unplugged: Eric Clapton; 18.30 Poročila; 19.00 US TOP 20; 21.00 120 Minutes; 23.00 Beavis & Butt-head; 23.30 Headbangers Ball; 02.00 Video; 03.00 Nočni video

SKY ONE

07.00 Hour Of Power; 08.00 Fun Factory; 12.30 The Mighty Morphin Power Rangers; 14.00 E Street; 15.00 Crazy Like A Fox; 16.00 Vesoljska ladja Galaktika; 17.00 UK Top 40; 18.00 Rokoborba; 19.00 Simpsonovi; 20.00 Deep Space Nine; 21.00 Crossings, 2/3 del; 23.00 The Billboard Music Awards 1993

PRO 7

04.50 Serije, ponovitve; 09.40 Dva proti dva; 10.10 Ipcress-Strogo zaupno, angl. vojunska srhljivka; 12.15 Ponovitve; 13.45 Potovanje okoli sveta; 14.45 Emmeran; 14.50 Hard Country, am. film; 18.30 Matlock; 19.30 Poročevalci; 20.00 Poročila; 20.15 Potovanje G. Learyja, am. film; 22.40 Killing Time, am. kriminalka; 00.25 Special Squad; 01.15 Poročila

PREMIERE

08.00 Želja se uresniči, am. komedija; 09.30 Nevestin oče, am. komedija; 11.15 Nevamo se je motiti; 12.30 Dame Edna's Neighbourhoodwatch; 13.00 Cetra dimenzija; 17.00 Black Robe-Ob irokeški reki, kan.-avstr. film; 19.00 Kino '93; 20.15 The Jackson Family; 22.45 Malko-Eye Of The Widow, am. akcijski film; 00.20 Kriv zaradi suma, am. triler

SAT 1

06.40 Ponovitve serij; 08.10 Bistvo stvari, angl. komedija; 10.00 Košarka; 11.00 Politični magazin; 11.35 Božič v Evropi; 12.05 Čudovite slike iz žival-skega sveta; 12.30 Po sledih Vsemogočnega; 13.00 Maščevanje sedem veličastnih, am. vestem; 14.55 München: Tenis-Grand Slam Cup, finale; 17.25 Baywatch-Kopaljski mojstri iz Malibuja; 18.20 Kolo sreče; 19.05 Poročila; 19.15 Nogomet; 20.15 Let 401, am. tv film; 22.05 Pogovor v stolpu; 23.30 Štirindvajset ur; 00.10 Ponovitve-Božične pesmi

EUROSPORT

09.50 Veysonnaz: Slalom (2), 1. tek, prenos; 11.00 Val d'Isere: Superveleslalom (M); 12.30 Veysonnaz: Slalom (2), 2. tek, prenos; 14.00 Planica: Smučarski skoki; 15.00 Jahanje; 16.00 Akrobatsko smučanje, vrhunci; 17.00 Smučarski teki; 18.00 Superveleslalom, vrhunci; 20.00 Biathlon, SP iz Badgasteina; 00.30 Eurofun; 01.00 Sportna poročila

RTL

06.00 Serije, ponovitve; 10.00 Wonder Woman; 11.00 Vrnitev v preteklost; 12.00 Tropical Heat; 13.30 Moj oče je iz drugega planeta; 14.00 Njegova zadnja prilika; 15.00 film; 16.30 Hudiceve desnice in levica, ital. vestem; 18.45 Poročila; 19.10 Halot; 20.15 Sanjska poroka; 21.55 TV Spiegel; 22.40 Prime Time-Pozna izdaja; 23.00 Eden, am. erot. serija; 23.30 Playboy Late Night; 00.35 Nočni program

SKY MOVIES PLUS

15.00 Murder On The Orient Express; 17.00 How I Spent My Summer Vacation; 19.00 Face Of A Stranger; 21.00 The Pope Must Die; 23.00 Turtle Beach; 00.40 Daughter Of The Streets

MOVIE CHANNEL

15.00 Class Action; 17.00 Last Flight Out; 19.00 All I Want For Christmas; 21.00 Fried Green Tomatoes; 23.10 Toy Soldiers; 01.05 Lies Of The Twins

FILMNET +

10.25 The Nutcracker; 12.00 Hook; 16.00 K-TV; 18.00 Ingen Kan Alka Som Vi, nizozemski film; 20.15 Girlie Show; 22.50 The Great Los Angeles Earthquake; 00.30 Bugsy

SUPER CHANNEL

05.30 Verska oddaja; Novice; Gospodarstvo; Super Shop; 18.00 Današnji Show; 19.00 Poročila; 19.30 Moda; 20.00 Zdaj; 21.00 Serija; vmes Poročila; 22.30 Zahodno od Moskve; 23.00 Super Sport; 00.00 Kulturni koledar; 00.30 Zlata leta Rock'n'Rolla

CNN

05.00-22.00 World News; 10.00 Larry King Live; 12.00 Earth Matters; 13.00/22.00 World Report; 15.30 Newsmaker Sunday; 17.00 This Week In The NBA; 18.00 International Correspondents; 19.00 The Week In Review; 22.30 News Update

RADIO

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 8.05 Radijska igra; 9.05 Pomnjenja; 10.05 Vsaka vas ima svoj glas; 11.05 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Obvestila in osmrtnice; 13.20 Za naše kmetovalce; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.45 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 17.30 Naš gost; 18.00 Nedeljska reportaža; 18.30 Zbori; 19.45 Lahko noč, otroci; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 23.05 Literarni nočturno; 23.15 Nočni progr.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Servisne informacije; 8.40 Kulturne prireditve; 10.35 Gost; 11.35 Obvestila; 12.05 Z valom okoli sveta; 13.00 - 19.00 Športno popoldne, vmes aktualne informacije in glasba; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.30 Obvestila; 19.00 Večer na 2. progr.; 19.30 Drugi val; 22.00 Zrcalo dneva, vreme, prenos l.

Slovenija 3

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Na poljani jutro; 9.00 Evangelizirsko bogoslužje; 10.05 Orkestri in solisti; 13.05 Naša pesem '93; 14.05 Zabavna igra; 14.35 Operno popoldne; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 19.33 Cerkevna glasba; 20.00 Sedmi dan; 20.15 Božanska komedija (9. del); 21.00 Operne plošče; 22.05 Literarni portret; 22.30 Messa in gloria (G. Rossini); 23.55 Lični utrinek.

Radio Koper (slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,5 - 93,8 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz) 8.30, 10.30, 17.30 Poročila; 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.00 Otvoritev, napoved, koledar; 8.30 Osmrtnice; 8.45 Poti do zdravja; 9.00 Od otroštva do mladosti; 9.15 Dober nasvet za boljši pridelek; 9.30 Po domače; 10.10 in 10.45 Primorski kraji in ljudje; 11.30 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.30 Športni ritmi; 15.30 Dogodki in odmevi; 19.00 Dnevnik; 19.30-23.15 Večerni program Modrega vala; 23.15 Nočni pr.

Radio Koper (italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 7.50 Horoskop; 8.10 Razstave in prireditve; 8.35 Popevka tedna; 9.00 Knjižne novosti; 9.30 Pregled kulturnih dogodkov; 10.00 Kulturna oddaja; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 Souvenir d'Italy; 12.00 Glasba po željah; 14.30-15.00 Lestvica LP; 15.00-18.00 Nedeljsko popoldne; 18.00 Ciklus po-

svečen Pirandellu; 19.40 Nedelja na športnih igriščih; 20.00 Nočni program.

R. Glas Ljubljane

6.15, 11.15, 12.15, 15.15, 17.15 Poročila; 7.00 Otroški program; 10.45 Vreme; 10.30 Horoskop; 12.00 Duhovna misel; 13.00 Reportaža; 13.55 Pasji radio; 14.00 Lestvica za MTV; 15.00 Voden program; 17.25 Vreme; 18.15 Hollywood; 19.00 American Top 40; 22.15 Jazz; 1.00 Preko satelita.

Radio Kranj

8.00 Dobro jutro; 10.00 Dežela kranjska - Lesce 2.; 11.00 Po domače na kranjskem radiu; 12.00 Mali oglasi; 12.40 Kmetijska oddaja; 13.00 Med praznovanci; 17.20 Točke, sekunde; 18.20 Kino kviz.

Radio Maribor

9.00, 10.00, 13.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 9.05 iz roda v rod; 9.30 Vstopite, prosim; 10.05 Marjanca; 11.00 Kmetijska oddaja; 11.25 Osmrtnice, obvestila; 11.35 Meh za smeh; 12.00 Mariborski feljton; 13.05 Zeleli ste; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste; 18.00 Šport in glasba; 20.00 Nedeljski klepet; 22.00 Zrcalo dneva, 23.15 Nočni program.

Radio Študent

11.00 Vzlj; 12.00 Nisam ja odavde; 15.30 Oči, da ne vidijo: Novi filmi, novi režiserji - Peter Weir; 17.00 Retrovizor: Preko dežel polnočnega sonca do Nordkappa; 18.00 Coca Cola is the Music Live!; 19.00 Tolpa bumov: The Breeders - Last Splash; 20.00 Izvirnost Jacquesa Lacana, 4. del (S. Felman); 21.00 Oldies Goldies Chart: Robert Johnson; 23.00 Koncert: Helmet - Unlive; 24.00 Radio satelit.

Radio Trst A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Mladinski oder: Hiša (Alenka Goljevšček, r. Marko Sosič); 10.45 Slov. lahka glasba; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.15 Narodnozabavna glasba; 11.30 Filmi na ekranih; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Obzornik; 12.45 Orkestralna glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Božanska komedija - Pekel, prir. A. Capuder, r. Sergej Verč, 10. del; 14.45 Glasba za vse okuse; 15.00 Krajevne stvarnosti; 15.30 Šport in glasba; 17.00 Krajevne stvarnosti; Z naših prireditvev; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Jutranji val; 19.00 Morski val.

Radio Koroška

6.30-7.00 Dobro jutro na Koroškem - Duhovna misel (kpl. Slavko Thaler iz St. Jakoba); 18.10-18.30 Dogodki in odmevi.

	ORODJE ZA SEKANJE, IZSEKAVANJE	NARODNI PARK V KENJI	SKAKALKA V VIŠINO TEMIM	KRAJ V GORISKIH BRDIH	OTOCJE PRI NOVI GVINEJI	GOSPODA- RICA MORJA V NORDIJSKI MIT.		PAPEŽ PAVEL VI. (GIOVANNI BATTISTA)									REKA NA PELOPONEZU, EVROTAS				TORINO MORALNOST																						
OVCAR, PLANSAR							LOJZE KOVACIC	AMERISKA IGRALKA (SANDRA)	AM. JAZZIST HAMPTON PRVA GRŠKA CRKA								SL. KOROSKI PESNIK BIBLUSKI OČAK																										
CIGANKA V NOTREDAM- SKEM ZVO- NARJU											KRAVJE MESO								NOETOVA BARKA RUSKA CARICA																								
PODKOŽNI TUR Z VEC STRZENI											EUGENIO MONTALE	1	FR. NADRE- ALISTIČNI PESNIK (PAUL)	IND. PISATELJ (RAJA) OTKA PRI PLUGU			ORIENTALSKO BARVILO ZA LASE				PRISTANIŠCE V IZRAELU	SRBSKA IGRALKA (EVA)																					
MENICNO JAMSTVO					POGANJEK, KLICA	NIZOZEMSKA	ASTROLOŠKI POJEM JAP. SMUČAR (TETSUJA)											MESANA SOLATA TITANOV MINERAL																									
4. IN 16. CRKA			ODPRTINA V ZIDU					ENCIM TREBUŠNE SLINAVKE										PREBIVALKA GL. MESTA GRČIJE																									
	2	GOROVJE V INDIJSKEM RADZASTANU	MAJHNA ZELENA ZABA	NJORKA AFRIŠKA VOLOVSKA ANTILOPA				LOUIS ADAMIC	SREČNO, ODLUČNO POCUTJE	AVSTRUSKA SMUČARSKA LETALNICA						MESTO V JUŽNI SPANJI	NATRIJ			FR. TERORI- STIČNA ORG. KRAJ OB PRES.P. JEZ.																							
SODCEK ZA NAFTO						ANGLEŠKO SVETLO PIVO				UNIFORM. STREZNIK TRUP							VRSTA FR. PREPROG NIKOLA FALLER				JEKLO, KI SE PRIDOBIVA V ELEKTROPECI	SL. PESNIK GRAFENAUER																					
VELIKA PTICA UJEDA					ZIMBABVEJSKI POLITIK (JOSHUA)	MANJŠA LO- PUTNA VRATA SPELEOLOG								STGR. FILO- ZOF KINIK CRNA PRST																													
ODPADKI PRI PREDE- LAVI LESA								POSEST V FEVDALIZMU STEZA						3	POMOL MOSTOVZ						LITIJ PRIPADNIKE CRNE RASE																						
SLOVENSKA PEVKA KRASEVEC						POČASNA ŽIVAL S HISICO				RASTLINSKA BODICA PREPODITEV							MOSKI MLADICEK																										
ČERNIGOJ AVGUST			DOMOVANJE VRHUNSKI SPORTNIK			MAKEDONSKO KOLO RAJKO KOTNIK				ZG. KRAJ PRI ZADKU DOKONCE- VANJE IZD.					OKROGLO KRZNEVO POKRIVALO	SODOBNIKI KELTOV	VELETOK V VZHODNI SIBIRIJI	SODOBNI SL. PREVA- JALEC (ANDREJ)																									
SL. MLADIN- SKA PISA- TELJICA PEROCI				KUBANSKI PESNIK IN REVOLUC. (JOŠE)					PUŠČAVA V ETIOPIJI ANTIGONI- NIN OČE									TRINITRO- TOLJEN				NIZEK ZENSKI GLAS																					
OCET				RIMSKO MITLOSKO PODZEMLJE				NIZOZEMSKI KOLESAR ZOETEMELK					RIMSKA BOGINJA LJUBEZNI	SL. FILOZOF (ANDREJ) SIROK KAREL					RIBJE JAJČECE NEGORLJIVA SNOV																								
																																											
																			</																								

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
Danes, 12. decembra, ob 20. uri BETONTANC:
TATOVIMOKRIH ROBCKOV (KD).

DRAMA SNG, tel.: 061/ 221-511
V sredo, 15. decembra, ob 19.30 I. Cankar: ZA NARODOV BLAGOR, za abonma dijaski 4 večerni in izven. V soboto, 18. decembra, ob 19.30 G. Feydeau: DAMA IZ MAXIMA, za izven.

MALA DRAMA SNG, tel.: 061/ 221-511
V petek, 16. decembra, ob 20. uri M. Jesih: LJUBITI, za izven. Predstava bo se v petek, 17. decembra, ob isti uri, za izven in konto. V soboto, 18. decembra, ob 20. uri A. Nicolaj: BLAGI POKOJNIKI, DRAGI MOŽJE, za izven in konto.

OPERA SNG, tel.: 061/ 331-950
V ponedeljek, 13. decembra, ob 15. uri Strauss ml.: NETOPIR. Razprodano! V torek, 14. decembra, ob 10. uri Cipci: SNEGULJICA. Predstava bo se v petek, 16. decembra, ob 11. uri. Razprodano! V torek, 14. decembra, ob 19. uri Strauss ml.: NETOPIR. Razprodano! V sredo, 15. decembra, ob 19. uri Cajkovski: HRESTAC, za red sreda in izven.

SMG, tel.: 061/ 1253-312
V ponedeljek, 13. decembra, ob 17.30 E. Filipci: PSIHA, za izven in konto. Predstava bo se v petek, 17., in v soboto, 18. decembra, ob 19.30.
SENTJAKOBSKO GLED., tel.: 061/ 312-860
Danes, 12. decembra, ob 16. uri A. Lindgren-V. Arhar-Stih: PIKA NOGAVICKA, za izven.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288

Danes, 12. decembra, ob 20. uri Zijah Sokolović: GLUMAC... JE GLUMAC... JE GLUMAC.

MESTNO GLEDALIŠČE, tel.: 061/ 210-852
V sredo, 15. decembra, ob 19.30 M. Camolletti: PRIDI GOLA NA VECERJO, za abonma red O. Predstava bo se v petek, 16. decembra, ob 19.30, za abonma studentski A. V petek, 17. decembra, ob 19.30 I. Cankar: ZA NARODOV BLAGOR, za izven in konto.

MARIBOR

DRAMA SNG, tel.: 062/ 221-206

Danes, 12. decembra, ob 20. uri v Minoritski cerkvi M. Vezovišek: JERMANOVO SEME. Predstava bo se v sredo, 15. decembra, ob 18. uri.

MALI ODER, tel.: 062/ 221-206

Danes, 12. decembra, ob 16. uri KABARET XX. STOLETJA: ISADORA, za red nedelja. V sredo, 15. decembra, ob 22. uri koncert Vlada Kreslina: NAJLEPSA LETA NASEGA ŽIVLJENJA, za izven.

OPERA IN BALET, tel.: 062/ 221-206

V ponedeljek, 13. decembra, ob 18. uri Verdi: LA TRAVIATA. V sredo, 15. decembra, ob 19.30 Verdi: RIGOLETTO, za abonente in izven.

ŠKOFJA LOKA

LOSKI ODER

V ponedeljek, 13. decembra, ob 20. uri Zijah Sokolović: CABARES, CABAREL.

Gledališce Rossetti

Danes, 12. t. m., ob 16.00 bo Piccolo Teatro iz Milana predstavil C. Goldonijevo komedijo »Primorske zdrahe«. Režija Giorgio Strehler. V abonmaju odrezek st. 4, Red prva nedelja. Ponovitev jutri, 13. t.m., ob 20.30 (red prost). Pri blagajni gledališča je v teku potrditev starih in vpisovanje novih abonmajev.

Gledališce Cristallo-La Contrada

Danes, 12. t.m., ob 11. uri : iz cikla »Povem ti pravljico« bo na sporedu »Don Kihot« - Ugo Amodeo in skupina Opera Gioiosa.

Od 18. do 23. t. m.: Max Frisch »Omobono e gli incendiari« v izvedbi gledališčne skupine La Contrada.

TRŽIČ

Obcinsko gledališce

V torek, 14. t. m., ob 20.30 gostovanje gledališke skupine Teatri Uniti s Shakespearovo »Rihard II.«. Režija Mario Martone. Ponovitev v sredo, 15. t. m., ob 20.30.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Slovensko Stalno Gledališce

Danes, 12. t. m., ob 16.00 (red C) ponovitev komedije Ronalda Harwooda »Garderobier«. Režija Vinko Möderndorfer. Nastopajo Alojz Svete, Lidija Kozlovic, Bogdana Bratuz, Anton Petje, Lucka Počkaj, Stojan Colja, Valter Dragan. Ponovitve: v sredo, 15. t. m., ob 20.30 (red D); v petek, 16. t. m., ob 20.30 (red E); v petek, 17. t. m., ob 20.30 (red F).

SSG gostuje danes, 12. t.m., ob 10: uri v Domu španskih borcev v Ljubljani s predstavo »Cesarjeva nova oblacila«. Režija Vladimir Jurc.

Verdi - Dvorana Tripcovich

Operna sezona

Danes, 12. t. m., ob 16. uri (red D) ponovitev opere »Hänsel in Grethel«. Direktor Michael Luigi. Ponovitev v torek, 14. t.m., ob 20. uri (red B). Prodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane Tripcovich (9-12, 16-21).

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališce

Danes, 12. t.m., ob 15.00 - Der Mann von La Mancha.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

MREZA ZA METELKOVO, tel.: 061/ 217-212
V ponedeljek, 13. decembra, ob 11.30 tiskovna konferenca MZM (Gala dvorana).

V sredo, 15. decembra, ob 20. uri jazz koncert ZARKO ŽIVKOVIĆ TRIO (Gala dvorana).

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288

V sredo, 15. decembra, bo ob 20. uri v okviru ciklusa Vesele znanosti predaval IZTOK GEISTER: Ali nam je narava v napotju?

GLEDALIŠČE GLEJ, tel.: 061/ 216-679

Vsak četrtek in petek v decembru, ob 21. uri predstava NEURODANCER.

GALERIJA SOU, Kersnikova 4

V ponedeljek, 13. decembra, bo ob 20.30 pogovor v okviru projekta FAIR - DIALOGI O FOTOGRAFIJI, na temo fotografija v filmu.

SEŽANA

KC SRECKO KOSOVEL

V četrtek, 16. decembra, ob 20. uri KLEPET DOMA - javna radijska oddaja, vodi RADO CASL.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

MILJE

Gledališce Verdi

Laboratorij za mlade: Danes, 12 t.m., ob 17. uri - Teatro Prova iz Bergama bo uprizorilo »Frankenstein«.

V četrtek, 16. t.m., ob 21. uri - Nastopa Velemir

ZA NAJMLAJŠE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

LGL, tel.: 061/ 314-962

Veliki oder:

Danes, 12. decembra, ob 11. uri srečanje s Svetlano Makarovic, ki bo pripovedovala Pesnitve - Grozovitve; ob 17. uri S. Makarovic: SAPRAMISKA, za izven.

MESTNO GLEDALIŠČE,

tel.: 061/ 210-852

Danes, 12. decembra, ob 16. uri D. Zupan: STORZEK IN JURCEK.

KD SPANSKI BORCI, tel.: 061/ 1404-183
Danes, 12. decembra, ob 10. uri Andersen-Jesih: CESARJEVA NOVA OBLACILA.

IZOLA

GALERIJA INSULA

V petek, 17. decembra, ob 17. uri likovno animacijski projekt za otroke. Male likovne bosta zabavala mlada glasbenika RUDI BUCAR in GABER RADOJEVIC.

V razstavišču Veronika v Kamniku je
do 31. decembra ob avtorjevi
sedemdesetletnici na ogled pregledna
razstava slik
POLDETA MIHELIČA

Ob delih kamnškega slikarja Poldeta Mihelica se je vedno mogoče srečati z vprašanjem upravičenosti uvrščanja njegovega slikarstva v okviru likovnega samorastništva. Njegova zgodnja dela segajo v čas, ko samorastništva in naive na Slovenskem takorekoč se ni bilo. S solanjem pridobljeno likovno znanje njegove slike pogosto ze po formalni plati ločuje od naive, pa tudi vsebina slik govori proti trditvi,

da Mihelcicevemu ustvarjanju ustreza oznaka likovnega samorastništva. Svoj sloves si je utrdil kot slikar preprostega vaskega življenja iz preteklosti, kot pripovedovalec o nekdanjih vaskih skupnostih, skromnih in preprostih vaskih prebivalcih, posebnosti, napornem vsakdanjem delu, običajih in praznovanjih, pa tudi kot zapisovalec socialne tragike in vsakdanjih krivic, pravzaprav nacina življenja iz svoje zgodnje mladosti.

Kmečkega življenja, kot ga slika Mihelic, v takšni obliki morda sploh nikoli ni bilo, kajti umetnik nam ga neredko prikazuje idealizirano. Mihelic preprosto vasko okolje, ljudi in dogodke odeva v skrivnostnost in preveza z baladnim vzdušjem ter elementi pravljicnosti.

Ne prizadeva si, da bi zastrl njegove slabe strani, pač pa se predstavitev loteva z naklonjenostjo in toplino, ki rezultira v

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10

Razstava svetovne novinarske fotografije 1993 je na ogled do 26. decembra (Sprejemna dvorana).

MODERNA GALERIJA, Tomsčeva 14

Razstava fotografij JANEZA MARENCICA je na ogled do 16. januarja.

Razstava ODMIK IN BLIZINA je na ogled do 9. januarja.

V sredo, 15. decembra, bo ob 19. uri otvoritev razstave avstrijskega umetnika ARNULFA RAINE-RJA. Razstava bo na ogled do 31. januarja.

NARODNA GALERIJA, Prežihova 1
Razstava FRANA KLEMENCICA (1880-1961), sopotnika slovenskih impresionistov, je na ogled do 10. januarja.

V torek, 14. decembra, bo ob 11. uri otvoritev razstave avstrijskega umetnika ARNULFA RAINE-RJA. Razstava bo na ogled do 31. januarja.

GALERIJA PIC LEK, Verovškova 57

V torek, 14. decembra, bo ob 13. uri otvoritev razstave slik KATARINE BELAVIC in ESTERE LAMPIC. Razstava bo na ogled do 14. januarja.

GALERIJA KOMPAS, Slovenska 36

Božično-novoletna prodajna razstava del slovenskih slikarjev in grafikov.

GALERIJA SLOVENIJALES,

Dunajska cesta 22

Razstava akademske slikarke MARJANCE JEMEC-BOZIC je na ogled do 31. decembra.

GALERIJA TIVOLI, Pod turmom 3

Razstava grafik akademskega slikarja GORAZDA SEFRANA je na ogled do 19. decembra.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA,

Vodnikovova 65

Razstava slik ERNESTA KRKAICA-ENCIJA je na ogled do 21. decembra.

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8

Razstava umetniških del slikarjev in kiparjev iz likovne delavnice MISEL IN KORENINE je na ogled do 14. decembra.

KD SPANSKI BORCI, Zaloska 61

Razstava akademske slikarke VIDE SLIVNIKER-BELANTIC je na ogled do 14. decembra.

KULTURNO-INFORMACIJSKI CENTER

KRIZANKE, Trg francoske revolucije 7

Razstava CIPKE IZ BABICINE SKRINJE je na

ogled do 6. januarja.

IDICO, Igriska 5

Razstavi MASA OKRSLAR: Propagandna akcija za perilo Orchidée Lisca in TOMAZ GREGORIC: O predmetih sta na ogled do 17. decembra.

SLOVENSKI SOLSKI MUZEJ, Plečnikov trg 1

V sredo, 15. decembra, ob 19. uri otvoritev razstave SREČNA AFRIKA - otroške igrice iz Gane in Burkine Faso.

LJUBLJANSKA BANKA, Trg republike 2

V avli LB je do 15. decembra na ogled razstava novega ciklusa več slikarja JOZETA SAJNA.

GORNJA RADGONA

KNJIZNICA LU

Razstava del ANICE ZULA z naslovom SVILA IN BARVA je na ogled do 22. decembra.

IZOLA

GALERIJA INSULA, Smrekarjeva 20

Razstava risb slikarke METE KRASOVEC.

KAMNIK

RAZSTAVISCE VERONIKA

Pregledna razstava slik POLDETA MIHELICA.

KRANJ

MALA GALERIJA IN

GALERIJA V MESTNI HISI

Razstava Bienale mesta Kranj 1993 je na ogled do 25. decembra.

GALERIJA GRAFIT, Tavcarjeva ulica 18

Razstava del slikarja ANDREJA TROBENTARJA je na ogled do 16. decembra.

MENGES

Razstava del slikarja DUSANA LIPOVCA v prostorih knjižnice v Osnovni šoli Menges je na ogled do 24. decembra.

NOVO MESTO

DOLENJSKI MUZEJ, Muzejska ulica 7

Tretja medregionalna likovna razstava je na ogled do 7. januarja.

PIRAN

GALERIJA MEDUZA 2, Tartinijev trg 3

Prodajna razstava miniatur in novoletnih originalnih voščilnic je na ogled do 6. januarja.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,

tel.: 061/ 222-815

V torek, 14. decembra, ob 19.30, premiera otroškega muzikla BUCKA NA BROADWAYU (LD).

V četrtek, 16., in v petek, 17. decembra, bo ob 19.30 koncert orkestra slovenske filharmonije, za oranžni abonma I, in II (GD).

V soboto, 18. decembra, ob 22. uri in v nedeljo, 19. decembra, ob 20. uri PIAF - koncert za dva igralca (SD).

SLOVENSKA

FILHARMONIJA,

tel.: 061/ 213-640

V torek, 14. decembra, ob 19.30 koncert flavte brez meja: MASA BERTOK, VESNA JAN, NATASA PAKLAR in KAROLINA SANTL-ZUPAN. Program: Boismortier, Fuerstenau, Lancen, Ramovs, Kumar, Laurber, Guiot.

GALERIJA INSULA,

tel.: 061/ 221-794

V torek, 14. decembra, bodo ob 19. uri GLASBENI DIALOGI: BOJAN DROBEZ (kitara) in LADO JAKSA (klaviature in pihala).

KLUB PENATI,

tel.: 061/ 322-382

V sredo, 15. decembra, solski program - jazz oddelek SGS.

SEŽANA

KC SRECKO KOSOVEL,

tel.: 067/ 73-355

V nedeljo, 19. decembra, ob 17. uri 4. mladinski festival KRASKA POPEVKA. Gost festivala skupina KALIFORNIJA.

NARODNI MUZEJ

Matjaž Kmecl

Andrej Smole
znameniti Slovenec

igra Tone Gogala

Režija Dušan Mlakar

Petek, 10.12. ob 20^h

Četrtek, 23.12. ob 17^h

Sreda, 29.12. ob 20^h

Rezervacije: blagajna muzeja 218 886

FJK

TRST

Gledališce Rossetti

Trzasko koncertno društvo - Jutri, 13. t. m., ob 20.30 bosta nastopila Giorgio Zagnoni in Alessandro Specchi.

Sv.Ivan

V petek, 17. t.m., ob 20.30 bo na sporedu 3. božična revija, ki jo prireja zbor Jacobus Gallus iz Trsta. Sodelovala bosta tudi italijanski zbor Società Polifonica S.M.Maggiore, ki ga vodi Marco Podde in MePZ Primorsko iz Mackolj pod vodstvom Antona Baloha.

MILJE

Gledališce Verdi

Sezona jazz koncertov 1993-94 - 29. januarja 1994, ob 20.30 bo nastopil ansambel The Fringe.

GORICA

Avditorij Savio

V četrtek, 30. t.m., ob 20.30 novoletni koncert z orkestrom Oltenia. Vodi Ovidiu Balan.Solistka Anastasia Tchegotarova - violina.

TRŽIČ

Obcinsko gledališce

V petek, 14. januarja 1994, ob 20.30 koncert Simfoničnega orkestra RTV Slovenije pod vodstvom Antona Nanuta. Solista sopran Luisa Castellani in violinist Sergej Krylov.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TGalerija

Do 20. t. m. bo na ogled razstava Jasne Merkú »Žarni papir«.

Kulturni dom

V vhodnem fojerju je do konca decembra na ogled spominska razstava ob 50-letnici Partizanskega dnevnika.

Dvorana Tripcovich

Do 22. t. m. bo v fojerju na ogled razstava Marina Zocha.

Art Gallery

Do 20. t. m. bo na ogled skupinska prodajna razstava skulptur in grafik.

Sejna dvorana Hranilnice in posojilnice

Do 16. t. m. bo na ogled razstava ilustracij Vesne Benedetic.

ČEDAD

Trzaška kreditna banka

KOROŠKA

CELOVEC

Dezelna galerija

Do 30. januarja 1994 razstavlja svoja dela Valentin Oman.

Galerija Judith Walker

Do 22. t.m. razstavlja svoja dela Konrad Koller.

TINJE

V galeriji Tinje razstavlja svoja dela Irene Gutt-Gregoric. Do 18. decembra bodo razstavljali »Koroške motive« člani likovne sekcije Vjv kulturno-umetniškega društva Radovljica.

BELJAK

Galerija M. Kopp

V galeriji razstavlja prof. Josef Tichy.

Triestina danes v gosteh proti Spezii

Milanese je
prestal kazen

Spezia, pri kateri bo danes gostovala Triestina, je v zadnjih treh nastopih pred svojimi gledalci vedno igrala neodločno brez gola, na skupnem vrstnem redu pa zaseda skromno 15. mesto. Trener Buffoni tokrat ne bo mogel računati na diskvalificiranega Pasqualetta, vratarja Facciola pa se vedno boli koleno in mora se počivati. Po dve kolih kazni bi lahko spet igral Milanese, vendar je v zadnjih casih na desnem pasu zelo dobro igral tudi Zatterin. V napadu bosta verjetno delovala Labardi in La Rosa. Trzacani bi brzkone samo z zmago se lahko upali v ponovno vključitev v boj za uvrstitev v play off.

Včerajšnji rezultat: Pro Sesto - Fiorentina 2:1.

Danasnji spored: Alessandria - Leffe, Carpi - Como, Carrarese - Massese, Empoli - Prato, Mantova - Bologna, Pistoiese - Chievo, Spal - Palazzolo, Spezia - Triestina.

B liga

Danasnji spored: Acireale - Ravenna, Bari - Modena, Brescia - Vicenza, Cesena - Palermo, Lucchese - Cosenza, Monza - Pisa, Padova - Venezia, Pescara - Ancona, Verona - Andria.

V DEŽELNIH AMATERSKIH LIGAH / JUVENTINA IŠČE TOČKE ZA MIRNO NADALJEVANJE

Primorje doma ne sme izgubiti Vesno čaka presenetljivi Bearzi

Zarja se bo skušala odkupiti - V 2. AL lahko za Primorec - Gaji gori pod nogami

PROMOCIJSKA LIGA Primorje - Trivignano

Danasnji nasprotnik Primorja Trivignano ima zelo slab napad, saj je v 11 odigranih tekmah dal le 5 golov, ne smemo pa pozabiti, da bi imel tudi najboljšo obrambo, če pred tednom dni ne bi zgubil v Flumignanu z zgovornim 3:1. Gostje so skupno prejeli le 7 golov. Omeniti moramo, da je od 10 osvojenih točk Trivignano kar 7 osvojil v gosteh, kjer je tudi izbojeval edini dve zmagi (Monfalcone, Gonars). Čeprav so gostje lani startali med favoriti, so ob koncu prvenstva zbrali le točko več od Primorja. Letos pa z novim trenerjem Leito, ki je zamenjal Pontonija, stanje ni mnogo boljše, pa čeprav je v ekipi prislo do nekaterih novosti: Della Rovere (Palmanova), De Marco (Valnatisone), Della Vedova (Varmo), Focardi (Donatello). Za Primorje pa bo vsekakor predstavljal trd oreh, saj ima trener Tul se vedno probleme zaradi številnih poškodb. Prav zaradi tega bo Tul verjetno začetno postavilo določil tik pred začetkom srečanja. Vse to jasno kaže, kaksno je trenutno stanje pri Primorju, ki je po zmagi Pontoniane v zaostali tekmi z Rudo skupaj s Fortitudom zdrsnilo na rep lestvice. Zato Prosecani danes kljub okrnjeni postavi ne smejo praznih rok z igrišča, ker bi v nasprotnem primeru položaj postal precej kritičen.

Pro Cervignano - Juventus

Standresko mostvo, ki se je kaj kmalu opomoglo po odvzemu 6 točk z nedeljsko domačo zmago proti Fortitudu, bo danes gostovalo v Cervinjanu pri društvu z zelo bogato nogometno tradicijo. Pro Cervignano, ki je novinec v ligi, je z 9 točkami na 10. mestu lestvice. Danasnji Juventusin tekmelec ima torej le točko več od Standrežcev, ki bodo tudi danes igrali odločno in samozavestno, da čimprej osvojijo potrebne točke za mirno nadaljevanje v tej ligi.

standresko mostvo pa bo tudi danes nastopilo v okrnjeni postavi, in sicer brez poškodovanega Cecottija in izključenega Pizzija.

1. AMATERSKA LIGA Bearzi - Vesna

Križani so se takoj oddolžili za poraz s Torreanesejem, saj so v sredo v deželni pokalu premagali Muggesano, ki igra v 1. AL skupina B in si zagotovili nastop v osmini finala. Danes pa igrajo s "presenetljivim" novincem, ki je do sledi klonil le močni Basaldelli, katero glej slučajnost je premagala le Vesna. Da naloga Križanov ne bo lahka, dokazuje dejstvo, da ekipa Bearzi doma igra s polno paro. Izbojevala je štiri gladke zmage, na delitev točk pa sta jo prisilila solidni Donatello in kvotirani Union.

Vesni se bo morda v tem srečanju poznala utrujenost, vendar so navijaci zaradi visoke morale v ekipi prepričani, da "plavi" ne bodo zatajili, saj bi bila tudi ena sama točka gotovo dobrodošla.

Zarja - Union

Zarjanom, ki so v zadnjih treh tekmah nekoliko zatajili, prihaja v goste neugoden nasprotnik. Ekipa Uniona je lani izpadla iz promocijske lige skupina B, potem ko je zgubila dodatni odločilni dvoboj z Valnatisonejem kar 5:1. Čeprav je letos startal brez velikih ambicij, se je ekipa iz Percota doslej dobro odrezala. Doma je izgubila le z Buissejem (1:2), v gosteh pa z Basaldello (2:0). Kljub tem dvem spodrslijem, se vseeno drži pri vrhu lestvice s 14 točkami. V Bazovico prihajajo s trdnim namenom, da neporaženi zapustijo igrišče.

Od Bazovcev po zadnjih treh medlih nastopih vsi pričakujejo reakcijo, saj ima ekipa kljub okrnjeni postavi se vedno soliden potencial. Morda je Gregorič po poškodbah Ispira v napadu nekoliko preveč osamljen in zato bo verjetno Bidussi danes tudi primerno ukrepal. Zarjani hočejo prekiniti to serijo s prepričljivo zmago; s katero bi na najboljši način nazdravili 300. prvenstveni tekmi kape-tana Damjana Fonda.

2. AMATERSKA LIGA Kras - Morsano

Po dveh zaporednih porazih, Krasu danes niso dovoljene napake, čeprav ima v go-

steh nevarnega tekmeča.

Morsano, ki se je lani za las rešil izpada (13. mesto, 24 točk), je letos začel zelo dobro. Po osmih tekmah je imel 12 točk, nato pa se je v ekipi verjetno kaj zataknilo, saj so gostje v zadnjih treh nastopih zbrali le eno samo točko, ter s tem iz zgornjega zdrsnili v srednji del lestvice.

Položaj Krasa na lestvici sicer ni preveč rožnat, tudi zamenjava trenerja Dazzare z Manzuttom ni prinesla zazeljenih rezultatov, saj pod njegovim vodstvom ekipa se ni osvojila točke (dva zaporedna poraza). Zato navijaci upajo, da bo Kras danes vendarle pokazal kaj zmora in prekinil negativno serijo, pa čeprav bo igral brez Cucaricha, ki je izključen.

Primorec - Brian

Lazjo nalogo bo gotovo imel Primorec, ki gosti povprečno ekipo Briana, ki je doslej osvojila eno samo točko in je osamljena na repu lestvice. Če k temu dodamo se, da

je Brian v 11 tekmah dosegel le 10 in prejel kar 37 golov potem je jasno, s kakšnim nasprotnikom bodo igrali danes Trebenci. Vsi ti podatki zgovorno govorijo v korist Primorca.

Gaja - Capriva

Gajevece, ki so v sredo v zaostali tekmi s Pro Farro spet klonili v poslednjih minutah, caka danes res zahtevna preizkušnja. V goste jim prihaja še edina neporažena ekipa te skupine, ki si deli prvo mesto s Sovodnjami. Capriva je sicer že lani startala kot favorit, vendar se je morala zaradi slabega začetka sprijazniti s koncnim osmim mestom (31 točk). Letos pa je pokazala, da meri na napredovanje in temu sta nedvomno mnogo prispevala lanski trener in nogometaš Sovodenj Modula ter izkušeni Dilena, ki je bil že lani med stebri ekipe. Prav ta dva znata igrata odlično vlogo tudi na Padričah. Zato jim bodo morali branilci danes posvetiti "po-

sebno pozornost". Upati je tudi, da poraz s Pro Farro ni preveč potrl nogometašev Gaje. Položaj na lestvici je za zeleno-rumene postal že kritičen in zato mora danes Gaja odnesti vsaj točko. S tem bi naredila tudi veliko uslugo Sovodenjem, ki danes ne bodo igrali, ker so ekipo Fossalona izključili iz prvenstva.

3. AMATERSKA LIGA Breg - Lelio Team

Po zmagi, ki so jo dosegli Brezani v sredo proti Edile Adriaticu v deželni pokalu, je ozračje v taboru Brega na višku. Zato danes Trzacani ne bi smeli predstavljati težje oviro za plave. Nasprotnik je namreč doslej premagal le novince San Giacomo v prvem kolu, izbojeval pa je pet neodločenih rezultatov, kar pa se nam zdi vsekakor premalo, da bi lahko zaustavil Brezane.

Servola - Dolina

Dolincanom, ki so v sredo vendarle prebili led in prisli do prve prvenstvene zmage, se danes nudi lepa priloznost,

da izboljšajo položaj na lestvici. Gostovali bodo namreč pri novincu Servoli, ki ima le dve točki več in ce bodo Dolincani zaigrali kot v Vermeiglianu, lahko tudi dohitijo nasprotnika. (Bruno Rupel)

Mladost - Moimacco

Po treh zaporednih (in tudi nesrečnih) porazih bo danes Mladost v 11. kolu te lige gostila tretjevršni Moimacco, ki ima za vodilnim Marianom najboljšo obrambo, saj je do sledi prejel le 9 zadetkov.

Doberdobsko mostvo pa bo spet nastopilo z zelo okrnjeno postavo. Zaradi poškodb bodo odsotni Bidut, Marusic, Peric in vratar Zanier, ki ga bo zamenjal Diego Gergolet. Zanj bo to tudi krstni nastop v letosnjem prvenstvu. Čeprav bo imel trener Faganet spet velike težave s postavo, pa so v doberdobskem taboru pre danasnjo tekmo optimistično razpoloženi. Imeli so namreč toliko smole, da je že ura, da se jim sreča le nasmehne.

Damjan Fonda danes že tristotič v dresu Zarje

Damjan Fonda, 30-letni nogometaš bazoviske Zarje, bo v članski ekipi Zarje odigral 300. prvenstveno tekmo. Krstni nastop je Damjan opravil v 1. kolu 2. AL (30.9.81) proti Olimpiji, ko ga je takratni trener Vojko Križmančič poslal na igrišče 10 minut pred koncem namesto Fabia Razma, ki je malo prej nerodno zastreljal 11-metrovko. Tekma se ni končala najboljšo za Zarjo, ki je z dvema avtogoloma (Zagar, Franko) izgubila z 2:0. Za ljubitelje statistik naj omenimo še, da je v tej tekmi poleg Damjana prvič v članski ekipi nastopil še Paolo Tognetti.

V tej sezoni (81/82) je Damjan prav v povratni tekmi z Olimpio (17.1.82), katero je Zarja prepričljivo dobila (3:0), doživel prvo izključitev. V njegovi dolgoletni karieri, ce nas računamo ne varajo, smo nato zabeležili samo se dve izključitvi in sicer 23. 1. 83 (Zarja - CGS 1:1), ter v lanskem prvenstvu 6.12.92 (Zarja - Torreanese 0:0).

Prvi gol v članski ekipi pa je Damjan dosegel 14.3.82, ko je Zarja z visokim 4:0 v gosteh premagala trzaski Libertas. Od sezone 81/82 Damjan ni

postal le standardni igralec, temveč pravi stebel članske ekipe. V začetku je igral v veznih, v zadnjih sezonah pa v obrambnih vrstah ekipe.

Z letošnjo 13. zaporedno sezono v dresu Zarje je skupno igral 214 tekem v prvenstvih 2. AL, 21 v 3. AL in 64 v 1. AL. Skupno je v teh 299 odigranih tekmah dosegel 24 golov, pa čeprav ne igra vloga napadalca.

V tem obdobju je doživel mnogo lepih in tudi nekaj grenkih trenutkov, kar je pa naravna pot vsakega zgledega sportnika. Danasnji, tristoti nastop za Zarjo, mu bo gotovo se posebej ostal v spominu, saj take rekorde lahko dosežejo le resni in poztvovalni nogometaši. Čeprav je že večkrat namignil, da bo kmalu prenehal s igranjem, so v Bazovici prepričani, da bo "zdržal" se kakšno sezono, čeprav bo težko prehiteti rekord, ki ga je dosegel Ivo Grgic, ki je za Zarjo v 17 sezonah odigral kar 392 prvenstvenih tekem.

Ob danasnjem zavidljivem rekordu iskreno čestitamo Damjanu z željo, da bi o njegovih do-sezkih se večkrat poročali (B. R.)

NOGOMET / V MLADINSKIH PRVENSTVIH

Juventina sicer dobro začela, a slabo končala Primorje brez pravih napadalcev stežka do gola

Borbeni Sovodenjci spravili na kolena Staranzano - Neroden spodrslijaj Bregovih cicibanov - Megla ovirala tekme

DEŽELNO
MLADINSKO
PRVENSTVO
Juventina - Lucinico 0:5
(0:1)

JUVENTINA: Zanier, Trampus, Makuc, Kopal, Romano, Manchi, Gallo (v 80' Ambrosi), Gambino (v 55' P. Gergolet), Brumatti, D. Gergolet, Macuzzi

Razlika med tekmo, ki so jo Standrežci odigrali v sredo proti San Sergiu, in včerajšnjim nastopom, je bila kot noc in dan. Tudi v sredo so sicer izgubili, vendar so se trudili, imeli več priložnosti, a jih je sodnik precej oskodoval, včeraj pa so prikazali blede igre in posledica je bil visok poraz.

Začetek in nasploh prvi polčas sicer nista bila prav slaba, saj so gostje dosegli en sam zadetek, a se tega iz

Mladinci Juventine tokrat visoko izgubili (Foto Ferrari)

off-sidea. Ko pa je bil okrog 10-15 minute drugega polčasa izključen Franichi, so se začele prave težave. Standrežcem dotlej itak ni slo od rok in ko so ostali se z igralcem manj, se nikakor niso mogli enakovredno upirati nasprotniku, ki jim je dodobra napolnil mrežo.

POKRAJINSKO
MLADINSKO

PRVENSTVO
S. Andrea - Primorje 0:0
PRIMORJE: Valente, Ferfoglia, Gherbassi, Zaccagnia, Gustin, Kuk, Zangari, Luksa, Savi, Emili, Natalichio

Sprva je kazalo, da srečanja zaradi megle sploh ne bo, saj vidljivost ni bila taka, kot zahtevajo predpisi. Ze cez nekaj mi-

nut pa se je megla dvignila in tekmo so regularno odigrali.

Ekipi sta si bili dokaj enakovredni. Primorje je bilo nekoliko boljše v sredini, vendar nasprotnikovih vrat ni ogrozilo, a domačini so s svoje strani imeli po eno priloznost v vsakem polcasu, toda Valente je bil obakrat na mestu. Prosecani so namreč uspešno prodirali vse do kazenskega prostora S. Andrea, kjer pa se je poznalo, da so brez pravih napadalcev, saj dejansko niso uspeli neposredno streljati v vrata. Konec koncev je bil neodločen izid pravičen. Velja se povedati, da je bil sodnik nekoliko negotov, vendar mu ne gre pripisati kakšnih posebnih krivd, saj sta to negotovost občutili obe postavi. (Maxi)

Zarja - San Marco odlozena zaradi megle

NAJMLAJSI
Sovodnje - Staranzano 3:1 (0:0)

STRELCI ZA SOVODNJE: Ferletic, Zanier, M. Devetak
SOVODNJE: D. Devetak, Cotic (Mozetic), Moro, Pavsic, Figelj, Jelen, Bagon, M. Devetak, Zanier, Ferletic, Nikolic (Piras)

Čeprav sta si bili ekipi enakovredni, so domači igralci iztržili obe točki. Staranzano je večkrat prisel na polovico igrišča Sovodenjcev, ki pa so ga znali pravocasnoma zaustaviti. Igra je bila lepa in brez večjih prekrskov. Domači so se morali precej potruditi, da so prisli do zadetkov. Vsi igralci Sovodenj so pokazali veliko borbenost in dobro uigranost, saj so bili go-

li sad truda vse ekipe. Proti koncu drugega polčasa, ko je kazalo, da bo rezultat ostal na 3:0 za domače, je domaća obramba zgrešila podajo v svojem kazenskem prostoru, kar so gostje izkoristili in prisli do zadetka (Aljoša Pavsic)

CICIBANI

Breg - Altura Muggesana 2:4 (0:1)
STRELEC za Breg: Strajn (2)

Na zelo blatnem terenu so mladi Brezani nerodno izgubili proti sicer tehnično močnejšemu nasprotniku. Potem ko so celo vodili 2:1, so jim posle moči, tako da je nasprotnik v zadnjih desetih minutah nadoknadil zaostanek in zmagal. Poleg vedno poztvovalnega Strajna je treba tokrat pohvaliti tudi Iozzo, ki je igral zelo solidno. Brezani bodo

zaostalo srečanje s San Lujgijem odigrali v sredo, 15. t.m., ob 17.15 pri Sv. Alojziju. (E.B.)

Esperia - Primorje 0:3 (0:1)

STRELCI: Pipan, Puzzer in Kante

PRIMORJE: Suc, Stoka, Kante, Antonini, Milic, Pipan, Puzzer, Rebula

Proti trzaski Esperii so cicibani Primorja dosegli novi točki. Tekma je bila lepa in obe ekipi sta pokazali res dober nogomet. Domačini so bili solidni, vendar so Prosecani kljub temu vseskozi imeli terensko premoč in si ustvarili številne priloznosti za gol, ki so jih Pipan, Kante in Puzzer tudi izkoristili. Pohvalo si vsekakor zasluži vse mostvo. (Gorazd)

Mladost - Staranzano odlozeno zaradi megle

SMUČARSKI SKOKI / UVODNA TEKMA ZA SVETOVNI POKAL V PLANICI

Spet Bredesen

Za Norvežanom Japonec Okabe in Avstrijec Goldberger
Petek zadovoljen z 12. mestom, točke še Kladniku (20.) in Megliču (25.)

JASNA MILINKOVIĆ

PLANICA - Uvodna tekma 15. svetovnega pokala v smučarskih skokih v Planici je bil pravi festival izvrstnega skakanja. Na skakalnici s kritično točko 92 metrov je veliki finale peterice skakalcev v odločilni seriji dobil Norvežan Espen Bredesen pred Japoncem Takanobujem Okabejem in Avstrijecem Andreasom Goldbergerjem, kar trije tekmovalci pa so skočili po 101 meter, kar je za pol metra dlje od dosedanjega rekorda skakalnice, ki ga je imel Norvežan Vegard Opaas. Točke so si priskakali tudi vsi trije slovenski tekmovalci, ki so se uvrstili na glavno tekmovalje. Franci Petek je osvojil 12., Matjaz Kladnik 20. in Robert Meglič 25. mesto.

Sobotna prireditev pod Poncami res ni bil nacionalni praznik, kot smo pred leti radi govorili, ker je bilo premalo gledalcev, vendar pa resničen praznik skakanja na smučeh. Dobri poznavalci in dolgoletni obiskovalci Planice ne pomnijo, kdaj so nazadnje videli toliko dolgih skokov. Pred poskusnim skokom ni nič kazalo na to, kajti močno je snežilo. Po previdnih skokih za poskus je v prvi seriji najdlje skočil Goldberger (99 m), za pol metra pa je zaostal Bredesen, ki pa je z boljšimi ocenami za slog vodil po prvi seriji. Pred finalno serijo je nehalo snežiti in boljše razmere so vzbudile tudi skakalne sampionke. Jens Weissflog je kot prvi s 101 m dosegel rekord skakalnice, sledil mu je Čeh Jaroslav Sakala 100 m, Okabe pa je izenčil Weissflogov rekord. Goldberger je bil s 96,5 m nekoliko krajši in se je uvrstil za Japoncem, odločitev o zmagovalcu pa je ležala na plečih Espena Bredesa.

Franci Petek je bil najboljši med Slovenci, Norvežan Bredesen pa je osvojil prvo mesto (Foto S. Živulović)

desena. 25. letni mladenič iz Osla je svoj nastop v Planici končal tako kot prejšnjega v mesecu marcu, ko je zmagal. Kot tretji je skočil 101 m in prvo mesto je bilo v njegovih rokah. »Bil sem nekoliko živčen, vendar razmere na skakalnici so bile enake za vse in moral sem skočiti zelo daleč. Rad imam dolge skoke. Živčnost je sedaj že zamenjalo veselje,« je povedal Espen Bredesen. »Bilo je super,« je menil najbolje uvrščeni slovenski skakalec Franci Petek. »Zelo sem vesel, da sem uresničil svoj cilj; to je priti med petnajst najboljših. Posrecila sta se mi dva solidna skoka. Potreboval bom še nekaj časa, da se bom povzpел na tisto raven skakanja, ki sem je sposoben.«

»V prvi seriji smo imeli tekmovalci na začetku težje razmere. Moja skoka sta bila

srednje dobra: prvič sem skočil po najboljših močeh, v drugo pa sem nekoliko zamudil. To je moja druga najboljša uvrstitev v svetovnem pokalu in sem zadovoljen,« je poudarjal Matjaz Kladnik. »Slabo, slabo,« je nekaj minut po tekmi zmešal z glavo Robi Meglič. »Cutil sem pritisk. Z rezultatom sem zadovoljen glede na oba skoka, ki nista bila v redu. Znam skočiti še veliko bolje,« je menil mladi Tržičan.

Bolj zadovoljen pa je bil glavni trener slovenskih skakalcev Jelko Gros: »Vesel sem, da se je Franci po nesrečnem 17. juliju vrnil na tak način, za mlada skakalca pa smo vedeli, da ju moramo brzdati. Toda tudi z nekoliko slabšima predstavama sta prišla do točk, kar pomeni, da sta zmožna še več. Upam, da bodo skakalci jutri v kvalifikacijah ohranili mirno

glavo, za Francija pa je lažje, ker nima kvalifikacij in je že neposredno med petdeseterico. Točke za svetovni pokal je dobilo 30 tekmovalcev, v pokalu narodov pa so jih največ zbrali Japonci, medtem ko je Slovenija na 7. mestu.

Danes se bodo tekmovalci pomerili na veliki skakalnici. Ob 11.30 bodo izvedli kvalifikacije, ob 13. uri bo nastopilo 50 najboljših v prvem poskusu, v finalni seriji ob 14.15 pa 35 skakalcev.

Rezultati - srednja skakalnica: 1. Bredesen (Nor) 268,5 točke (89,5 m, 101 m), 2. Okabe (Jap) 265,0 (98, 101), 3. Goldberger (Avs) 256,0 (99, 96,5), 4. Sakala (Čes) 254,5 (84, 100), 5. Weissflog (Nem) 249,5 (93, 101), 6. Siegmund (Nem) 223,0 (86,5, 95,5), 7. Mollard (Fra) 221,5 (90,5, 89), 8. Vettori (Avs) 221,0 (88, 90,5), 9. Ni-

shikata (Jap) 219,5 (86, 96,5) in Duffner (Nem) 219,5 (86, 93), 11. Nikkola (Fin) 215,0 (86, 91,5), 12. Petek (Slo) 213,0 (85,5, 88), 13. Harada (Jap) 209,5 (82,5, 93,5) in De laup (Fra) 209,5 (89, 85,5), 15. Kasai (Jap) 208,0 (81,5, 91,5), 16. Jäckle (Nem) 206,5 (85, 90,5), 17. Ljökelssox (Nor) 205,5 (80,5, 91,5), 18. Hornbacher (Avs) 204,5 (87, 85,5), 19. Lunardi (Ita) 204,0 (82,5, 89), 20. Kladnik (Slo) 203,0 (81,5, 90), 21. Gay (Fra) 201,5 (81,5, 87,5) in Kuttin (Avs) 201,5, (84, 86,5) 23. Dessum (Fra) 200,5 (87,5, 85) in Martinsson (Sve) 200,5 (84, 87), 25. Meglič (Slo) 200,0 (81, 88).

Pokal narodov: 1. Japonci 145, 2. Nemčija 129, 3. Avstrija 120, 4. Norveška 119, 5. Francija 74, 6. Češka 50, 7. Slovenija 39, 8. Finska 26, 9. Italija 12, 10. Švedska 11, 11. Švica 1.

ALPSKO SMUČANJE / VELESALOM ZA SVETOVNI POKAL

Deborah Compagnoni drugič zapored najhitrejša

Od Slovenk Urška Hrovat odlična osma, Dovžanova 19.

VEYSSONNAZ - Včeraj so se ženske v tem svirarskem smučarskem središču pomerile v veleslalomu. Tako kot na prejšnji tekmi je tudi tokrat slavila Italijanka Deborah Compagnoni (na sliki AP), ki je bila najhitrejša na obeh progah. Drugouvrščeno Nemko Martino Ertl je prehitela za skoraj tri sekunde. Ertlova je tako izenčila svojo najboljšo dosednjo uvrstitev, ki jo je dosegla na veleslalomu v Lillehammerju. Na tretje mesto se je po odlični predstavi v drugem teku predstavila z devetega mesta prebila Svicarka Vreni Schneider. Po prvem teku je kazalo, da se slovenskim smučarkam zopet obeta odlična bera, saj je bila Spela Pretnar na šestem,

Urška Hrovat na šestnajstem in Alenka Dovžan na sedemindvajsetem mestu. Pretnarjeva je v drugem teku že v zgornjem delu proge naredila napako in odstopila. Po

prvem teku je Hrovatova za eno desetinko sekunde zaostala za petnajstim mestom, ki bi ji v drugem teku prineslo številko ena. Kljub temu se je s sedmim časom druge proge prebila na odlično osmo mesto. Piko na i pa je dodala se Dovžanova, ki se je na koncu uvrstila na devetnajsto mesto. Od slovenskih smučark je nastopila se Lea Ribarič, ki je na težki in trdi progi odstopila, Nataše Bokal pa ni bilo na startu.

Rezultati
1. Deborah Compagnoni (Ita) 2:29.86 (1:14.31/1:15.55), 2. Martina Ertl (Nem) 2:32.78 (1:15.05/1:17.73), 3. Vreni Schneider (Svi) 2:33.83 (1:17.20/1:16.63), 4. Heidi Zeller-Bähler (-Svi) 2:33.89

(1:16.57/1:17.32), 5. Katja Seizinger (Nem) 2:35.02 (1:17.49/1:17.53), 6. Eva Twardokens (-ZDA) 2:35.04 (1:17.70/1:17.34), 7. Ulrike Maier (Avs) 2:35.14 (1:17.13/1:18.01), 8. Urška Hrovat (Slo) 2:35.63 (1:17.80/1:17.83), 9. Heidi Völker (ZDA) 2:35.82 (1:17.30/1:18.52), 10. Sabina Panzanini (Ita) 2:36.14 (1:17.13/1:19.01), 11. Christine Meier (-Nem) 2:36.67 (1:16.56/1:20.11), 12. Petra Bernet (Svi) 2:36.73 (1:18.45/1:18.28), 13. Kerrin Lee-Gartner (Kan) 2:36.76 (1:17.32/1:19.44), 14. Miriam Vogt (Nem) 2:36.97 (1:18.20/1:18.77), 15. Karin Roten (Svi) 2:37.17 (1:18.72/1:18.45), 19. Alenka Dovžan (Slo) 2:38.80 (1:19.32/1:19.48).

Tenis: v finalu EP v Trstu Švedi in Nemci

TRST - Reprezentanci Švedske in Nemčije se bosta danes ob 14. uri v Trstu pomerili za naslov evropskega teniskega prvaka. Švedi, ki branijo naslov, so v včerajšnjem polfinalu premagali Čehe, v drugem polfinalu pa je Nemčija premagala Italijo z 2:1. Edino točko za Italijo je priboril Canè, ki je s 7:5 in 7:6 premagal Naewieja. V drugem srečanju posameznikov je Nemec Prinosil premagal Gaudenzija s 6:3, 4:6, 7:6; v dvojicah pa sta bila Prinosil in Renzenbrink boljša od Gaudenzija in Canèja s 6:3, 7:5.

GRAND SLAM POKAL

Danes v finalu Stich in Korda

Oba polfinala trajala 5 setov

MÜNCHEN - Michael Stich je še enkrat poskrbel za razburjenje v polfinalnem srečanju za Grand slam pokal proti Stefanu Edbergu. Šved je namreč vodil že z 2:0 v setih in igral izvrstno, ko

je Nemec spreobrn timer. Najprej je izenčil na 2:2, v odločilnem petem nizu pa je bil na igrišču samo en igralec, in sicer Stich. S tem je wimbledonski zmagovalac iz leta 1991 samo nadaljeval serijo izrednih rezultatov v zadnjem mesecu. Na finalu ATP v Frankfurtu je bil prvi, pred tednom dni pa je Nemčijo popeljal do zmage v Davisovem pokalu. Na svetovni računalniški lestvici se je povzpел na drugo mesto, v današnjem finalu pa bo njegov nasprotnik Čeh Korda, ki je v drugem polfinalu premagal Američana Samprasa (na sliki AP).

POLFINALNA IZIDA: Stich - Edberg 2:6, 3:6, 6:3, 6:3, 6:1; Korda - Sampras 3:6, 7:6, 3:6, 7:6, 13:11.

C LIGA / SINOČI V 12. KOLU V GRADIŠČU

Mladi Hmeljak odločilen za Jdranovo zmago

Christian Arena na tekmi proti Fantuzziju (f. KROMA)

Itala S. Marco - Jadran TKB 70:74 (35:44)

ITALA SAN MARCO: Corsi 2 (2:2), Merljak 19 (0:1), Paduan 11 (2:6), Palombi, Saluini, Castelli 2, Sartori 16 (3:3), Sansa 18 (4:5), Podbersig 4 (0:2), trener Castellarin.

JADRAN TKB: Arena 8 (0:2), Oberdan 4 (0:1), Cuk 6, Pregarc 4 (2:2), Kojanec, Starc 12 (3:5), Rebula 12 (4:5), M. Milic, Rauber 21 (1:2), Hmeljak 7 (1:2), trener Vatovec.

SODNIKA: Pinto (Castellaro) in Vecchio (Trevi-so). PON: Arena (40), Merljak (40). 3T: Merljak 1, Paduan 1, Sartori 1; Rauber 2, Starc 1.

GRADIŠČE - Jadranovi kosarkarji so sinoči v 12. kolu C lige v Gradišču zaslužen, toda tudi s precejšnjo težavo premagali domačo ekipo Itale in tako

ohranili prvo mesto na lestvici.

Nase moštvo tudi včeraj ni igralo najbolje, vseeno pa je osvojilo novi točki, in to proti nasprotniku, ki je točki krvavo potreboval, saj je njegov položaj na razpredelnici že zaskrbljujoč. Za domačo ekipo bi bila zmaga proti vodilnemu na lestvici še kako dobrodošla in zato so se gostitelji zelo zavzeto in odločno vrgli v boj za vsako zogo. Tekma se je začela v znamenju velike izenačenosti, saj sta se ekipi do 12. min. izmenjavali v vodstvu, nakar so Vatovčevi fantje bolj zaigrali v obrambi. Znatno so izboljšali skok in tako lahko sprožili protinapade. V 15. min. so povedli za 7 točk (36:29), dve minuti pozneje pa že za 13 (44:31). Nakar so nerodno izgubili nekaj točk in sklenili polcas z devetimi točkami prednosti.

S slabo igro so naši kosarkarji nadaljevali tudi v drugem polcasu, da so gostitelji že v 25. min. zmanjšali zaostanek le na tri točke (47:50). V tem delu je prvič pri Itali letos zaigral tudi bivši Jadranov kosarkar Marko Corsi. Tekma je bila dokaj izenačena do 35. min., ko je stopil na igrišče mladi Marko Hmeljak in vnesel v Jadranovo igro prepotrebno svežino in vodstvo nase peterke je takoj naraslo na 12 točk (69:57). Do konca tekme je bilo se minuta in 33 sekund in ko je vse kazalo, da bodo jadrancovi zanesljivo zmagali, so gostitelji zbrali vse zadnje moči in skoraj docela nadoknadili zaostanek (12 sekund pred koncem 72:70). Naposled pa je našim le uspelo ohraniti minimalno vodstvo in zmagati.

SINOCNI IZID
Don Bosco - Cittadella 88:71 (44:38)

D LIGA

Sedmi zaporedni poraz Bora Radenske

Portogruaro - Bor Radenska 91:78 (51:45)

BOR RADENSKA: Azman 18 (4:8 za 2, 0:6 za 3, 10:11 p. meti), Bajc 8 (2:8, -, 4:5), Percic 6 (3:7, -, -), Persi 8 (2:3, 1:1, 1:2), Barini 1 (-, -, 1:2), Merlin 16 (4:8, 2:6, 2:4), Rasman, Crisma 12 (3:7, 1:1, 3:8), Pettirrosso 9 (3:6, -, 3:4), trener Sancin (na sliki).

Borovi kosarkarji so v Portogruaru doživeli že sedmi zaporedni poraz. O srečanju bomo se poročali.

11. KOLO / ITALIJANSKA A-1 LIGA

Tržaški Stefanel v Reggio Emilii naskakuje rekord

Na sporedu je še nekaj dokaj zanimivih srečanj

TRST - Ime tržaškega Stefanela bi lahko bilo od danes zapisano v analih statističnih podatkov italijanske košarke. Tanjevičev moštvo namreč jurisa na 11. zaporedno zmago, s katero bi izenačilo zgodovinski rekord 11 zaporednih zmag, ki jih je doseglo društvo iz Vareseja v sezoni 1980/81.

Priložnost za ta podvig se Tržancem ponuja danes v Reggio Emilii, kjer so Gentile in soigralci nesporni favoriti za zmago, saj je Reggiana doslej le dvakrat zmagala (proti Pfizerju in Reyerju) in tudi vzdusje v ekipi ni ravno najboljšo. Moštvo, ki ga vodi trener Bernardi, doslej ni upravičilo pričakovanj, čeprav uvršča dva odlična Američana (Mikea Mithcella in Tonyja Browna), ki pa nista več ... rosno mlada. Mithcell ima namreč kar 37, Brown pa 33 let. Tudi Fantozzi, ki bo danes odigral že svojo 400. prvenstveno tekmo, je doslej nekoliko odpovedal. Presenetljivo dobro pa se je doslej odrezal Tržančan Cavazzon.

Stefanel je med tednom prvič po 22 uspešnih nastopih v pokalu in prvenstvu padel v Atenah proti Panioniosu. Tržancani so v Atenah igrali zares slabo, tako v obrambi kot v napadu. Pomanjkanje mednarodnih izkušenj, utrujenost od stalnih potovanj in »non-stop« igranje so bili za Tanjevičeve fante usodni na tekmi v Atenah. Stefanel pa si nadeja, da bo že danes v Reggio Emilii ujel pravo formo in osvojil zmago.

Od ostalih današnjih tekem te lige bo beneski Reyer, pri katerem igra slovenski reprezentant Slavko Kotnik, pred izjemno težko nalogo, saj bo gostil bolonjski Buckler, ki je med tednom v pokalu suvereno naidigral turski Efes Pilsen.

Naj omenimo še, da so na včerajšnjem zasedanju italijanske košarkarske zveze sprejeli sklep, da bodo odslej dovolili tujim trenerjem, ki so dosegli velike mednarodne uspehe, da trenirajo v Italiji, čeprav v zadnjih starih letih niso sedeli na klopi enega od italijanskih klubov.

DANASNI SPORED (17.30): Reggiana - Stefanel Trst, Burghy Rim - Clear Cantù, Reyer Benetke - Buckler Bologna, Onyx Caserta - Baker Livorno, Filodoro Bologna - Benetton Treviso.

VRSTNI RED: Stefanel 20, Buckler in Glaxo 16, Recoaro 14, Benetton in Scavolini 12, Pfizer, Onyx, Kleenex 10, Clear, Burghy 8, Filodoro, Bialetti 6, Baker 5, Reggiana 4, Reyer 2. (Recoaro, Glaxo, Scavolini, Bialetti, Kleenex in Pfizer imajo tekmo več)

VCERAJSNI IZIDI: Recoaro - Glaxo 89:97, Scavolini - Bialetti 89:87, Kleenex - Pfizer 89:88.

A-2 liga

V 11. kolu italijanske košarkarske A-2 lige bo danes v Sassariju zanimivo srečanje med domaćo ekipo Banco Sardegna, pri kateri igra Curčić, in Aurigo iz Trapanija, s katero nastopa naš rojak Marko Lokar.

DANASNI SPORED (17.30): Francorosso - Pulitalia, Cagiva - Pavia, Telemarket - Napoli, Goccia di Carnia - Monini, Banco Sardegna - Auriga, Carife - Olitalia, Floor - Teorema. VCERAJSNI IZIDI: Desio - Teamsystem 88:72.

DEČKI / V 3. KOLU TRŽAŠKE SKUPINE

Slovenski derbi jadrancem

V vnaprej odigranem srečanju so premagali sokolovce

Jadran Farco - Sokol 67:49 (33:23)

JADRAN FARCO: Mura 4, Spacapan 6, Kalc 2, Fonda 4 (0:2), Lakovic 6, Hrovatin 16 (0:2), Ieram 4, Taučer 2, Gustin 9 (1:4), Stefancic 12 (4:6), Pavletic 4 (0:2), trener Vremec.

SOKOL: Pavletic 13 (1:6), Doglia 11 (1:4), Sirca, Kralj 1 (1:2), Grilanc, Sustersic 2 (0:2), Semec 2 (0:2), Bogatec 4, Puntar 12 (0:4), trener Meden.

Zaradi zasedenosti telovadnice doma Ervatti so to tekmo odigrali že v petek v Dolini. Prvi slovenski derbi je bil v prvih dveh četrtinah zelo izenačen. To velja se posebej za prvo, ki so jo jadrancovi dobili le s točko razlike (16:15). Sokolovci so zlasti zadovoljili s hitrimi protinapadi in poizvedovalno igro.

V nadaljevanju so se jadrancovi bolj zbrali in predvsem so manj grešili mete

neposredno pod košem. Jadrancovi so imeli na razpolago tudi več enakovrednih menjav in so tako tudi zaslužen zmago.

Za poizvedovalnost in borbenost si na tem derbiju zaslužijo pohvalo prav vsi kosarkarji obeh moštvev.

TURNIR EWIVA IL MB TOLAZILNA SKUPINA

Sokol - Stefanel B 59:30 (31:11)

SOKOL: Jurij Rogelja 5, Primož Rogelja 2, Frandolic 22, Kristjan Rebula 10, Privilegi 4, Kosmina, Umari 4, Stanic 2, Lansetti, Hrovatin, Jaksic 10, vaditelj M. Golemac.

Sokolovi minikosarkarji so na tem turnirju izbojevali že eno zmago. V obrambi so se izkazali predvsem najmlajši, med katerimi naj omenimo Primoža Rogeljo in Petra Hrovatina, v napadu pa je bil najboljši Erik Frandolic, ki je dal kar 22 točk. (Marko Golemac)

Obvestila

SKGZ - Komisija za sport vabi na predstavitev raziskovalnega dela Slovenski zamejski sport po letu 2000 (2. del) v Gregorčičevo dvorano v Trstu, Ul. sv. Franciska 20, v petek, 17. t. m., ob 18. uri.

SZ BOR

priraja pod pokroviteljstvom namiznoteniske federacije mladinski pokrajinski namiznoteniski turnir za osnovnosolce in srednjesolce. Odvijal se bo v soboto, 18. t. m., v Sportnem centru na stadionu 1. maj z začetkom ob 15. uri. Prijave sprejemajo do 15. t. m. pri SZ Bor ob delavnikih med 17. in 19. uro (tel. 51377 ali 566137), vpisnina znaša 2.000 lir, poravnati pa jo je mogoče tudi pred začetkom turnirja.

SK DEVIN

organizira zimovanje in silvestrovanje v Sappadi od 26. decembra do 2. januarja 1994. Na razpolago je še nekaj dodatnih mest. Informacije na tel. 220423 - Stojan. Nekaj dodatnih mest je tudi se na razpolago za zimovanje na Kronplatzu blizu Brunecka, ki bo od 2. do 6. oz. 8. januarja 1994. Informacije pri Stojanu - tel. 220423.

SK BRDINA

organizira zimovanje in silvestrovanje v Mariboru. Informacije in vpisovanje na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah vsak ponedeljek od 18. do 20. ure. Zabaval vas bo ansambel Happy day.

ZVUTS za zamejstvo

organizira od 23. dec. do 2. jan. 1994 smučarske tečaje na Pohorju.

SD BREG - smučarska sekcija

pridei zimovanje za božic in novo leto v smučarskem centru Cerkno. Vse potrebne informacije lahko dobite na sedežu društva v dolinski občinski telovadnici ob torkih od 21. do 22. ure.

PROMOCIJSKA LIGA / VČERAJ V GORICI IN NABREŽINI

Dom slavil v zadnji sekundi Sokolovci spet praznih rok

GORISKA SKUPINA

Dom - Grado 80:79 (37:40)

DOM: Kosuta 10 (2:5), Kocijancic 4, Orzan 11 (0:1), Semolic 5 (3:3), Pecanac 6 (4:6), Bric 15 (5:8), Battello 8, Jarc 21 (5:6)

PON: Bric (36); 3 TOČKE: Kosuta 2, Orzan 1; TRENER: Lucio Miani.

Po stiri letni suši so se domovci končno oddolžili Gradežu za vse dosedanje poraze. Začeli sicer niso najbolje: v 5. minuti so gostje z zelo hitro in agresivno igro ze vodili z 9 točkami prednosti (18:27). Kasneje, v 10. minuti, je na parket stopil Semolic in pripomogel, da so domaci (na sliki Valter Bric) delno nadoknadili zamujeno in ob koncu polcasa zaostajali le za tri točke.

V drugem delu tekme so gostje vodili do 10. minute, ko so domovci izenačili in sami povedli (61:58). Vodstvo so obdržali in večali do 15. minute (72:65), ko so jih gostje dohiteli, a izenačenost je trajala nekako do zadnje minute. Igralci Grada so 2 sekundi pred koncem napravili enkratno priložnost za zmagovalni kos. Nad Pecanecem, ki je pobral odbito zogo, so v poslednji sekundi srečanja napravili osebno napako. Pecanac je imel na

razpolago prosta meta 1+1, zadel je prvega in tako so si domovci zagotovili pomembno zmago, za katero so zaslužni prav vsi igralci. (Re.P.)

TRŽAŠKA SKUPINA

Lega Nazionale - Sokol Warm 72:60 (41:37)

SOKOL WARM: Gruden, Bajc 1 (1:2), Pahor 2 (0:2), Rosati, Busan 7 (0:4), Paulina 15 (0:5), Sotić 14 (4:8), Pertot 19 (1:3), Devetak 2, Ušaj, trener I. Starc.

PM: 6:24. PON: Paulina (tehnična in izključitev, 38). 3T: Paulina 3.

Sokolovci so včeraj doživeli že tretji zaporedni poraz in sama sreča je, da bodo naslednje srečanje igrali le

Rokomet: Zmaga Krasa Trimac

Rokometasi Krasa Trimac so včeraj pred domačimi gledalci z 21:15 (10:2) premagali Cus iz Benetk in ohranili mesto pod vrhom lestvice C lige. Včerajšnji nasprotnik je bil bolj skromen, Krasovci pa so dobro zaigrali v prvem polcasu.

v prihodnjem letu, saj bodo v naslednjem kolu prosti, potem pa bo prvenstvena prekinitev zaradi božičnih in novoletnih praznikov. Tudi včeraj so namreč naši kosarkarji igrali zelo slabo tako v obrambi kot v napadu in med to dolgo prekinitvijo prvenstva je upati, da bodo vendarle našli vzroke za zadnje spodrsilaje in tudi ustrezno ukrepanje.

Košarkarji Lega Nazionale so začeli zelo samozavestno in odločno ter v 10. min. ze vodili s 26:13. Gostitelji so nadaljevali z dobro igro in do 15. min. obdržali zanesljivo vodstvo (36:25). Nato pa so sokolovci le uredili svoje vrste, tako da so ob polcasu zmanjšali zaostanek na 4 točke.

V drugem polcasu pa se je ponovila slika iz prvega. Sokolovci so grešili kot za stavo in predvsem so bili katastrofalni pri izvajanju prostih metov (6:24!). Odsotnost Damirja Starca in Rudija Stanisise gotovo ni opravičilo za ponoven neuspeh. (Gorazd Bajc)

OSTALA IZIDA: Kontovel - Lav. Porto 101:65 (51:20); Cus - Cicibona Mingot 56:70 (25:36)

NARASČAJNIKI
Jadran Eurosva - Dino Conti 124:75 (59:43)

ODBOJKA / MOŠKA B2 LIGA

Okrnjena Imsa Kmečka banka prvič izgubila doma

Zaradi vročine odsotna Feri in Lutman - Tudi pristransko sojenje

Imsa Kmečka banka - Rum baker Trst 1:3 (15:11, 13:15, 12:15, 4:15)

IMSA KB: Paoletti 3+3, Gianluca Populini 8+19, Marchesini 0+1, Stabile 2+7, Buzzinelli 3+1, Florenin 7+9, Princic 2+1, Rigonat 3+1, Giancarlo Populini 0+0, Ursic.

Skupno tocke: 44:56. Servisi (tocke/napake): Imsa KB 6/14, Rum Baker 1/15. Napake: Imsa KB 24, Rum Baker 15. Bloki: Imsa KB 12, Rum Baker 15. Sodnik (Baggio (Vicenza) in Sessich.

Po presenetljivi zmagi proti videmskemu VBU je sinoci cakala valovce lazja naloga. Rum Baker, ki je sezono začel s ciljem napredovanja, je doslej zmagal le na eni tekmi, tako da je bil na samem dnu lestvice. Na pirju rutinski nastop pa se je že pred samim začetkom hudo zapletel, saj sta pred tekmo zbolela kapetan Feri (na sliki) in center Lutman, poleg tega pa so tudi standardni podajac Marchesini in brata Populini igrali z vročino (Marchesini z 39 stopinjami mrzlice), Paoletti pa je sinoci prvič igral po dveh tednih bolezni. Imsa Kmečka banka je pricela s postavo Rigonat, Princic, Populini, Stabile, Buzzinelli, Florenin. Odsotnosti je bilo na igrišču kar precej občutiti, saj je bil napad brez Ferija in Lutmana zelo obubošan. Re-

zerve vsekakor sploh niso razocarale in Imsa je po negotovem začetku vodila do 11:6. Toda sprejem je sepal in Trzacani so reagirali ter se približali do 13:11. Valovci so zbrali vse moči in z odličnimi blokoma set osvojili.

Drugi set je bil se bolj izenačen od prvega. Na obeh straneh mreže je bilo precej napak, tako da ni bila igra tako privlačna kot smo je bili od Goricanov vajeni. Pri stanju 10:10 pa je Cus pritisnil na plin in set tudi osvojil. V tretjem setu je katastrofalno slab sodnik podaril Cusu cel kup tock. Domacini so sicer odlično reagirali in se spet približali nasprotniku do 12:13, toda Cus je z dobrim blokom in po napaki valovcev prišel do petnajste tocke. Opogumljeni Trzacani so v cetrtem setu visoko povedli, trenerju Zamoju pa ni preostalo drugega kot, da je od mrzlice izcrpanega tolkaca Gianluco Populinija zamenjal s podajalcem Rigonatom!

Skratka, prvi domaci poraz je prišel v najmanj pričakovanem trenutku, krivdo pa je v največji meri treba pripisati odsotnostim (verjetno je slo za epidemijo v mostvu) in pristranskemu sojenju. V normalnih okoliščinah bi tudi Trzacani prav gotovo premagali zapustili standrezko telovadnico. (A&D)

Maxicono po štirih nizih v Trevisu premagal Sisley Danes Alpitour - Porto

Sisley - Maxicono 1:3 (10:15, 14:16, 15:12, 12:15)

SISLEY: Gardini 2+20, Passani 5+12, Tofoli 1+5, Agazzi 2+6, Zwerver 10+20, Bernardi 16+13, Negro 3+11, Moretti.

MAXICONO: Giretto 9+13, Gravina 6+15, Giani 11+22, Corsano, Farina 0+1, Bracci 9+22, Carla 9+14, Botti 1+3, Blangé 3+2.

V vnaprej odigrani tekmi 14. kola v italijanski odbojarski A1 ligi je Maxicono iz Parme v Trevisu s 3:1 premagal domaci Sisley. To je bila že 11. zmaga Maxicono v dosedanjih petnajstih prvoligaskih dvobojih med tema kluboma.

Danasnje tekme bodo manj zanimive. Najbolj napeto naj bi bilo v Cuneu, kjer bo Alpitour gostil Porto iz Ravenne. Srečanje bo posredno prenasala Italia 1 s pričetkom ob 16.30. Tekma med Fochijem Bologna in Ignisom Padova bo v novi sportni palaci v Casalecchiu di Reno. V dvorani je prostora za devet tisoč gledalcev, vprasanje pa je, koliko ljudi bo prisostovalo tekmi, ce vemo, da gostitelj Fochi ze sedem kol ne zmaguje. Ostale tekme so Toscana Firenze - Daytona Modena, Milan - Latte Giglio Reggio Emilia, Mia Verona - Gabeca Montichiari, Jockey Schio - Sidis Falconara.

V moški C2 ligi Olympia premagala Bor Omse Brežanke za las ob podvig

Rezultati sinočnih tekem 7. kola v deželni odbojarskih ligah:

MOŠKA C2 LIGA

Bor Omse - Olympia CDR 1:3 (12:15, 15:11, 1:15, 13:15)

Soča Sobema - Mossa Candolini 1:3 (4:15, 7:15, 17:16, 11:15)

Koimpex - Fagagna 3:1 (15:4, 15:11, 10:15, 15:3)

ŽENSKA C2 LIGA

Breg - Cus Videm 2:3 (15:10, 15:12, 11:15, 11:15, 15:17)

Martignacco - Sokol Indules 2:3 (15:9, 15:13, 9:15, 8:15, 12:15)

Mossa - Kmečka banka 2:3 (17:15, 13:15, 15:8, 13:15, 8:15)

MLADINSKA ODBOJKA

Dečki

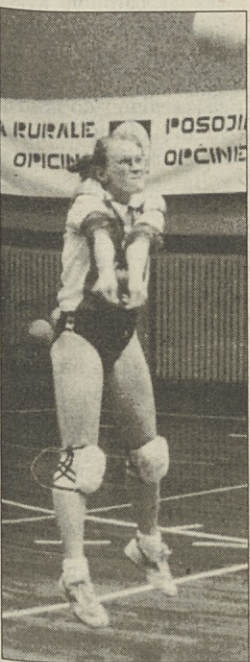
Bor - Sant'Andrea 3:1 (15:4, 12:15, 15:8, 15:3)

Deklice

Pallavolo TS B - Bor neodigrano (tekmo je sodnik prisodil borovkam s 3:0 b.b., ker domaca ekipa ni imela dokumentov)

ODBOJKA / V ŽENSKI C1 LIGI PORAZ SLOGAŠIC NA OPČINAH

Dva obraza Koimpexa z vodilnim Ghemarjem

Katja Fabrizi (f. KROMA)

Koimpex - Ghemar 1:3 (14:16, 15:4, 5:15, 5:15)

KOIMPEX: Fabrizi (5+5), Gregori (7+5), Mijot (0+0), Pertot (1+12), Salon (0+0), Susic (7+1), Starc (1+0), Skerk (2+13), Irena Vidali, Tamara Vidali (7+2).

Servisi, tocke, napake Koimpex 18, 10.

Koimpex je v tem kolu gostil vodilni Ghemar, ki letos se ni izgubil in po tem, kar smo lahko včeraj videli na Opčinah, tudi upravičeno sodi na vrh lestvice. Gre za kompletno ekipo z dobrim servisom in izrazito ostrim napadom ter zelo dobro obrambo. Slogašice so morale popraviti slab vtis po dveh medlih nastopih na domacem igrišču, po drugi strani pa je vse zanimalo, kako bodo reagirale na poskodbu najboljšje tolkačice Ukmarjeve, za

katero je zdaj že jasno, da se v letosnjem prvenstvu zal ne bo več mogla pridružiti svojim soigralkam. No, včeraj smo lahko gledali praktično dve različni ekipi. Po odličnem začetku in igri v prvem in drugem setu je Koimpex v nadaljevanju popustil in postal dokaj lahek plen gostij.

Pa pojdimo po vrsti. Ghemar je takoj povedel s 5:0, Koimpex ga je dohitel pri stanju 7:7, nato pa se je razvnela bitka za vsako zogo. Koimpex je prvi prišel do set zoge, ko je povedel s 14:13, a je tolčena zoga v out pokopala njegove upe za osvojitve seta. To pa nasih igralok ni potrolo, saj so s prodorno igro nadaljevale v drugem nizu. Zelo oster servis je prisilil Ghemar, da je igral dalec od mreže, Sloga pa je zelo malo grešila in povsem

zbegala svoje nasprotnice, kot jasno kaže tudi izid. Zal pa se je v naslednjih dveh setih stanje povsem spremenilo. Ghemar je ostro reagiral, pri Koimpexu je popustila obramba, blok ni bil na mestu in Ghemar je začel nizati tocke. Delna izida zadnjih dveh setov dajata sicer vtis popolne pasivnosti Koimpexa, kar pa ne drži. Tretji niz je na primer trajal kar 30 minut, Koimpex je speljal se vrsto dobrih akcij, vendar je z njimi izsilil le menjave ne pa tudi tock. (INKA)

Poraz borovk

Odbojkarice Bora Tombolini so tokrat morale priznati premoč Gemono. Gostje so bile prepričljivo boljše in so slavile s 3:0 (15:6, 15:7, 15:11)

domači šport

Danes

Nedelja, 12. decembra 1993

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA

14.30 na Proseku: Primorje - Trivignano; 14.30 v Cervinjanu: Pro Cervignano - Juventina

1. AMATERSKA LIGA

14.30 v Bazovici: Zarja - Union 91; 14.30 v Bearziju, Ul. Don Bosco: Bearzi - Vesna

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Repnu: Kras - Morsano; 14.30 v Trebbach: Primorec - Brian; 14.30 na Padricah: Gaja - Capriva

3. AMATERSKA LIGA

14.30 v Doberdobu: Mladost - Moimacco; 14.30 v Trstu: Servola - Dolina; 17.00 v Trstu, Ul. Felluga: Lelio Team

- Breg

NAJMLAJSI

10.30 v Trstu, 1. maj: Bor Farco - Domio

ZACETNIKI

10.30 v Bazovici: Zarja Adriaimpex A - Chiarbola; 14.30 v Trstu, pri sv. Sergiju: San Sergio - Zarja Adriaimpex B

ODBOJKA

MLADINCI

11.00 v Trstu, Campi Elisi: Sant'Andrea - Bor; 11.00 na Opčinah: Koimpex - Volley club

MLADINKE

11.30 v Trstu, Ul. Ginnastica: Sgt B - Sokol

DECKI

9.30 na Opčinah: Koimpex - Rum Baker

KOSARKA

DECKI

9.00 v Briscikih, dom Ervatti: Jadran - Sokol

Jutri

Ponedeljek, 13. decembra 1993

KOSARKA

MLADINCI

18.30 v Briscikih, dom Ervatti: Kontovel - Arte; 20.30 v Briscikih, dom Ervatti: Cicibona - Bor Radenska; 21.00 v Miljah: Intermuggia - Breg

NOGOMET

PRVENSTVO CSI

17.30 na Proseku: Primorje - Sant'Andrea

BTP

BUONI DEL TESORO POLIENNALI S TRILETNO IN PETLETNO ZAPADLOSTJO

■ Obveznice BTP se koristijo od 1. oktobra 1993; triletna zapadejo 1. oktobra 1996, petletne pa 1. oktobra 1998.

■ Obveznice dajejo letno 9% bruto obresti, izplačljive v dveh posticipiranih šestmesečnih obrokih.

■ Obveznice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem.

■ Dejanski letni donos BTP znaša 8,03%, če bodo obveznice prodane po ponujeni ceni.

■ Cena, ki bo iznešena na dražbi, in efektivni donos bosta objavljena v časopisju.

■ Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne 13. decembra.

■ Obveznice BTP se koristijo s 1. oktobrom: ob vplačilu (16. decembra) bo treba plačati poleg cene, iznešene na dražbi, tudi do tedaj dozorele obresti. Te bodo zasebniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku.

■ Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.

■ Obveznice so v ponudbi v svežnjih po najmanj 5 milijonov lir.

■ Podrobnejše informacije nudijo banke.

POTOPIS

S poti po divjem Kurdistanu (5)

Coca Coli se tudi tu nisem mogel izogniti

Bog ne daj, da bi se vozili ponoci ali pa zavili z glavne ceste. Gotovo vas bodo teroristi ugrabili, pravijo. Za njihove navedbe se bolj malo meni in nadaljujemo svojo pot. Le tisto o nočnih voznih vzamemo zares, saj se, odkar smo v Kurdistanu, vozimo le se podnevi. Tudi spali ne bomo več na prostem, saj so hoteli tu neverjetno poceni, pa tudi tveganje je le prehudo.

Ko se tako že lep čas vozimo proti Iğdırju, kamor smo danes namenjeni, se nam zazdi, da belina, ki jo vidimo pred seboj na nebu, niso le oblaki. Res, ko pozorno pogledas, vidiš, da se pred teboj v daljavi dviga ogromna, s snegom pokrita kamnita gmota, vulkan po imenu Ararat. Ararat ali, kot mu pravijo domaćini, Büyük ağırl Dağ, je najvišja gora Turcije. Podatki o višini tega

osamelega vulkana se precej razlikujejo, vendar je gotovo visok nekaj čez 5100 metrov. O tej gori krožijo številne legende, na njej pa naj bi s svojo barko pristal Noe. Ararat je tudi nacionalni simbol Armencev, saj ga imajo celo v svojem grbu.

Ararat me je s svojo visino in dominantnostjo nad vso daljno okolico takoj prevzel. Ze pred tem sem si zelo želel povzpeti se na to mogočno goro, ki se s te enolične pokrajine dviga visoko proti nebu. Zal pa se mi ta želja ni uresnicila, saj je pristop nanj zaradi političnih in vojaških okoliščin povsem nemogoč. Tako smo pozno popoldne prispeli v mestec Iğdir na severnem vznožju Ararata, ki leži le nekaj kilometrov od meje z Armenijo.

Iğdir je mesto, kot se za mesto, ki leži čisto na vzhodu Turcije, tik ob

mejah z Armenijo, Iranom in Azarbejdžanom, tudi spodobí: umazano, z nizkimi enonadstropnimi hišami, ki so kot po pravilu nedograjene, asfalt pa je tu prava redkost. Moram reci, da sem si Turčijo pred prihodom takšno tudi predstavljaj, vendar sem bil prijetno presenečen, da je ta država precej bolj razvita, kot bi človek lahko pričakoval. Po razvitosti se marsikateri del naše nekdanje - tako so me učili v soli - širše domovine ne more kosati z njo. Priti sem moral prav na skrajni vzhodni rob Turcije, da sem začutil utrip Orienta, da sem pobegnil iz urejenosti in civilizacije, ki je značilna za Evropo. Pa kljub vsemu, Shellovi bencinski črpalki in Coca Coli na vsakem koraku se tudi tu nisem mogel izogniti.

(Nadaljevanje jutri)
Blaz Zabukovec

Vojaške patrulje v Kurdistanu niso nobena redkost (Foto: B. Z.)

AVANTURA STOLETJA (2)

Po petindvajsetih letih spet od Londona do Acapulca

Za udeležbo je treba odšteti kar 400.000 nemških mark

Legendarni britanski voznik rallyja Roger Clark bo vozil ford escort in sicer isti model, ki ga je vozil že leta 1970. Takrat je moral zaradi nesreče prekiniti tekmovanje v Argentini, tokrat pa upa, da mu bo sreča bolj naklonjena. Clay Ragazzoni, bivši voznik Ferrarija, ki so mu po neki nesreči amputirali nogi, je prav tako med tistimi udeleženci, katerih prijava je že potrjena.

Od Tower Bridgea do Acapulca

15 000 kilometrov dolga pot se bo začela 22. aprila 1995 v Londonu. Po treh hitrostnih preizkusnih, bodo vozila ponocni z ladjo prepeljali v Francijo, od tam bodo nadaljevala pot preko Španije do Portugalske. V Li-

zboni bosta dve ogromni ruski letali tipa antolov avtomobile prepeljali do Ria de Janeira.

Brittan je z istimi letali že prepeljal udeležence letošnjega rallyja London-Sydney. Tako se je v zgodovino sporta vpisal kot organizator tekmovanja iz enega na drugi kontinent.

Od Ria se bodo udeleženci peljali skozi brazilске pampe, sli bodo skozi Bolivijo do La Paza, najvišje prestolnice na svetu, saj leži na nadmorski višini 3500 metrov. Vozniki bodo vozili preko Andov, skozi tropske gozdove in kolumbijske kavne plantaže.

V Cartagini, ki leži na kolumbijski atlantski obali, bodo vozila vkrcali na ladjo in jih prepeljali v Panamo. Iz Paname se bodo

pod vznožji srednjeameriških vulkanskih grebenov peljali preko Costa Rice, Nikaragve, Hondurasa, El Salvadorja in Gvatemale.

Veliki finale bo zadnje tri dni, ko bodo vozili skozi južno Mehiko - 21. maja bodo prispeli v Acapulco. Vozniki bodo morali skupno opraviti 35 hitrostnih preizkusnih, vsaka bo dolga od 10 do 150 kilometrov, največkrat na makadamskih cestah in skozi gozdove.

Vsaka stvar ima svojo ceno

Startnina za to avanturo znaša kar 21000 dolarjev; v ceno je vključen cezoceanski avionski prevoz za vozilo in dva člana posadke, hotelske storitve in slovesnost ob začetku rallyja v Londonu ter gala

večerja v Acapulcu - obvezen je crn metuljček.

Ce se kdo zanima za sodelovanje na tem rallyju, mora računati se na nekaj: voziti mora vozilo iz določenega obdobja, ki pa ni poceni. Naj gre za ford, mercedes, volvo, peugeot ali pa citroen DS, ki sicer ni drag, pa je potrebno vozilo dodatno opremiti za tekmovanje - za začetek je treba ojačati sklopko vozičla. Pričakovati je, da bo vozilo, ki bo zadovoljivo opremljeno, vredno kar 150 000 mark, saj je treba upoštevati tudi vse nadomestne dele, ki naj bi vozilo ohranilo »pri življenju« ves mesec. Ne gre pozabiti tudi na stroške ekipe, ki bo spremljala voznike, pa servisna vozila in cel kup gum in seveda gorivo.

KAJ POČETI V PRIHODNJEM TEDNU

Obdobje novih izzivov, ki veliko obetajo

Izkoristite ugodne razmere za dokončanje načrtov

PON TOR SRE CET PET SOB NED

POCUTJE, ZDRAVJE

sprostitev	✓	○	○	✓	✓	✓	○
sport	✗	✓	✓	○	○	○	✓
post, dieta	✓	✗	○	○	○	✓	○
težja fizična dela	✗	○	○	✓	✓	○	✓
izlet	○	○	○	✓	✓	✓	✓

DRUŽBA, ODNOSI

obisk znancev	○	○	○	✓	✓	✓	○
domaća zabava	✗	✗	○	○	✓	✓	○
družinski posvet	○	✗	○	○	✓	✓	✓
družabne igre	✗	○	○	✓	✓	○	○
urejanje uradnih zadev	○	○	✓	✓	○	○	○

POSEL, DENAR

poslovno srečanje	✓	✓	✓	○	○	○	✗
naložbe in nakupi	○	○	✓	✓	✓	○	✗
zamenjava službe	○	○	✓	○	○	○	○
izposoja denarja	✗	○	○	✓	✓	✓	○
igre na srečo	○	✓	✓	○	○	○	○

LJUBEZEN, SPOLNOST

osvajanje	✓	✓	○	○	○	✓	✓
iskren pogovor	✓	✓	✓	○	○	○	✓
zmenek	○	○	○	✓	✓	✓	✓
ljubljenje	✗	○	✓	✓	○	○	✓
prekinitev zveze	✗	○	○	○	✓	○	○

UMSKE DEJAVNOSTI

branje	✓	✓	○	○	○	✓	✓
učenje, sirjenje obzorja	○	✓	✓	○	○	○	✓
raziskovanje	○	○	✓	○	○	○	✓
umetniško ustvarjanje	✗	○	✓	○	○	✓	✓
reševanje težav	✗	○	○	✓	✓	✓	○

LEGENDA: ✓ ugoden dan, ○ nevtralen dan, ✗ neugoden dan

15.000 kilometrov od Londona do Mehike v mesecu dni

Za avanturo, o kateri lahko človek pripoveduje do konca svojega življenja, je potrebno pripraviti okrog 400 000 mark. Vso ta res ni majhna, vendar

pa tisti, ki so sodelovali na rallyju London-Sydney, zatrjujejo, da se spleca odšteti toliko denarja. (Konec)

Zelimir Soldo

Danes goduje

Ivana Santalska

Ivana Santalska je bila hči predsednika burgundskega parlamenta. Družina je bila plemenita in tradicionalno verna. Mati je umrla, ko je bila Ivana še otrok. Pa tudi Ivani sreča ni bila naklonjena. Porocila se je s srčno dobrim človekom, baronom Kristofom de Rabutin-Chantalom, a je ostala leta 1601 vdova s štirimi otroki. Moza je sorodnik do smrti obstrelil na lovu. V neprijaznem okolju moževih sorodnikov se je posvetila zapuščenim revežem in sirotam in se odločila, da se ne bo več vozila. Popolnoma se je posvetila duhovnemu življenju. Ko je uredila družinske zadeve - sina je prepustila varstvu očeta, najstarejšo hčer je omožila, druga ji je umrla, tretja pa se je odločila, da gre z njo - je zapustila domaći Dijon in se odpravila v samostan, ki ga je ustanovil njen duhovni voditelj sv. Francisek Saleski. Odlocila se je pomagati drugim v duševnih stiskah, ki jih je sama tako dobro poznala, a tudi premagovala.

NESLIŠNI KLICI

Sporočila, ki jih slišijo oči in vidijo ušesa

Geniji, umetniki, mistiki so svoje izume, stvaritve in videnja pogosto iztrgali sporočilom, ki so kot neslišni klici dani tudi vsakomur od nas tako rekoč v sleherni minuti, če le razvijemo v sebi opazujoče čutilo: oko, ki slisi, in uho, ki vidi.

Nikola Tesla piše o takih neslišnih klicih, ki jih je doživljal in si jih poskušal razložiti že v najzgodnejšem otrostvu: »Imel sem privide, ki so jih spremljali močni svetlobni bliski, ki so motili moje vidne zaznave resničnih predmetov in so vplivali na moje misli in dejanja. To so bile slike predmetov in dogodkov, ki sem jih v resnici videl, ne umisljenih. Ko sem zaslišal kakšno besedo, sem videl pred seboj živo sliko pre-

dmeta, ki ga je ta beseda izzvala v moji predstavi. Včasih nisem razločil, ali je tisto, kar vidim, otipljivo ali ne. Razvil sem teorijo, ki naj bi pojasnila, da je te privide povzročilo preveliko razburjenje, zaradi katerega so možgani refleksno sporočili sliko na mrežnici. To niso bile halucinacije, kakrsne nastajajo v bolnih in utrujenih možganih, ker sem bil drugače normalen in zbran. Da bi vam nazorneje pojasnil svoje težave, si zamislite, da sem bil na pogrebu ali v neki razburljivi situaciji. Ponoči so se pred mojimi očmi pojavile žive slike teh prizorov in vztrajno nasprotovale vsem naporom, da jih odmislim. Včasih so bile tako živo pred menoj, da bi se jih lahko dotaknil.

Ce je ta moja razlaga pravilna, bi bilo mogoče na ekranu projicirati sliko katerega koli predmeta. Prepričan sem, da bo to nekoč mogoče tudi uresničiti. Tak napredek bi zrevolucioniral vse medsebojne človeške odnose.»

Na tem mestu bomo zapisovali resnična doživljanja, zgodbe, ki se nam dogajajo in jih ne zavržemo kot nepomembna naključja, ampak zazvenijo v našem budnem ušesu očesu tako, da njihovo sporočilo iz neslišnega klica, ki se zdi kot iz sveta podob brez besed, prevedemo v sporočilo, katerega pomen dojamemo kot jasno spoznanje, čustven pretres, napotek ali navdih za ustvarjanje.

Tokrat zapisujemo nenavadno izkušnjo ume-

tnostnega zgodovinarja Milčka Komelja, avtorja več knjig in vrste esejev. Podatek omenjamo, ker gre za tenkočutnega cloveka, ki ga besede tako ubogajo, da je med slikarji, katerih podobe z njimi cara pred bralca, eden najbolj cenjenih avtorjev. Po spominu se njegova zgodba glasi takole:

»Mrzlega lanskega zimskega popoldneva sem bil na obisku pri neki igralki. Ona je pripravljala čaj, jaz pa sem medtem sedel za mizo in se dolgočasil. Sredi mize so se v prozorni stekleni vazi metuljasto razpirale tri sveže, khrke anemone. Skozi okno sem opazoval mrzel dan, iz katerega so na tanko snežno odejo naletavali gosti kosmi snežink. Ko sem dolgo bolskal v enakomerno

belo padanje, sem se za salo kot igralec začel vživljati v vlogo strasnega zimskega demona. Glasno sem začel napletati verze o mrzli zimski dezeli, dokler nisem izrekel tudi približno tehle ritmiziranih besed: 'Demon sem, ki razgrinja svojo moč čez vse, in cesar se diha moje besede dotakne, to umre.' V hipu, ko sem to izrekel, se je anemona, ki je bila najbliže mojemu obrazu, sunkoma prelomila v steblo v kot 30 stopinj in obvisela s cvetom navzdol kot bič s cofom. Spreletel me je srh, igralka me je pogledala skoraj kot morilca, obstal sem zgrozen, zal mi je bilo rože, a bila je nedolžna igra besed, zato se nisem mogel obtoževati. Spomnil pa sem se, da mi je nekdo nekoč pripo-

vedoval, da lahko ubije ze misel ali beseda. To je bil zagotovo dokaz, saj bi bilo način, kako se je sveža roža zlomila prav v tistem hipu, res težko pripisati naključju.»

In cetudi bi slo za naključje, dodajmo, se je zgodilo v trenutku, ko je to naključje lahko oddalo neko sporočilo. Ce se je tudi vam zgodilo kaj nenavadnega in ste zaslišali

neslišni klic, ki se vam zdi pomenljiv in spoznavno dragocen, nam ga opišite, morda bodo prebiranja takih pričevanj navdihujoči pogovori na daljavo. Zapišite torej svoje nenavadno doživljanje in ga odposljite v rubriko Neslišni klici ali ga povejte po telefonu Duši osebno vsak delavnik od 20. do 21. ure na številko 1313121. Dusa

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Zaposleni s svojimi novimi načrti boste povsem preslišali partnerjev poziv na skupen izlet. Ne bo vam zameril, saj vas razume in vas ima rad.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Premagali boste sumničavost in se odzvali partnerjevemu povabilu. Dan bo lepši, kot si boste želeli, a zvečer se bo v vaše srce vmila nostalgija.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Ponavadi vam je nedeljski dan prekratek, tokrat pa se vam bo precej zavlekel. Nestrpnost glede jutrišnje priložitosti vam ga bo podaljšala še v ponedeljek.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Navdušeni nad svojim mladostnim videzom in počutjem si boste želeli v bližnji gozd, kjer boste poskakovali kot srnica in vpili kot volke.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Grizla vas bo bojazen, da ste s svojo neumno gesto nekoga izgubili, se preden ste ga dobili. A izmaknili ste se mu zato, da bi ohranili svoje dostojanstvo.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Prisiljeni boste ostati v toplem domačem ognjišču, čeprav vas bo nenehno vleklo na mraz, kjer se spreha nekdo, za katerega gori vaše srce.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Slutite neuspeh, zato boste bližnjim očitali, čemu vam niso pravčasno polnili akumulatorjev in odvajali notranjega balasta. Milo za drago.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Spoznali boste, da ima vse svoje meje: tudi tisti užitki, ki jim ne morete videti konca. Brez konca je najbrž zgolj želja po njihovi uresnitvi.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Do partnerja boste v vzdušju samogotovosti zajedljivi in mu boste nasprotovali tudi v tistem, o čemer boste prav dobro vedeli, da ima prav.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Priznali si boste, da so visoki načrti, ki ste si jih bili postavili na začetku izginjajočega leta, prenapihneni in da daleč presegajo vaše sposobnosti.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Takoj ko se trezno odpoveste svojim sanjarijam in se posvetite kruti realnosti, že začnjenate sanjariti, kako bi jo izboljšali. Na takih svet zori.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Naredili si boste spisek oseb, ki jih nameravate obdariti, in spisek primernih daril zanje. Ugotovili boste, da je seznam enkrat daljši od lanskega

KRIŽANKA

Vodoravno:

1. mesto v zahodni Flandriji v Belgiji, Ypres, 6. japonski narodni park, 9. reka, ki teče skozi italijanski Iesi, 10. premik telesa, 11. mesto pri Padovi, 12. posušena trava prve košnje, 13. doba, vek, 14. pokrajina v Vojvodini, 15. kemijski znak za tantal, 16. uzivalec rente, 17. ime novozelandskega alpinista Hillaryja, 19. južnoafriška denarna enota, 20. prevozno sredstvo, 24. ime južnoafriškega črnega voditelja Mandele, 26. vest, 29. različni črki, 30. terme pri Padovi, 31. osebni zaimek, 32. glavno mesto japonskega otoka Okinawa, 33. porast, 34. vzdevek zagrebskega TV voditelja Mlakarja, 35. sadni sok, dzus, 36. plod, 37. izdelovalec sodov.

Navpično:

1. riba, iz katere iker pridobivajo kaviar, 2. vzvišen prostor za npr. predavatelja, 3. zitarica, 4. glavni števnik, 5. grška crka, 6. posrednik, 7. polotok med Izraelom in afriško celino, 8. nekdanji ugandski predsednik (Milton), 12. poletno obuvalo, 14. ime kanadskega atleta Johnsona, 16. mineral, 18. okrajsava za množino, 21. kratica za varnostni svet, 22. zenska, ki vloži tožbo, 23. ameriški kemik, Nobelovec (Lars), 25. italijanski pisatelj (Umberto), 26. planota na Notranjskem, 27. obrezje, 28. ime libanonskega politika Džumblata, 31. starorimski pesnik, 33. ansambel dveh izvajalcev, 35. začetnici slovenskega pisatelja Stritarja.

1	2	3	4	5		6	7	8
9						10		
11					12			
13				14				
15			16					
17		18						
19					20	21	22	23
			24	25				
26	27	28					29	
30							31	
32					33			
34				35				
36				37				

Resitev: jasper, aso, Esino, gib, Sira, seno, era, Ba-
Vodoravno: jasper, aso, Esino, gib, Sira, seno, era, Ba-
Navpično: jasper, aso, Esino, gib, Sira, seno, era, Ba-

ŠAH

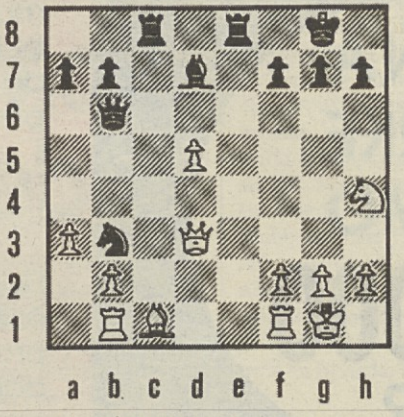

1) Botvinik - Sarov / Leningrad 1936

Napad črnih figur na osamljenega belega kmeta na polju c5 ni okupiral vodjo belih figur, ki je na potezi. Veliki sahisti slovijo po taktičnih kombinacijah, ki presenetijo nasprotnika. Tako je tudi Botvinik črnemu pripravil neprijetno presenečenje in s kombiniranimi pretnjami dosegel materialno prednost.

Resitev naloge

Botvinik se ne zmeni za kmeta c5, temveč s taktičnim manevrom belega skakaca najprej napade črnega kralja. 1.Sf6+! Kh8. Po 1...Df6: sledi 2.Dc7:.. Po umiku črnega kralja sledi odločilen skok belega skakaca 2.Se8! Črnemu kralju grozi mat na polju g7, napadena pa je tudi trdnjava na polju c7, črni je zato priznal prednost belega in se vdal!

2) Rudakovski - Botvinik / SZ 1945

Na odprte linije in diagonale je črni usmeril delovanje svojih figur, medtem ko so bele figure pasivno postavljene. Botvinik, ki je na potezi, je pravilno ocenil slabost v beli poziciji in z menjavami dosegel zmagovito pozicijo. Analizirajte pozicijo, mogoče boste odkrili zmagovito pot!

Resitev naloge

Ze po dveh menjavah figur, se je na sahovnici pokazala slabost belega na polju c1.1...Sc1: 2.Tbc1: Tc1: 3.Tc1: Dh6! Dvojni udar črne dame, na polje c1 in h4. Beli s potezo 4.Dc4 se brani obe napadeni figuri, toda sledi 4...Lb5!5.Dc5 Bela dama mora ostati na c liniji, vendar ne za dolgo 5...b6! in črni je v prednosti!

Silvo Kovac

JUTRI

Pisalo se je leto
1797

Heinejevo trojno gorje

Pesniku Heinrichu Heineju je bilo - kakor je sam potožil - prirojeno trojno gorje: zidovstvo, revščina in bolehnost. S svojim delom si je pridobil take občudovalce, da je nemški jezik moral skorajda iznajti nove besede za hvalo in priznanje; in take sovražnike, da je prav ob njem razodel nemški slovar svoje »čudovito« bogastvo zaljivk in psov.

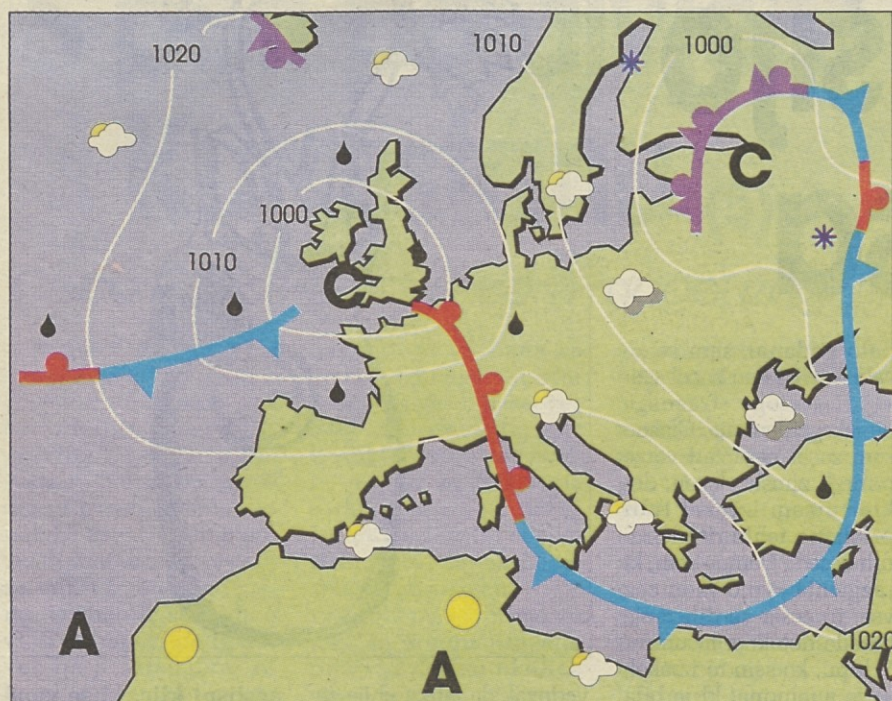
Boj za Heineja in proti njemu se je vnel kmalu po njegovem prvem nastopu, divjal pa je vse dni njegovega življenja in tudi se po njegovi smrti. Kmalu po objavi prvih pesmi je Heine napisal: »Nikoli nisem kdo ve kako cenil pesniške slave in kaj malo mi je mar, ali moje pesmi hvalijo ali grajajo. Toda meč mi položite na krsto; zakaj bil sem dober vojak v osvobodilni vojni clovestva.« Evropski romantik Heine se je rodil 13. decembra 1797. Umrl je 17. februarja 1856 in tri dni nato so ga brez mase in kadila, tiho in skromno pokopali na monmarterskem pokopališču.

PREBLISK

Kar bogatih je ljudi, bodo se obogateli. Kdor kaj malega ima, bodo brz se to mu vzeli...

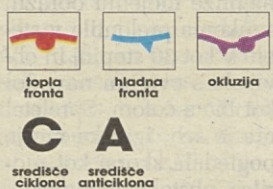
Heinrich Heine

EVROPA / NESTALNO VREME

Vremenska slika:

Nad severnim Sredozemljem je prehodno nastal greben visokega zračnega pritiska. S severozahodnimi vetrovi v višinah danes se priteka k nam hladen in suh zrak.

ALPE JADRAN / PREHODNE RAZJASNITVE

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

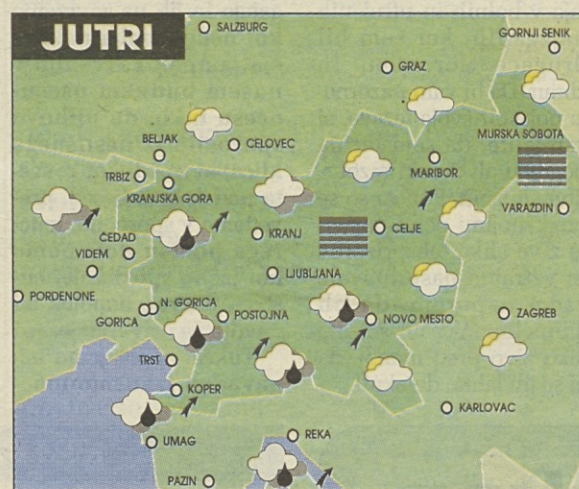

Slovenija:

Danes se bo delno razjasnilo. Najvišje dnevne temperature bodo od 0 do 4 °C, na Primorskem okoli 9 °C.

Sosednje pokrajine:

Zmerno do pretežno oblačno in večinoma suho.

V Sloveniji:

V ponedeljek od zahoda nove pooblastitve z manjšimi padavinami. Spet bo topleje.

Obeti:

Nestalno z občasnimi padavinami.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

včeraj ob 8. in ob 14. uri

LJUBLJANA	9/7
TRST	10/9
CELOVEC	-3/0
BRNIK	5/5
MARIBOR	2/3
CELJE	10/4
NOVO MESTO	3/4
NOVA GORICA	8/8
MUR. SOBOTA	1/3
PORTOROŽ	10/8
POSTOJNA	6/7
ILIRSKA BISTRICA	9/9
KOČEVJE	11/8
CRNOMELJ	13/8
SLOV. GRADEC	-4/0
BOVEC	-1/-
RATEČE	5/0
VOGEL	0/0
KREDARICA	-5/-8
VIDEM	6/7
GRADEC	-4/1
MONOSTER	2/3
ZAGREB	2/4
REKA	11/11

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI	-9/-1
STOCKHOLM	-5/-2
MOSKVA	1/1
BERLIN	4/7
VARŠAVA	-1/4
LONDON	3/10
AMSTERDAM	4/9
BRUSELJ	4/9
PARIZ	4/12
DUNAJ	3/10
ZÜRICH	5/12
ZENEVA	6/13
RIM	10/17
MILAN	3/8
BEGRAD	3/12
BARCELONA	7/16
ISTAMBUL	7/13
MADRID	2/12
LIZBONA	12/17
ATENE	11/20
TUNIS	8/19
MALTA	12/18
KAIRO	12/22

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 7.35 in zšlo ob 16.17. Dan bo dolg 8 ur in 42 minut. Luna je vzšla ob 07.27 in bo zšla ob 16.34.

RAZMERE NA CESTAH

Ceste po Sloveniji so večinoma normalno prevozne. Promet poteka tekoče in brez zastojev.

SNEŽNE RAZMERE

FURLANIJA-JK

Piancavallo	0/5 cm
Forni di Sopra	5/10 cm
Zoncolan	0/15 cm
Trbiz	20/50 cm
Nevejsko sedlo	20/60 cm
Sauris	-/- cm
VENETO	
Sappada	0/10 cm

SNEŽNE RAZMERE

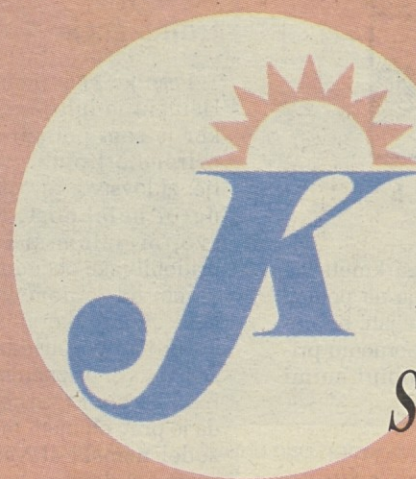
SLOVENIJA

Soriska planina	20 cm
Stari vrh	20 cm
Liboje	do 35 cm
Golte	od 20 do 30 cm
Pokljuka	15 do 20 cm
Kandrše	do 35 cm
Logarska dolina	do 15 cm
Polzevo	35 cm
Kalic	snega ni
Krvavec	do 20 cm
Rogla	50 cm
M. Pohorje	od 35 do 45 cm

PLIMOVANJE

Danes: ob 2.04 najnižje -16 cm, ob 7.59 najvišje 53 cm, ob 14.58 najnižje -67 cm, ob 21.36 najvišje 34 cm.

Jutri: ob 2.48 najnižje -15 cm, ob 8.36 najvišje 52 cm, ob 15.33 najnižje -69 cm, ob 22.15 najvišje 36 cm.

JADRANSKI KOLEDAR 1994 s knjižno zbirko

JADRANSKI KOLEDAR
ZBORNİK 1994

Kdo smo? Kam gremo Slovenci v Italijo? Odgovore poiščite v zborniku, ki že skoraj pol stoletja nepretrgoma spremlja življenje, probleme in uspehe slovenskih ljudi ob Jadranu, raziskuje njihovo preteklost in spodbuja njihovo ustvarjalnost. Str. 192

Ivan Sivec

PESEM NJENIH ZVONOV

Jerica je pridna, lepo in zaljubljeno kmečko dekle, ki ga oče Vrban po dolgem kolebanju le obljubi v zakon izvoljenemu Boštjanu. Mladí par je tik pred tem, da bi kronal s poroko ljubezenske sanje, toda... Berljiva in tekoča slovenska kmečka povest. Izdaja Založbe Mihelač. Str. 146

NAMIZNI

JADRANSKI KOLEDAR 1994

Elegantno oblikovan in praktičen vsebuje: italijanske in slovenske državne ter verske praznike, imena svetnikov, imena mese, dolžine sončnih dni, beleške, letni koledar, vremenske reke ter koristne naslove in telefonske številke slovenskih ustanov v Italiji. Nepogrešljiv na vaši mizli! Str. 68

Vitjan Sancin

SADJE IZ NAŠEGA VRTA

Vedno aktualen in koristen priročnik o sajenju, gojenju in negi sadnega drevja obravnava 22 sadnih vrst, ki najbolje uspevajo v naših krajih. 140 barvnih fotografij, skice o obrezovanju, škropilni koledarji. Str. 376

Stanko Flago - Lidija Rupel

PRAZGODOVINSKA
GRADIŠČA TRZAŠKE
POKRAJINE

Po 90 letih od zadnje tovrstne italijanske knjige prvi sistematični strokovni opis utrjenih prazgodovinskih naselbin v Trstu in okolici. Lega, zgodovina, značilnost, arheološke posebnosti kraških in tržaških gradišč. Bogato slikovno in kartografsko gradivo. Barvna priloga z zračnimi posnetki. Priložen zemljevid. Tudi italijanska izdaja. Str. 240

NAROČITE GA LAHKO:

- v TRSTU — na redarstvu, Ul. Montebellini 6
- v tržaški knjigarni, Ul. sv. Florijana 22, tel. 635969
- v GORICI — na uradnihi prirediteljskega dnevnika, Ul. 24. maja 1, tel. 53382
- v knjižarni Italijani, trg. Vittoria 26, tel. 531407
- v CEBADU — na uradnihi Novega Mestja, Ul. Riske 28, tel. 731190
- v SPETRU — v knjigarni Cernig Francesca, Condominio di Centro, ali po telefonu na št. 727536

- po telefonu od 12. do 14. ure in od 18. do 20. ure, tel. 040/7756401
 - preko knjižničarjev Primorskega dnevnika
- ZALOŽNIŠTVO TRZAŠKEGA TISKA

CENA
ZBIRKE
SAMO
55.000
LIR

VSE IZDAJE V LETOŠNJEM
PAKETU
JADRANSKEGA KOLEDARJA
IMAJO V PROSTI PRODAJI
VREDNOST 130.000 LIR